
EBA/GL/2014/13

19 decembrie 2014

Ghidul

privind procedurile și metodologiile comune pentru procesul de
supraveghere și evaluare (SREP)

Cuprins

Lista figurilor și a tabelelor	5
Ghidul ABE privind procedurile și metodologiile comune pentru procesul de supraveghere și evaluare	6
Statutul ghidului	6
Cerințe de raportare	6
Titlul 1. Obiect, definiții și nivel de aplicare	7
1.1 Obiect	7
1.2 Definiții	7
1.3 Nivelul de aplicare	10
Titlul 2. Cadrul comun SREP	11
2.1 Prezentarea cadrului comun SREP	11
2.2 Atribuirea scorului în cadrul SREP	16
2.3 Măsuri organizaționale.....	17
2.4 Proportionalitatea și angajamentul de supraveghere	18
Titlul 3. Monitorizarea indicatorilor- cheie.....	24
Titlul 4. Analiza modelului de afaceri.....	26
4.1 Considerații generale	26
4.2 Evaluarea preliminară	27
4.3 Identificarea domeniilor de interes pentru AMA.....	28
4.4 Evaluarea mediului de afaceri	29
4.5 Analiza modelului de afaceri existent	30
4.6 Analiza strategiei și a planurilor financiare	31
4.7 Evaluarea viabilității modelului de afaceri	32
4.8 Evaluarea sustenabilității strategiei instituției.....	33
4.9 Identificarea vulnerabilităților-cheie.....	33
4.10 Sinteza constatărilor și atribuirea scorului.....	34
Titlul 5. Evaluarea guvernancei interne și a procedurilor de control la nivelul instituției.....	37
5.1 Considerații generale	37

5.2 Cadrul general de governanță internă	38
5.3 Cultura corporativă și cultura privind riscurile.....	38
5.4 Organizarea și funcționarea organului de conducere.....	39
5.5 Politicile și practicile de remunerare.....	40
5.6 Cadrul de administrare a riscurilor.....	41
5.7 Cadrul de control intern	45
5.8 Sistemele informaționale și continuitatea activității	47
5.9 Planificarea pentru redresare	47
5.10 Aplicarea la nivel consolidat și implicațiile pentru entitățile din cadrul grupului.....	47
5.11 Sinteza constatărilor și atribuirea scorului.....	48
Titlul 6. Evaluarea riscurilor pentru capital	53
6.1 Considerații generale	53
6.2 Evaluarea riscului de credit și a riscului de credit al contrapărții.....	57
6.3 Evaluarea riscului de piață	76
6.4 Evaluarea riscului operațional.....	89
6.5 Evaluarea riscului de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare	106
Titlul 7. Evaluarea SREP a capitalului	119
7.1 Considerații generale	119
7.2 Stabilirea cerințelor suplimentare de fonduri proprii.....	120
7.3 Reconcilierea cu cerințele privind amortizoarele de capital și cerințele macroprudențiale ...	124
7.4 Stabilirea cerinței TSCR	124
7.5 Exprimarea cerințelor de fonduri proprii	125
7.6 Evaluarea riscului de efect de levier excesiv.....	127
7.7 Îndeplinirea cerințelor pe parcursul ciclului economic.....	127
7.8 Sinteza constatărilor și atribuirea scorului.....	132
Titlul 8. Evaluarea riscurilor pentru lichiditate și finanțare	135
8.1 Considerații generale	135
8.2 Evaluarea riscului de lichiditate	137
8.3 Evaluarea riscului de finanțare inerent.....	141
8.4 Evaluarea administrării riscului de lichiditate și de finanțare	145
Titlul 9. Evaluarea SREP a lichidității.....	159

9.1 Considerații generale	159
9.2 Evaluarea generală a lichidității	159
9.3 Stabilirea necesității de cerințe specifice de lichiditate	161
9.4 Stabilirea cerințelor de lichiditate cantitative specifice	161
9.5 Exprimarea cerințelor de lichiditate cantitative specifice	166
9.6 Sinteza constatărilor și atribuirea scorului	168
Titlul 10. Evaluarea generală SREP și aplicarea de măsuri de supraveghere.....	171
10.1 Considerații generale	171
10.2 Evaluarea generală SREP	172
10.3 Aplicarea de măsuri privind capitalul	175
10.4 Aplicarea de măsuri privind lichiditatea	176
10.5 Aplicarea altor măsuri de supraveghere	176
10.6 Interacțiunea dintre măsurile de supraveghere și cele de intervenție timpurie	185
10.7 Interacțiunea dintre măsurile de supraveghere și cele macroprudențiale	185
Titlul 11. Aplicarea SREP la grupuri transfrontaliere	186
11.1 Aplicarea SREP la grupuri transfrontaliere	186
11.2 Evaluarea SREP a capitalului și cerințele prudențiale specifice unei instituții	188
11.3 Evaluarea SREP a lichidității și cerințele prudențiale specifice unei instituții	189
11.4 Aplicarea altor măsuri de supraveghere	190
Titlul 12. Dispoziții finale și implementare	191
Anexe.....	193
Anexa 1. Risc operațional, exemple de legătură între pierderi și factori determinanți de risc	193
Anexa 2. Referințe selectate și cerințe reglementate privind procedurile de guvernanță internă și de control la nivelul instituției	194
Anexa 3. Referințe selectate și cerințe de reglementare privind riscurile de capital	195
Anexa 4. Referințe selectate și cerințe de reglementare privind riscurile de lichiditate și de finanțare	197

Lista figurilor și a tabelelor

Figura 1. Prezentarea cadrului comun SREP	12
Figura 2. Circuitul de evaluare a riscurilor pentru capital	55
Figura 3. Ordonarea cerințelor de fonduri proprii	129
Figura 4. Exemplu care ilustrează variațiile resurselor de capital (CET1) pe parcursul ciclului economic și încălcarea cerinței TSCR	131
Figura 5. Exemplu care ilustrează variațiile resurselor de capital (CET1) pe parcursul ciclului economic și depășirea obiectivului de rată.....	132
Figura 6. Elemente ale evaluării riscurilor pentru lichiditate și finanțare.....	136
Figura 7. Exemplu care ilustrează stabilirea cerinței cantitative specifice de lichiditate	165
Figura 8. Exemplu care ilustrează stabilirea cerințelor cantitative specifice de lichiditate	165
Tabelul 1. Aplicarea SREP pentru diferite categorii de instituții	21
Tabel 2. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru modelul de afaceri și strategii	34
Tabel 3. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru governanță internă și proceduri de control la nivelul instituției	48
Tabelul 4. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru riscul de credit și de credit al contrapărții.....	74
Tabelul 5. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru riscul de piață.....	87
Tabelul 6. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru riscul operațional ..	104
Tabelul 7. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru riscul IRRBB	116
Tabelul 8. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru adecvarea capitalului	133
Tabelul 9. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru riscul de lichiditate.....	156
Tabelul 10. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru riscul de finanțare	157
Tabelul 11. Exemplu care ilustrează sistemul de referință pentru cuantificarea lichidității	164
Tabelul 12. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru adecvarea lichidității.....	168
Tabelul 13. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor general SREP	173

Ghidul ABE privind procedurile și metodologiile comune pentru procesul de supraveghere și evaluare

Statutul ghidului

Prezentul document conține ghiduri emise în temeiul articolului 16 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea Bancară Europeană), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/78/CE a Comisiei (denumit în continuare „Regulamentul ABE”). În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul ABE, autoritățile competente și instituțiile financiare trebuie să depună toate eforturile necesare pentru a respecta ghidurile.

Ghidul prezintă punctul de vedere al ABE privind practicile adecvate în materie de supraveghere în cadrul Sistemului european al supravegheților financiari sau privind modul în care ar trebui aplicat dreptul Uniunii într-un anumit domeniu. Prin urmare, ABE se așteaptă ca toate autoritățile competente și instituțiile financiare cărora li se aplică ghidul să se conformeze cu acesta. Autoritățile competente cărora li se aplică ghidul trebuie să îl integreze în practicile lor de supraveghere, după caz (de exemplu, prin modificarea cadrului legislativ sau a procedurilor de supraveghere), inclusiv în cazurile în care anumite puncte din cuprinsul documentului sunt adresate în primul rând instituțiilor.

Cerințe de raportare

În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul ABE, autoritățile competente trebuie să informeze ABE dacă se conformează sau intenționează să se conformeze prezentului ghid, în caz contrar specificând motivele neconformării, până la data de 20 februarie 2015. În lipsa unei notificări până la acest termen, autoritățile competente vor fi considerate de ABE ca fiind neconforme. Notificările trebuie trimise prin depunerea formularului prevăzut la sfârșitul acestui document la adresa compliance@eba.europa.eu cu referința „EBA/GL/2014/13”. Notificările trebuie transmise de către persoane cu o autoritate corespunzătoare de raportare a conformității în numele autorităților competente ale acestora.

Notificările vor fi publicate pe site-ul ABE în conformitate cu articolul 16 alineatul (3).

Titlul 1. Obiect, definiții și nivel de aplicare

1.1 Obiect

1. Prezentul ghid prezintă procedurile și metodologiile comune pentru funcționarea procesului de supraveghere și evaluare (SREP) prevăzute la articolele 97 și 107 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2013/36/UE, inclusiv cele pentru evaluarea organizării și tratării riscurilor menționate la articolele 76-87 din directivă, precum și procesele și măsurile luate cu trimitere la articolele 98, 100, 101, 102, 104, 105 și 107 alineatul (1) litera (b) din directivă.
2. Prezentul ghid se adresează autorităților competente menționate la articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul ABE.

1.2 Definiții

3. În sensul ghidului, se aplică următoarele definiții:

„Cerințe privind amortizorul de capital” înseamnă cerințele privind fondurile proprii, prevăzute la capitolul 4 titlul VII din Directiva 2013/36/UE.

„Risc comportamental” înseamnă riscul existent sau potențial de pierderi pentru o instituție, care este asociat prestării necorespunzătoare a serviciilor financiare, inclusiv a cazurilor de abatere disciplinară cu intenție sau din neglijență.

„Capacitate de contrabalansare” înseamnă abilitatea instituției de a deține sau de a avea acces la lichidități excedentare pe orizonturi de timp scurte, medii și lungi în vederea reacționării la scenariul de criză.

„Riscul marjei de credit” înseamnă riscul asociat variațiilor valorii de piață a instrumentelor financiare de datorie datorită fluctuațiilor marjei de credit a acestora.

„Risc de finanțare” înseamnă riscul ca instituția să nu aibă surse stabile de finanțare pe termen mediu și lung, ceea ce duce la riscul existent sau potențial de a nu-și îndeplini obligațiile financiare, cum ar fi plățile și nevoile de garanții, așa cum acestea devin scadente pe termen mediu și lung, necrescând deloc sau necrescând costurile de finanțare în mod acceptabil.

„Împrumut în valută” înseamnă împrumuturi acordate împrumutaților, indiferent de forma juridică a facilității de credit (de exemplu, inclusiv plăți amânate sau convenții financiare similare) în alte monede decât mijlocul legal de plată din țara de domiciliu a împrumutatului.

„Risc generat de acordarea de împrumuturi în valută” înseamnă riscul existent sau potențial pentru câștigurile și fondurile proprii ale instituției, care este asociat împrumuturilor în valută acordate împrumutaților neacoperiți față de riscuri.

„Procesul de evaluare a adecvării capitalului intern (ICAAP)” înseamnă procesul de identificare, măsurare, gestionare și monitorizare a capitalului intern, implementat de către instituție conform articolului 73 din Directiva 2013/36/UE.

„Procesul de evaluare a adecvării lichidității interne (ILAAP)” înseamnă procesul de identificare, măsurare, gestionare și monitorizare a lichidității, implementat de către instituție conform articolului 86 din Directiva 2013/36/UE.

„Categorii instituției” înseamnă indicatorul de importanță sistemică a instituției, care este atribuit în funcție de dimensiunea și complexitatea instituției, precum și de sfera activităților sale.

„Risc de rată a dobânzii” înseamnă riscul existent sau potențial pentru câștigurile și fondurile proprii ale instituției, care este asociat evoluțiilor nefavorabile ale ratelor dobânzii.

„Lichidități pe parcursul zilei” înseamnă fonduri care pot fi accesate în cursul zilei lucrătoare pentru a permite instituției să efectueze plăți în timp real.

„Risc de lichidități din cursul unei zile” înseamnă riscul existent sau potențial asociat incapacității instituției de a-și gestiona în mod eficace cerințele de lichiditate din cursul unei zile.

„Risc de tehnologia informației și comunicațiilor (ICT)” înseamnă riscul existent sau potențial de pierderi din cauza caracterului necorespunzător sau a defectării echipamentelor hardware și software din cadrul infrastructurii tehnice, ceea ce poate compromite disponibilitatea, integritatea, accesibilitatea și securitatea unor astfel de infrastructuri și a datelor.

„Cerință” sau „măsură macroprudențială” înseamnă o cerință sau o măsură impusă de o autoritate competentă sau desemnată pentru a aborda riscul macroprudențial sau sistemic.

„Monedă semnificativă” înseamnă moneda în care instituția deține poziții bilanțiere sau extrabilanțiere semnificative.

„Cerință globală de capital (OCR)” înseamnă suma cerinței totale de capital SREP (TSCR), a cerințelor privind amortizorul de capital și a cerințelor macroprudențiale, atunci când sunt exprimate sub formă de cerințe de fonduri proprii.

„Evaluare generală SREP” înseamnă evaluarea actualizată a viabilității generale a unei instituții pe baza evaluării elementelor SREP.

„Scor general SREP” înseamnă indicatorul numeric al riscului general pentru viabilitatea instituției pe baza evaluării generale SREP.

„Risc reputațional” înseamnă riscul existent sau potențial pentru câștigurile, fondurile proprii sau lichiditatea instituției, care este asociat afectării reputației instituției.

„Apetit la risc” înseamnă nivelul și tipurile cumulate de risc pe care instituția este dispusă să și le asume în limita capacității sale de risc, conform modelului său de afaceri, în vederea realizării obiectivelor sale strategice.

„Riscuri pentru capital” înseamnă riscuri distincte care, dacă se materializează, vor avea un impact prudentțial semnificativ asupra fondurilor proprii ale instituției în următoarele 12 luni. Acestea includ, printre altele, riscurile prevăzute la articolele 79 -87 din Directiva 2013/36/UE.

„Riscuri pentru lichidități și finanțare” înseamnă riscuri distincte care, dacă se materializează, vor avea un impact prudentțial semnificativ asupra lichidității instituției pe diferite orizonturi de timp.

„Element SREP” înseamnă una dintre următoarele: analiza modelului de afaceri, evaluarea guvernantei interne și a procedurilor de control al riscurilor la nivelul instituției, evaluarea riscurilor pentru capital, evaluarea SREP a capitalului, evaluarea riscurilor pentru lichiditate și finanțare sau evaluarea SREP a lichidității.

„Risc valutar structural” înseamnă riscul asociat titlurilor de capital deținute și mobilizate în sucursale și filiale într-o altă monedă decât moneda de raportare a întreprinderii-mamă.

„Sisteme de referință de supraveghere” înseamnă instrumente cantitative orientate spre riscuri, dezvoltate de autoritatea competentă pentru a oferi o estimare a fondurilor proprii necesare pentru acoperirea riscurilor sau a elementelor de riscuri care nu sunt prevăzute de Regulamentul 2013/575/UE.

„Perioadă de supraviețuire” înseamnă perioada în care instituția poate continua să funcționeze în condiții de criză și cu toate acestea să își respecte obligațiile de plată.

„Valoare totală a expunerii la risc (TREA)” înseamnă valoarea totală a expunerii la risc, astfel cum este definită în articolul 92 din Regulamentul 2013/575/UE.

„Cerință totală de capital SREP (TSCR)” înseamnă suma cerințelor de fonduri proprii, astfel cum este prevăzut la articolul 92 din Regulamentul (UE) 575/2013, și a cerințelor suplimentare de fonduri proprii stabilite conform criteriilor prevăzute în prezentul ghid.

„Împrumutați neacoperiți față de riscuri” înseamnă debitori persoane fizice și IMM-uri fără o acoperire naturală sau financiară, care sunt expuși unei neconcordanțe de monede între moneda împrumutului și moneda acoperirii; acoperirile naturale cuprind, în mod specific, cazuri în care împrumutații primesc venituri într-o monedă străină (de exemplu, sume transferate/încasări din export), în timp ce acoperirile financiare presupun în mod normal că există un contract cu o instituție financiară.

1.3 Nivelul de aplicare

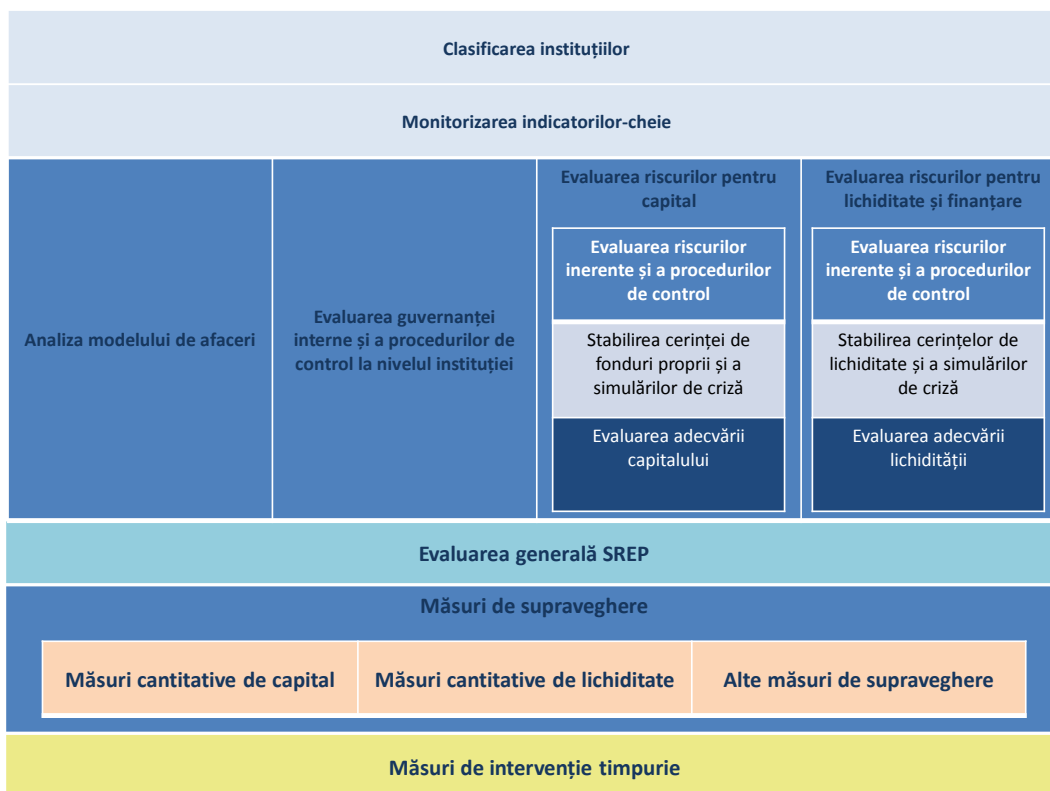
4. Autoritățile competente trebuie să aplice prezentul ghid în concordanță cu nivelul de aplicare prevăzut la articolul 110 din Directiva 2013/36/UE cu respectarea cerințelor și a derogărilor aplicate conform articolelor 108 și 109 din Directiva 2013/36/UE.
5. În cazul întreprinderilor-mamă și al filialelor incluse în consolidare, autoritățile competente trebuie să adapteze profunzimea și nivelul de granularitate al evaluărilor lor pentru a corespunde cu nivelul de aplicare stabilit prin cerințele menționate în partea întâi, titlul II din Regulamentul (UE) 575/2013, recunoscând în mod specific derogările aplicate conform articolelor 7, 10 și 15 din Regulamentul (UE) 575/2013 și articolului 21 din Directiva 2013/36/UE.
6. În cazul în care o instituție are o filială în același stat membru, însă nu s-au acordat derogările prevăzute în partea întâi din Regulamentul (UE) 575/2013, se poate aplica o abordare proporțională pentru evaluarea adecvării capitalului și a lichidității, vizând evaluarea alocării capitalului și lichidității în rândul entităților și a impedimentelor posibile din calea transferabilității capitalului sau lichidității în cadrul grupului.
7. În cazul grupurilor transfrontaliere, cerințele procedurale trebuie să se aplice în mod coordonat în cadrul colegiilor de supraveghetori înființate conform articolului 116 sau 51 din Directiva 2013/36/UE. Titlul 11 explică în detaliu modul de aplicare al prezentului ghid în cazul grupurilor transfrontaliere și al entităților acestora.
8. Când o instituție constituie un subgrup de lichiditate în temeiul articolului 8 din Regulamentul (UE) 575/2013, autoritățile competente trebuie să efectueze o evaluare proprie a riscurilor de lichiditate și finanțare și să aplice măsuri de supraveghere pentru entitățile cuprinse în subgrupul respectiv, la nivelul subgrupului de lichiditate.

Titlul 2. Cadrul comun SREP

2.1 Prezentarea cadrului comun SREP

9. Autoritățile competente trebuie să se asigure că procesul SREP al unei instituții cuprinde următoarele componente, care sunt sintetizate și în figura 1:
- a. clasificarea instituției și revizuirea periodică a acestei clasificări;
 - b. monitorizarea indicatorilor-cheie;
 - c. analiza modelului de afaceri (AMA);
 - d. evaluarea guvernancei interne și a procedurilor de control la nivelul instituției;
 - e. evaluarea riscurilor pentru capital;
 - f. evaluarea riscurilor pentru lichiditate;
 - g. evaluarea adecvării fondurilor proprii ale instituției;
 - h. evaluarea adecvării resurselor de lichiditate ale instituției;
 - i. evaluarea generală SREP; și
 - j. măsuri de supraveghere (precum și măsuri de intervenție timpurie, după caz).

Figura 1. Prezentarea cadrului comun SREP

2.1.1 Clasificarea instituțiilor

10. Autoritățile competente trebuie să clasifice toate instituțiile din aria lor de supraveghere în următoarele categorii, în funcție de mărimea, structura și organizarea internă a instituției, precum și de natura, sfera și complexitatea activităților acesteia:

- ▶ Categoria 1 – instituțiile menționate la articolul 131 din Directiva 2013/36/UE [instituții globale de importanță sistemică (G-SII) și alte instituții de importanță sistemică (O-SII)] și, după caz, alte instituții stabilite de autoritățile competente, pe baza unei evaluări a dimensiunii și organizării interne a instituției, precum și a naturii, sferei și complexității activităților acesteia.
- ▶ Categoria 2 - instituții mijlocii și mari, altele decât cele incluse în categoria 1, care funcționează la nivel național sau care desfășoară activități transfrontaliere apreciabile, cu funcționare pe mai multe linii de activitate, inclusiv activități nebancale, și care oferă produse de credit și financiare clienților persoane fizice și clienților entități juridice. Instituții specializate fără importanță sistemică și cu un nivel semnificativ al cotelor de piață pe liniile de activitate sau sistemele de plată ale acestora sau al schimburilor financiare.

- ▶ Categoria 3 - instituțiile mici și mijlocii care nu se califică pentru categoria 1 sau 2, cu activitate la nivel național sau cu operațiuni transfrontaliere ne semnificative, și cu activitate pe un număr redus de linii de activitate, care oferă predominant produse de credit clienților persoane fizice și entități juridice și produse financiare în mod limitat. Instituții specializate cu un nivel mai puțin semnificativ al cotelor de piață pe liniile de activitate sau sistemele de plată ale acestora sau al schimburilor financiare.
 - ▶ Categoria 4 - toate celelalte instituții naționale mici și necomplexe care nu intră în categoriile 1 - 3 (de exemplu, cu o sferă limitată de activități și cote de piață ne semnificative pe liniile lor de activitate).
11. Clasificarea trebuie să reflecte evaluarea riscului sistemic generat de instituții asupra sistemului financiar. Aceasta trebuie utilizată de autoritățile competente drept bază pentru aplicarea principiului proporționalității, astfel cum se menționează în secțiunea 2.4, și nu ca mijloc pentru reflectarea calității unei instituții.
12. Autoritățile competente trebuie să justifice clasificarea prin date de raportare de supraveghere și prin informații derivate din analiza preliminară a modelului de afaceri (consultați secțiunea 4.2). Clasificarea trebuie să fie revizuită periodic sau în cazul unui eveniment corporativ semnificativ, cum ar fi o cesionare de proporții, o achiziție, o acțiune strategică importantă etc.

2.1.2 Evaluarea continuă a riscurilor

13. Autoritățile competente trebuie să asigure evaluarea continuă a riscurilor la care este expusă sau este susceptibilă de a fi expusă instituția prin următoarele activități:
- a. monitorizarea indicatorilor-cheie menționați la titlul 3;
 - b. analiza modelului de afaceri menționat la titlul 4;
 - c. evaluarea guvernancei interne și a procedurilor de control la nivelul instituției, astfel cum este menționat la titlul 5;
 - d. evaluarea riscurilor pentru capital menționată la titlul 6; și
 - e. evaluarea riscurilor pentru lichiditate și finanțare menționată la titlul 8.
14. Evaluările trebuie să fie desfășurate conform criteriilor de proporționalitate prevăzute la secțiunea 2.4. Evaluările trebuie revizuite prin prisma informațiilor noi.
15. Autoritățile competente trebuie să se asigure că constatările evaluărilor menționate mai sus:
- a. sunt clar documentate într-o sinteză a constatărilor;

- b. se reflectă într-un scor atribuit în conformitate cu recomandările specifice prevăzute la titlul aferent elementului din prezentul ghid;
- c. stau la baza evaluării altor elemente sau determină o investigare detaliată a neconcordanțelor dintre evaluările acestor elemente;
- d. contribuie la evaluarea și scorul general SREP; și
- e. culminează cu măsuri de supraveghere, după caz, și constituie o bază informativă pentru deciziile luate în privința acestor măsuri.

2.1.3 Evaluarea periodică a adecvării capitalului și lichidității

- 16. Autoritățile competente trebuie să analizeze periodic adecvarea fondurilor proprii și a lichidității instituției pentru a asigura acoperirea solidă a riscurilor la care este expusă sau este susceptibilă să fie expusă instituția prin următoarele evaluări:
 - a. evaluarea SREP a capitalului menționată la titlul 7; și
 - b. evaluarea SREP a lichidității menționată la titlul 9.
- 17. Evaluările periodice trebuie efectuate la intervale de la 12 luni la 3 ani, ținând cont de criteriile de proporționalitate menționate la secțiunea 2.4. Autoritățile competente pot efectua evaluări mai frecvente. Autoritățile competente trebuie să revizuiască evaluarea prin prisma noilor constatări semnificative emise în urma evaluării SREP a riscurilor, în cazul în care autoritățile competente consideră că acele constatări pot avea un impact semnificativ asupra fondurilor proprii și/sau a resurselor de lichiditate ale instituției.
- 18. Autoritățile competente trebuie să se asigure că constatările evaluărilor:
 - a. sunt clar documentate într-o sinteză;
 - b. se reflectă într-un scor atribuit pentru adecvarea capitalului și a lichidității instituției în conformitate cu recomandările specifice prevăzute la titlul aferent elementului respectiv;
 - c. contribuie la evaluarea și scorul general SREP; și
 - d. stau la baza cerinței de supraveghere ca instituția să dețină fonduri proprii și/sau resurse de lichiditate suplimentar față de cerințele prevăzute în Regulamentul (UE) 575/2013 sau la baza altor măsuri de supraveghere, după caz.

2.1.4 Evaluarea generală SREP

- 19. Autoritățile competente trebuie să evalueze în permanență profilul de risc al instituției și viabilitatea acesteia prin evaluarea generală SREP, astfel cum se menționează la titlul 10. Prin evaluarea generală SREP, autoritățile competente trebuie să stabilească eventualitatea ca

instituția să intre în dificultate din cauza riscurilor, dată fiind adecvarea fondurilor proprii și a resurselor de lichiditate, guvernanta, procedurile de control și/sau modelul de afaceri sau strategia, iar de aici necesitatea unor măsuri de intervenție timpurie și/sau să stabilească dacă poate considera că instituția intră sau este susceptibilă de a intra într-o stare de dificultate majoră.

20. Evaluarea trebuie revizuită în permanență prin prisma constatărilor emise în urma evaluărilor riscurilor sau a rezultatului evaluării SREP a capitalului și a evaluării SREP a lichidității.
21. Autoritățile competente trebuie să se asigure că constatările emise în urma evaluării:
 - a. se reflectă într-un scor atribuit pentru viabilitatea generală a instituției, în conformitate cu recomandările prevăzute la titlul 10;
 - b. sunt documentate clar într-o sinteză a evaluării generale SREP, care include scorurile SREP atribuite (la nivel general și pentru elemente individuale) și orice constatări de supraveghere acumulate în ultimele 12 luni; și
 - c. stau la baza stabilirii, în urma supravegherii, dacă se poate considera că instituția „intră sau este susceptibilă de a intra într-o stare de dificultate majoră” conform articolului 32 din Directiva 2014/59/UE.

2.1.5 Dialogul cu instituțiile, aplicarea măsurilor de supraveghere și comunicarea constatărilor

22. Urmând modelul de angajament minim prevăzut în secțiunea 2.4, autoritățile competente trebuie să inițieze un dialog cu instituțiile pentru a evalua elementele individuale SREP, astfel cum se menționează la titlurile aferente elementelor respective.
23. Pe baza evaluării generale SREP și în urma elaborării evaluărilor elementelor individuale SREP, autoritățile competente trebuie să ia măsuri de supraveghere, astfel cum se menționează la titlul 10. Măsurile de supraveghere din prezentul ghid sunt grupate după cum urmează:
 - a. măsuri privind capitalul;
 - b. măsuri privind lichiditatea; și
 - c. alte măsuri de supraveghere (inclusiv măsuri de intervenție timpurie).
24. În cazul în care constatările generate în urma monitorizării indicatorilor-cheie, a evaluării elementelor SREP sau a oricăror acțiuni de supraveghere impun aplicarea de măsuri de supraveghere pentru abordarea problemelor imediate, autoritățile competente nu trebuie să aștepte finalizarea evaluării tuturor elementelor SREP și actualizarea evaluării generale SREP, ci să stabilească măsurile necesare pentru remediarea situației evaluate, iar apoi să treacă la actualizarea evaluării generale SREP.

25. Autoritățile competente trebuie totodată să se lanseze într-un dialog, pe baza rezultatelor evaluării generale SREP, pe tema măsurilor de supraveghere aferente, și să informeze instituția la sfârșitul procesului cu privire la măsurile de supraveghere pe care aceasta trebuie să le respecte, astfel cum sunt prezentate la secțiunea 2.4.

2.2 Atribuirea scorului în cadrul SREP

26. Conform criteriilor prevăzute la titlurile specifice elementelor, autoritățile competente trebuie să stabilească, la nivel de instituție, un scor pentru:
- ▶ modelul de afaceri și strategie;
 - ▶ governanța internă și procedurile de control la nivelul instituției;
 - ▶ riscurile individuale pentru capital;
 - ▶ adecvarea capitalului;
 - ▶ riscurile individuale pentru lichiditate și finanțare;
 - ▶ adecvarea lichidității; și
 - ▶ evaluarea generală SREP.
27. Autoritățile competente trebuie să se asigure că toate aceste scoruri sunt revizuite în mod regulat, cel puțin cu frecvența indicată la secțiunea 2.4 și fără întârziere nejustificată, pe baza noilor constatări semnificative sau a evoluțiilor.
28. În evaluarea elementelor individuale SREP, autoritățile competente trebuie să utilizeze o scară de la 1 (risc imperceptibil) la 4 (risc ridicat), care să reflecte „opinia de supraveghere” a riscului pe baza tabelelor specifice de atribuire a scorului de la fiecare titlu specific elementelor. Autoritățile competente trebuie să utilizeze „considerentele” aferente menționate în aceste tabele cu titlu orientativ pentru a-și fundamenta raționamentul de supraveghere (mai exact, instituția nu trebuie să respecte toate ”considerentele” aferente unui scor de 1 pentru a obține scorul 1), și/sau să le dezvolte sau să adauge considerente suplimentare. Autoritățile competente trebuie să atribuie scorul 4 pentru a reflecta cea mai pesimistă evaluare posibilă (mai exact, chiar dacă poziția instituției este mai precară decât cea stabilită prin „considerente” pentru scorul 4, trebuie să se atribuie tot scorul 4).
29. La punerea în aplicare a ghidului, autoritățile competente pot introduce metodologii de cumulare și un sistem mai detaliat de atribuire a scorului pentru uzul intern al acestora, cum ar fi planificarea resurselor, cu condiția să se respecte cadrul general de atribuire a scorului prevăzut în prezentul ghid.

30. Autoritățile competente trebuie să se asigure că scorurile atribuite riscurilor individuale oferă o indicație a unui eventual impact prudential al riscului asupra instituției după ce s-a analizat calitatea procedurilor de control al riscurilor pentru atenuarea acestui impact.
31. Autoritățile competente trebuie să se asigure că la atribuirea unui scor pentru modelul de afaceri, guvernanta internă și procedurile de control de la nivelul instituției, adecvarea capitalului și adecvarea lichidității se ating următoarele obiective:
- ▶ de a oferi o indicație privind amenințarea prezentată la adresa viabilității instituției prin elementele SREP evaluate, date fiind evaluările individuale ale riscurilor;
 - ▶ de a indica probabilitatea necesității de a lua măsuri de supraveghere pentru abordarea problemelor; și
 - ▶ de a indica probabilitatea necesității de a lua măsuri de intervenție timpurie și de a constitui un factor declanșator al acestora.
32. Autoritățile competente trebuie să se asigure că prin atribuirea unui scor pentru evaluarea generală SREP se ating următoarele obiective:
- ▶ de a oferi o indicație privind viabilitatea generală a instituției;
 - ▶ de a indica probabilitatea necesității de a lua măsuri de intervenție timpurie și de a constitui un factor declanșator al acestora; și
 - ▶ de a stabili, prin intermediul evaluării viabilității generale a instituției, dacă instituția intră sau este susceptibilă de a intra într-o stare de dificultate majoră.
33. Autoritățile competente trebuie să stabilească scorul general SREP pe o scară de la 1 la 4 pentru a reflecta viabilitatea generală a instituției. Atunci când rezultatul evaluării generale SREP sugerează faptul că se poate considera că instituția „intră sau este susceptibilă de a intra într-o stare de dificultate majoră” în sensul articolului 32 din Directiva 2014/59/UE, autoritățile competente trebuie să atribuie scorul „F” și să urmeze procesul de colaborare cu autoritățile de rezoluție, astfel cum este menționat la articolul 32 din Directiva 2014/59/UE.

2.3 Măsuri organizaționale

34. Autoritățile competente trebuie să se asigure că, în vederea realizării procesului SREP, măsurile lor organizaționale includ cel puțin următoarele:
- a. o descriere a rolurilor și a responsabilităților personalului lor de supraveghere în ceea ce privește efectuarea procesului SREP, precum și a liniilor de raportare specifice atât în situații normale, cât și în situații de urgență;

- b. proceduri pentru documentarea și înregistrarea constatărilor și a raționamentelor de supraveghere;
 - c. măsuri pentru aprobarea constatărilor și a scorurilor, precum și proceduri de escaladare în cazul în care există opinii divergente în cadrul autorității competente, atât în situații normale, cât și în situații de urgență;
 - d. măsuri pentru organizarea dialogului cu instituția urmând modelul de angajament minim, astfel cum este prevăzut la secțiunea 2.4, pentru evaluarea elementelor individuale SREP; și
 - e. măsuri pentru comunicarea rezultatelor SREP instituției, care să reflecte și interacțiunea din cadrul colegiilor de supraveghetori pentru grupuri transfrontaliere și entitățile acestora. Aceste măsuri de comunicare trebuie să vizeze în mod specific dispoziții privind consultarea cu o instituție înainte de finalizarea rezultatelor SREP sub forma unor decizii comune cu privire la capital și lichiditate conform cerințelor din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 710/2014 al Comisiei din 23 iunie 2014 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește condițiile de aplicare a procesului de adoptare a deciziei comune privind cerințele prudențiale specifice unei instituții, în conformitate cu Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului.
35. Când se stabilesc măsuri pentru dialogul cu instituțiile, autoritățile competente trebuie să aibă în vedere forma și detalierea informațiilor oferite ca rezultate ale SREP, inclusiv dacă se poate comunica scorul general SREP și scorurile pentru elementele individuale SREP. În acest sens, autoritățile competente trebuie să aibă în vedere și implicațiile legate de punerea scorurilor la dispoziția instituțiilor în vederea respectării cerințelor de publicare ale acestora, conform cerințelor din Regulamentul (UE) nr. 596/2014 și Directivele 2014/57/UE și 2004/109/CE.

2.4 Proportionalitatea și angajamentul de supraveghere

36. Autoritățile competente trebuie să aplice principiul proporționalității în ceea ce privește sfera, frecvența și intensitatea angajamentului de supraveghere și a dialogului cu o instituție, precum și în privința standardelor de supraveghere pe care se așteaptă ca instituția să le respecte, conform categoriei acesteia.
37. În privința frecvenței și a intensității angajamentului de supraveghere din punct de vedere al proporționalității, autoritățile competente trebuie să își asume un nivel minim de angajament atunci când planifică activități SREP, după cum urmează (astfel cum este prezentat în tabelul 1):

Instituții din categoria 1

- ▶ Autoritățile competente trebuie să monitorizeze trimestrial indicatorii-cheie.
- ▶ Autoritățile competente trebuie să elaboreze o sinteză documentată a evaluării generale SREP cel puțin anual.
- ▶ Autoritățile competente trebuie să actualizeze evaluările tuturor elementelor individuale SREP cel puțin anual. În cazul riscurilor pentru capital și al riscurilor pentru lichiditate și finanțare, acestea trebuie să includă cel puțin evaluarea celor mai semnificative riscuri individuale.
- ▶ Autoritățile competente trebuie să informeze instituția cu privire la rezultatul evaluării generale SREP cel puțin anual și să prezinte în mod specific:
 - o declarație privind cuantumul și structura fondurilor proprii pe care instituția trebuie să le mențină în plus față de cerințele prevăzute la capitolul 4 din titlul VII din Directiva 2013/36/UE și în Regulamentul (UE) nr. 575/2013 referitor la elementele de risc și la riscurile care nu sunt prevăzute de articolul 1 din regulamentul menționat;
 - o declarație privind nivelul de lichiditate înregistrat și orice cerințe specifice privind lichiditatea, care sunt stabilite de autoritatea competentă; și
 - o declarație privind alte măsuri de supraveghere, inclusiv orice măsuri de intervenție timpurie, pe care autoritatea competentă intenționează să le ia.
- ▶ Autoritățile competente trebuie să își asume un angajament continuu și să aibă un dialog permanent cu organul de conducere și conducerea superioară a instituției pentru a evalua fiecare element SREP.

Instituții din categoria 2

- ▶ Autoritățile competente trebuie să monitorizeze trimestrial indicatorii-cheie.
- ▶ Autoritățile competente trebuie să elaboreze o sinteză documentată a evaluării generale SREP cel puțin anual.
- ▶ Autoritățile competente trebuie să actualizeze evaluările tuturor elementelor individuale SREP cel puțin o dată la doi ani. În cazul riscurilor pentru capital și al riscurilor pentru lichiditate și finanțare, acestea trebuie să includă cel puțin evaluarea celor mai semnificative riscuri individuale.
- ▶ Autoritățile competente trebuie să informeze instituția cu privire la rezultatul evaluării generale SREP cel puțin o dată la doi ani și să furnizeze în mod specific:

- o declarație privind cuantumul și structura fondurilor proprii pe care instituția trebuie să le mențină în plus față de cerințele prevăzute la capitolul 4 din titlul VII al Directivei 2013/36/UE și în Regulamentul (UE) nr. 575/2013 referitor la elementele de risc și la riscurile care nu sunt prevăzute de articolul 1 din regulamentul menționat;
 - o declarație privind nivelul de lichiditate înregistrat și orice cerințe specifice privind lichiditatea, care sunt stabilite de autoritatea competentă; și
 - o declarație privind alte măsuri de supraveghere, inclusiv orice măsuri de intervenție timpurie, pe care autoritatea competentă intenționează să le ia.
- ▶ Autoritățile competente trebuie să își asume un angajament continuu și să aibă un dialog permanent cu organul de conducere și conducerea superioară a instituției, pentru a evalua fiecare element SREP.

Instituții din categoria 3

- ▶ Autoritățile competente trebuie să monitorizeze trimestrial indicatorii-cheie.
- ▶ Autoritățile competente trebuie să elaboreze o sinteză documentată a evaluării generale SREP cel puțin anual.
- ▶ Autoritățile competente trebuie să actualizeze evaluările tuturor elementelor individuale SREP cel puțin o dată la trei ani sau mai des prin prisma noilor informații semnificative care apar în legătură cu riscul prezentat. În cazul riscurilor pentru capital și al riscurilor pentru lichiditate și finanțare, acestea trebuie să includă cel puțin evaluarea celor mai semnificative riscuri individuale.
- ▶ Autoritățile competente trebuie să informeze instituția cu privire la rezultatul evaluării generale SREP cel puțin la trei ani și să furnizeze în mod specific:
- o declarație privind cuantumul și structura fondurilor proprii pe care instituția trebuie să le mențină în plus față de cerințele prevăzute la capitolul 4 din titlul VII al Directivei 2013/36/UE și în Regulamentul (UE) nr. 575/2013 referitor la elementele de risc și la riscurile care nu sunt prevăzute de articolul 1 din regulamentul menționat;
 - o declarație privind nivelul de lichiditate înregistrat și orice cerințe specifice privind lichiditatea, care sunt stabilite de autoritatea competentă; și
 - o declarație privind alte măsuri de supraveghere, inclusiv orice măsuri de intervenție timpurie, pe care autoritatea competentă intenționează să le ia.

- ▶ Autoritățile competente trebuie să își asume un angajament continuu și să aibă un dialog specific pe tema riscurilor cu organul de conducere și conducerea superioară ale instituției (și anume, după caz) pentru a evalua elementul (elementele) de risc semnificativ.

Instituții din categoria 4

- ▶ Autoritățile competente trebuie să monitorizeze trimestrial indicatorii-cheie.
- ▶ Autoritățile competente trebuie să elaboreze o sinteză documentată a evaluării generale SREP cel puțin anual.
- ▶ Autoritățile competente trebuie să actualizeze evaluările tuturor elementelor individuale SREP cel puțin o dată la trei ani sau mai des prin prisma noilor informații semnificative care apar în legătură cu riscul prezentat. În cazul riscurilor pentru capital și al riscurilor pentru lichiditate și finanțare, acestea trebuie să includă cel puțin evaluarea celor mai semnificative riscuri individuale.
- ▶ Autoritățile competente trebuie să informeze instituția cu privire la rezultatul evaluării generale SREP cel puțin la trei ani și să furnizeze în mod specific:
 - o declarație privind cuantumul și structura fondurilor proprii pe care instituția trebuie să le mențină în plus față de cerințele prevăzute la capitolul 4 din titlul VII al Directivei 2013/36/UE și în Regulamentul (UE) nr. 575/2013 referitor la elementele de risc și la riscurile care nu sunt prevăzute de articolul 1 din regulamentul menționat;
 - o declarație privind nivelul de lichiditate înregistrat și orice cerințe specifice privind lichiditatea, care sunt stabilite de autoritatea competentă;
 - o declarație privind alte măsuri de supraveghere, inclusiv orice măsuri de intervenție timpurie, pe care autoritatea competentă intenționează să le ia.
- ▶ Autoritățile competente trebuie să își asume un angajament și să aibă un dialog cu organul de conducere și conducerea superioară ale instituției cel puțin o dată la trei ani.

Tabelul 1. Aplicarea SREP pentru diferite categorii de instituții

Categoria	Monitorizare a indicatorilor-cheie	Evaluarea tuturor elementelor SREP (cel puțin)	Sinteza evaluării generale SREP	Nivel minim de angajament/dialog
1	Trimestrial	Anual	Anual	Angajamentul continuu față de organul de conducere și conducerea superioară ale

				instituției; angajamentul față de instituție pentru evaluarea fiecărui element.
2	Trimestrial	La 2 ani	Anual	Angajamentul continuu față de organul de conducere și conducerea superioară ale instituției; angajamentul față de instituție pentru evaluarea fiecărui element.
3	Trimestrial	La 3 ani	Anual	Angajament în funcție de riscuri față de organul de conducere și conducerea superioară ale instituției; angajamentul față de instituție pentru evaluarea elementului (elementelor) de risc semnificativ.
4	Trimestrial	La 3 ani	Anual	Angajamentul față de organul de conducere și conducerea superioară ale instituției la cel puțin trei ani.

38. În cazul în care autoritățile competente stabilesc că instituțiile au profiluri de risc similare, acestea pot efectua evaluări tematice SREP pentru mai multe instituții în cadrul unei evaluări unice (de exemplu, se poate efectua o analiză AMA pentru toți creditorii ipotecari mici, dat fiind faptul că este posibil să se identifice aceleași probleme de viabilitate a activității la toate aceste instituții).
39. Autoritățile competente trebuie să stabilească un nivel suplimentar de angajament în funcție de constatările emise în urma evaluărilor anterioare ale elementelor SREP, prin care trebuie să se impună resurse de supraveghere mai complexe și o intensitate mai mare, indiferent de categoria instituției, în cazul instituțiilor cu un scor general SREP redus (cel puțin temporar).
40. În cazul instituțiilor cuprinse în programul de supraveghere prudențială menționat la articolul 99 din Directiva 2013/36/UE, autoritățile competente trebuie să se asigure de faptul că nivelul de angajament și de aplicare a SREP este stabilit prin programul respectiv, acesta înlocuind cerințele de mai sus.
41. Când se planifică activitățile SREP, autoritățile competente trebuie să acorde o atenție deosebită coordonării activităților cu alte părți implicate direct sau indirect în evaluare, mai ales atunci când se impune aportul instituției și/sau al altor autorități competente implicate în supravegherea grupurilor transfrontaliere, astfel cum se menționează la titlul 11.
42. În sensul proporționalității, atunci când se desfășoară procesul SREP prin aplicarea prezentului ghid, autoritățile competente trebuie să recunoască faptul că diferite elemente,

aspecte metodologice și componente de evaluare, astfel cum sunt prevăzute la titlurile 4, 5, 6 și 8, nu au aceeași relevanță pentru toate instituțiile; autoritățile competente trebuie să aplice, după caz, diferite niveluri de detaliere pentru evaluare în funcție de categoria în care este inclusă instituția și în măsura corespunzătoare mărimii, naturii, modelului de afaceri și complexității instituției.

Titlul 3. Monitorizarea indicatorilor - cheie

44. Autoritățile competente trebuie să inițieze o monitorizare regulată a principalilor indicatori financiari și nefinanciari pentru a monitoriza schimbările din condițiile financiare și profilurile de risc ale instituțiilor. Autoritățile competente trebuie totodată să se servească de această monitorizare pentru a identifica necesitatea de actualizare a evaluării elementelor SREP prin prisma informațiilor semnificative noi din afara activităților de supraveghere planificate. În cazul în care prin monitorizare se identifică o schimbare semnificativă în profilul de risc al instituției sau orice deficiențe legate de indicatori, autoritățile competente trebuie să examineze cauzele acestora și să revizuiască, după caz, evaluarea elementului SREP în cauză prin prisma informațiilor noi.
45. Urmând modelul de angajament minim abordat la titlul 2, autoritățile competente trebuie să monitorizeze cel puțin trimestrial principalii indicatori financiari și nefinanciari ai tuturor instituțiilor. Însă, în funcție de caracteristicile instituțiilor sau de situație, autoritățile competente pot recurge la monitorizări mai frecvente, ținându-se cont de disponibilitatea informațiilor de bază (de exemplu, date de piață).
46. Autoritățile competente trebuie să elaboreze sisteme și modele de monitorizare care să permită identificarea schimbărilor semnificative și a deficiențelor din comportamentul indicatorilor iar, după caz, să stabilească praguri. Totodată, autoritățile competente trebuie să determine proceduri de comunicare pentru toți indicatorii relevanți (sau combinații de indicatori) incluși în monitorizare pentru a asigura examinarea tuturor deficiențelor și a schimbărilor semnificative.
47. Autoritățile competente trebuie să adapteze setul de indicatori și pragurile acestora la caracteristicile instituțiilor individuale sau ale grupurilor de instituții cu caracteristici similare (grupuri comparabile). Cadrul de indicatori, modelele și pragurile de monitorizare trebuie să reflecte mărimea, complexitatea, modelul de afaceri și profilul de risc ale instituției și să acopere locații geografice, sectoare și piețe pe care funcționează instituția.
48. Autoritățile competente trebuie să identifice indicatorii care vor fi urmăriți prin monitorizarea regulată a rapoartelor de supraveghere regulate și utilizarea de definiții din standardele comune de raportare. Dacă este cazul, tablouri ABE sau indicatori monitorizați de ABE pot fi utilizați ca sursă informativă ce poate servi drept referință la monitorizarea instituțiilor individuale.
49. Cadrul de indicatori stabilit și rezultatele monitorizării indicatorilor-cheie trebuie să fie de asemenea utilizate ca date pentru evaluarea riscurilor pentru capital și a riscurilor pentru lichiditate și finanțare aferente elementelor respective SREP.

50. Indicatorii utilizați pentru monitorizare trebuie să includă cel puțin următorii indicatori specifici instituției:
- a. indicatori financiari și de risc care abordează toate categoriile de riscuri cuprinse în prezentul ghid (consultați titlurile 6 și 8);
 - b. toate ratele derivate din aplicarea Regulamentului (UE) nr. 575/2013 și din legislația națională ce implementează prevederile Directivei 2013/36/UE pentru calcularea cerințelor prudențiale minime [de exemplu, Capital de bază de rangul 1 (Core Tier 1 - CT1), indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate (liquidity coverage ratio - LCR), indicatorul de finanțare stabilă netă (net stable funding ratio - NSFR etc.)];
 - c. cerințele minime de fonduri proprii și datorii eligibile (MREL), astfel cum sunt prevăzute în Directiva 2014/59/UE;
 - d. indicatori de piață relevanți [de exemplu, prețul titlurilor de capital, marjele instrumentelor de tipul credit-default-swap (CDS), marjele obligațiunilor etc.]; și
 - e. dacă este cazul, indicatori de redresare utilizați în planurile proprii de redresare ale instituției.
51. Autoritățile competente trebuie să asocieze indicatorii specifici instituției cu indicatori macro-economiци relevanți, după caz, din locațiile geografice, sectoarele și piețele pe care funcționează instituția.
52. Identificarea schimbărilor semnificative sau a deficiențelor legate de indicatori, mai ales în cazuri în care schimbările reprezintă extreme față de performanța grupurilor comparabile, trebuie considerată de către autoritățile competente drept un factor declanșator pentru continuarea investigațiilor. Mai exact, autoritățile competente trebuie:
- a. să identifice cauza și să evalueze caracterul semnificativ al unui eventual impact prudențial asupra instituției;
 - b. să documenteze cauza și rezultatul evaluării; și
 - c. să revizuiască evaluarea riscurilor și scorul SREP, după caz, prin prisma constatărilor noi.
53. Totodată, autoritățile competente trebuie să aibă în vedere suplimentarea acțiunilor de monitorizare regulată a principalilor indicatori financiari și nefinanciari cu examinarea studiului și a analizei independente de piață, dacă există, acestea putând fi o sursă utilă de puncte de vedere alternative.

Titlul 4. Analiza modelului de afaceri

4.1 Considerații generale

54. Acest titlu prezintă criteriile pentru evaluarea modelului de afaceri și a strategiei instituției. Autoritățile competente trebuie să aplice această evaluare în cazul unei instituții la același nivel ca și evaluarea generală SREP, însă aceasta poate fi aplicată, de asemenea, la nivel de activitate sau linie de produse ori pe bază tematică.
55. Fără a afecta responsabilitatea organului de conducere a instituției pentru gestionarea și organizarea activității sau fără a indica preferințe pentru anumite modele de afaceri, autoritățile competente trebuie să desfășoare acțiuni regulate de analiză a modelului de afaceri (AMA) pentru a evalua riscurile de activitate și de strategie și a stabili:
- ▶ viabilitatea modelului de afaceri existent al instituției pe baza capacității acesteia de a genera venituri acceptabile în următoarele 12 luni; și
 - ▶ sustenabilitatea strategiei instituției în funcție de capacitatea acesteia de a genera venituri acceptabile pe o perioadă anticipativă de cel puțin trei ani pe baza planurilor strategice și a previziunilor financiare ale acesteia.
56. Autoritățile competente trebuie să utilizeze rezultatul AMA ca suport pentru evaluarea tuturor celorlalte elemente SREP. Autoritățile competente pot evalua anumite aspecte ale AMA, mai ales evaluarea cantitativă a modelului de afaceri, în cadrul evaluării altor elemente SREP (de exemplu, înțelegerea structurii de finanțare poate fi inclusă în evaluarea riscurilor pentru lichiditate).
57. Autoritățile competente trebuie să utilizeze AMA și ca suport pentru identificarea principalelor vulnerabilități ale instituției, care au probabilitatea cea mai ridicată de impact semnificativ asupra instituției/determină intrarea într-o stare de dificultate majoră a acesteia în viitor.
58. Autoritățile competente trebuie să parcurgă următoarele etape în cadrul AMA:
- a. evaluarea preliminară;
 - b. identificarea domeniilor de interes;
 - c. evaluarea mediului de afaceri;
 - d. analiza cantitativă a modelului de afaceri existent;
 - e. analiza calitativă a modelului de afaceri existent;

- f. analiza strategiei și a planurilor financiare anticipative (inclusiv schimbările planificate pentru modelul de afaceri);
 - g. evaluarea viabilității modelului de afaceri;
 - h. evaluarea sustenabilității strategiei;
 - i. identificarea principalelor vulnerabilități la care este expusă sau susceptibilă de a fi expusă instituția prin modelul de afaceri și strategia acesteia; și
 - j. sintetizarea constatărilor și atribuirea scorului.
59. Pentru a realiza o AMA, autoritățile competente trebuie să utilizeze cel puțin următoarele surse de informare cantitativă și calitativă:
- a. planul (planurile) strategic(e) al(e) instituției cu previziuni pentru anul curent și pentru viitor, precum și ipotezele economice subiacente;
 - b. raportarea financiară (de exemplu, contul de profit și pierderi, publicarea de date din bilanțul contabil);
 - c. raportarea conform reglementărilor [raportare comună (COREP), raportare financiară (FINREP) și registrul de credite, dacă există];
 - d. raportarea internă (informații privind conducerea, planificarea capitalurilor, raportarea lichidității, rapoarte interne privind riscurile);
 - e. planurile de redresare și de rezoluție;
 - f. rapoarte ale terților (de exemplu, rapoarte de audit, rapoarte ale analiștilor de capital/credit); și
 - g. alte studii/sondaje relevante [de exemplu, realizate de Fondul Monetar Internațional (FMI), autorități și instituții macroprudențiale, instituții europene].

4.2 Evaluarea preliminară

60. Autoritățile competente trebuie să analizeze activitățile principale ale instituției, locațiile geografice și poziția pe piață pentru a identifica următoarele elemente specifice instituției la cel mai înalt nivel de consolidare în cadrul ariei de competență:
- a. locații geografice principale;
 - b. filiale/sucursale principale;
 - c. linii de activitate principale; și

d. linii de produse principale.

61. În acest sens, autoritățile competente trebuie să aibă în vedere o serie de indicatori specifici la momentul evaluării și al efectuării de schimbări în timp. Acești indicatori trebuie să includă:

- a. contribuția la veniturile/costurile generale;
- b. cota de active;
- c. cota TREA; și
- d. poziția pe piață.

62. Autoritățile competente trebuie să utilizeze această evaluare preliminară pentru:

- a. a stabili importanța domeniilor de activitate/liniilor de activitate: autoritățile competente trebuie să stabilească locațiile geografice, filialele/sucursalele, liniile de activitate și de produse care sunt cele mai importante în funcție de contribuția la profit (de exemplu, pe baza contului de profit și pierderi), riscuri (de exemplu, pe baza TREA sau a altor măsuri privind riscurile) și/sau priorități organizaționale/legale (de exemplu, obligații specifice ale băncilor din sectorul public de a furniza anumite produse). Autoritățile competente trebuie să utilizeze aceste informații ca bază pentru a identifica punctele de interes necesare pentru AMA (abordată detaliat în secțiunea 4.3);
- b. a identifica grupul comparabil: autoritățile competente trebuie să stabilească grupul comparabil relevant pentru instituție; referitor la realizarea AMA, autoritatea competentă trebuie să stabilească grupul comparabil pe baza liniilor de produse/activitate concurente care vizează aceleași surse de profit/aceiași clienți (de exemplu, activitățile cu carduri de credit ale diferitelor instituții care vizează utilizatorii de carduri de credit în țara X);
- c. a susține aplicarea principiului proporționalității: autoritățile competente pot utiliza rezultatele evaluării preliminare pentru a facilita încadrarea instituțiilor în categorii de proporționalitate în funcție de complexitatea identificată a instituțiilor (astfel cum este menționat în secțiunea 2.1.1).

4.3 Identificarea domeniilor de interes pentru AMA

63. Autoritățile competente trebuie să stabilească domeniile de interes ale AMA. Acestea trebuie să vizeze cele mai importante linii de activitate sub aspectul viabilității sau al sustenabilității viitoare a modelului de afaceri existent și/sau care prezintă cea mai mare probabilitate de creștere a expunerii instituției la vulnerabilitățile existente sau la cele noi. Autoritățile competente trebuie să țină cont de:

- a. importanța liniilor de activitate - dacă anumite linii de activitate sunt mai importante din punct de vedere al realizării de profituri (sau pierderi);
- b. constatări de supraveghere anterioare - dacă pentru alte elemente SREP constatările pot oferi indicatori despre linii de activitate care impun investigații suplimentare;
- c. constatările și observațiile din rapoarte de audit interne sau externe - dacă funcția de audit a identificat probleme specifice privind sustenabilitatea sau viabilitatea anumitor linii de activitate;
- d. importanța pentru planurile strategice - dacă există linii de activitate pe care instituția dorește să le extindă semnificativ sau să le reducă;
- e. rezultatele analizelor prudențiale tematice - dacă în urma unei analize la nivel de sector s-au descoperit probleme comune de fond care impun o analiză suplimentară la nivelul instituției;
- f. schimbările observate în modelul de afaceri - dacă există schimbări efective observate în modelul de afaceri, care s-au produs fără ca instituția să declare vreo schimbare planificată sau să publice planuri strategice noi; și
- g. comparații *inter pares* - dacă o linie de activitate are o evoluție atipică (considerată drept extremă) față de linii comparabile.

4.4 Evaluarea mediului de afaceri

64. Pentru a-și forma o opinie cu privire la caracterul plauzibil al ipotezelor strategice ale unei instituții, autoritățile competente trebuie să întreprindă o analiză a mediului de afaceri. Aceasta ține cont de condițiile economice actuale și viitoare în care funcționează sau poate funcționa o instituție pe baza expunerilor sale geografice și economice principale sau semnificative. În cadrul acestei evaluări, autoritățile competente trebuie să înțeleagă direcția tendințelor macroeconomice și ale pieței și intențiile strategice ale grupului comparabil.
65. Autoritățile competente trebuie să utilizeze această analiză pentru a înțelege:
 - a. variabilele macroeconomice esențiale cu care funcționează sau va funcționa entitatea, produsul sau segmentul în cauză supus evaluării, pe baza locațiilor geografice principale ale acesteia/acestuia. Printre exemplele de variabile esențiale se numără produsul intern brut (PIB), ratele șomajului, ratele dobânzii și indicii de preț pentru locuințe.
 - b. peisajul competitiv și probabilitatea de evoluție a acestuia, ținând cont de activitățile grupului comparabil. Printre exemplele de domenii de analiză se numără creșterea preconizată a pieței țintă (de exemplu, piața ipotecilor

imobiliare), precum și activitățile și planurile principalilor concurenți de pe piața țintă.

- c. tendințele generale ale pieței care pot avea un impact asupra performanței și profitabilității instituției. Acestea trebuie să includă cel puțin tendințele de reglementare (de exemplu, schimbările produse în legislația privind distribuția produselor bancare cu amănuntul), tendințele tehnologice (de exemplu, trecerea la platforme electronice pentru anumite tipuri de tranzacții) și tendințele societății/demografice (de exemplu, o cerere mai mare de servicii bancare islamice).

4.5 Analiza modelului de afaceri existent

66. Pentru a înțelege mijloacele și metodele utilizate de către o instituție pentru a funcționa și a genera profit, autoritățile competente trebuie să întreprindă analize cantitative și calitative.

4.5.1 Analiza cantitativă

67. Autoritățile competente trebuie să întreprindă o analiză a caracteristicilor cantitative ale modelului de afaceri existent al instituției pentru a înțelege performanța financiară a acesteia și măsura în care aceasta este determinată de un apetit la risc mai mare sau mai mic decât cel al entităților comparabile.
68. Domeniile supuse analizei autorităților competente trebuie să cuprindă:
 - a. profitul și pierderile, inclusiv tendințele: autoritățile competente trebuie să evalueze profitabilitatea de bază a instituției (de exemplu, mai puțin elementele excepționale și acțiuni unice), defalcarea surselor de venit, defalcarea costurilor, provizioanele pentru depreciere și indicatori-cheie (de exemplu, marja netă a dobânzii, costuri/venituri, deprecierea împrumuturilor). Autoritățile competente trebuie să examineze modul de evoluție a elementelor de mai sus în ultimii ani și să identifice tendințele de bază;
 - b. bilanțul, inclusiv tendințele: autoritățile competente trebuie să evalueze combinația activelor și datoriilor, structura de finanțare, variațiile TREA și ale fondurilor proprii, precum și indicatorii-cheie (de exemplu, rentabilitatea capitalului, fondurile proprii de nivel 1 de bază, deficitul de finanțare). Autoritățile competente trebuie să examineze modul de evoluție a elementelor de mai sus în ultimii ani și să identifice tendințele de bază;
 - c. concentrările, inclusiv tendințele acestora: autoritățile competente trebuie să evalueze concentrările din contul de profit și pierderi și din bilanț aferente clienților, sectoarelor și locațiilor geografice. Autoritățile competente trebuie să examineze modul de evoluție a elementelor de mai sus în ultimii ani și să identifice tendințele de bază; și

- d. apetitul la risc; autoritățile competente trebuie să evalueze limitele formale stabilite de instituție pe tipuri de risc (risc de credit, risc de finanțare etc.) și respectarea acestora de către instituție pentru a înțelege riscurile pe care este dispusă să le asume pentru a-și stimula performanța financiară.

4.5.2 Analiza calitativă

69. Autoritățile competente trebuie să întreprindă o analiză a caracteristicilor calitative ale modelului de afaceri existent pentru a înțelege factorii de succes și principalele elemente dependente.
70. Domeniile supuse analizei autorităților competente trebuie să cuprindă:
 - a. principalele elemente dependente externe: autoritățile competente trebuie să stabilească principalii factori exogeni care influențează succesul modelului de afaceri; aici pot fi incluși furnizorii terți, intermediarii și factorii de reglementare specifici;
 - b. principalele elemente dependente interne: autoritățile competente trebuie să stabilească principalii factori endogeni care influențează succesul modelului de afaceri; aici se poate include calitatea platformelor informatice și capacitatea operațională și a resurselor;
 - c. franciza: autoritățile competente trebuie să stabilească soliditatea relațiilor cu clienții, furnizorii și partenerii; aici se poate include încrederea instituției în reputația sa, eficacitatea succursalelor sale, fidelitatea clienților și eficacitatea parteneriatelor; și
 - d. domeniile cu avantaj competitiv: autoritățile competente trebuie să stabilească domeniile în care instituția are un avantaj competitiv față de entitățile comparabile; aici se poate include oricare dintre cele menționate mai sus, cum ar fi calitatea platformelor informatice ale instituțiilor sau alți factori precum rețeaua globală a instituției, dimensiunea activităților sale sau oferta de produse.

4.6 Analiza strategiei și a planurilor financiare

71. Autoritățile competente trebuie să întreprindă o analiză cantitativă și calitativă anticipativă a proiecțiilor financiare și a planului strategic ale instituției pentru a înțelege ipotezele, caracterul plauzibil și nivelul de risc al strategiei sale de afaceri.
72. Domeniile supuse analizei autorităților competente trebuie să cuprindă:
 - a. strategia generală: autoritățile competente trebuie să aibă în vedere principalele obiective pentru gestionare cantitativă și calitativă;

- b. performanța financiară previzionată: autoritățile competente trebuie să aibă în vedere performanța financiară previzionată, cuprinzând aceiași indicatori sau unii similari celor incluși în analiza cantitativă a modelului de afaceri existent;
 - c. factorii de succes ai strategiei și ai planului financiar: autoritățile competente trebuie să stabilească principalele modificări pentru modelul de afaceri existent în vederea atingerii obiectivelor;
 - d. ipoteze: autoritățile competente trebuie să stabilească caracterul plauzibil și coerența ipotezelor formulate de instituție, care stau la baza strategiei și a previziunilor sale; aici se pot include ipoteze în domenii precum indicatori macroeconomici, dinamica pieței, creșterea în volum și creșterea marjei de profit pentru principalele produse, segmente și locații geografice etc.; și
 - e. capacitățile de executare: autoritățile competente trebuie să stabilească capacitățile de executare ale instituției pe baza evidenței ținute de conducere privind respectarea strategiilor și previziunilor anterioare, precum și complexitatea și obiectivul strategiei stabilite în raport cu modelul de afaceri existent.
73. Autoritățile competente pot efectua parțial această analiză concomitent cu analiza cantitativă și calitativă a modelului de afaceri existent, în special analiza performanței financiare proiectate și a factorilor de succes ai strategiei.

4.7 Evaluarea viabilității modelului de afaceri

74. După efectuarea analizelor cuprinse în secțiunea 4.4 și 4.5, autoritățile competente trebuie să își formeze sau să își actualizeze opinia cu privire la viabilitatea modelului de afaceri existent al instituției în funcție de capacitatea acesteia de a genera venituri acceptabile în următoarele 12 luni, dată fiind performanța cantitativă a acesteia, factorii și principalele elemente dependente ale succesului, precum și mediul de afaceri.
75. Autoritățile competente trebuie să evalueze acceptabilitatea veniturilor prin prisma următoarelor criterii:
- a. rentabilitatea capitalului (ROE) față de costul capitalului (COE) sau măsura echivalentă: autoritățile competente trebuie să analizeze dacă modelul de afaceri generează venituri superioare costurilor (excluzând acțiunile unice) pe baza ROE raportat la COE; există și alți indicatori care pot susține evaluarea, cum ar fi rentabilitatea activelor sau rentabilitatea capitalului adaptată la risc, luându-se în considerare și modificările acestor măsuri pe parcursul ciclului;
 - b. structura de finanțare: autoritățile competente trebuie să analizeze caracterul adecvat al surselor de finanțare pentru modelul de afaceri și strategie; volatilitatea sau neconcordanțele din sursele de finanțare poate însemna că un

model de afaceri sau o strategie, chiar și atunci când generează venituri mai mari decât costurile, poate să nu fie viabil(ă) sau sustenabil(ă) în condițiile mediului economic actual sau viitor; și

- c. apetitul la risc: autoritățile competente trebuie să analizeze dacă modelul de afaceri sau strategia instituției se bazează pe un apetit la risc, în cazul riscurilor individuale (de exemplu, credit, piață) sau la nivel mai general, care este considerat mare sau reprezintă o extremă în grupul comparabil pentru a genera venituri suficiente.

4.8 Evaluarea sustenabilității strategiei instituției

76. După efectuarea analizelor cuprinse în secțiunea 4.4 - 4.6, autoritățile competente trebuie să își formeze sau să își actualizeze opinia privind sustenabilitatea strategiei instituției în funcție de capacitatea acesteia de a genera venituri acceptabile, astfel cum a fost prevăzut mai sus, pe o perioadă anticipativă de cel puțin 3 ani, pe baza planurilor sale strategice și a previziunilor financiare și în condițiile unei analize prudentiale a mediului economic.
77. În mod specific, autoritățile competente trebuie să analizeze sustenabilitatea strategiei instituției pe baza:
 - a. caracterului plauzibil al ipotezelor instituției și a performanței financiare previzionate în raport cu opinia de supraveghere referitoare la mediul economic existent și viitor;
 - b. impactului asupra performanței financiare previzionate a opiniei de supraveghere referitoare la mediul economic (în cazul în care aceasta este diferită de ipotezele instituției); și
 - c. nivelului de risc al strategiei (mai exact complexitatea și obiectivul strategiei în raport cu modelul de afaceri existent) și probabilitatea de succes aferentă pe baza probabilității capacităților de execuție ale instituției (măsurate prin reușita instituției de a pune în aplicare strategii anterioare de dimensiuni similare sau prin performanță în raport cu planul strategic până la momentul respectiv).

4.9 Identificarea vulnerabilităților-cheie

78. După efectuarea AMA, autoritățile competente trebuie să analizeze vulnerabilitățile cele mai importante la care este expusă sau este susceptibilă de a fi expusă instituția prin modelul de afaceri și strategie, având în vedere:
 - a. performanța financiară preconizată slabă;
 - b. sprijinirea pe o strategie nerealistă;

- c. concentrații excesive sau volatilitate (de exemplu, de câștiguri);
- d. asumarea excesivă de riscuri;
- e. preocupări privind structura de finanțare; și/sau
- f. probleme externe semnificative (de exemplu, amenințări legislative precum dispunerea unei „îngrădiri” a unităților operaționale).

79. În urma evaluării de mai sus, autoritățile competente trebuie să își formeze o opinie asupra viabilității modelului de afaceri al instituției și a sustenabilității strategiei acesteia, precum și asupra oricăror măsuri necesare pentru rezolvarea problemelor și a preocupărilor.

4.10 Sinteza constatărilor și atribuirea scorului

80. Pe baza evaluării viabilității și a sustenabilității modelului de afaceri, autoritățile competente trebuie să își formeze o opinie generală asupra viabilității modelului de afaceri și a sustenabilității strategiei, precum și asupra oricăror posibile riscuri pentru viabilitatea unei instituții, care rezultă din această evaluare. Această opinie trebuie să se reflecte într-o sinteză a constatărilor, însoțită de un scor bazat pe considerațiile menționate în tabelul 2.

Tabel 2. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru modelul de afaceri și strategie

Scor	Opinia supraveghetorilor	Considerații
1	Modelul de afaceri și strategia prezintă un risc imperceptibil pentru viabilitatea instituției.	<ul style="list-style-type: none"> • Instituția generează venituri solide și stabile, acceptabile dat fiind apetitul său la risc și structura sa de finanțare. • Nu există concentrații de active semnificative sau surse concentrate de venit nesustenabile. • Instituția are o poziție competitivă fermă pe piețele alese de aceasta și o strategie care îi poate consolida poziția. • Instituția are previziuni financiare elaborate pe baza unor ipoteze plauzibile despre viitorul mediu de afaceri. • Planurile strategice sunt adecvate date fiind modelul de afaceri existent și capacitățile de execuție ale conducerii.

2	<p>Modelul de afaceri și strategia prezintă un risc scăzut pentru viabilitatea instituției.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Instituția generează venituri medii față de entitățile comparabile și/sau performanța istorică, care sunt larg acceptabile, dat fiind apetitul său la risc și structura de finanțare. • Există unele concentrații de active sau surse concentrate de venit. • Instituția se confruntă cu o presiune competitivă în ceea ce privește produsele/serviciile sale pe una sau mai multe piețe importante. Există unele dubii cu privire la rezolvarea situației prin strategia acesteia. • Instituția are previziuni financiare elaborate pe baza unor ipoteze optimiste despre mediul de afaceri viitor. • Planurile strategice sunt rezonabile, dat fiind modelul de afaceri existent și capacitățile de execuție ale conducerii, însă nu fără riscuri.
3	<p>Modelul de afaceri și strategia prezintă un risc mediu pentru viabilitatea instituției.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Instituția generează venituri care sunt deseori precare sau instabile, ori se bazează pe un apetit la risc sau o structură de finanțare pentru a genera venituri adecvate, care ridică probleme de supraveghere. • Există concentrații semnificative de active sau surse concentrate de venit. • Instituția are o poziție competitivă slabă pentru produsele/serviciile sale pe piețele alese și poate avea câteva linii de activitate cu o evoluție bună. Cota de piață a instituției poate să scadă semnificativ. Există dubii cu privire la rezolvarea situației prin strategia acesteia. • Instituția are previziuni financiare elaborate pe baza unor ipoteze excesiv de optimiste despre mediul de afaceri viitor. • Este posibil ca planurile strategice să nu fie plauzibile, dat fiind modelul de afaceri existent și capacitățile de execuție ale conducerii.

4	Modelul de afaceri și strategia prezintă un risc ridicat pentru viabilitatea instituției.	<ul style="list-style-type: none">• Instituția generează venituri foarte slabe și foarte instabile sau se bazează pe un apetit la risc sau structură de finanțare inacceptabilă pentru a genera venituri adecvate.• Instituția prezintă concentrații extreme de active sau surse concentrate de venit nesustenabile.• Instituția are o poziție competitivă foarte slabă pentru produsele/serviciile sale pe piețele alese și se implică în linii de activitate cu perspective foarte slabe. Este foarte puțin probabil ca planurile strategice să rezolve situația.• Instituția are previziuni financiare elaborate pe baza unor ipoteze foarte nerealiste despre viitorul mediu de afaceri.• Planurile strategice nu sunt plauzibile, dat fiind modelul de afaceri și capacitățile de execuție ale conducerii.
---	---	---

Titlul 5. Evaluarea guvernancei interne și a procedurilor de control la nivelul instituției

5.1 Considerații generale

81. În cadrul evaluărilor lor privind cadrul de guvernare internă și procedurile de control la nivelul instituției, autoritățile competente trebuie să aibă ca obiectiv verificarea caracterului adecvat al acestora pentru profilul de risc al instituției, modelul de afaceri, mărimea și complexitatea, precum și identificarea gradului de conformitate a instituției cu cerințele și standardele unor mecanisme bune de guvernare internă și control al riscurilor, astfel cum prevăd recomandările UE și cele internaționale aplicabile în domeniu. În cadrul acestei evaluări, autoritățile competente trebuie să evalueze riscul de impact prudential semnificativ pe care îl prezintă mecanismele ineficiente de guvernare și control, precum și efectul acestora asupra viabilității instituției.
82. În cadrul SREP, evaluarea guvernancei interne și a procedurilor de control la nivelul instituției trebuie să includă evaluarea următoarelor aspecte:
- a. cadrul general de guvernare internă;
 - b. cultura corporativă și a riscurilor;
 - c. organizarea și funcționarea organului de conducere;
 - d. politicile și practicile de remunerare;
 - e. cadrul de administrare a riscurilor, inclusiv ICAAP și ILAAP;
 - f. cadrul de control intern, inclusiv funcția de audit intern;
 - g. sistemele informaționale și continuitatea activității; și
 - h. măsurile de planificare a redresării.
83. Titlul nu abordează aspecte privind guvernarea și administrarea/procedurile de control al riscurilor, care sunt specifice tipurilor individuale de riscuri (mai exact, care nu există la nivelul instituției), deoarece criteriile pentru evaluarea acestora sunt abordate la titlurile 6 și 8.
84. Evaluarea guvernancei interne și a procedurilor de control la nivelul instituției trebuie să constituie o sursă informativă pentru evaluarea procedurilor de administrare și control al

riscurilor din titlurile 6 și 8, precum și pentru evaluarea ICAAP și ILAAP din evaluarea SREP a capitalului (titlul 7) și evaluarea SREP a lichidității (titlul 9). De asemenea, analiza individuală a riscurilor pentru calculele/estimările de capital ICAAP menționate la titlul 7, precum și orice deficiențe identificate la acest punct, trebuie să constituie o sursă informativă pentru evaluarea cadrului general ICAAP supus evaluării la acest titlu.

5.2 Cadrul general de guvernare internă

85. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are o structură corporativă adecvată și transparentă care este „corespunzătoare”, precum și dacă a implementat mecanisme de guvernare potrivite. În concordanță cu *Ghidul ABE privind guvernarea internă*¹, această evaluare trebuie să includă evaluarea măsurii în care instituția demonstrează cel puțin următoarele:

- a. o structură organizațională solidă și transparentă cu responsabilități clare, care să includă organul de conducere și comitetele sale;
- b. faptul că organul de conducere cunoaște și înțelege structura operațională a instituției (de exemplu, entitățile și legăturile și relațiile dintre acestea; structuri cu scop special sau structuri legate) și riscurile aferente (principiul cunoașterii structurii proprii);
- c. politicile de risc și politicile de identificare și evitare a conflictelor de interese;
- d. o politică și o strategie de externalizare care ia în considerare impactul externalizării asupra activității instituției și riscurile cu care se confruntă aceasta, precum și politici de externalizare care respectă cerințele din *Ghidul CEBS privind externalizarea*²; și
- e. transparența cadrului de guvernare internă pentru părțile interesate.

5.3 Cultura corporativă și cultura privind riscurile

86. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are o cultură corporativă și o cultură privind riscurile care este solidă și adecvată pentru amploarea, complexitatea și natura activității sale, precum și dacă se bazează pe valori fiabile și clar exprimate, care țin cont de apetitul la risc al instituției.

87. În concordanță cu *Ghidul ABE privind guvernarea internă*, autoritățile competente trebuie să evalueze dacă:

¹ GL 44 din 27.9.2011.

² 14.12.2006.

- a. organul de conducere deține răspunderea principală pentru instituție și îi stabilește strategia;
- b. organul de conducere stabilește principiile de guvernanță, valorile corporative și standardele adecvate, inclusiv procese și proceduri independente de denunțare a neregulilor;
- c. cultura etică corporativă și cea privind riscurile aferentă instituției creează un mediu de competitivitate eficientă în care procesele decizionale promovează o serie de opinii (de exemplu, prin includerea de membri independenți în comitetele organului de conducere); și
- d. există elemente de probă cu privire la comunicarea clară și fermă a strategiilor și politicilor către întregul personal relevant și dacă cultura privind riscurile se aplică la toate nivelurile instituției.

5.4 Organizarea și funcționarea organului de conducere

88. În concordanță cu *Ghidul ABE privind guvernanta internă și Ghidul ABE privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie*³, autoritățile competente trebuie să evalueze:

- a. stabilirea, supravegherea și evaluarea regulată a cadrului de guvernanță internă cu elementele sale componente principale de către organul de conducere; și
- b. dacă există o interacțiune eficientă între funcțiile de conducere și cele de supraveghere din organulorganul de conducere.

89. În conformitate cu articolul 91 alineatul (12) din Directiva 2013/36/UE, *Ghidul ABE privind guvernanta internă și Ghidul ABE privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie*, autoritățile competente trebuie să analizeze componența și funcționarea organului de conducere și a comitetelor acesteia, evaluând dacă:

- a. structura are un număr adecvat de membri și o componență corespunzătoare;
- b. membrii fac dovada unui nivel suficient de angajament și independență;
- c. există o evaluare corespunzătoare și corectă a membrilor la numirea acestora și în mod permanent;
- d. se revizuieste eficacitatea organului de conducere;

³ EBA/GL/2012/06 din 22.11.2012.

- e. s-au instituit practici și proceduri adecvate de guvernanță internă pentru organul de conducere și comitetele acestora, după caz; și
- f. se alocă timp suficient membrilor organului de conducere pentru analiza problemelor de risc și se acordă accesul corespunzător la informații privind situația de risc a instituției.

5.5 Politicile și practicile de remunerare

90. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are o politică de remunerare, astfel cum este prevăzut la articolele 92-96 din Directiva 2013/36/UE, precum și politici de remunerare adecvate pentru întreg personalul. În concordanță cu *Ghidul ABE privind guvernarea internă și Ghidul ABE privind politicile și practicile de remunerare*⁴, autoritățile competente trebuie să evalueze dacă:

- a. politica de remunerare este aliniată la profilul de risc al instituției și este menținută, aprobată și supravegheată de către organul de conducere;
- b. schemele de compensare implementate susțin valorile corporative ale instituției și sunt conforme cu apetitul la risc, strategia de afaceri și interesele pe termen lung ale acesteia.
- c. angajații care au un impact semnificativ asupra profilului de risc al instituției sunt identificați în mod corespunzător, iar Regulamentul (UE) nr. 604/2014 se aplică în mod corect, mai ales cu privire la:
 - i. aplicarea de criterii calitative și cantitative pentru identificarea angajaților; și
 - ii. dispozițiile privind excluderea angajaților care sunt identificați numai după criteriile cantitative menționate la articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 604/2014;
- d. politica de remunerare încurajează asumarea excesivă de riscuri; și
- e. combinația remunerației variabile și fixe este adecvată și se respectă dispozițiile privind limitarea componentei de remunerare variabilă - la 100% din componenta de remunerare fixă (200% cu aprobarea acționarilor) - și remunerația variabilă nu se plătește prin vehicule sau metode care facilitează neconformitatea cu Directiva 2013/36/UE sau Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

⁴ 10.12.2010.

5.6 Cadrul de administrare a riscurilor

91. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă organul de conducere a instituției a instituit un cadru adecvat de administrare a riscurilor și procese de administrare a riscurilor. Această evaluare trebuie să includă cel puțin analiza:

- a. cadrului și strategiei privind apetitul la risc;
- b. cadrele ICAAP și ILAAP; și
- c. capacitățile de simulare de criză.

5.6.1 Cadrul și strategia privind apetitul la risc

92. Pentru a analiza cadrul și strategia privind apetitul la risc ale unei instituții, autoritățile competente trebuie să evalueze:

- a. dacă acel cadru privind apetitul la risc ia în considerare toate riscurile semnificative la care este expusă instituția și cuprinde limite de risc, toleranțe și praguri;
- b. dacă strategia privind apetitul la risc și cea de risc sunt coerente și sunt implementate în mod corespunzător;
- c. dacă cadrul privind apetitul la risc este anticipativ și conform cu orizontul de planificare strategică și dacă este revizuit în mod regulat;
- d. dacă responsabilitatea organului de conducere pentru cadrul privind apetitul la risc este definită în mod clar și este exercitată în practică;
- e. dacă strategia de risc ia în considerare în mod corespunzător resursele financiare ale instituției (mai exact, apetitul la risc trebuie să fie conform cu cerințele de supraveghere privind fondurile proprii și lichiditatea, precum și cu alte măsuri de supraveghere); și
- f. dacă declarația privind apetitul la risc este documentată în scris și există elemente de probă privind comunicarea acesteia angajaților instituției.

93. La evaluarea cadrului de administrare a riscurilor, autoritățile competente trebuie să aibă în vedere măsura în care acesta este integrat și modul în care influențează strategia generală a instituției. Autoritățile competente trebuie să evalueze în mod specific legătura dintre planul strategic, cadrul de risc și cel de administrare a capitalului și a lichidității.

5.6.2 Cadrele ICAAP și ILAAP

94. Autoritățile competente trebuie să analizeze periodic procesele ICAAP și ILAAP și să stabilească (1) soliditatea, (2) eficacitatea și (3) caracterul cuprinzător al acestora conform criteriilor prevăzute în această secțiune. Autoritățile competente trebuie să evalueze și modul în care procesele ICAAP și ILAAP sunt integrate în practicile generale de administrare a riscurilor și de administrare strategică, inclusiv în planificarea capitalului și a lichidității.
95. Aceste evaluări trebuie să contribuie la calcularea cerințelor suplimentare de fonduri proprii și la evaluarea adecvării capitalului, astfel cum sunt prezentate la titlul 7, precum și la evaluarea adecvării lichidității, astfel cum este prezentată la titlul 9.

Soliditatea ICAAP și ILAAP

96. Pentru a evalua soliditatea proceselor ICAAP și ILAAP, autoritățile competente trebuie să analizeze dacă politicile, procesele, datele și modelele ce reprezintă ICAAP și ILAAP sunt proporționale cu natura, amploarea și complexitatea activităților instituției. În acest sens, autoritățile competente trebuie să evalueze caracterul adecvat al proceselor ICAAP și ILAAP pentru evaluarea și menținerea unui nivel adecvat de capital și lichiditate internă pentru a acoperi riscurile la care este expusă sau este susceptibilă de a fi expusă instituția și pentru a lua decizii de afaceri (de exemplu, pentru alocare de capital în planul de afaceri), inclusiv în condiții de criză conform documentului CEBS *Guidelines on stress testing*⁵ (Ghidul privind simulările de criză).
97. În cadrul evaluării solidității proceselor ICAAP și ILAAP, autoritățile competente trebuie să analizeze, după caz:
- dacă metodologiile și ipotezele aplicate de instituții sunt adecvate și coerente în privința riscurilor, dacă se întemeiază pe date empirice solide, dacă utilizează parametri calibrați cu fiabilitate și dacă aceștia se aplică în egală măsură pentru cuantificarea riscurilor și administrarea capitalului și a lichidității;
 - dacă nivelul de încredere este conform cu apetitul la risc și dacă ipotezele de diversificare internă reflectă modelul de afaceri și strategiile de risc;
 - dacă definiția și componența resurselor interne disponibile de capital și lichiditate luate în considerare de către instituție pentru ICAAP și ILAAP sunt conforme cu riscurile măsurate de către instituție și dacă acestea sunt eligibile pentru calculul amortizoarelor de fonduri proprii și de lichiditate; și

⁵ GL 32 din 26.8.2010.

- d. dacă distribuirea/alocarea resurselor interne disponibile de capital și lichiditate pe linii de activitate sau între entități juridice reflectă în mod corect riscul la care fiecare dintre acestea este expusă sau este susceptibilă de a fi expusă și dacă aceasta ia în considerare în mod corect orice constrângeri legale sau operaționale cu privire la transferabilitatea acestor resurse.

Eficacitatea ICAAP și ILAAP

98. Când se evaluează eficacitatea ICAAP și ILAAP, autoritățile competente trebuie să examineze utilizarea acestora în procesul decizional și administrativ la toate nivelurile instituției (de exemplu, stabilirea limitelor, măsurarea performanței etc.). Autoritățile competente trebuie să evalueze modul în care instituția utilizează ICAAP și ILAAP în cadrul administrării de către aceasta a riscurilor, a capitalului și a lichidității (testul de utilizare). Evaluarea trebuie să ia în considerare interconexiunile și funcționarea ICAAP/ILAAP prin intercalare cu cadrul privind apetitul la risc, administrarea riscurilor, administrarea lichidității și a capitalului, inclusiv strategiile anticipative de finanțare, precum și dacă acest lucru este adecvat pentru modelul de afaceri și complexitatea instituției.
99. În acest sens, autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are politici, proceduri și instrumente pentru a facilita:
 - a. identificarea clară a funcțiilor și/sau a comitetelor administrative responsabile pentru diferitele elemente ale ICAAP și ILAAP (de exemplu, modelarea și cuantificarea, auditul și validarea la nivel național, monitorizarea și raportarea, comunicarea problemelor etc.);
 - b. planificarea capitalului și a lichidității: calcularea anticipativă a resurselor de capital și lichiditate (inclusiv în ipoteze de scenarii de criză) în legătură cu strategia generală sau tranzacții semnificative;
 - c. alocarea și monitorizarea resurselor de capital și lichiditate pe linii de activitate și tipuri de risc (de exemplu, limitele de risc definite pentru linii de activitate, entități sau riscuri individuale sunt conforme cu obiectivul de asigurare a adecvării generale a resurselor interne de capital și lichiditate ale instituției);
 - d. raportarea regulată și promptă a adecvării capitalului și lichidității către conducerea superioară și organul de conducere. În mod specific, frecvența raportării trebuie să fie corespunzătoare dezvoltării riscurilor și volumului de activitate, amortizoarelor interne existente și procesului decizional intern pentru a permite conducerii instituției să instituie măsuri de remediere înainte să fie pusă în pericol adecvarea capitalului și a lichidității; și
 - e. nivelul de cunoaștere și luarea de măsuri din partea conducerii superioare sau a organului de conducere atunci când este posibil ca strategia de afaceri și/sau tranzacțiile individuale semnificative să nu fie conforme cu ICAAP și capitalul

intern disponibil (de exemplu, aprobarea de către conducerea superioară a unei tranzacții considerabile în cazul în care tranzacția poate produce un impact semnificativ asupra capitalului intern disponibil) și ILAAP.

100. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă organul de conducere demonstrează un nivel corespunzător de angajament și cunoaștere a proceselor ICAAP și ILAAP și a rezultatelor acestora. În mod specific, acestea trebuie să evalueze dacă organul de conducere aprobă cadrele și rezultatele ICAAP și ILAAP și, după caz, rezultatele validării interne a ICAAP și ILAAP.
101. Autoritățile competente trebuie să evalueze în ce măsură ICAAP și ILAAP sunt anticipative. În acest sens, autoritățile competente trebuie să evalueze coerența ICAAP și ILAAP cu planurile de capital și lichiditate și planurile strategice.

Caracterul cuprinzător al ICAAP și ILAAP

102. Autoritățile competente trebuie să evalueze măsura în care procesele ICAAP și ILAAP acoperă liniile de activitate, entitățile juridice și riscurile la care este expusă sau este susceptibilă de a fi expusă instituția, precum și conformitatea ICAAP și ILAAP cu cerințele legale. În mod specific, aceștia trebuie să evalueze:
- a. dacă procesele ICAAP și ILAAP sunt implementate în mod omogen și proporțional pentru toate liniile de activitate și entitățile juridice relevante ale instituției sub aspectul identificării și evaluării riscurilor;
 - b. dacă procesele ICAAP și ILAAP acoperă toate riscurile semnificative, indiferent dacă riscurile sunt asociate entităților care nu sunt supuse consolidării [vehicul investițional special (SPV), entități cu scop special]; și
 - c. cazurile în care o entitate are mecanisme sau procese de guvernare internă diferite de cele ale altor entități din cadrul grupului, dacă aceste devieri sunt justificate (de exemplu, adoptarea de modele avansate numai de către o parte din grup se poate justifica prin lipsa unor date suficiente pentru estimarea parametrilor în cazul unor linii de activitate sau entități juridice, cu condiția ca aceste linii de activitate sau entități juridice să nu reprezinte o sursă de concentrare a riscurilor pentru restul portofoliului).

5.6.3 Ghidul privind simulările de criză

103. În concordanță cu documentul CEBS *Guidelines on stress testing* (Ghidul privind simulările de criză), autoritățile competente trebuie să evalueze programele de simulare de crize ale instituției, cu referire la caracterul adecvat al selecției scenariilor relevante, ipotezelor subiacente, metodologiilor și infrastructurii, precum și al utilizării rezultatelor simulărilor de criză. Aceasta trebuie să includă cel puțin evaluarea:

- a. măsurii în care simulările de criză sunt integrate în cadrul de administrare a riscurilor al instituției;
- b. capacității și infrastructurii instituției, inclusiv a datelor, de a implementa programul de simulare de criză pe linii de activitate și entități și la nivelul grupului, după caz;
- c. gradului de implicare a conducerii superioare și a organului de conducere în programe de simulare de criză; și
- d. integrării simulărilor de criză și a rezultatelor acestora în procesul decizional din cadrul instituției.

5.7 Cadrul de control intern

104. În concordanță cu *Ghidul ABE privind guvernarea internă*, autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are un cadru de control intern adecvat. Această evaluare trebuie să se refere cel puțin la:

- a. măsura în care instituția are un cadru de control intern cu funcții independente de control specifice care se exercită în cadrul unui proces decizional clar, cu o alocare clară a responsabilităților pentru punerea în aplicare a cadrului și a componentelor acestuia;
- b. dacă cadrul de control intern este pus în aplicare în toate domeniile de activitate ale instituției, unitățile operaționale și de suport având responsabilitatea principală de a institui și a menține politici și proceduri adecvate de control intern;
- c. dacă instituția a instituit politici și proceduri pentru identificarea, cuantificarea, monitorizarea, atenuarea și raportarea riscurilor și a concentrărilor de riscuri aferente și dacă acestea sunt aprobate de către organul de conducere;
- d. dacă instituția a stabilit o funcție independentă de control al riscurilor care să fie implicată în mod activ în elaborarea strategiei de riscuri a instituției și în toate deciziile de administrare a riscurilor semnificative și care pune la dispoziția organului de conducere și a membrilor conducerii superioare toate informațiile relevante legate de riscuri;
- e. dacă funcția independentă de control al riscurilor se asigură de caracterul adecvat al proceselor de cuantificare, evaluare și monitorizare a riscurilor din cadrul instituției;

- f. dacă instituția are un coordonator al funcției de administrarea riscurilor care să aibă un mandat și o independență față de asumarea riscurilor într-o măsură suficientă, precum și responsabilitate exclusivă pentru funcția de control al riscurilor și monitorizarea cadrului de administrare a riscurilor;
- g. dacă instituția are o politică de conformitate și o funcție de conformitate permanentă și eficace care prezintă rapoarte organului de conducere;
- h. dacă instituția are o politică și un proces de aprobare a produselor noi cu un rol specificat clar pentru funcția independentă de control al riscurilor, care să fie aprobate de către organul de conducere; și
- i. dacă instituția are capacitatea de a elabora rapoarte de riscuri, dacă le utilizează în scopuri administrative și dacă astfel de rapoarte de riscuri sunt (i) precise, cuprinzătoare, clare și utile și (ii) elaborate și comunicate părților relevante cu frecvența corespunzătoare.

5.7.1 Funcția de audit intern

105. În concordanță cu *Ghidul ABE privind guvernarea internă*, autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția a stabilit o funcție de audit intern independentă și eficace care:

- a. este creată în conformitate cu standardele profesionale naționale și internaționale;
- b. are scopul, autoritatea și responsabilitatea prevăzute într-o cartă care recunoaște standardele profesionale și care este aprobată de către organul de conducere;
- c. are protecția independenței sale organizaționale și a obiectivității auditorilor interni prin prezentarea de rapoarte direct organului de conducere;
- d. are resurse adecvate pentru realizarea sarcinilor sale;
- e. acoperă în mod corespunzător toate domeniile necesare din planul de audit bazat pe riscuri, inclusiv domeniile de administrare a riscurilor, procedurile de control intern, ICAAP și ILAAP; și
- f. dă dovadă de eficacitate în stabilirea conformității cu politicile interne și cu legislația de punere în aplicare a Uniunii Europene și națională și abordează orice deviere de la oricare dintre acestea.

5.8 Sistemele informaționale și continuitatea activității

106. În concordanță cu *Ghidul ABE privind guvernanta internă*, autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are sisteme informaționale și de comunicare eficiente și credibile și dacă aceste sisteme sunt perfect compatibile cu capacitățile de agregare a datelor referitoare la riscuri în perioade normale și în perioade de criză. În mod specific, autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are cel puțin capacitatea de:

- a. a genera date precise și credibile referitoare la riscuri;
- b. a captura și a agrega toate datele referitoare la riscuri semnificative din cadrul instituției;
- c. a genera cu promptitudine date agregate și actualizate referitoare la riscuri; și
- d. a genera date agregate referitoare la riscuri pentru a satisface o gamă largă de cereri specifice din partea organului de conducere sau a autorităților competente.

107. Autoritățile competente trebuie să evalueze totodată dacă instituția a stabilit un proces eficient de administrare a continuității activității cu planuri verificate pentru situații neprevăzute și continuarea activității, precum și cu planuri de redresare pentru toate funcțiile și resursele sale critice.

5.9 Planificarea pentru redresare

108. Pentru a evalua guvernanta internă și procedurile de control la nivelul instituției, autoritățile competente trebuie să țină cont de orice constatări și deficiențe identificate în evaluarea planurilor de redresare și a măsurilor de planificare pentru redresare aplicate conform articolelor 6 și 8 din Directiva 2014/59/UE.

109. În mod similar, constatările în urma evaluării elementelor SREP, inclusiv evaluarea guvernantei interne și a mecanismelor de control la nivelul instituției, trebuie să constituie o sursă informativă pentru planurile de redresare.

5.10 Aplicarea la nivel consolidat și implicațiile pentru entitățile din cadrul grupului

110. La nivel consolidat, în plus față de elementele cuprinse în secțiunile de mai sus, autoritățile competente trebuie să evalueze dacă:

- a. organul de conducere a întreprinderii-mamă a instituției înțelege atât organizarea grupului, cât și rolurile diferitelor sale entități, precum și legăturile și relațiile dintre acestea;

- b. structura organizațională și juridică a grupului - după caz - este clară și transparentă și corespunde cu dimensiunea și complexitatea activității și operațiunilor;
- c. instituția a stabilit un sistem informațional și de raportare eficace la nivelul grupului, care este aplicabil pentru toate liniile de activitate și entitățile juridice, și dacă acesta este disponibil organului de conducere a întreprinderii-mamă a instituției cu promptitudine;
- d. organul de conducere a întreprinderii-mamă a instituției a stabilit strategii coerente la nivelul grupului, cu includerea unui cadru privind apetitul la risc;
- e. administrarea riscurilor la nivelul grupului acoperă toate riscurile semnificative, indiferent dacă riscul este asociat entităților care nu sunt supuse consolidării [vehicule investițional special (SPV), entități cu scop special (ESS)];
- f. instituția desfășoară simulări de criză regulate care acoperă toate riscurile semnificative și entitățile conform documentului CEBS *Guidelines on stress testing* (Ghidul privind simulările de criză); și
- g. funcția de audit intern la nivelul grupului este separată de orice alte funcții, are un plan de audit bazat pe riscuri la nivelul grupului, are personal suficient și o linie de raportare directă pentru organul de conducere a întreprinderii-mamă.

111. Când se efectuează evaluarea guvernantei interne și a procedurilor de control specifice instituției la nivelul filialei, pe lângă elementele menționate la acest titlu, autoritățile competente trebuie să evalueze modul de aplicare a mecanismelor, politicilor și procedurilor specifice grupului la nivelul filialei.

5.11 Sinteza constatărilor și atribuirea scorului

112. În urma evaluării de mai sus, autoritățile competente trebuie să își formeze o opinie cu privire la caracterul adecvat al cadrului de guvernare internă și al procedurilor de control la nivelul instituției. Această opinie trebuie să se reflecte într-o sinteză a constatărilor, însoțită de un scor bazat pe considerațiile menționate în tabelul 3.

Tabel 3. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru guvernare internă și proceduri de control la nivelul instituției

Punctaj	Opinia supraveghetorilor	Considerații
1	Deficiențele în guvernarea internă și mecanisme de control la nivelul instituției prezintă un risc imperceptibil pentru viabilitatea	<ul style="list-style-type: none">• Instituția are o structură organizațională solidă și transparentă cu responsabilități clare și separarea asumării riscurilor de funcțiile de administrare a riscurilor și de

	<p>instituției.</p>	<p>cele de control.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Există o cultură corporativă solidă. • Componenta și funcționarea organului de conducere sunt adecvate. • Politica de remunerare este aliniată la strategia de risc și interesele pe termen lung. • Cadrul și procesele de administrare a riscurilor, inclusiv ICAAP, ILAAP, cadrul pentru simulări de criză, planificarea capitalului și a lichidității, sunt adecvate. • Cadrul de control intern și procedurile de control intern sunt adecvate. • Funcția de audit intern este independentă și funcționează eficient conform standardelor și cerințelor internaționale instituite. • Sistemele informaționale și aranjamente de continuitate a activității sunt adecvate. • • Planul de redresare este complet și credibil, iar măsurile de planificare pentru redresare sunt adecvate.
<p>2</p>	<p>Deficiențele în guvernanta internă și mecanismele de control la nivelul instituției prezintă un risc scăzut pentru viabilitatea instituției.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Instituția are o structură organizațională predominant solidă și transparentă cu responsabilități clare și separarea asumării riscurilor de funcțiile de administrare a riscurilor și cele de control. • Există o cultură corporativă predominant solidă. • Componenta și funcționarea organului de conducereorganului de conducere sunt predominant adecvate. • Politica de remunerare este în mare parte aliniată la strategia de risc și interesele pe termen lung. • Cadrul și procesele de administrare a

		<p>riscurilor, inclusiv ICAAP, ILAAP, cadrul pentru simulări de criză, planificarea capitalului și a lichidității, sunt predominant adecvate.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cadrul de control intern și procedurile de control intern sunt predominant adecvate. • Funcția de audit intern este independentă, iar operațiunile acesteia sunt predominant eficace. • Sistemele informaționale și aranjamentele de continuitate a activității sunt predominant adecvate. • Planul de redresare este în mare parte complet și predominant credibil. Măsurile de planificare pentru redresare sunt predominant adecvate.
3	<p>Deficiențele în governanța internă și mecanismele de control la nivelul instituției prezintă un risc mediu pentru viabilitatea instituției.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Structura organizațională și responsabilitățile instituției nu sunt pe deplin transparente, iar asumarea riscurilor nu este complet separată de funcțiile de administrare și control al riscurilor. • Există dubii cu privire la caracterul adecvat al culturii corporative. • Există dubii cu privire la caracterul adecvat al componentei și funcționării organului de conducere. • Există temeri legate de faptul că politica de remunerare poate să contravină strategiei de risc și intereselor pe termen lung. • Există dubii cu privire la caracterul adecvat al cadrului și proceselor de administrare a riscurilor, inclusiv ICAAP, ILAAP, cadrul pentru simulări de criză, planificarea capitalului și a lichidității. • Există dubii cu privire la caracterul adecvat al cadrului de control intern și al procedurilor de control intern.

		<ul style="list-style-type: none"> • Există dubii cu privire la independența și funcționarea eficace a funcției de audit intern. • Există dubii cu privire la caracterul adecvat al sistemelor informaționale și al aranjamentelor de continuitate a activității. • Planul de redresare este incomplet și există dubii cu privire la credibilitatea acestuia. Există dubii cu privire la caracterul adecvat al măsurilor de planificare pentru redresare.
4	<p>Deficiențele în governanța internă și mecanismele de control la nivelul instituției prezintă un risc ridicat pentru viabilitatea instituției.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Structura organizațională și responsabilitățile instituției nu sunt transparente, iar asumarea riscurilor nu este separată de funcțiile de administrare și control al riscurilor. • Cultura corporativă este inadecvată. • Componența și funcționarea organului de conducere sunt inadecvate. • Politica de remunerare contravine strategiei de risc și intereselor pe termen lung. • Cadrul și procesele de administrare a riscurilor, inclusiv ICAAP, ILAAP, cadrul pentru simulări de criză, planificarea capitalului și a lichidității, sunt inadecvate. • Funcția de audit intern nu este independentă și/sau nu funcționează conform standardelor și cerințelor internaționale instituite; operațiunile nu sunt eficace. • Cadrul de control intern și procedurile de control intern sunt inadecvate. • Sistemele informaționale și aranjamentele de continuitate a activității sunt inadecvate. • Planul de redresare este incomplet și necredibil. Măsurile de planificare

		pentru redresare sunt inadecvate.
--	--	-----------------------------------

Titlul 6. Evaluarea riscurilor pentru capital

6.1 Considerații generale

113. Autoritățile competente trebuie să evalueze și să atribuie un scor pentru riscurile pentru capital identificate ca fiind semnificative pentru instituție.

114. Scopul prezentului titlu este de a asigura metodologii comune care să fie luate în considerare în vederea evaluării riscurilor individuale și a procedurilor de administrare și control al riscurilor. Acesta nu este prevăzut a fi exhaustiv și lasă o marjă de manevră autorităților competente pentru a ține cont și de alte criterii suplimentare care pot fi considerate relevante pe baza experienței acestora și a caracteristicilor instituției.

115. Prezentul titlu oferă autorităților competente orientări pentru evaluarea și atribuirea unui scor pentru următoarele riscuri pentru capital:

- a. riscul de credit și riscul de credit al contrapărții;
- b. riscul de piață;
- c. riscul operațional;
- d. riscul de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare (IRRBB).

116. Titlul identifică și un set de subcategorii în cadrul fiecărei categorii de risc, care trebuie să fie luată în considerare atunci când se evaluează riscurile pentru capital. În funcție de importanța oricăreia dintre aceste subcategorii pentru o anumită instituție, acestea pot fi evaluate și prevăzute cu un scor individual.

117. Decizia privind importanța depinde de raționamentul de supraveghere. Cu toate acestea, în cazul riscurilor generate de acordarea de împrumuturi în valută, în contextul Recomandării CERS privind acordarea de împrumuturi în monedă străină⁶, importanța trebuie stabilită ținându-se cont de următorul prag:

Împrumuturile exprimate în monedă străină și acordate împrumutaților neacoperiți față de riscuri reprezintă cel puțin 10% din portofoliul total de credite al unei instituții (credite totale acordate societăților nefinanciare și gospodăriilor), în cazul în care un astfel de portofoliu total de credite reprezintă cel puțin 25% din activele totale ale instituției.

⁶CERS/2011/1, JO C 342, 22.11.2011, p. 1.

118. În sensul ghidului, atunci când se identifică subcategoriile unui risc, autoritățile competente trebuie să țină cont mai degrabă de natura expunerii la riscuri, decât de măsura în care acestea sunt definite ca elemente de risc de credit, risc de piață sau risc operațional în Regulamentul (UE) nr. 575/2013 [de exemplu, expunerile din titluri de capital din portofoliul bancar pot fi avute în vedere în cadrul unei evaluări a riscurilor de piață chiar dacă sunt considerate un element de risc de credit în Regulamentul (UE) nr. 575/2013].
119. În mod egal, autoritățile competente pot decide să întocmească alte defalcări decât cea prezentată în prezentul ghid, cu condiția să se evalueze toate riscurile semnificative și să se convină în acest sens în cadrul colegiului de supraveghetori, după caz.
120. Autoritățile competente trebuie să evalueze și alte riscuri care sunt identificate ca fiind semnificative pentru o anumită instituție, însă care nu sunt menționate mai sus (de exemplu, riscul de pensie, riscul de asigurare sau riscul de curs de schimb structural). Cele de mai jos pot fi de folos în procesul de identificare:
- a. factori TREA;
 - b. riscuri identificate în cadrul procesului ICAAP al instituției;
 - c. riscuri care apar în legătură cu modelul de afaceri al instituției (inclusiv cele identificate de alte instituții care utilizează un model de afaceri similar);
 - d. informații provenite în urma monitorizării indicatorilor-cheie;
 - e. constatări și observații din rapoarte de audit interne și externe; și
 - f. recomandări și ghiduri publicate de ABE, precum și avertismente și recomandări emise de autorități macroprudențiale sau CERS.
121. Elementele de mai sus trebuie să fie luate în calcul de către autoritățile competente și atunci când acestea planifică intensitatea activității lor de supraveghere în legătură cu evaluarea unui risc specific.
122. În cazul riscului de credit, al riscului de piață și al riscului operațional, autoritățile competente trebuie să verifice conformitatea instituției cu cerințele minime prevăzute în legislația relevantă de punere în aplicare la nivelul UE și la nivel național. Cu toate acestea, prezentul ghid extinde domeniul de aplicare al evaluării dincolo de aceste cerințe minime, permițând autorităților competente să își formeze o opinie cuprinzătoare despre riscurile pentru capital.
123. La evaluarea riscurilor pentru capital, autoritățile competente trebuie să aibă în vedere și impactul potențial al riscului de costuri de finanțare cu respectarea metodologiilor cuprinse la titlul 8 și pot decide cu privire la necesitatea măsurilor de diminuare a acestui risc.
124. Cu ocazia implementării metodologiilor menționate în prezentul titlu, autoritățile competente trebuie să identifice indicatorii cantitativi relevanți și alte sisteme metrice care

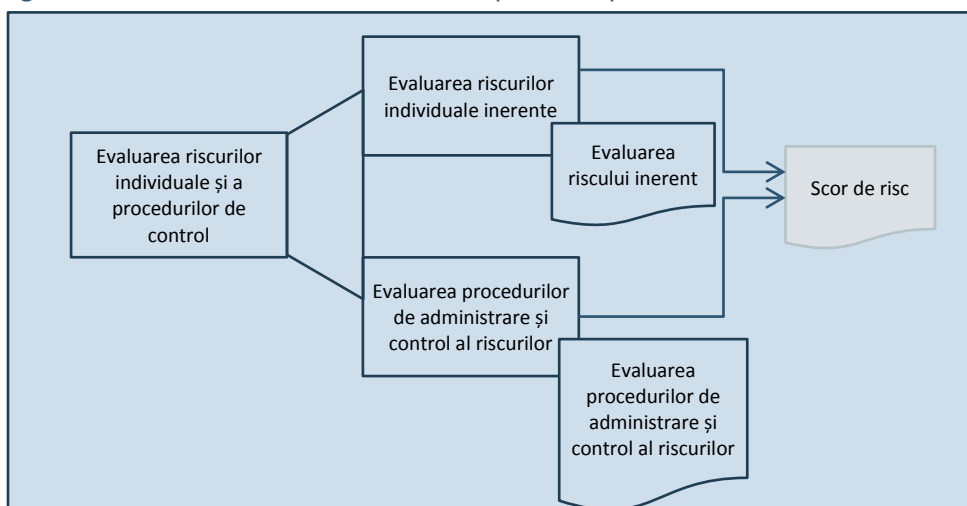
se pot utiliza de asemenea pentru a monitoriza indicatorii-cheie, astfel cum este menționat la titlul 3.

125. În cazul fiecărui risc semnificativ, autoritățile competente trebuie să evalueze și să reflecte în scorul de risc următoarele:

- a. riscul inerent (expuneri la risc); și
- b. calitatea și eficacitatea procedurilor de administrare și control al riscurilor.

126. Acest circuit de evaluare este reprezentat în figura 2 de mai jos.

Figura 2. Circuitul de evaluare a riscurilor pentru capital

127. Când își efectuează evaluările, autoritățile competente trebuie să utilizeze toate sursele informaționale disponibile, inclusiv raportări conform reglementărilor, rapoarte ad-hoc convenite cu instituția, sisteme metrice și rapoarte interne ale instituției (de exemplu, raportul de audit intern, rapoarte de administrare a riscurilor, informații din cadrul ICAAP), rapoarte de inspecție la fața locului și rapoarte externe (de exemplu, comunicările instituției cu investitorii, agenții de rating). Când evaluarea este prevăzută a fi specifică instituției, trebuie să se aibă în vedere raportarea la entitățile comparabile pentru a identifica o eventuală expunere la riscuri pentru capital. În acest sens, trebuie să se identifice entități comparabile pentru fiecare risc, acestea putând fi diferite de cele identificate pentru AMA sau alte analize.

128. La evaluarea riscurilor pentru capital, autoritățile competente trebuie să evalueze de asemenea precizia și prudența calculării cerințelor minime de fonduri proprii pentru a identifica situațiile în care calculele fondurilor proprii minime pot subestima nivelul de risc existent. Această evaluare ar constitui o sursă informativă pentru stabilirea cerințelor suplimentare de fonduri proprii, conform celor prevăzute la secțiunea 7.2.3.

129. Rezultatul evaluării fiecărui risc semnificativ trebuie să se reflecte într-o sinteză a constatărilor care să prezinte o explicație a principalilor factori determinanți de risc și să atribuie un scor.
130. Autoritățile competente trebuie să stabilească scorul în mod predominant prin evaluarea riscului inerent, însă trebuie să prezinte totodată considerații privind procedurile de administrare și control al riscurilor, cum ar fi faptul că adecvarea procedurilor de administrare și control poate crește sau, în cazuri excepționale, reduce riscul de impact prudential semnificativ (mai exact, considerațiile pentru riscul inerent pot subestima sau supraestima nivelul de risc în funcție de adecvarea procedurilor de administrare și control). Evaluarea adecvării procedurilor de administrare și control trebuie să se facă prin referire la considerațiile menționate în tabelele 4-7.
131. Conform normelor de aplicare a prezentului ghid la nivel național, autoritățile competente pot utiliza diferite metode pentru a decide scorurile individuale de risc. În unele cazuri, pentru nivelurile de risc inerent și calitatea procedurilor de administrare și control al riscurilor se poate atribui un scor separat, rezultând un scor intermediar și unul final, în timp ce în alte cazuri, este posibil să nu se utilizeze scoruri intermediare în procesul de evaluare.

6.2 Evaluarea riscului de credit și a riscului de credit al contrapărții

6.2.1 Considerații generale

132. Autoritățile competente trebuie să evalueze riscul de credit asociat tuturor expunerilor din portofoliul bancar (inclusiv elementelor extrabilanțiere). Acestea trebuie să evalueze de asemenea riscul de credit al contrapărții și riscul de decontare.

133. La evaluarea riscului de credit, autoritățile competente trebuie să țină cont de toate componentele care stabilesc posibile pierderi de credit, și anume: probabilitatea unui eveniment de credit (mai exact, nerambursare) sau evenimente de credit corelate, care vizează în principal împrumutării și capacitatea lor de a rambursa obligațiile relevante; dimensiunea expunerilor supuse riscului de credit; și rata de recuperare a expunerilor din credite în caz de nerambursare din partea împrumutaților. Pentru toate aceste componente, autoritățile competente trebuie să țină cont de posibilitatea ca aceste componente să se deterioreze în timp și să devină mai precare în raport cu rezultatele așteptate.

6.2.2 Evaluarea riscului de credit inerent

134. Prin evaluarea riscului de credit inerent, autoritățile competente trebuie să stabilească principalii factori determinanți de expunere a instituției la riscul de credit și să evalueze caracterul semnificativ al impactului prudencial al acestui risc asupra instituției. Evaluarea riscului de credit inerent trebuie să fie așadar structurată în jurul următoarelor etape principale:

- a. evaluarea preliminară;
- b. evaluarea naturii și a componenței portofoliului de credite;
- c. evaluarea calității creditelor din portofoliu;
- d. evaluarea nivelului și a calității măsurilor de reducere a riscului de credit; și
- e. evaluarea nivelului de provizioane și de ajustare a evaluărilor creditelor.

135. Autoritățile competente trebuie să evalueze riscul de credit pentru prezent și în perspectivă. Autoritățile competente trebuie să combine analiza riscului aferent creditelor din portofoliul existent cu evaluarea strategiei de risc de credit a instituției (posibil în cadrul evaluării mai ample a strategiei desfășurate în cadrul AMA) și să țină cont de modul în care evoluțiile macroeconomice preconizate și cele din situații de criză pot afecta elementele respective și, în final, câștigurile și fondurile proprii ale instituției.

136. Autoritățile competente trebuie să desfășoare în principal evaluarea atât la nivelul portofoliului, cât și la nivelul claselor de active. Dacă este cazul, autoritățile competente trebuie să întreprindă de asemenea o evaluare mai detaliată, posibil la nivelul împrumutaților

sau tranzacțiilor unice. Autoritățile competente pot de asemenea să utilizeze tehnici de eșantionare atunci când evaluează riscul de portofoliu.

137. Autoritățile competente pot efectua evaluarea pe verticală (mai exact, ținându-se cont de toate dimensiunile pentru sub-portofoliile relevante) sau pe orizontală (mai exact, ținându-se cont de o singură dimensiune, de exemplu, calitatea creditului, pentru portofoliul general).

Evaluarea preliminară

138. Pentru a stabili sfera de aplicare a evaluării riscului de credit, autoritățile competente trebuie să identifice mai întâi sursele riscului de credit la care este expusă sau este susceptibilă de a fi expusă instituția. În acest sens, autoritățile competente trebuie să aplice cunoștințele dobândite în urma evaluării altor elemente SREP, a comparației poziției instituției cu cea a entităților comparabile și în urma oricăror activități de supraveghere.

139. Autoritățile competente trebuie să țină cont cel puțin de următoarele:

- a. strategia privind riscul de credit și apetitul la acest risc;
- b. cerința de fonduri proprii pentru riscul de credit față de cerința de fonduri proprii totale și, după caz, capitalul intern alocat pentru riscul de credit față de capitalul intern total, inclusiv modificările istorice ale acestei valori și previziuni, dacă există;
- c. natura, dimensiunea și componența elementelor de credit bilanțiere și extrabilanțiere;
- d. nivelul și modificarea în timp a deprecierilor și a anulărilor de datorii, precum și a ratelor de nerambursare, din portofoliul de credite; și
- e. performanța adaptată la risc a portofoliului de credite.

140. Autoritățile competente trebuie să efectueze o analiză preliminară, ținându-se cont de modificările elementelor de mai sus în timp, pentru a-și forma o opinie informată asupra factorilor determinanți principali de risc de credit al instituției.

141. Autoritățile competente trebuie să își concentreze evaluările asupra factorilor determinanți și a portofoliilor considerate ca fiind cele mai semnificative.

Natura și componența portofoliului de credite

142. Autoritățile competente trebuie să evalueze natura expunerii din credite (mai exact, tipurile de împrumutați și expuneri) pentru a identifica factorii de risc de la baza acestora și trebuie să analizeze componența riscului aferent portofoliului de credite al instituției.

143. Când efectuează această evaluare, autoritățile competente trebuie să țină cont și de modul în care natura expunerii la riscul de credit poate afecta dimensiunea expunerii (de exemplu, linii de credit/angajamente neutilizate încasate de împrumutați, exprimarea în monedă străină etc.), ținându-se cont de capacitatea legală a instituției de a anula unilateral valorile neutilizate din facilitățile de credit angajate.

144. Pentru a evalua natura riscului de credit, autoritățile competente trebuie să ia în considerare cel puțin următoarele subcategorii de riscuri de credit:

- a. riscul de concentrare a creditului;
- b. riscul de credit al contrapărții și riscul de decontare;
- c. riscul de țară;
- d. riscul de credit din securitizări;
- e. riscul de împrumut în valută; și
- f. finanțări specializate.

Riscul de concentrare a creditelor

145. Autoritățile competente trebuie să își formeze o opinie asupra gradului de risc de concentrare a creditelor, astfel cum se prevede la articolul 81 din Directiva 2013/36/UE, la care este expusă instituția. În mod specific, autoritățile competente trebuie să evalueze riscul instituției de a suporta pierderi de credit semnificative din cauza unei concentrări a expunerilor față de un grup redus de împrumutați, față de un grup de împrumutați cu un comportament de nerambursare similar sau față de active financiare corelate la un nivel ridicat.

146. Autoritățile competente trebuie să efectueze această evaluare ținând cont de diferite categorii de riscuri de concentrare a creditelor, inclusiv:

- a. concentrări uninominale (care includ un client sau un grup de clienți conectați, astfel cum este definit în cazul expunerilor mari);
- b. concentrări sectoriale;
- c. concentrări geografice;
- d. concentrarea de produse; și
- e. concentrarea garanțiilor reale și a garanțiilor.

147. Pentru a identifica concentrările de credit, autoritățile competente trebuie să țină cont de factorii determinanți frecvenți de risc de credit în rândul expunerilor și trebuie să vizeze expunerile care tind să afișeze un comportament similar (mai exact, o corelare mare).
148. Autoritățile competente trebuie să acorde o atenție deosebită surselor ascunse de risc de concentrare a creditelor, care se pot manifesta în condiții de criză, atunci când nivelul de corelare credit-risc poate crește față de condițiile normale și când pot apărea expuneri de credit suplimentare din elementele extrabilanțiere.
149. În cazul grupurilor, autoritățile competente trebuie să țină cont de riscul de concentrare a creditelor în urma consolidării, care este posibil să nu fie evident la nivel individual.
150. Când se evaluează concentrările de credit, autoritățile competente trebuie să țină cont de posibilitatea de suprapunere (de exemplu, o concentrare mare pe un anumit guvern va conduce probabil la o concentrare de țară și la o concentrare uninominală) și, prin urmare, trebuie să evite aplicarea unei simple agregări de diferite tipuri de concentrări de credite și să țină cont în schimb de factorii determinanți ai acestora.
151. Pentru a evalua nivelul de concentrare, autoritățile competente pot utiliza diferite măsuri și indicatori, cel mai cunoscut fiind indicele Herfindahl-Hirschman (HHI) și coeficienții Gini, care pot fi apoi incluși în metodologii mai mult sau mai puțin complexe pentru a estima impactul riscului de credit suplimentar.

Riscul de credit al contrapărții și riscul de decontare

152. Autoritățile competente trebuie să evalueze riscul de credit al contrapărții și riscul de decontare cu care se confruntă instituțiile și care sunt asociate expunerilor la instrumente financiare derivate și tranzacții în instrumente financiare.
153. Pentru această evaluare, trebuie să se țină cont de următoarele aspecte:
- a. calitatea contrapărților și a ajustării relevante a evaluărilor creditelor (AEC);
 - b. complexitatea instrumentelor financiare care stau la baza tranzacțiilor relevante;
 - c. riscul de corelare defavorabilă (Wrong-Way Risk) asociat corelării pozitive a riscului de credit al contrapărții cu expunerea la riscul de credit;
 - d. expunerea la riscul de credit al contrapărții și la riscul de decontare sub aspectul valorilor actuale de pe piață și al valorii nominale, comparativ cu expunerea de credit generală și cea de fonduri proprii;
 - e. rata tranzacțiilor procesate prin infrastructuri de piețe financiare (IPF) care asigură decontarea cu plata la livrare;

- f. rata tranzacțiilor relevante pentru contrapărți centrale (CPC) și eficacitatea mecanismelor de protecție împotriva pierderilor pentru acestea; și
- g. existența, importanța, eficacitatea și caracterul executoriu al acordurilor de compensare.

Riscul de țară

154. Autoritățile competente trebuie să evalueze:

- a. gradul de concentrare în cadrul tuturor tipurilor de expuneri la riscul de țară, inclusiv expuneri suverane, raportat la întregul portofoliu de credite al instituției (pe debitor și valoare);
- b. puterea economică și stabilitatea țării împrumutatului, precum și evidența plăților punctuale și apariția evenimentelor grave de nerambursare;
- c. riscul altor forme de intervenție suverană care pot afecta semnificativ bonității împrumutaților (de exemplu, înghețări de depozite, exproprierea sau impunerea de impozite covârșitoare); și
- d. riscul asociat eventualității producerii unui eveniment (de exemplu, un eveniment natural sau social/politic) care afectează întreaga țară, ducând la neplata de către un grup mare de debitori (riscul de debitor colectiv).

Autoritățile competente trebuie, de asemenea, să evalueze riscul de transfer asociat împrumutului transfrontalier în monedă străină pentru identificarea împrumutului transfrontalier semnificativ și a expunerilor în monedă străină.

Riscul de credit din securitizare

155. Autoritățile competente trebuie să evalueze riscul de credit asociat securitizărilor în cazul în care instituțiile acționează ca inițiatori, investitori, sponsori sau furnizori de îmbunătățire a calității creditului.

156. Pentru a aprecia natura expunerilor relevante și a eventualei evoluții a acestora, autoritățile competente trebuie:

- a. să înțeleagă strategia, apetitul la risc și motivațiile economice ale instituțiilor în ceea ce privește securitizările; și
- b. să analizeze expunerile din securitizare ținând cont de rolul jucat și de rangul tranșelor deținute de instituții, precum și de tipul securitizării (de exemplu, cea tradițională față de cea sintetică, securitizare față de resecuritizare).

157. La evaluarea riscului de credit asociat expunerilor din securitizare, autoritățile competente trebuie să evalueze cel puțin:

- a. caracterul adecvat al alocării expunerilor din securitizare pentru portofoliul bancar și portofoliul de tranzacționare și coerența cu strategia de securitizare a instituției;
- b. dacă se aplică reglementările corespunzătoare pentru securitizări;
- c. ratingul și performanța tranșelor de securitizare deținute de instituție, precum și natura, componența și calitatea activelor-suport;
- d. coerența eliberării capitalului cu transferul efectiv de risc pentru securitizări inițiate. Autoritățile competente trebuie să verifice totodată dacă instituția asigură o formă de sprijin implicit (necontractual) pentru tranzacții și un impact potențial asupra fondurilor proprii pentru riscul de credit;
- e. dacă există o distincție clară între sumele utilizate și cele neutilizate pentru facilități de lichiditate oferite pentru mecanismul securitizării; și
- f. existența unor planuri de urgență pentru vehicule investiționale pentru efecte de comerț pe termen scurt garantate cu active, care sunt gestionate de către instituție în eventualitatea în care emiterea unui efect de comerț nu este posibilă datorită condițiilor de lichiditate, precum și impactul asupra expunerii totale a instituției la riscul de credit.

Riscul de împrumut în valută

158. Autoritățile competente trebuie să evalueze existența și importanța riscului de credit suplimentar asociat expunerilor din împrumuturi în valută față de împrumuturile neacoperite față de riscuri și, în mod specific, orice relație neliniară dintre riscurile de piață și riscurile de credit în cazul în care ratele de schimb (riscul de piață) poate avea un impact disproporționat asupra riscului de credit al unui portofoliu de împrumuturi în monedă străină al unei instituții. Cu toate acestea, după caz, autoritățile competente trebuie să extindă sfera de aplicare a acestei evaluări la alte tipuri de clienți (mai exact, alți clienți decât cei individuali sau IMM-uri) care sunt neacoperite față de riscuri. În mod specific, autoritățile competente trebuie să evalueze cel mai mare risc de credit asociat:

- a. unei creșteri a valorii curente a datoriei și fluxului de plăți pentru rambursarea datoriei respective; și
- b. unei creșteri a valorii curente a datoriei față de valoarea activelor-garanție denominate în moneda națională.

159. La evaluarea riscurilor generate de acordarea de împrumuturi în valută, autoritățile competente trebuie să țină cont de:

- a. tipul de regim de curs de schimb și modul în care acesta poate afecta schimbările produse în cursul de schimb al unei valute între moneda națională și cea străină;
- b. administrarea de către instituție a riscurilor de împrumut în monedă străină, cadre de cuantificare și control, politici și proceduri, inclusiv măsura în care acestea acoperă relații neliniare dintre riscul de piață și riscul de credit. În mod specific, autoritățile competente trebuie să evalueze dacă:
 - i. instituția identifică în mod expres apetitul său la riscul de împrumut în valută și acționează cu încadrarea în pragurile prevăzute;
 - ii. riscul de împrumut în valută este luat în calcul atunci când se evaluează împrumuturile și se garantează împrumuturile în valută;
 - iii. riscul de împrumut în valută, inclusiv concentrarea riscului într-una sau mai multe monede, este abordat corespunzător în cadrul ICAAP;
 - iv. instituția revizuieste periodic starea de acoperire față de riscuri a împrumuturilor;
 - v. impactul fluctuațiilor cursului de schimb este luat în considerare în cadrul probabilităților de nerambursare;
- c. impactul de sensibilitate a fluctuațiilor cursului de schimb asupra ratingurilor/scorurilor de credit ale împrumuturilor și a capacităților de rambursare a datoriei; și
- d. posibile concentrări ale activității de împrumut într-o monedă străină unică sau într-un număr limitat de monede străine corelate la nivel ridicat.

Finanțări specializate

160. Autoritățile competente trebuie să evalueze finanțările specializate separat de alte activități de împrumut deoarece riscul unor astfel de expuneri rezidă mai degrabă în profitabilitatea activului sau a proiectului finanțat (de exemplu, bunuri imobiliare comerciale, centrale energetice, transport, mărfuri etc.) decât să fie asociat împrumutului (care este în general un vehicul investițional special).
161. În general, aceste expuneri tind să aibă o dimensiune semnificativă raportat la portofoliu și prin urmare reprezintă o sursă de concentrare a creditului, de scadență mare, ceea ce determină dificultatea de a face o previzionare fiabilă a profitabilității.
162. La evaluarea riscului aferent, autoritățile competente trebuie să țină cont de:
- a. profitabilitatea proiectelor și caracterul rezervat al ipotezelor care stau la baza planurilor de afaceri (inclusiv riscul de credit al clienților principali);

- b. impactul schimbărilor legislative, mai ales în sectoarele care fac obiectul unor subvenții, asupra fluxurilor de numerar viitoare;
- c. impactul cererii fluctuante de pe piață, după caz, și existența unei piețe pentru vânzarea prospectivă a obiectului finanțat;
- d. existența unui sindicat sau a altor împrumutători care partajează riscul de credit; și
- e. orice formă de garanție depusă de sponsori.

Evaluarea calității creditelor din portofoliu

163. La evaluarea riscului de credit inerent, autoritățile competente trebuie să țină cont de calitatea portofoliului de credite, prin efectuarea unei analize inițiale pentru a face distincția între categoriile de expunere performante, neperformante și cele restructurate în urma dificultăților financiare (forborne).

164. Autoritățile competente trebuie să evalueze calitatea generală a creditului la nivel de portofoliu și diferitele clase de calitate pentru fiecare dintre categoriile de mai sus pentru a stabili riscul de credit general al instituției. Autoritățile competente trebuie să țină cont și de gradul de coerență a calității efective a creditului cu apetitul la risc afirmat și să justifice orice devieri.

165. Când evaluează calitatea creditelor din portofoliu, autoritățile competente trebuie să acorde o atenție deosebită adecvării clasificării expunerilor de credit și să evalueze impactul unei posibile clasificări greșite, cu întârzierea ulterioară a constituirii de provizioane și recunoașterea pierderilor de către instituție. Când efectuează această evaluare, autoritățile competente pot recurge la analiza entităților comparabile și la portofolii de referință, dacă există. Autoritățile competente pot de asemenea să recurgă la eșantionarea împrumuturilor atunci când evaluează calitatea creditelor din portofoliu.

Expunerile performante

166. La evaluarea calității creditelor cu expuneri performante, autoritățile competente trebuie să țină cont de schimbările produse în portofoliu sub aspectul componenței, al dimensiunii și albonității, al profitabilității acestuia și al riscului de deteriorare viitoare prin analiza cel puțin a următoarelor elemente, dacă există:

- a. alocarea claselor de credit pentru împrumutați (de exemplu, prin ratinguri interne și/sau externe sau alte informații adecvate de măsurare a bonității, cum ar fi indicatorul efectului de levier, rata veniturilor dedicate plății ratelor etc.);

- b. rate de creștere pe tipuri de împrumutați, sectoare și produse, precum și coerența cu strategii pentru riscul de credit;
- c. sensibilitatea claselor de credit pentru împrumutați sau, la nivel mai general, a capacităților de rambursare ale împrumutaților față de ciclul economic;
- d. rate de migrație istorice pe clase de credit, întârzieri la plată și rate de nerambursare pe diferite orizonturi de timp; și
- e. profitabilitatea (de exemplu, marja de credit față de pierderile de credit).

167. La efectuarea acestor analize, autoritățile competente trebuie să țină cont atât de numărul debitorilor, cât și de sumele relevante, și să ia în considerare nivelul de concentrare a portofoliului.

Expunerile restructurate în urma dificultăților financiare (forborne)

168. Autoritățile competente trebuie să evalueze amploarea creditelor restructurate și eventualele pierderi asociate acestora. Aceasta trebuie să se refere cel puțin la:

- a. ratele de restructurare pe portofolii și schimbările în timp, de asemenea în raport cu entitățile comparabile;
- b. nivelul de garantare reală a expunerilor restructurate în urma dificultăților financiare (forborne); și
- c. ratele de migrație ale expunerilor restructurate în urma dificultăților financiare (forborne) la expuneri performante și neperformante, de asemenea în raport cu entitățile comparabile.

Expunerile neperformante

169. Autoritățile competente trebuie să evalueze importanța creditelor neperformante pe portofolii și eventualele pierderi asociate acestora. Aceasta trebuie să se refere cel puțin la:

- a. ratele neperformante pe portofolii, industrii, locații geografice și schimbări în timp;
- b. repartizarea expunerilor pe clase de active neperformante (mai exact, restante, incerte etc.);
- c. tipurile și nivelul de garanții reziduale;

- d. ratele de migrație de la clase neperformante la expuneri performante, restructurate în urma dificultăților financiare (forborne), precum și între clasele neperformante;
- e. active ipotecate executate și schimbări în timp;
- f. rate de recuperare istorice pe portofolii, industrii, locații geografice sau tipuri de garanții reale și durata procesului de redresare; și
- g. volumul portofoliului de împrumuturi neperformante într-o anumită perioadă.

170. La efectuarea analizei de mai sus, autoritățile competente trebuie să recurgă la analiza entităților comparabile și să utilizeze portofolii de referință (mai exact, portofolii ale împrumutaților specifici grupurilor de instituții) dacă este cazul și dacă este posibil.

Evaluarea nivelului și a calității măsurilor de diminuare a riscului de credit

171. Pentru a evalua eventualul impact al riscului de credit asupra instituției, autoritățile competente trebuie să ia în considerare și nivelul și calitatea garanțiilor (inclusiv instrumente derivate de credit), precum și garanțiile reale disponibile care ar atenua pierderile de credit în cazul în care apar evenimente de credit, inclusiv cele neacceptate ca fiind tehnici eligibile pentru reducerea riscului de credit pentru calcularea fondurilor proprii.

172. Mai exact, autoritățile competente trebuie să ia în considerare:

- a. acoperirea asigurată prin garanții reale și garanții pe portofolii, tipuri de împrumutați, ratinguri, industrii și alte aspecte relevante;
- b. rate de recuperare istorice pe tipuri și valori de garanții reale și garanții; și
- c. importanța riscului de diminuare a valorii creanței (consultați articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013) pentru creanțe achiziționate.

173. Autoritățile competente trebuie să evalueze totodată importanța riscului rezidual (consultați articolul 80 din Directiva 2013/36/UE) și în mod specific:

- a. adecvarea și caracterul executoriu al acordurilor de garanție reală și al garanțiilor;
- b. calendarul și capacitatea de executare a garanției reale și a garanțiilor cu respectarea cadrului legal național;
- c. lichiditatea și volatilitatea valorilor activelor pentru garanții reale;
- d. valoarea recuperabilă a garanției reale în cadrul oricăror acțiuni de executare a creditului (de exemplu, proceduri de executare silită); și
- e. bonitatea garanțiilor.

174. Autoritățile competente trebuie să evalueze totodată concentrarea garanțiilor și a garanțiilor reale, precum și corelarea cu bonitatea împrumutaților (mai exact, riscul de corelare defavorabilă) și eventualul impact sub aspectul eficacității protecției.

Evaluarea nivelului de provizioane pentru pierderi din împrumuturi și de ajustare a evaluărilor creditelor

175. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă nivelul provizioanelor pentru pierderi din împrumuturi și ajustarea evaluărilor creditelor sunt corespunzătoare calității expunerilor și, după caz, nivelului de garanție reală. Autoritățile competente trebuie să evalueze:

- a. dacă nivelul provizioanelor pentru pierderi din împrumuturi este conform cu nivelul de risc din diferite portofolii în timp și în raport cu entitățile comparabile relevante ale instituției;
- b. dacă ajustarea evaluărilor creditelor la valorile de piață ale instrumentelor derivate reflectă bonitatea contrapărților relevante;
- c. dacă provizioanele din contabilitate pentru pierderi din împrumuturi sunt conforme cu principiile de contabilitate și sunt evaluate ca fiind suficiente pentru a acoperi pierderile previzionate;
- d. dacă activele neperformante, cele restructurate și cele ipotecate executate au făcut obiectul unor provizioane suficiente pentru pierderi din împrumuturi, luând în considerare nivelul garanțiilor reale existente și volumul unor astfel de expuneri într-o anumită perioadă; și
- e. dacă provizioanele pentru pierderi din împrumuturi sunt conforme cu pierderile istorice și evoluțiile macroeconomice relevante și dacă reflectă schimbările legislative relevante (de exemplu, executarea, reintrarea în posesie, protecția creditorului etc.).

176. Dacă se consideră necesar, autoritățile competente trebuie să procedeze la inspecția la fața locului sau la alte acțiuni de supraveghere adecvate pentru a evalua dacă nivelul provizioanelor pentru pierderi din împrumuturi și de acoperire a riscului este suficient, de exemplu, prin evaluarea unui eșantion de împrumuturi.

177. Autoritățile competente trebuie să ia de asemenea în considerare orice constatări ale auditorilor interni și externi, dacă există.

Simularea de criză

178. La evaluarea riscului de credit inerent al unei instituții, autoritățile competente trebuie să țină cont de rezultatele simulărilor de criză efectuate de către instituție pentru a identifica orice surse de risc de credit neidentificate anterior, cum ar fi cele asociate variațiilor calității

creditelor, concentrărilor de credite, valorii garanțiilor reale și expunerii din credite într-o perioadă de criză.

6.2.3 Evaluarea procedurilor de administrare și control al riscurilor

179. Pentru a înțelege în mod cuprinzător profilul de risc de credit al instituției, autoritățile competente trebuie să analizeze de asemenea cadrul de guvernare și administrare a riscurilor care stă la baza activităților sale de creditare. În acest sens, autoritățile competente trebuie să evalueze:

- a. strategia privind riscul de credit și apetitul la acest risc;
- b. cadrul organizațional;
- c. politici și proceduri;
- d. identificarea, cuantificarea, administrarea, monitorizarea și raportarea riscurilor; și
- e. cadrul de control intern.

Strategia privind riscul de credit și apetitul la risc

180. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are o strategie solidă privind riscul de credit, care este formulată și documentată clar și care să fie aprobată de organul de conducere. În cadrul acestei evaluări, autoritățile competente trebuie să țină cont de următoarele:

- a. dacă organul de conducere exprimă în mod clar strategia privind riscul de credit și apetitul la acest risc, precum și procesul de revizuire a acestora;
- b. dacă conducerea superioară implementează și monitorizează în mod corect strategia privind riscul de credit aprobată de organul de conducere, asigurându-se că activitățile instituției sunt conforme cu strategia stabilită, că procedurile scrise sunt elaborate și implementate și că responsabilitățile sunt atribuite în mod clar și corespunzător;
- c. dacă strategia instituției privind riscul de credit și riscul de credit al contrapărții reflectă nivelurile de apetit al instituției la riscul de credit și dacă aceasta este în concordanță cu apetitul general la risc;
- d. dacă strategia instituției privind riscul de credit este adecvată pentru instituție dat fiind:
 - modelul de afaceri;
 - apetitul general la risc;

- mediul pieței și rolul în sistemul financiar; și
 - starea financiară, capacitatea de finanțare și adecvarea fondurilor proprii;
- e. dacă strategia instituției privind riscul de credit acoperă activitățile de creditare ale acesteia și activitatea de administrare a garanțiilor reale și a împrumuturilor neperformante (INP) și dacă această strategie susține procesul decizional pe riscuri, reflectând aspecte care pot include, de exemplu, tipul expunerii (comercială, de consum, de bunuri imobiliare, suverană), sectorul economic, locația geografică, moneda și scadența, inclusiv toleranțe de concentrare;
- f. dacă strategia instituției privind riscul de credit acoperă în general toate activitățile instituției în cazul în care riscul de credit poate fi semnificativ;
- g. dacă strategia instituției privind riscul de credit ține cont de aspectele ciclice ale economiei, inclusiv în condiții de criză, și de schimbările aferente din componența portofoliului de riscuri de credit; și
- h. dacă instituția a instituit un cadru adecvat pentru a se asigura că strategia privind riscul de credit este comunicată eficient tuturor angajaților relevanți.

Cadrul organizațional

181. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are un cadru organizațional adecvat pentru a permite administrarea, cuantificarea și controlul eficace al riscului de credit, cu resurse umane și tehnice (atât calitative, cât și cantitative) suficiente pentru a realiza sarcinile solicitate. Acestea trebuie să ia în considerare dacă:

- a. există linii clare de responsabilitate pentru asumarea, cuantificarea, monitorizarea, administrarea și raportarea riscului de credit;
- b. sistemele de control și monitorizare a riscului de credit sunt supuse unei analize independente și dacă există o distincție clară între persoanele care își asumă riscurile și responsabilii cu administrarea riscurilor;
- c. funcțiile de administrare, cuantificare și control al riscurilor acoperă riscul de credit în întreaga instituție; și
- d. angajații implicați în activități de creditare (în domenii de activitate și în domenii administrative și de control) au competențe și experiență corespunzătoare.

Politici și proceduri

182. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are politici adecvate pentru identificarea, administrarea, cuantificarea și controlul riscului de credit. În cadrul acestei evaluări, autoritățile competente trebuie să țină cont de următoarele:

- a. dacă organul de conducere aprobă politicile de administrare, cuantificare și control al riscului de credit și dacă le discută și le revizuește în mod regulat în concordanță cu strategiile de risc;
- b. dacă conducerea superioară este responsabilă de elaborarea și implementarea politicilor și procedurilor de administrare, cuantificare și control al riscului de credit, astfel cum s-a prevăzut de către organul de conducere;
- c. dacă politicile și procedurile sunt ferme și conforme cu strategia privind riscul de credit și dacă acoperă toate activitățile și procesele principale specifice administrării, cuantificării și controlării riscului de credit, în mod specific:
 - acordarea de credite și stabilirea prețurilor: de exemplu, eligibilitatea împrumutaților, a garanțiilor și a garanțiilor reale; limite de credit; selecția infrastructurii de piețe financiare (IPF), a contrapărților centrale (CPC) și a băncilor aferente; tipuri de facilități de credit disponibile; termeni și condiții (inclusiv cerințe de de garanție reală și de acorduri de compensare) care se vor aplica;
 - cuantificarea și monitorizarea riscului de credit: de exemplu, criteriile pentru identificarea grupurilor de contrapărți conectate; criteriile pentru evaluarea bonității împrumutaților și evaluarea garanției reale, precum și frecvența de revizuire a acestora; criteriile pentru cuantificarea deprecierilor, ajustări ale evaluărilor creditelor și provizioane; și
 - administrarea creditului: de exemplu, criteriile pentru revizuirea produselor, a termenilor și condițiilor; criteriile pentru aplicarea de practici de toleranță sau restructurare; criteriile pentru clasificarea împrumuturilor și administrarea împrumuturilor neperformante (INP);
- d. dacă astfel de politici sunt conforme cu reglementările specifice și adecvate pentru natura și complexitatea activităților instituției, și dacă permit o înțelegere clară a riscului de credit inerent diferitelor produse și activități din sfera de aplicare a instituției;
- e. dacă astfel de politici sunt oficializate și comunicate în mod clar și aplicate în mod coerent în cadrul instituției; și
- f. dacă aceste politici sunt aplicate în mod coerent în rândul grupurilor bancare și dacă permit o administrare corectă a împrumutaților și a contrapărților comune.

Identificarea, cuantificarea, monitorizarea și raportarea riscurilor

183. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are un cadru adecvat pentru identificarea, înțelegerea, cuantificarea, monitorizarea și raportarea riscului de credit, în concordanță cu dimensiunea și complexitatea instituției, și dacă acest cadru respectă cerințele prevăzute de normele de aplicare naționale și ale UE relevante.

184. În acest sens, autoritățile competente trebuie să ia în considerare dacă datele, sistemele informaționale și tehnicile analitice sunt adecvate pentru a permite instituției să îndeplinească cerințele de raportare în scopuri de supraveghere și pentru a detecta, a cuantifica și a monitoriza în mod regulat riscul de credit inerent tuturor activităților bilanțiere și extrabilanțiere (dacă este cazul, la nivel de grup), în mod specific în ceea ce privește:

- a. riscul de credit și eligibilitatea împrumutatului/contrapărții/tranzacției;
- b. expuneri de credit (indiferent de natura lor) ale împrumutaților și, după caz, ale grupurilor de împrumutați conectați;
- c. acoperirea garanției reale (inclusiv acorduri de compensare) și eligibilitatea acestei acoperiri;
- d. conformitatea permanentă cu termenii contractuali și acordurile (angajamente);
- e. credite neautorizate acordate pe descoperit de cont și condiții pentru reclasificarea expunerilor din credite; și
- f. surse relevante de risc de concentrare de credite.

185. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are o înțelegere clară a riscului de credit asociat diferitelor tipuri de împrumutați, tranzacții și credite acordate.

186. Acestea trebuie să evalueze totodată dacă instituția deține competențe, sisteme și metodologii corespunzătoare pentru a măsura acest risc la nivel de împrumutat/tranzacție și portofoliu corespunzător dimensiunii, naturii, componenței și complexității activităților instituției, care implică riscul de credit. În mod specific, autoritățile competente trebuie să se asigure că astfel de sisteme și metodologii:

- a. permit instituției să facă distincția între diferite niveluri de risc asociat împrumutatului și tranzacției;
- b. asigură o estimare sigură și prudentă a nivelului de risc de credit și a valorii garanției reale;
- c. identifică și cuantifică riscurile de concentrare a creditelor (concentrare uninominală, sectorială, geografică etc.);

- d. permit instituției să proiecteze estimări ale riscului de credit în scop de planificare și pentru simulări de criză;
- e. permit instituției să stabilească nivelul provizioanelor și al ajustărilor evaluărilor creditelor, care se impun pentru a acoperi pierderile preconizate și cele produse; și
- f. în cazurile importante, vizează capturarea acelor elemente de risc care nu intră sub incidența cerințelor Regulamentului (UE) nr. 575/2013 sau nu sunt în totalitate prevăzute de acestea.

187. În sensul articolului 101 din Directiva 2013/36/UE, atunci când instituția este autorizată să utilizeze abordări interne pentru a stabili cerințe minime de fonduri proprii pentru riscul de credit, autoritățile competente trebuie să verifice dacă instituția continuă să îndeplinească cerințele minime prevăzute de normele de aplicare naționale și ale UE relevante și dacă astfel de abordări interne nu implică o subestimare a unui risc semnificativ.

188. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă organul de conducere a instituției și conducerea superioară înțeleg ipotezele care stau la baza sistemului de cuantificare a creditului și dacă acestea au cunoștință de gradul de risc de model relevant.

189. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția a realizat simulări de criză pentru a înțelege impactul evenimentelor adverse asupra expunerilor sale la riscul de credit și asupra adecvării provizioanelor pentru riscul de credit. Acestea trebuie să ia în considerare:

- a. frecvența simulărilor de criză;
- b. factorii de risc relevanți identificați;
- c. ipotezele care stau la baza scenariului de criză; și
- d. utilizarea internă a rezultatelor simulărilor de criză pentru planificarea capitalului și strategii privind riscul de credit.

190. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția a stabilit și a pus în aplicare acțiuni de monitorizare permanentă și eficace a expunerilor la riscul de credit (inclusiv concentrarea creditelor) în cadrul instituției, printre altele, prin indicatori specifici și factori declanșatori relevanți pentru a asigura emiterea de alerte timpurii eficiente.

191. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția a pus în aplicare un sistem de raportare regulată a expunerilor la riscul de credit, inclusiv a rezultatelor simulărilor de criză, organului de conducere, conducerea superioară și responsabililor cu administrarea riscurilor de credit.

Cadrul de control intern

192. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are un cadru de control solid și cuprinzător, precum și măsuri de protecție sigure pentru a atenua riscul de credit al acesteia în concordanță cu strategia privind riscul de credit și apetitul la risc. În acest sens, autoritățile competente trebuie să acorde o atenție deosebită următoarelor:

- a. dacă sfera de aplicare acoperită de funcțiile de control ale instituției include toate entitățile consolidate, toate locațiile geografice și toate activitățile de credit;
- b. dacă există proceduri interne de control, limite de funcționare și alte practici care vizează menținerea expunerilor la riscul de credit în limitele acceptabile pentru instituție, în concordanță cu parametrii stabiliți de către organul de conducere și conducerea superioară ale instituției, precum și cu apetitul la risc al instituției; și
- c. dacă instituția are proceduri și practici interne de control adecvate pentru a asigura raportarea promptă a încălcărilor și a derogărilor de la politici, proceduri și limite la nivelul corespunzător de conducere pentru luarea de măsuri.

193. Autoritățile competente trebuie să evalueze sistemul de limitare, inclusiv dacă:

- a. sistemul de limitare este adecvat pentru complexitatea activităților de organizare și creditare ale instituției, totodată evaluându-se și capacitatea acesteia de a cuantifica și a administra riscul de credit;
- b. limitele stabilite sunt absolute sau dacă sunt posibile încălcări ale limitelor. În cel din urmă caz, politicile instituției trebuie să descrie în mod clar perioada de timp și împrejurările specifice în care sunt posibile astfel de încălcări ale limitelor;
- c. instituția deține proceduri pentru informarea permanentă a administratorilor de credite cu privire la limitele acestora; și
- d. instituția deține proceduri adecvate pentru actualizarea regulată a limitelor sale (de exemplu, pentru coerență cu schimbările din strategii).

194. Autoritățile competente trebuie să evalueze de asemenea funcționalitatea funcției de audit intern. În acest sens, acestea trebuie să evalueze dacă:

- a. instituția desfășoară periodic acțiuni de audit intern asupra cadrului de administrare a riscului de credit;
- b. auditul intern acoperă elementele principale ale procedurilor de administrare, cuantificare și control al riscului de credit; și

- c. funcția de audit intern este eficace în stabilirea conformității cu politicile interne și cu regulamentele externe relevante, precum și în abordarea oricăror devieri de la acestea.

195. În cazul instituțiilor care adoptă o abordare internă pentru a stabili cerințele minime de fonduri proprii pentru riscul de credit, autoritățile competente trebuie să evalueze totodată dacă procesul intern de validare este sigur și eficace în combaterea ipotezelor ce stau la baza modelelor și în identificarea oricăror deficiențe posibile privind modelarea riscului de credit, cuantificarea riscului de credit și sistemul de administrare a riscului de credit, precum și cele privind alte cerințe minime relevante, astfel cum se prevede în normele de aplicare naționale și ale UE relevante.

6.2.4 Sinteza constatărilor și atribuirea scorului

196. În urma evaluării de mai sus, autoritățile competente trebuie să își formeze o opinie cu privire la riscul de credit și riscul de credit al contrapărții aferent instituției. Această opinie trebuie să se reflecte într-o sinteză a constatărilor, însoțită de un scor bazat pe considerațiile menționate în tabelul 4. În cazul în care, în funcție de importanța anumitor subcategorii de risc, autoritatea competentă decide să le evalueze și să le atribuie un scor individual, trebuie să se aplice pe cât posibil recomandarea oferită în acest tabel, prin analogie.

Tabelul 4. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru riscul de credit și și riscul de credit al contrapărții

Scor de risc	Opinia supraveghetorilor	Considerații privind riscul inerent	Considerații privind procedurile adecvate de administrare și control
1	Există un risc imperceptibil de impact prudential semnificativ asupra instituției având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> Natura și componența expunerii la riscul de credit implică un risc ne semnificativ. Expunerea la produse și tranzacții complexe nu este semnificativă. Nivelul riscului de concentrare a creditelor nu este semnificativ. Nivelul expunerilor restructurate în urma dificultăților financiare (forborne) și al expunerilor neperformante nu este semnificativ. Riscul de credit asociat expunerilor performante nu este semnificativ. Acoperirea provizioanelor și a ajustării evaluărilor creditelor este foarte mare. Acoperirea și calitatea garanțiilor și a garanțiilor reale este foarte mare. 	<ul style="list-style-type: none"> Există o coerență între politica și strategia instituției privind riscul de credit și strategia generală și apetitul la risc al acesteia. Cadrul organizațional pentru riscul de credit este solid și conține responsabilități clare și o separare clară a sarcinilor între persoanele care își asumă riscuri și funcțiile de conducere și control. Sunt adecvate sistemele de cuantificare, monitorizare și raportare a riscului de credit. Limitele interne și cadrul de control pentru riscul

2	Există un risc scăzut de impact prudенțial semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Natura și componența expunerii la riscul de credit implică un risc scăzut. Expunerea la produse și tranzacții complexe este redusă. • Nivelul riscului de concentrare a creditelor este scăzut. • Nivelul expunerilor restructurate în urma dificultăților financiare (forborne) și al celor neperformante este scăzut. Riscul de credit asociat expunerilor performante este scăzut. • Acoperirea provizioanelor și a ajustării evaluărilor creditelor este mare. • Acoperirea și calitatea garanțiilor și a garanțiilor reale este mare. 	<p>de credit sunt ferme.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Limitele care permit diminuarea sau limitarea riscului de credit sunt conforme cu strategia de administrare a riscului de credit și apetitul la risc al instituției.
3	Există un risc mediu de impact prudенțial semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Natura și componența expunerii la riscul de credit implică un risc mediu. Expunerea la produse și tranzacții complexe este medie. • Nivelul riscului de concentrare a creditelor este mediu. • Nivelul expunerilor restructurate în urma dificultăților financiare (forborne) și al expunerilor neperformante este mediu. Riscul de credit asociat expunerilor performante este mediu și este predispus la deteriorare ulterioară în condiții de criză. • Acoperirea provizioanelor și a ajustării evaluărilor creditelor este medie. • Acoperirea și calitatea garanțiilor și a garanțiilor reale este medie. 	
4	Există un risc ridicat de impact prudенțial semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Natura și componența expunerii la riscul de credit implică un risc ridicat. Expunerea la produse și tranzacții complexe este mare. • Nivelul riscului de concentrare a creditelor este ridicat. • Nivelul expunerilor restructurate în urma dificultăților financiare (forborne) și al expunerilor 	

		<p>neperformante este ridicat. Riscul de credit asociat expunerilor performante este ridicat.</p> <ul style="list-style-type: none">• Acoperirea provizioanelor și a ajustării evaluărilor creditelor este redusă.• Acoperirea și calitatea garanțiilor și a garanțiilor reale este redusă.	
--	--	--	--

6.3 Evaluarea riscului de piață

6.3.1 Considerații generale

197. Evaluarea riscului de piață vizează acele elemente bilanțiere și extrabilanțiere predispuse la pierderi asociate cu fluctuațiile prețurilor pieței. Autoritățile competente trebuie să țină cont cel puțin de următoarele subcategorii atunci când evaluează riscul de piață:

- a. riscul de poziție, care este mai departe identificat ca risc general și specific;
- b. riscul valutar;
- c. riscul de mărfuri; și
- d. riscul asociat ajustărilor evaluărilor creditelor (AEC).

198. Ca cerințe minime, evaluarea trebuie să acopere riscurile asociate instrumentelor pe rata dobânzii și titlurilor de creanță și titlurilor aferente acestora din portofoliul de tranzacționare reglementat, precum și pozițiilor pe valute și pozițiilor de risc de marfă atribuite atât în portofoliul de tranzacționare, cât și în cel bancar.

199. În plus, evaluarea trebuie să țină cont de următoarele subcategorii de riscuri de piață asociate portofoliului bancar;

- a. Riscul marjei de credit asociat pozițiilor cuantificate la valoarea justă; și
- b. riscul asociat expunerilor din titluri de capital.

200. IRRBB este exclus din sfera de aplicare a evaluării riscului de piață deoarece este prevăzut la secțiunea 6.5.

6.3.2 Evaluarea riscului de piață inerent

201. Prin evaluarea riscului de piață inerent, autoritățile competente trebuie să stabilească principalii factori determinanți de expunere a instituției la riscul de piață și să evalueze riscul

impactului prudential semnificativ asupra instituției. Evaluarea riscului de piață inerent trebuie să fie structurată în jurul următoarelor etape principale:

- a. evaluarea preliminară;
- b. evaluarea naturii și a componenței pozițiilor instituției predispuse la riscul de piață;
- c. evaluarea profitabilității;
- d. evaluarea riscului de concentrare a pieței; și
- e. rezultatul simulărilor de criză.

Evaluarea preliminară

202. Pentru a stabili sfera de aplicare a evaluării riscului de piață, autoritățile competente trebuie să identifice mai întâi sursele riscului de piață la care este expusă sau este susceptibilă de a fi expusă instituția. În acest sens, autoritățile competente trebuie să aplice cunoștințele dobândite în urma evaluării altor elemente SREP, a comparației poziției instituției cu cea a entităților comparabile și în urma oricăror activități de supraveghere.

203. Autoritățile competente trebuie să țină cont cel puțin de:

- a. activitățile comerciale, liniile de activitate și produsele instituției;
- b. strategia principală a portofoliului pentru riscul de piață și apetitul la risc în activități comerciale;
- c. ponderea relativă a pozițiilor de risc de piață sub aspectul activelor totale, schimbărilor în timp și al strategiei instituției pentru aceste poziții, dacă există;
- d. ponderea relativă a câștigurilor nete aferente pozițiilor de piață în veniturile din exploatare; și
- e. cerința de fonduri proprii pentru riscul de piață față de cerința de fonduri proprii totale și, după caz, capitalul intern alocat pentru riscul de piață față de capitalul intern total, inclusiv modificările istorice ale acestei valori și previziuni, dacă există.

204. În cadrul evaluărilor lor inițiale, autoritățile competente trebuie să țină cont și de schimbările semnificative din activitățile comerciale ale instituției, axându-se pe schimbările posibile ale expunerii totale la riscul de piață. Acestea trebuie să evalueze cel puțin:

- a. schimbările semnificative din strategia, politicile și limitele riscului de piață;

- b. impactul potențial al schimbărilor respective asupra profilului de risc al instituției;
și
- c. tendințele majore ale piețelor financiare.

Natura și componența activităților cu risc de piață ale instituției

205. Autoritățile competente trebuie să analizeze natura expunerilor instituției la riscul de piață (portofoliul de tranzacționare și cel bancar) pentru a identifica anumite expuneri la risc și factorii/elementele determinante de risc de piață aferente (de exemplu, cursuri de schimb, rate ale dobânzii sau marje de credit) pentru o evaluare ulterioară detaliată.
206. Autoritățile competente trebuie să analizeze expunerile la riscul de piață pe clase de active specifice și/sau instrumente financiare, în funcție de dimensiunea, complexitatea și nivelul de risc al acestora. Pentru cele mai relevante expuneri, supraveghetorii trebuie să evalueze factorii și elementele determinante de risc aferente acestora.
207. Când se analizează activități cu risc de piață, autoritățile competente trebuie să țină cont și de complexitatea produselor financiare relevante [de exemplu, produse extrabursiere (OTC) sau produse evaluate prin tehnici de evaluare în funcție de model] și a anumitor operațiuni comerciale (de exemplu, tranzacționarea cu frecvență ridicată). Se va ține cont de următoarele puncte:
- a. dacă instituția deține poziții pe instrumente derivate, autoritățile competente trebuie să evalueze atât valoarea de piață, cât și valoarea noțională; și
 - b. când instituția este implicată în instrumente derivate extrabursiere (OTC), autoritățile competente trebuie să evalueze ponderea acestor tranzacții în portofoliul total de instrumente derivate și defalcarea portofoliului de instrumente extrabursiere (OTC) pe tipuri de contracte (swap, forward etc.), instrumente financiare suport etc. (riscul de credit al contrapărții asociat acestor produse este cuprins în metodologiile privind riscul de credit).
208. Dacă este cazul, autoritățile competente trebuie să evalueze pozițiile aflate în dificultate și/sau pe cele nelichide (de exemplu, „portofolii vechi”), mai exact portofolii de active nelichide legate de practici/activități bancare întrerupte care sunt gestionate pe un model de lichidare) și să evalueze impactul acestora asupra profitabilității instituției.
209. În cazul instituțiilor care recurg la abordări interne pentru a-și calcula cerințele reglementate de fonduri proprii, autoritățile competente trebuie să țină cont și de următorii indicatori pentru a identifica anumite zone de risc și factorii determinanți de risc aferenți:
- a. repartizarea cerințelor de fonduri proprii pentru riscul de piață pe valoarea la risc (VaR), valoarea la risc în situație de criză (SVaR), cerința aferentă riscului adițional (IRC) și cerința pentru portofoliul de tranzacționare pe bază de corelație;

- b. VaR defalcată pe factori de risc;
 - c. schimbarea valorii VaR și SVaR (posibili indicatori ar putea fi schimbările de la o zi la alta/de la o săptămână la alta, media trimestrială și rezultatele controlului a posteriori); și
 - d. factorii de multiplicare aplicați la valorile VaR și SVaR.
210. Dacă este cazul, autoritățile competente trebuie să ia în considerare și măsurile interne ale instituției privind riscurile. Acestea ar putea include valoarea internă VaR neutilizată în calcularea cerințelor de fonduri proprii sau a sensibilităților riscului de piață la diferiți factori de risc și posibile pierderi.
211. Când analizează riscul de piață inerent, autoritățile competente trebuie să țină cont de valorile și tendințele „cu indicativ temporal” atât la nivel cumulat, cât și pe portofolii. Dacă e posibil, această analiză trebuie să culmineze cu o comparație a valorilor instituției cu cele ale entităților comparabile și cu indicatorii macroeconomici relevanți.

Analiza profitabilității

212. Autoritățile competente trebuie să analizeze profitabilitatea istorică, inclusiv volatilitatea profiturilor și a activităților comerciale pentru a înțelege mai bine profilul de risc de piață al instituției. Această analiză ar putea fi realizată la nivel de portofolii și de asemenea defalcată pe linii de activitate sau clase de active (posibil integrată în analiza mai amplă realizată în cadrul AMA).
213. Atunci când se evaluează profitabilitatea, autoritățile competente trebuie să acorde o atenție deosebită domeniilor principale de risc identificate în cursul examinării activităților cu risc de piață. Autoritățile competente trebuie să facă distincția, pe de o parte, între veniturile din activități de tranzacționare și veniturile din alte activități decât cele de tranzacționare (cum ar fi comisioane, taxele clienților etc.) și, pe de altă parte, profiturile/pierderile realizate și nerealizate.
214. Pentru clasele de active și/sau expuneri care generează profituri sau pierderi anormale, autoritățile competente trebuie să evalueze profitabilitatea în comparație cu nivelul de risc asumat de către instituție (de exemplu, VaR/câștiguri nete aferente activelor și datoriilor financiare deținute pentru tranzacționare) pentru a identifica și a analiza posibile inconsecvențe. Dacă este cazul, autoritățile competente trebuie să compare valorile instituției cu performanța sa istorică și valorile entităților comparabile.

Riscul de concentrare a pieței

215. Autoritățile competente trebuie să își formeze o opinie cu privire la gradul de risc de concentrare a pieței la care este expusă instituția, fie datorită expunerilor la un singur factor la risc, fie datorită expunerilor la mai mulți factori de risc corelați.

216. Când se evaluează posibile concentrări, autoritățile competente trebuie să acorde o atenție deosebită concentrărilor în produse complexe (de exemplu, produse structurate), produse nelichide [de exemplu, obligațiuni garantate cu creanțe (CDO)] sau produse evaluate prin tehnici de evaluare în funcție de model.

Simularea de criză

217. Când evaluează riscul de piață inerent al unei instituții, autoritățile competente trebuie să țină cont de rezultatele simulărilor de criză realizate de către instituție pentru a identifica orice surse de risc de piață neidentificate anterior. Acest lucru este important mai ales pentru evenimentele de riscuri cu probabilitate redusă și impact semnificativ care pot fi subreprezentate sau lipsesc cu desăvârșire din datele istorice datorită frecvenței reduse de apariție. O altă sursă de posibile vulnerabilități ascunse de care trebuie să țină cont autoritățile competente este posibilitatea unei creșteri subite a parametrilor de tarifare, cum ar fi o fluctuație bruscă a anumitor prețuri sau apariția unor bule speculative în a în prețul mărfurilor.

6.3.3 Evaluarea procedurilor de administrare și control al riscului de piață

218. Pentru a înțelege în mod cuprinzător profilul de risc de piață al instituției, autoritățile competente trebuie să treacă în revistă cadrul de guvernare și administrare a riscurilor care stă la baza activităților sale comerciale. În acest sens, autoritățile competente trebuie să evalueze următoarele elemente:

- a. strategia privind riscul de piață și apetitul la risc;
- b. cadrul organizațional;
- c. politici și proceduri;
- d. identificarea, cuantificarea, monitorizarea și raportarea riscurilor; și
- e. cadrul de control intern.

Strategia privind riscul de piață și apetitul la risc

219. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituțiile au o strategie privind riscul de piață riguroasă, formulată și documentată clar, care să fie aprobată de organul de conducere a acestora. În cadrul acestei evaluări, autoritățile competente trebuie să țină cont în mod specific de următoarele:

- a. dacă organul de conducere exprimă în mod clar strategia privind riscul de piață și apetitul la risc, precum și procesul de analiză a acestora (de exemplu, în cazul unei analize generale a strategiei de risc sau în cazul unor preocupări privind profitabilitatea și adecvarea capitalului);

- b. dacă conducerea superioară implementează în mod corect strategia privind riscul de piață aprobată de organul de conducere, asigurându-se că activitățile instituției sunt conforme cu strategia stabilită, că procedurile scrise sunt elaborate și implementate și că responsabilitățile sunt atribuite în mod clar și corespunzător;
- c. dacă strategia instituției privind riscul de piață reflectă apetitul instituției la riscul de piață și dacă aceasta este în concordanță cu apetitul general la risc;
- d. dacă strategia instituției privind riscul de piață și apetitul la risc sunt adecvate pentru instituție dat fiind:
 - modelul de afaceri;
 - strategia generală privind riscul de piață și apetitul la risc;
 - mediul pieței și rolul în sistemul financiar; și
 - starea financiară, capacitatea de finanțare și adecvarea capitalului;
- e. dacă strategia instituției privind riscul de piață prevede orientări pentru gestionarea diferitelor instrumente și/sau portofolii care sunt supuse riscului de piață și susține procesul de adoptare de decizii bazate pe factorii de risc;
- f. dacă strategia instituției privind riscul de piață acoperă în general toate activitățile instituției în cazul în care riscul de piață este semnificativ;
- g. dacă strategia instituției privind riscul de piață ține cont de aspectele ciclice ale economiei și de decalajele rezultate din componența pozițiilor predispușe la riscul de piață; și
- h. dacă instituția a instituit un cadru adecvat pentru a se asigura că strategia privind riscul de piață este comunicată eficient tuturor angajaților relevanți.

Cadrul organizațional

220. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are un cadru organizațional adecvat pentru funcțiile de administrare, cuantificare, monitorizare și control al riscului de piață cu resurse umane și tehnice (atât calitative, cât și cantitative) suficiente. Acestea trebuie să ia în considerare dacă:

- a. există linii clare de responsabilitate pentru asumarea, monitorizarea, controlul și raportarea riscului de piață;
- b. există o separare clară în domeniul de activitate între compartimentul însărcinat cu inițierea tranzacțiilor (beneficiari de poziții) și unitățile back office (responsabile cu alocarea, înregistrarea și încheierea tranzacțiilor);

- c. sistemul de control și monitorizare a riscului de piață este identificat clar în cadrul organizației, dacă acesta este independent de domeniul de activitate din punct de vedere funcțional și ierarhic și dacă acesta este supus unei analize independente;
- d. funcțiile de administrare, cuantificare, monitorizare și control al riscurilor acoperă riscul de piață în cadrul întregii instituții (inclusiv filiale și sucursale) și, în mod specific, toate domeniile în care riscul de piață poate fi asumat, atenuat sau monitorizat; și
- e. angajații implicați în activități comerciale (în activități economice și în activități administrative și de control) au competențe și experiență corespunzătoare.

Politici și proceduri

221. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția a prevăzut în mod clar politici și proceduri pentru identificarea, administrarea, cuantificarea și controlul riscului de piață. Acestea trebuie să ia în considerare:

- a. dacă organul de conducere aprobă politicile de administrare, cuantificare și control al riscului de piață și dacă le discută și le revizuește în mod regulat în concordanță cu strategiile de risc;
- b. dacă conducerea superioară este responsabilă de dezvoltarea acestora, asigurând o implementare adecvată a deciziilor organului de conducere;
- c. dacă politicile privind piața sunt conforme cu reglementările specifice și adecvate pentru natura și complexitatea activităților instituției, permițând o înțelegere clară a riscului de piață inerent diferitelor produse și activități din sfera de aplicare a instituției și dacă astfel de politici sunt oficializate și comunicate în mod clar și aplicate în mod coerent în cadrul instituției; și
- d. în cazul grupurilor, dacă aceste politici sunt aplicate în mod coerent la nivel de grup și dacă permit o administrare corectă a riscurilor.

222. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă politicile și procedurile instituției privind piața sunt ferme și conforme cu strategia privind riscul de piață și dacă acoperă toate activitățile și procesele principale specifice administrării, cuantificării și controlării riscului de piață. În mod specific, evaluarea trebuie să acopere:

- a. natura operațiunilor, instrumentele financiare și piețele pe care instituția își poate desfășura activitatea;
- b. pozițiile de inclus și de exclus din portofoliul de tranzacționare în scopuri de reglementare;
- c. politicile privind acoperirile interne;

- d. definiția, structura și responsabilitățile birourilor de tranzacționare ale instituției, după caz;
- e. cerințele privind procesele de tranzacționare și de decontare;
- f. procedurile pentru limitarea și controlarea riscului de piață;
- g. cadrul de asigurare a faptului că toate pozițiile cuantificate la valoarea justă sunt supuse unor ajustări ale evaluărilor în conformitate cu legislația relevantă, în mod specific Regulamentul delegat (UE) nr. 526/2014 al Comisiei cu privire la standardele tehnice de reglementare în vederea stabilirii marjei aproximative și a numărului limitat de portofolii mai mici pentru riscul de ajustare a evaluării creditului⁷. Acest cadru trebuie să includă cerințe pentru poziții complexe, produse nelichide și produse evaluate cu ajutorul modelelor;
- h. criteriile aplicate de către instituție pentru a evita asocierea cu indivizi/grupuri implicate în activități frauduloase și alte infracțiuni; și
- i. proceduri pentru activități și/sau produse comerciale noi; trebuie să se aprobe inițiative majore de acoperire împotriva riscurilor și de administrare a riscurilor de către organul de conducere sau de către comitetul său delegat corespunzător; autoritățile competente trebuie să se asigure că:
 - activitățile și/sau produsele comerciale noi sunt supuse unor proceduri și controale adecvate înainte de a fi plasate sau preluate;
 - instituția a realizat o analiză a posibilului impact al acestora asupra profilului său de risc general.

Identificarea, cuantificarea, monitorizarea și raportarea riscurilor

223. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are un cadru adecvat pentru identificarea, înțelegerea și cuantificarea riscului de piață, conform dimensiunii și complexității instituției, și dacă acest cadru respectă cerințele minime specifice conform normelor de aplicare naționale și ale UE specifice. Acestea trebuie să examineze dacă:

- a. sistemele de date și cele informaționale, precum și tehnicile de cuantificare, permit conducerii să cuantifice riscul de piață inerent tuturor activităților bilanțiere și extrabilanțiere semnificative (dacă este cazul, la nivel de grup), inclusiv portofoliul de tranzacționare și cel bancar, și totodată să examineze respectarea cerințelor de raportare în scopuri de supraveghere;

⁷Regulamentul delegat (UE) nr. 526/2014 al Comisiei din 12 martie 2014, JO L 148, 20.5.2014, p. 17.

- b. instituțiile au angajați și metodologii corespunzătoare pentru a cuantifica riscul de piață din portofoliul lor de tranzacționare și cel bancar, având în vedere dimensiunea și complexitatea instituției și profilul de risc al activităților acesteia;
- c. sistemul instituției de cuantificare a riscurilor ține cont de toți factorii semnificativi de risc asociați expunerilor la riscul de piață (inclusiv riscul de bază, marjele de credit din obligațiunile corporative sau instrumentele financiare derivate de credit, precum și riscurile vega și gamma asociate opțiunilor). În cazul în care unele instrumente și/sau factori se exclud din sistemele de cuantificare a riscurilor, autoritățile competente trebuie să evalueze importanța excluderilor și să stabilească dacă astfel de excluderi sunt justificate;
- d. sistemele instituției de cuantificare a riscurilor pot identifica posibile concentrări ale riscului de piață, determinate de expuneri la un singur factor de risc sau expuneri la mai mulți factori de risc corelați;
- e. responsabilii cu administrarea riscurilor și conducerea superioară a instituției înțeleg ipotezele care stau la baza sistemelor de cuantificare, în mod specific pentru tehnici de administrare a riscurilor mai sofisticate; și
- f. responsabilii cu administrarea riscurilor și conducerea superioară a instituției cunosc gradul de risc de model care predomină în modelele de tarificare și tehnicile de cuantificare a riscurilor din cadrul instituției, și dacă acestea verifică valabilitatea și calitatea diferitelor modele utilizate în cadrul activităților cu risc de piață.

224. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția a implementat simulări de criză adecvate care să completeze sistemul acesteia de cuantificare a riscurilor. În acest sens, acestea trebuie să țină cont de următoarele elemente:

- a. frecvența simulărilor de criză;
- b. dacă s-au identificat factorii determinanți de risc specifici (de exemplu, nelichiditate/diferențe de prețuri, poziții concentrate, piețe unidirecționale etc.);
- c. ipotezele care stau la baza scenariului de criză; și
- d. utilizarea internă a rezultatelor simulărilor de criză pentru planificarea capitalului și strategii privind riscul de piață.

225. În sensul articolului 101 din Directiva 2013/36/UE, dacă instituția este autorizată să utilizeze modele interne pentru a stabili cerințe minime de fonduri proprii pentru riscul de piață, autoritățile competente trebuie să verifice dacă instituția continuă să îndeplinească cerințele minime prevăzute de normele de aplicare naționale și ale UE relevante și dacă astfel de modele interne nu implică o subestimare a unui risc semnificativ.

226. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituțiile au stabilit un cadru de monitorizare și de raportare adecvat pentru riscul de piață, care să asigure luarea unor măsuri prompte la nivelul corespunzător al conducerii superioare sau al organului de conducere a instituției, după caz. Sistemul de monitorizare trebuie să includă indicatori specifici și factori declanșatori relevanți pentru a asigura emiterea de alerte timpurii eficiente. Autoritățile competente trebuie să ia în considerare dacă:

- a. instituția are sisteme informaționale eficace pentru identificarea, agregarea, monitorizarea și raportarea precisă și promptă a activităților cu risc de piață; și
- b. direcția administrativă și de control raportează în mod regulat organului de conducere și conducerii superioare cel puțin informații privind expunerile existente la piață, rezultatele din contul de profit și pierderi și măsuri referitoare la riscuri (de exemplu, VaR) comparativ cu limitele politicii.

Cadrul de control intern

227. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are un cadru de control solid și cuprinzător, precum și măsuri de protecție sigure pentru a atenua riscul de piață al acesteia în concordanță cu strategia sa de administrare a riscului de piață și apetitul la acest risc. Acestea trebuie să ia în considerare dacă:

- a. sfera de aplicare acoperită de funcția de control a instituției include toate entitățile consolidate, toate locațiile geografice și toate activitățile financiare;
- b. există proceduri interne de control, limite de funcționare și alte practici care vizează asigurarea că expunerile la riscul de piață nu depășesc limitele acceptabile pentru instituție, în concordanță cu parametrii stabiliți de către organul de conducere și conducerea superioară a instituției, precum și cu apetitul la risc al instituției; și
- c. instituția are proceduri și practici interne de control adecvate pentru a asigura raportarea promptă a încălcărilor și a derogărilor de la politici, proceduri și limite la nivelul corespunzător de conducere pentru luarea de măsuri. Acestea trebuie să ia în considerare dacă procedurile de control și practicile interne ale instituției:
 - pot identifica încălcări ale limitelor individuale stabilite la nivel de birou sau de unitate operațională, precum și încălcări ale limitei generale pentru activitățile comerciale; și
 - permit identificarea și monitorizarea zilnică a încălcărilor limitelor și/sau a excepțiilor.

228. Autoritățile competente trebuie să evalueze sistemul de limitare, inclusiv dacă:

- a. limitele stabilite sunt absolute sau dacă sunt posibile încălcări ale limitelor. În cel din urmă caz, politicile instituției trebuie să descrie în mod clar perioada de timp și împrejurările specifice în care sunt posibile astfel de încălcări ale limitelor;
- b. sistemul de limitare stabilește o limită generală pentru activitățile comerciale și limite specifice pentru subcategoriile principale de riscuri; după caz, acesta trebuie să permită alocarea de limite pe portofolii, birouri, unități operaționale sau tipuri de instrumente; nivelul de detaliu trebuie să reflecte caracteristicile activităților comerciale ale instituției;
- c. setul de limite (limite bazate pe indicatori de risc, limite noționale, limite de control al pierderilor etc.) stabilit de către instituție este adaptat la dimensiunea și complexitatea activităților comerciale ale acesteia;
- d. instituția are proceduri pentru a informa permanent comercianții cu privire la limitele acestora; și
- e. instituția are proceduri adecvate pentru a-și actualiza limitele în mod regulat.

229. Autoritățile competente trebuie să evalueze funcționalitatea funcției de audit intern. Acestea trebuie să evalueze dacă:

- a. instituția desfășoară acțiuni regulate de audit intern asupra cadrului de administrare a riscului de piață;
- b. funcția de audit intern acoperă elementele principale de administrare, cuantificare și control al riscului de piață în cadrul instituției; și
- c. funcția de audit intern este eficace în stabilirea conformității cu politicile interne și cu orice regulamente externe relevante, precum și în abordarea oricăror devieri de la acestea.

230. În cazul instituțiilor care utilizează modele interne pentru a stabili cerințe minime de fonduri proprii pentru riscul de piață, autoritățile competente trebuie să evalueze dacă procesul intern de validare este sigur și eficace în combaterea ipotezelor de modele și în identificarea oricăror eventuale deficiențe privind modelarea, cuantificarea și sistemul de administrare a riscului de piață, precum și alte cerințe minime relevante, astfel cum se prevede în normele de aplicare naționale și ale UE relevante.

6.3.4 Sinteza constatărilor și atribuirea scorului

231. În urma evaluării de mai sus, autoritățile competente trebuie să își formeze o opinie cu privire la riscul de piață al instituției. Această opinie trebuie să se reflecte într-o sinteză a constatărilor, însoțită de un scor bazat pe considerațiile menționate în tabelul 5. În cazul în care, în funcție de importanța anumitor subcategorii de risc, autoritatea competentă decide

să le evalueze și să le atribuie un scor individual, trebuie să se aplice pe cât posibil recomandarea oferită în acest tabel, prin analogie.

232. Deoarece este posibil ca factori precum complexitatea, nivelul de concentrare și volatilitatea veniturilor din expuneri la piață să nu indice cu precizie nivelul de risc de piață atunci când se evaluează riscul de piață inerent și când se atribuie un scor în acest sens, autoritățile competente trebuie să ia în considerare toți acești factori în paralel, nu izolați, și să înțeleagă factorii determinanți care stau la baza tendințelor de volatilitate.

Tabelul 5. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru riscul de piață

Scor de risc	Opinia supraveghetorilor	Considerații privind riscul inerent	Considerații privind procedurile adecvate de administrare și control
1	Există un risc imperceptibil de impact prudential semnificativ asupra instituției având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> Natura și componența expunerilor implică faptul că riscul de piață nu este semnificativ. Expunerile instituției la riscul de piață sunt ne complexe. Nivelul de concentrare a riscului de piață nu este semnificativ. Expunerile instituției la riscul de piață generează venituri nevolatile. 	<ul style="list-style-type: none"> Există o coerență între politica și strategia instituției privind riscul de piață și strategia generală și apetitul la risc al acesteia. Cadrul organizațional pentru riscul de piață este solid și conține responsabilități clare și o separare clară a sarcinilor între persoanele care își asumă riscuri și funcțiile de conducere și control. sistemele de cuantificare, monitorizare și raportare a riscului de piață sunt adecvate. Limitele interne și cadrul de control pentru riscul de piață sunt sigure și în concordanță cu strategia instituției privind administrarea riscurilor și apetitul la risc al acesteia.
2	Există un risc scăzut de impact prudential semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> Natura și componența expunerilor la riscul de piață implică un risc scăzut. Complexitatea expunerilor instituției la riscul de piață este scăzută. Nivelul de concentrare a riscului de piață este scăzut. Expunerile instituției la riscul de piață generează un nivel scăzut de volatilitate a veniturilor. 	
3	Există un risc mediu de impact prudential semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> Natura și componența expunerilor la riscul de piață implică un risc mediu. Complexitatea expunerilor instituției la riscul de piață este medie. Nivelul de concentrare a riscului de piață este mediu. Expunerile instituției la riscul de piață generează un nivel mediu de volatilitate a veniturilor. 	

4	Există un risc ridicat de impact prudential semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none">• Natura și componența expunerilor la riscul de piață implică un risc semnificativ.• Complexitatea expunerilor instituției la riscul de piață este mare.• Nivelul de concentrare a riscului de piață este ridicat.• Expunerile instituției la riscul de piață generează un nivel ridicat de volatilitate a veniturilor.	
---	---	--	--

6.4 Evaluarea riscului operațional

6.4.1 Considerații generale

233. Autoritățile competente trebuie să evalueze riscul operațional pe toate liniile de activitate și operațiunile instituției, ținând cont de constatările din urma evaluării cadrului de guvernanță internă și a procedurilor de control de la nivelul instituției, astfel cum este menționat la titlul 5. În cadrul acestei evaluări, acestea trebuie să stabilească modul în care se poate materializa riscul operațional (pierdere economică, evenimente potențiale, pierderea câștigurilor viitoare, câștiguri) și trebuie să ia în considerare de asemenea eventualele impacturi sub aspectul altor riscuri asociate (de exemplu, „cazuri la limită” privind riscul operațional –riscul de credit, riscul operațional – riscul de piață).

234. Autoritățile competente trebuie să evalueze semnificativitatea riscului operațional asociat serviciilor și activităților externalizate, precum și dacă acestea pot afecta capacitatea instituției de a procesa tranzacții și/sau furniza servicii sau dacă pot atrage răspunderea legală pentru daune provocate terților (de exemplu, clienți sau alte părți interesate).

235. Cu ocazia evaluării riscului operațional, autoritățile competente trebuie să ia de asemenea în considerare:

- a. Riscul reputațional: riscul reputațional este inclus în riscul operațional datorită legăturilor puternice dintre cele două tipuri de risc (de exemplu, majoritatea evenimentelor de risc operațional au un impact puternic sub aspectul reputației). Cu toate acestea, rezultatul evaluării riscului reputațional nu trebuie să se reflecte în scorul atribuit pentru riscul operațional însă, dacă e important, trebuie luat în considerare în cadrul AMA și/sau al evaluării riscului de lichiditate deoarece principalele efecte pe care le poate avea sunt reprezentate de reduceri ale câștigurilor și pierderea încrederii sau nemulțumirea investitorilor, a deponenților sau a participanților de pe piața interbancară față de instituție.
- b. Riscul de model: riscul de model cuprinde două forme distincte de risc:
 - i. riscul asociat subestimării cerințelor de fonduri proprii prin modele reglementate aprobate [(de exemplu, abordarea bazată pe modele interne de rating (IRB) pentru riscul de credit]; și
 - ii. riscul de pierderi asociat dezvoltării, implementării sau utilizării neadecvate a oricăror alte modele de către instituție pentru procesul decizional (de exemplu, stabilirea prețurilor produselor, evaluarea instrumentelor financiare, monitorizarea limitelor de risc etc.).

Referitor la punctul (i), autoritățile competente trebuie să ia în considerare riscul de model în cadrul evaluării anumitor riscuri specifice pentru capital (de exemplu, deficiența modelului IRB este considerată ca

fiind inclusă în evaluarea riscului de credit) și pentru evaluarea adecvării capitalului. Referitor la punctul (ii), autoritățile competente trebuie să ia în considerare riscul în cadrul evaluării riscului operațional.

236. La evaluarea riscului operațional, autoritățile competente pot recurge la clasificarea pe evenimente pentru abordările de evaluare avansate prevăzute la articolul 324 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 și indicate în Regulamentul delegat nr. 526/2014 al Comisiei emis în conformitate cu articolul 312 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 pentru a avea o imagine mai clară a spectrului de riscuri operaționale și pentru a atinge un nivel de coerență în analiza acestor riscuri la nivelul instituțiilor, indiferent de abordarea adoptată pentru stabilirea cerințelor de fonduri proprii pentru riscul operațional.

6.4.2 Evaluarea riscului operațional inerent

237. Autoritățile competente trebuie să efectueze o analiză a naturii și amplitudinii riscului operațional la care este expusă sau este susceptibilă de a fi expusă instituția. În acest sens, autoritățile competente trebuie să dezvolte o înțelegere aprofundată a modelului de afaceri al instituției, a operațiunilor acesteia, a culturii sale privind riscurile și a mediului în care aceasta își desfășoară activitatea, deoarece toți acești factori determină expunerea instituției la riscul operațional.

238. Evaluarea riscului operațional inerent cuprinde două etape care sunt descrise mai detaliat în această secțiune:

- a. evaluarea preliminară; și
- b. evaluarea naturii și a importanței expunerilor la riscul operațional cu care se confruntă instituția.

Evaluarea preliminară

239. Pentru a stabili sfera de aplicare a evaluării riscului operațional, autoritățile competente trebuie să identifice mai întâi sursele riscului operațional la care este expusă instituția. În acest sens, autoritățile competente trebuie să aplice totodată cunoștințele dobândite în urma evaluării altor elemente SREP, a comparației poziției instituției cu cea a entităților comparabile (inclusiv date externe relevante, în cazul în care sunt disponibile) și în urma oricăror activități de supraveghere.

240. Autoritățile competente trebuie să țină cont cel puțin de:

- a. strategia principală pentru riscul operațional și toleranța la riscul operațional;
- b. mediul de afaceri și cel extern (inclusiv locația geografică) în care instituția își desfășoară activitatea;

- c. cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional [(identificată prin abordarea de bază (BIA), abordarea standardizată (TSA) și abordările avansate de evaluare(AMA)] comparativ cu cerința totală de fonduri proprii și, în cazul în care este important, capitalul intern pentru riscul operațional comparativ cu capitalul intern total, inclusiv tendințele istorice și previziunile, dacă sunt disponibile;
- d. nivelul și schimbarea din venitul brut, active și pierderi asociate riscului operațional în ultimii câțiva ani;
- e. evenimente corporative semnificative recente (cum ar fi fuziuni, achiziții, cesiuni și restructurări), care pot determina o schimbare a profilului de risc operațional al instituției pe termen scurt sau mediu către lung (de exemplu, pentru că sistemele, procesele și procedurile nu ar corespunde pe deplin cu politicile de administrare a riscurilor ale întreprinderii-mamă pe termen scurt);
- f. schimbări produse în elemente semnificative ale sistemelor și/sau procesele informatice care pot determina o schimbare în profilul de risc operațional (de exemplu, pentru că un sistem informatic nou sau schimbat nu a fost testat corect sau pentru că o instruire insuficientă asupra sistemelor/proceselor și procedurilor noi ar putea duce la erori);
- g. cazuri de nerespectare a legislației aplicabile sau a regulamentelor interne, astfel cum au fost raportate de către auditori externi și funcția de audit intern, sau cum au fost dezvăluite prin informații publice (ținând cont atât de situația actuală, cât și de schimbările produse în conduita de conformitate cu cadrul de reglementare în timp);
- h. caracterul ambițios al planurilor de afaceri și scheme de stimulare și compensare agresive (de exemplu, sub aspectul obiectivelor de vânzare, al reducerii numărului de angajați etc.) care ar putea crește riscul de neconformitate, eroare umană și abaterile în serviciu ale angajaților;
- i. complexitatea proceselor și a procedurilor, a produselor (vândute clienților sau tranzacționate) și sistemelor informatice (inclusiv utilizarea de tehnologii noi), în măsura în care acestea pot genera erori, întârzieri, specificații greșite, breșe de securitate etc.; și
- j. practicile instituției privind monitorizarea calității serviciilor externalizate și nivelul său de cunoaștere a riscului operațional asociat activităților externalizate și a expunerii sale globale la risc legate de furnizorii de servicii conform cerințelor documentului CEBS *Guidelines on Outsourcing* (Ghidul privind externalizarea).

241. În cazul în care este important, autoritatea competentă trebuie să analizeze aspectele de mai sus pe linii de activitate/entități juridice și locații geografice, precum și pe categorii de

evenimente, cu condiția să existe date disponibile, și să compare poziția instituției cu cea a entităților comparabile.

Natura expunerilor la riscul operațional

242. Autoritățile competente trebuie să stabilească natura expunerilor la riscul operațional și să le distingă pe cele care sunt mai susceptibile de a conduce la evenimente „cu frecvență ridicată/impact scăzut” de cele care provoacă pierderi „cu frecvență scăzută/gravitate mare” (care sunt mai periculoase din punct de vedere prudential).
243. În acest sens, autoritățile competente trebuie să analizeze expunerile la principalii factori determinanți de risc operațional pentru a-și forma o opinie anticipativă asupra unui risc potențial și a unor pierderi potențiale. O astfel de analiză ar putea necesita să se ia în considerare liniile de activitate, produsele, procesele și locațiile geografice relevante pentru instituție, precum și o evaluare a expunerilor la riscul operațional la principalii factorii determinanți de risc (de exemplu, procese, oameni, sisteme și factori externi), utilizându-se evaluarea internă a riscurilor realizată de către instituție și analiza entităților comparabile.
244. La efectuarea acestei analize, autoritățile competente trebuie să țină cont de interacțiunile unor astfel de factori determinanți de risc atunci când sunt determinate expunerile instituției la riscul operațional (de exemplu, expunerea la mai mulți factori determinanți de risc poate crește probabilitatea unui eveniment operațional și a pierderii ulterioare).

Importanța expunerii la riscul operațional

245. După identificarea surselor majore și a factorilor determinanți de risc operațional, autoritatea competentă trebuie să se concentreze asupra celor care ar putea avea cel mai semnificativ impact asupra instituției. Autoritatea competentă trebuie să evalueze „potențiala expunere” la factorii determinanți de risc operațional folosind atât raționamentul profesional cât și indicatori cantitativi aferenți instituției sau entităților comparabile.
246. La evaluarea importanței expunerilor la riscul operațional, autoritățile competente trebuie să țină cont atât de frecvența cât și de gravitatea evenimentelor la care este expusă instituția.
247. O sursă principală de informații de care trebuie să țină cont autoritățile competente o reprezintă baza de date a instituției cu pierderile și evenimentele din riscul operațional, care, dacă este disponibilă și este sigură (mai exact, precisă și completă), redă profilul istoric de risc operațional al instituției.
248. În cazul instituțiilor care adoptă abordarea avansată de evaluare (AMA) pentru calcularea cerințelor minime de fonduri proprii, autoritatea competentă trebuie să țină cont și de rezultatul abordării interne, cu condiția ca această abordare să fie capabilă să cuantifice expunerea la riscul operațional la nivelul de detaliu dorit (de exemplu, produs, proces etc.) și presupunând că modelul este suficient de anticipativ.

249. În plus, autoritățile competente trebuie să efectueze o analiză calitativă mai aprofundată și să utilizeze evaluarea riscurilor instituției, datele de analiză ale entităților comparabile și bazele de date publice și/sau ale consorțiului, dacă acestea sunt disponibile și sunt relevante. Autoritățile competente pot lua în considerare și alți factori, specifici unităților operaționale relevante etc. afectate de eventualele deficiențe, care pot furniza o cuantificare a expunerii la risc.
250. Când realizează o evaluare a expunerii la risc a unei instituții, autoritățile competente trebuie să utilizeze abordarea anticipativă, utilizând analizele de scenarii realizate de către instituție, în cazul în care acestea sunt disponibile, și luând în considerare orice măsuri corective și măsuri de diminuare implementate deja și intrate în vigoare.

Evaluarea subcategoriilor de risc operațional

251. Autoritățile competente trebuie să evalueze riscul operațional pentru subcategoriile de risc operațional (definite pe tipuri de evenimente și defalcări suplimentare ale acestor tipuri de evenimente) și factorii determinanți de risc asociați fiecărei subcategorii.
252. La efectuarea evaluării, autoritățile competente trebuie să acorde o atenție deosebită unor subcategorii de risc operațional din cauza caracterului lor de extindere și relevanței pentru majoritatea instituțiilor, precum și din cauza unui potențial impact prudential al acestora. Astfel de subcategorii includ:
- a. riscul de conduită;
 - b. riscul asociat sistemelor - ICT; și
 - c. riscul de model.

Riscul de conduită

253. Autoritățile competente trebuie să evalueze relevanța și importanța expunerilor instituției la riscul de conduită ca parte a riscului juridic din sfera de aplicare a riscului operațional și, în mod specific, la riscul aferent următoarelor:
- a. vânzare abuzivă de produse, atât pe piața clienților individuali, cât și pe piața corporativă;
 - b. vânzare încrucișată forțată de produse clienților individuali, cum ar fi pachete de conturi bancare sau produse suplimentare de care clienții nu au nevoie;
 - c. conflicte de interese în desfășurarea activității;

- d. manipularea ratelor dobânzii de referință, a cursurilor de schimb valutar sau a oricăror alte instrumente financiare sau a indicilor pentru sporirea profiturilor instituției;
- e. obstacole în calea schimbării de produse financiare pe perioada de valabilitate a acestora și/sau a schimbării furnizorilor de servicii financiare;
- f. canale de distribuție proiectate în mod defectuos, care pot favoriza apariția unor conflicte de interese cu stimulente false;
- g. reînnoiri automate de produse sau penalități la ieșire; și/sau
- h. procesarea inechitabilă a reclamațiilor clienților.

254. Deoarece riscul de conduită cuprinde o serie amplă de probleme și poate fi asociat multor procese economice și produse, autoritățile competente trebuie să aplice rezultatul AMA și să examineze politici de stimulente pentru a cunoaște la un nivel aprofundat sursele de risc de conduită.

255. În cazul în care este important, autoritatea competentă trebuie să ia în considerare nivelul de concurență pe piețele pe care instituția își desfășoară activitatea și să stabilească dacă vreo poziție dominantă, fie individual sau în cadrul unui grup redus, prezintă un risc semnificativ de conduită necorespunzătoare (de exemplu, ca urmare a unui comportament de tip cartel).

256. Printre indicatorii care pot marca existența unui risc de conduită se află:

- a. sancțiunile aplicate instituției de către autoritățile relevante pentru practici de conduită necorespunzătoare;
- b. sancțiunile aplicate entităților comparabile pentru practici de conduită necorespunzătoare; și
- c. reclamații la adresa instituției în privința unor cifre și valori aflate în joc.

257. Cu toate acestea, autoritatea competentă trebuie să aplice o abordare anticipativă, ținând cont totodată de posibilul impact al evoluțiilor de reglementare și de activitatea autorităților relevante în privința protecției consumatorului și a furnizării de servicii financiare în general.

Riscul asociat sistemelor - ICT

258. Autoritățile competente pot evalua riscul operațional folosind diferite metodologii bazate pe standarde consacrate în industrie [(de exemplu, ISO 27000, Obiective de control informatic și tehnologia aferentă (COBIT), Biblioteca infrastructurii informatice (ITIL) etc.]. Orice abordare s-ar adopta, autoritatea competentă trebuie să evalueze cel puțin următoarele:

- a. calitatea și eficacitatea testării și planificării continuității activității (de exemplu, capacitatea sistemului informatic al instituției de a menține funcționalitatea deplină a activității);
- b. securitatea accesului intern și extern la sisteme și date (de exemplu, dacă sistemul informatic asigură informații și acces numai persoanelor potrivite);
- c. acuratețea și integritatea datelor utilizate pentru raportare, administrarea riscurilor, contabilitate, înregistrarea pozițiilor etc. (de exemplu, dacă sistemul informatic asigură acuratețea, promptitudinea și caracterul complet al informațiilor și al rapoartelor acestuia); și
- d. agilitatea execuției schimbărilor (de exemplu, dacă schimbările din sistemele informatice se realizează în limita bugetelor acceptabile și la viteza de implementare impusă).

259. Autoritățile competente trebuie să evalueze totodată complexitatea arhitecturii informatice și dacă aceasta poate afecta elementele enumerate anterior.

260. La evaluarea acestor elemente, o autoritate competentă trebuie să colecteze rapoarte interne de incidente relevante și rapoarte de audit intern, dacă sunt disponibile, precum și alți indicatori definiți și utilizați de către instituție pentru a cuantifica și a monitoriza riscul asociat ICT.

261. Autoritățile competente trebuie să analizeze apoi importanța unui eventual impact al riscului asociat ICT sub aspectul pierderilor și al daunelor reputaționale pentru instituție. În această acțiune, acestea trebuie să aplice analizele specifice de sensibilitate și analizele pe bază de scenariu sau rezultatele simulărilor de criză, dacă acestea sunt disponibile.

Riscul de model

262. Autoritățile competente trebuie să evalueze expunerea instituției la riscul de model asociat utilizării modelelor interne în principalele domenii de activitate și operațiuni, cu respectarea definiției și a cerințelor prevăzute în Regulamentul delegat al Comisiei emis în conformitate cu articolul 312 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, în măsura în care acestea sunt aplicabile.

263. Autoritățile competente trebuie să examineze:

- i. în ce măsură și în ce scop (de exemplu, evaluarea activelor, stabilirea prețurilor produselor, strategii de tranzacționare, administrarea riscurilor) instituția utilizează modele pentru a lua decizii, precum și importanța economică a unor astfel de decizii; și
- ii. nivelul de cunoaștere de către instituție a riscului de model și modul în care aceasta administrează riscul de model.

264. În cazul punctului (i), autoritățile competente trebuie să stabilească activitatea economică/activitatea pentru care instituția utilizează modele în mod semnificativ. La efectuarea acestei analize, autoritățile competente pot analiza următoarele domenii în care instituțiile utilizează modele în mod extensiv și pe scară largă:

- a. tranzacționarea cu instrumente financiare;
- b. cuantificarea și administrarea riscurilor; și
- c. alocarea de capital (inclusiv politici de împrumut și stabilirea prețurilor produselor).

265. În cazul punctului (ii), autoritățile competente trebuie să evalueze dacă:

- a. instituția a implementat un mecanism de control (de exemplu, calibrarea parametrilor de piață, validarea internă sau *back-testingul*, contraverificări cu raționamente profesionale etc.) și dacă acest mecanism este riguros (mai exact, în privința metodelor, a frecvenței, a acțiunilor ulterioare etc.) și include un proces de aprobare a modelului; și
- b. instituția adoptă o utilizare prudențială a modelelor (mai exact, prin creșterea sau scăderea parametrilor relevanți în funcție de direcția pozițiilor etc.) dacă are cunoștință despre deficiențele modelului sau despre evoluțiile pieței și economice.

266. Când efectuează o evaluarea a riscului de model, autoritățile competente trebuie să aplice rezultatul evaluării altor riscuri pentru capital și a riscurilor pentru lichiditate și finanțare, în mod deosebit cu privire la caracterul adecvat al metodologiilor utilizate la cuantificarea riscurilor, stabilirea prețurilor și evaluarea activelor și/sau a datoriilor.

267. Pentru domeniile de activitate care utilizează modele în mod semnificativ, autoritatea competentă trebuie să evalueze ulterior cât de semnificativ poate fi impactul riscului de model, printre altele, prin analize de senzitivitate și analize pe bază de scenariu sau prin simulări de criză.

6.4.3 Evaluarea riscului reputațional

268. Autoritățile competente trebuie să efectueze o analiză a riscului reputațional la care este expusă instituția, aplicând înțelegerea acestora cu privire la governanța instituției, modelul său de afaceri, produsele sale și mediul în care aceasta își desfășoară activitatea.

269. Prin natura sa, riscul reputațional este mai relevant pentru instituțiile mari, mai ales pentru cele cu titluri de capital sau de creanțe cotate sau cele care își desfășoară activitatea pe piețe interbancare. În consecință, când evaluează riscul reputațional, autoritățile competente trebuie să acorde o atenție mai mare instituțiilor care prezintă aceste caracteristici.

270. Autoritățile competente trebuie să țină cont atât de factorii interni, cât și de factorii externi, sau de evenimentele care pot genera îngrijorări reputaționale în ceea ce privește instituția. Autoritățile competente trebuie să ia în considerare următorii indicatori calitativi în cadrul evaluării de către acestea a expunerii instituției la riscul reputațional:

- a. numărul de sancțiuni aplicate de organismele oficiale în cursul anului (nu numai cele aplicate de autoritățile competente, ci și sancțiuni asociate cu plata taxelor sau alte acorduri);
- b. campanii media și inițiative ale asociațiilor de consumatori care contribuie la deteriorarea percepției publice asupra instituției și a reputației acesteia;
- c. numărul și schimbările legate de reclamațiile clienților;
- d. evenimentele negative care afectează entitățile comparabile ale instituției atunci când acestea sunt asimilate de către public cu întregul sector financiar sau cu un grup de instituții;
- e. desfășurarea de activitate în sectoare care nu sunt percepute bine de către public (de exemplu, industria armamentului, țări aflate sub embargo etc.) sau cu persoane și țări de pe listele de sancțiuni [de exemplu, listele Oficiului Statelor Unite pentru controlul activelor străine (OFAC)]; și
- f. alți indicatori „de piață”, dacă sunt disponibili (de exemplu, scăderile de rating sau fluctuațiile prețului acțiunilor pe parcursul anului).

271. Autoritățile competente trebuie să evalueze importanța expunerii la riscul reputațional al instituției și modul în care acesta este asociat cu alte riscuri (și anume riscul de credit, de piață, operațional și de lichiditate) prin aplicarea altor evaluări de risc pentru a identifica orice posibile efecte secundare în orice direcție (de la riscul reputațional către alte riscuri și invers).

6.4.4 Evaluarea procedurilor de administrare, cuantificare și control al riscului operațional

272. Autoritățile competente trebuie să evalueze cadrul și aranjamentele pe care le deține instituția în mod specific pentru administrarea și controlul riscului operațional ca o categorie de risc individuală. Această evaluare trebuie să țină cont de rezultatul analizei cadrului general de administrare a riscurilor și cadrului de control intern menționate la titlul 5, deoarece acesta va influența expunerile instituției la riscul operațional.

273. Autoritățile competente trebuie să abordeze această analiză ținând cont de factorii cheie determinanți de risc operațional (și anume persoane, procese, factori externi, sisteme) care pot acționa și ca factori de diminuare, și trebuie să ia în considerare:

- a. strategia privind administrarea riscului operațional și toleranța la risc operațional;
- b. cadrul organizațional;
- c. politici și proceduri;
- d. identificarea, cuantificarea, monitorizarea și raportarea riscului operațional;
- e. reziliența economică și planurile de continuare a activității; și
- f. cadrul de control intern, astfel cum este aplicat pentru administrarea riscului operațional.

Strategia privind administrarea riscului operațional și toleranța la risc operațional

274. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția a stabilit și a formalizat o strategie riguroasă privind administrarea riscului operațional și un nivel de toleranță la acest risc, care să fie aprobat de către organul de conducere. În cadrul acestei evaluări, autoritățile competente trebuie să țină cont de următoarele:

- a. dacă organul de conducere formulează în mod clar strategia privind administrarea riscului operațional și nivelul toleranței la acest risc, precum și procesul de revizuire a acestora (de exemplu, în cazul unei analize generale a strategiei de risc, în cazul unor îngrijorări privind o tendință de pierdere și/sau adecvarea capitalului etc.);
- b. dacă conducerea superioară implementează și monitorizează în mod corespunzător strategia privind administrarea riscului operațional aprobată de către organul de conducere, asigurându-se că măsurile de diminuare a riscului operațional la nivelul instituției sunt în concordanță cu strategia instituită;
- c. dacă aceste strategii sunt adecvate și eficiente sub aspectul naturii și al importanței profilului de risc operațional și dacă instituția monitorizează eficacitatea acestora în timp, precum și coerența acestora cu nivelul toleranței la risc operațional;
- d. dacă strategia de administrare a riscului operațional a instituției acoperă toate activitățile, procesele și sistemele instituției, inclusiv în mod anticipativ prin planul strategic, în cazul în care riscul operațional este sau poate fi semnificativ; și
- e. dacă instituția dispune de un cadru adecvat pentru a se asigura că strategia privind administrarea riscului operațional este comunicată în mod eficace angajaților relevanți.

275. Pentru a evalua credibilitatea unor astfel de strategii, autoritățile competente trebuie să evalueze și dacă instituția a alocat suficiente resurse pentru implementarea acestora și dacă deciziile relevante luate sunt, indiferent de cerințele minime de fonduri proprii, beneficii care pot fi dobândite (mai ales în cazul instituțiilor care adoptă abordările BIA sau TSA pentru a determina cerințele minime de fonduri proprii).

Cadrul organizațional pentru administrarea și supravegherea riscului operațional

276. Autoritățile competente trebuie să evalueze soliditatea și eficacitatea cadrului organizațional în privința administrării riscului operațional. În acest sens, autoritatea competentă trebuie să stabilească dacă:

- a. există linii clare de responsabilitate pentru identificarea, analiza, evaluarea, diminuarea, monitorizarea și raportarea riscului operațional;
- b. sistemele de control și monitorizare a riscului operațional sunt supuse unei analize independente și dacă există o distincție clară între persoanele care își asumă riscurile și responsabilii cu administrarea riscurilor, între acestea și funcțiile de control și supraveghere a riscurilor;
- c. funcțiile de administrare, cuantificare și control al riscurilor acoperă riscul operațional la nivelul întregii instituții (inclusiv sucursalele) în mod integrat, indiferent de abordarea de cuantificare adoptată pentru a stabili nivelul minim de fonduri proprii, precum și funcțiile externalizate și alte activități; și
- d. cadrul pentru administrarea riscului operațional este structurat cu resurse umane și tehnice suficiente și corespunzătoare calitativ.

Politici și proceduri

277. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are politici și proceduri adecvate pentru administrarea riscului operațional, inclusiv a riscului rezidual după aplicarea tehnicilor de diminuare. În cadrul acestei evaluări, autoritățile competente trebuie să țină cont de următoarele:

- a. dacă organul de conducere aprobă politicile privind administrarea riscului operațional și le revizuieste în mod regulat în concordanță cu strategiile privind administrarea riscului operațional;
- b. dacă conducerea superioară este responsabilă de elaborarea și implementarea politicilor și procedurilor de administrare a riscului operațional;
- c. dacă politicile și procedurile de administrare a riscului operațional sunt formalizate în mod clar și comunicate în cadrul întregii instituții și dacă acestea acoperă întreaga organizație sau cel puțin acele procese și activități care sunt cel mai mult expuse riscului operațional;

- d. dacă astfel de politici și proceduri acoperă toate aspectele legate de administrarea, cuantificarea și controlul riscului operațional, inclusiv, în cazul în care sunt relevante, colectarea datelor despre pierderi, metodologii de cuantificare, tehnici de diminuare (de exemplu, polițe de asigurare), tehnici de analiză causală pentru evenimente, limite și toleranțe de risc operațional, precum și abordarea excepțiilor de la aceste limite și toleranțe;
- e. dacă instituția a implementat un nou proces de aprobare pentru produse, procese și sisteme care necesită evaluarea și diminuarea potențialelor riscuri operaționale;
- f. dacă astfel de politici sunt adecvate pentru natura și complexitatea activităților instituției, și dacă permit o înțelegere clară a riscului operațional inerent diferitelor produse și activități din sfera de aplicare a instituției;
- g. dacă astfel de politici sunt formalizate în mod clar și dacă sunt comunicate și aplicate în mod coerent în cadrul instituției și pentru grupuri bancare, dacă aceste politici sunt aplicate în mod coerent la nivelul grupului și dacă permit administrarea corespunzătoare a riscurilor; și
- h. dacă instituția promovează o cultură de administrare a riscului operațional în cadrul organizației prin instruire și stabilirea de obiective pentru reducerea pierderii operaționale.

Identificarea, cuantificarea, monitorizarea și raportarea riscurilor

278. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are un cadru adecvat pentru identificarea, evaluarea, cuantificarea și monitorizarea riscului operațional în acord cu dimensiunea și complexitatea instituției, și dacă acest cadru respectă cerințele specifice minime pentru stabilirea cerințelor minime de fonduri proprii conform legislației UE și a legislației specifice de implementare a acesteia la nivel național . Autoritățile competente trebuie să ia în considerare dacă:

- a. instituția a implementat procese și proceduri eficiente pentru identificarea și evaluarea cuprinzătoare a expunerii la riscul operațional [(de exemplu, Autoevaluări pentru identificarea și controlul riscurilor (AICR)] și pentru depistarea și clasificarea precisă a evenimentelor relevante (mai exact, colectarea datelor despre pierderi), inclusiv a cazurilor aflate în tangență cu alte riscuri (de exemplu, pierderea de pe urma creditului cauzată sau amplificată de un eveniment de risc operațional); în acest sens, autoritățile competente trebuie să stabilească și capacitatea instituției de a identifica factorii cheie determinanți de pierderi operaționale relevante și să utilizeze aceste informații în scopul administrării riscului operațional;

- b. în sensul articolului 101 din Directiva 2013/36/UE, dacă instituția este autorizată să utilizeze un model intern pentru a stabili cerințe minime de fonduri proprii pentru riscul operațional, instituția continuă să îndeplinească cerințele minime prevăzute de legislația UE relevantă și de legislația de implementare a acesteia la nivel național și dacă un astfel de model intern implică o subestimare a unui risc semnificativ;
- c. instituția deține sisteme informaționale și metodologii adecvate pentru a cuantifica sau a evalua riscul operațional, care respectă cel puțin cerințele privind stabilirea fondurilor proprii minime relevante, astfel cum este prevăzut în legislația UE relevantă și în legislația de implementare a acesteia la nivel național (de exemplu, pentru TSA, corelarea elementelor relevante de profit și pierderi cu cele opt linii de activitate reglementate; pentru AMA, serii de intervale, tratarea asigurării, corelație etc.);
- d. instituția a pus în aplicare simulări de criză și analize pe bază de scenariu adecvate, după caz, pentru a înțelege impactul evenimentelor operaționale adverse asupra profitabilității și fondurilor proprii ale acesteia, ținând cont totodată și de o eventuală nereușită a procedurilor interne de control și a tehnicilor de diminuare; acolo unde este cazul, autoritățile competente trebuie să țină cont de coerența acestor analize cu RCSA și rezultatul analizei entității comparabile;
- e. organul de conducere al instituției și conducerea superioară înțeleg ipotezele care stau la baza sistemului de cuantificare și dacă acestea au cunoștință de gradul de risc de model relevant;
- f. instituția a stabilit și a implementat un sistem de monitorizare continuă și eficace a expunerilor la riscul operațional în cadrul instituției, inclusiv a activităților externalizate și a produselor și sistemelor noi, printre altele, prin intermediul unor indicatori specifici (indicatori cheie de risc și de control) și al unor factori declanșatori relevanți pentru a asigura emiterea de alerte timpurii eficiente; și
- g. instituția a implementat un sistem de raportare regulată privind expunerea la riscul operațional, inclusiv raportarea rezultatelor simulărilor de criză, către organul de conducere, către conducerea superioară și către persoanele care conduc activități și procese relevante, după caz.

Planuri de reziliență a activității și planurile de continuitate a activității

279. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția a stabilit planuri de reziliență a activității și planuri de continuitate cuprinzătoare și testate pentru a se asigura că își poate desfășura activitatea pe bază continuă și că poate limita pierderile în eventualitatea întreruperii grave a activității.

280. Autoritățile competente trebuie să stabilească dacă instituția a stabilit planuri de continuitate a activității proporțional cu natura, dimensiunea și complexitatea operațiunilor sale. Astfel de planuri trebuie să aibă în vedere diferite tipuri de scenarii probabile sau plauzibile la care poate fi vulnerabilă instituția.

281. Autoritățile competente trebuie să evalueze calitatea și eficacitatea procesului instituției de planificare a administrării continuității. În acest sens, autoritățile competente trebuie să evalueze calitatea respectării de către instituție a proceselor recunoscute de Administrare a continuității activității (BCM). În consecință, autoritățile competente trebuie să stabilească dacă procesul instituției de planificare a administrării continuității include:

- a. o analiză a impactului asupra activității;
- b. strategii de redresare adecvate care integrează elemente dependente interne și externe și priorități de redresare definite clar;
- c. elaborarea planurilor cuprinzătoare și flexibile pentru abordarea scenariilor plauzibile;
- d. testarea eficace a planurilor;
- e. cunoașterea BCM și programe de instruire; și
- f. comunicații și documentații și instruire pentru gestionarea crizelor.

Cadrul de control intern

282. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are un cadru de control solid și măsuri de protecție sigure pentru diminuarea riscului operațional, în conformitate cu toleranța la riscul operațional și strategia sa privind administrarea riscului operațional. Autoritățile competente trebuie să ia în considerare dacă:

- a. sfera de aplicare acoperită de funcțiile de control ale instituției include toate entitățile consolidate și locațiile geografice;
- b. există proceduri interne de control și alte practici (de exemplu, politici de conduită etc.) care vizează diminuarea expunerilor la riscul operațional și menținerea acestora în limitele acceptabile pentru instituție, în concordanță cu parametrii stabiliți de către organul de conducere și conducerea superioară, precum și cu nivelul de toleranță la risc al instituției; și
- c. instituția are proceduri și practici interne de control adecvate pentru a asigura raportarea promptă a încălcărilor și a derogărilor de la politici, proceduri și limite la nivelul corespunzător de conducere pentru luarea de măsuri, precum și către autoritățile competente, după caz.

283. Autoritățile competente trebuie să evalueze de asemenea funcționalitatea funcției de audit intern. În acest sens, acestea trebuie să stabilească dacă:

- a. instituția desfășoară acțiuni regulate de audit intern asupra cadrului de administrare a riscului operațional;
- b. auditul intern acoperă elementele principale ale procedurilor de administrare, cuantificare și control al riscului operațional în cadrul instituției; și
- c. aceste acțiuni de audit sunt eficiente în stabilirea conformității cu politicile interne și cu orice regulamente externe relevante, precum și în abordarea oricăror abateri de la acestea.

284. În cazul instituțiilor care utilizează AMA pentru a stabili cerințele minime de fonduri proprii pentru riscul operațional, autoritățile competente trebuie să evalueze totodată dacă procesul intern de validare a abordării este sigur și eficient în combaterea ipotezelor de modele și în identificarea oricăror eventuale deficiențe privind modelarea, cuantificarea și sistemele de administrare a riscului operațional, precum și alte cerințe minime relevante, astfel cum se prevede în legislația relevantă UE și în legislația de implementare a acesteia la nivel național.

285. Indiferent de abordarea adoptată de către instituție pentru a stabili fonduri proprii minime reglementate, atunci când modelele se folosesc pentru procesul decizional (de exemplu, acordare de credite, stabilirea prețurilor, tranzacționare cu instrumente financiare etc.), autoritățile competente trebuie să evalueze dacă există un proces de validare și/sau un proces intern riguros de analiză a modelelor pentru identificarea și diminuarea riscului de model.

Administrarea riscului reputațional

286. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția a implementat aranjamente, strategii, procese și mecanisme adecvate pentru administrarea riscului reputațional. În mod specific, autoritățile competente trebuie să ia în considerare dacă:

- a. instituția a instituit politici și procese formalizate pentru identificarea, administrarea și monitorizarea acestui risc și dacă aceste politici și procese sunt proporționale cu dimensiunea și relevanța sa în sistem;
- b. instituția abordează acest risc într-o manieră prudentă, de exemplu prin stabilirea de limite sau solicitarea aprobării pentru alocarea de capital în anumite țări, sectoare sau către anumite persoane, și/sau dacă planurile sale pentru situații neprevăzute răspund necesității de a soluționa în mod proactiv problemele reputaționale în eventualitatea unei crize;

- c. instituția realizează simulări de criză sau analiza pe bază de scenariu pentru a evalua orice efecte secundare ale riscului reputațional (de exemplu, lichiditate, costuri de finanțare etc.);
- d. instituția acționează în sensul protejării mărcii sale prin campanii de comunicare prompte în cazul în care apar anumite evenimente care îi pot pune în pericol reputația; și
- e. instituția ia în considerare impactul potențial al strategiei și planurilor sale de afaceri și, la nivel mai general, al conduitei sale asupra reputației sale.

6.4.5 Sinteza constatărilor și atribuirea scorului

287. În urma evaluării de mai sus, autoritățile competente trebuie să își formeze o opinie cu privire la riscul operațional al instituției. Această opinie trebuie să se reflecte într-o sinteză a constatărilor, însoțită de un scor bazat pe considerațiile menționate în tabelul 6. În cazul în care, în funcție de importanța anumitor subcategorii de risc, autoritatea competentă decide să le evalueze și să le atribuie un scor individual, trebuie să se aplice pe cât posibil recomandarea oferită în acest tabel, prin analogie.

Tabelul 6. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru riscul operațional

Scor de risc	Opinia supraveghetorilor	Considerații privind riscul inerent	Considerații privind procedurile adecvate de administrare și control
1	Există un risc imperceptibil de impact prudенțial semnificativ asupra instituției având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Natura expunerilor instituției la riscul operațional este limitată la câteva categorii de evenimente cu frecvență ridicată/ impact redus. • Importanța expunerii instituției la riscul operațional nu este semnificativă, astfel cum se arată în analiza pe bază de scenariu și prin raportare la pierderile entităților comparabile. • Nivelul pierderilor suportate de către instituție în ultimii ani nu a fost semnificativ sau a scăzut de la un nivel mai ridicat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Există o coerență între politica și strategia instituției privind riscul operațional și strategia generală privind riscurile și apetitul la risc al acesteia. • Cadrul organizațional pentru riscul operațional este robust și conține responsabilități clare și o separare clară a sarcinilor între persoanele care își asumă riscuri și funcțiile de conducere și control.
2	Există un risc scăzut de impact prudенțial semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Natura expunerilor instituției la riscul operațional este dată în principal de categorii de evenimente cu frecvență ridicată/ impact redus. • Importanța expunerii instituției la riscul operațional este redusă, 	<ul style="list-style-type: none"> • Sistemele de cuantificare, monitorizare și raportare a riscului operațional sunt adecvate. • Cadrul de control pentru riscul operațional este solid.

	control.	<p>astfel cum se arată în analiza pe bază de scenariu și prin raportare la pierderile entităților comparabile.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nivelul pierderilor suportate de către instituție în ultimii ani a fost scăzut sau se prevede să crească de la un nivel istoric scăzut sau să scadă de la un nivel istoric ridicat. 	
3	Există un risc mediu de impact prudential semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Natura expunerilor instituției la riscul operațional se extinde la câteva categorii de evenimente cu frecvență scăzută/ impact negativ major. • Importanța expunerii instituției la riscul operațional este medie, astfel cum se arată în analiza pe bază de scenariu și prin raportare la pierderile entităților comparabile. • Nivelul pierderilor suportate de către instituție în ultimii ani a fost mediu sau se prevede să crească de la un nivel istoric scăzut sau să scadă de la un nivel istoric ridicat. 	
4	Există un risc ridicat de impact prudential semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Natura expunerilor instituției la riscul operațional cuprinde toate categoriile principale de evenimente. • Importanța expunerii instituției la riscul operațional este mare și în creștere, astfel cum se arată în analiza pe bază de scenariu și prin raportare la pierderile entităților comparabile. • Nivelul pierderilor suportate de către instituție în ultimii ani a fost mare sau riscul a crescut semnificativ. 	

6.5 Evaluarea riscului de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare

6.5.1 Considerații generale

288. Autoritățile competente trebuie să evalueze riscul de rată a dobânzii asociat pozițiilor sensibile la rata dobânzii din activități din afara portofoliului de tranzacționare (denumit în general riscul de rată a dobânzii asociat portofoliului bancar sau IRRBB), inclusiv acoperiri pentru aceste poziții, indiferent de evaluarea acestora în scop contabil (rețineți că riscul marjei de credit asociat unor poziții din portofoliul bancar este prevăzut la secțiunea privind riscul de piață).

289. Autoritățile competente trebuie să țină cont de următoarele subcategorii atunci când evaluează IRRBB:

- a. riscuri asociate neconcordanței temporale a scadenței cu reevaluarea activelor, a datoriilor cu pozițiile extrabilanțiere pe termen scurt și lung (riscul de reevaluare);
- b. riscul asociat variațiilor pantei și formei curbei randamentului (riscul asociat curbei randamentului);
- c. riscul asociat acoperirii expunerii la o singură rată a dobânzii cu expunere la o rată care se reevaluează în condiții ușor diferite (riscul de bază); și
- d. riscurile asociate opțiunilor, inclusiv opțiunilor incluse, de exemplu, consumatori care răscumpără produsele cu rată fixă atunci când se schimbă ratele de piață (riscul de opțiune).

290. Autoritățile competente trebuie să aibă în vedere dacă recomandările prevăzute în ghidul ABE publicat în conformitate cu articolul 98 alineatul (5) din Directiva 2013/36/UE sunt implementate cu prudență de către instituție. Acest fapt este valabil în special la calcularea șocului de supraveghere menționat la articolul 98 alineatul (5) din această directivă, precum și pentru procedurile interne de identificare, cuantificare, monitorizare și control al riscului de rată a dobânzii.

6.5.2 Evaluarea riscului inerent IRRBB

291. Prin evaluarea nivelului inerent al IRRBB, autoritățile competente trebuie să stabilească principalii factori determinanți de expunere a instituției la riscul IRRBB și să evalueze eventualul impact prudential al acestui risc asupra instituției. Evaluarea riscului inerent IRRBB trebuie să fie structurată în jurul următoarelor etape principale:

- a. evaluarea preliminară;

- b. evaluarea naturii și a componenței profilului de risc de rata a dobânzii specific instituției; și
- c. evaluarea rezultatului analizei pe bază de scenariu și al simulărilor de criză.

Evaluarea preliminară

292. Pentru a stabili sfera de aplicare a evaluării riscului IRRBB, autoritățile competente trebuie să identifice mai întâi sursele acestui risc la care este expusă sau este susceptibilă de a fi expusă instituția. În acest sens, autoritățile competente trebuie să aplice cunoștințele dobândite în urma evaluării altor elemente SREP, a comparației poziției instituției cu cea a entităților comparabile și în urma oricăror activități de supraveghere.

293. Autoritățile competente trebuie să țină cont cel puțin de:

- a. guvernanta instituției privind riscul de rată a dobânzii, inclusiv strategia principală privind riscul IRRBB și apetitul la risc al instituției asociat riscului de rată a dobânzii;
- b. impactul unui șoc standard, astfel cum este prevăzut la articolul 98 alineatul (5) din Directiva 2013/36/UE, luând în considerare ghidul ABE publicat în conformitate cu articolul respectiv, asupra valorii economice calculată ca procent din fondurile proprii reglementate ale instituției;
- c. impactul asupra câștigurilor dintr-o schimbare a ratelor dobânzii conform metodologiei aplicate de către instituție; și
- d. capitalul intern, în cazul în care este relevant, alocat pentru IRRBB atât în total, cât și ca procent din capitalul intern total al instituției conform procesului ICAAP, inclusiv tendința istorică și previziunile, dacă sunt disponibile.

294. În evaluarea lor preliminară, autoritățile competente trebuie să ia în considerare și schimbările semnificative din expunerile instituției la riscul IRRBB. Acestea trebuie să evalueze cel puțin următoarele aspecte:

- a. schimbările semnificative din strategia, politica și limitele generale privind riscul IRRBB la nivelul instituției;
- b. impactul potențial al schimbărilor respective asupra profilului de risc al instituției; și
- c. tendințele majore ale pieței.

Natura și componența profilului de risc de rata a dobânzii specific instituției

295. Autoritățile competente trebuie să își formeze o opinie clară asupra modului în care variațiile ratelor dobânzii pot avea un impact negativ asupra câștigurilor și valorii economice a unei instituții (valoarea actuală a fluxurilor de numerar așteptate) pentru a dobândi atât o viziune pe termen scurt cât și o viziune pe termen lung asupra unei posibile amenințări pentru adecvarea capitalului.

296. În acest sens, autoritățile competente trebuie să analizeze și să își formeze o opinie clară asupra structurii activelor, datoriilor și expunerilor din elementele extrabilanțiere ale instituției. În mod specific:

- a. pozițiile diferite din portofoliul bancar, scadențele aferente sau datele de reevaluare și ipoteze comportamentale (de exemplu, ipoteze privind produse cu scadență nesigură) asociate acestor poziții;
- b. fluxurile de numerar din dobânzi ale instituției, dacă există;
- c. procentul de produse cu scadență nesigură și produse cu opțiuni explicite și/sau opțiuni integrate, acordându-se o atenție deosebită produselor cu caracteristici specifice opțiunilor integrate pentru client; și
- d. strategia de acoperire a instituției, precum și valoarea și utilizarea instrumentelor financiare derivate (acoperirea comparativ cu speculațiile).

297. Pentru a determina mai bine complexitatea și profilul de risc de rată a dobânzii specifice instituției, autoritățile competente trebuie să înțeleagă totodată principalele caracteristici ale activelor, datoriilor și expunerilor din elementele extrabilanțiere ale instituției, în mod specific:

- a. portofoliul de împrumuturi (de exemplu, volumul împrumuturilor fără scadență, volumul împrumuturilor cu opțiuni de plată în avans sau volumul împrumuturilor cu rată variabilă cu niveluri maxime și minime);
- b. portofoliul de obligațiuni (de exemplu, volumul investițiilor cu opțiuni, posibile concentrări);
- c. conturi de depozit (de exemplu, sensibilitatea ratei bazei de depozite a instituției la fluctuațiile ratelor dobânzii, posibile concentrări); și
- d. instrumentele financiare derivate (de exemplu, complexitatea instrumentelor financiare derivate utilizate pentru acoperire sau în scop speculativ, considerații privind opțiuni de rată a dobânzii vândute sau cumpărate).

298. Când analizează impactul asupra câștigurilor instituției, autoritățile competente trebuie să țină cont de diferitele surse de venit și de costurile instituției, precum și de ponderea lor

relativă. Acestea trebuie să știe în ce măsură depind veniturile instituției de pozițiile sensibile la rata dobânzii și trebuie să stabilească în ce mod afectează variațiile ratelor dobânzii venitul net al instituției din dobânzi.

299. Când analizează impactul asupra valorii economice a instituției, autoritățile competente trebuie să țină cont mai întâi de rezultatele unui șoc standard, astfel cum se menționează la articolul 98 alineatul (5) din Directiva 2013/36/UE, pentru a obține un nivel de referință inițial ca element de comparație pentru modul în care variațiile ratelor dobânzii afectează instituția. Pentru a asigura conformitatea, autoritățile competente trebuie să ia în considerare ghidul ABE publicat în conformitate cu articolul respectiv. Când realizează această evaluare, autoritățile competente trebuie să acorde o atenție deosebită sensibilității impactului bilanțului asupra schimbărilor produse în principalele ipoteze subiacente (mai ales în privința conturilor de clienți fără date specifice de reevaluare și/sau capitaluri proprii).
300. Autoritățile competente trebuie să încerce să înțeleagă impactul acestor ipoteze analizând rezultatul testului standard de „extreme” și apoi izolând riscurile de valoare economică asociate ajustărilor de comportament al instituției pentru a putea, printre altele, să identifice și să înțeleagă riscurile asociate activității de stabilizare a câștigurilor ca fiind distincte de cele asociate altor aspecte din modelul de afaceri.
301. Pe lângă utilizarea șocului standard, astfel cum se menționează la articolul 98 alineatul (5) din Directiva 2013/36/UE, autoritățile competente trebuie să aibă în vedere și utilizarea propriilor scenarii de șoc specifice (de exemplu, un șoc mai puternic sau mai redus, pentru toate sau doar unele dintre monede, acceptarea de decalaje neparalele ale ratelor, luarea în calcul a riscului de bază etc.). Când se decide nivelul la care se stabilesc aceste scenarii de șoc suplimentare, autoritățile competente trebuie să țină cont de factori precum nivelul general al ratelor dobânzii, forma curbei randamentului și orice caracteristici naționale relevante specifice sistemelor financiare ale acestora. Prin urmare, sistemele interne ale instituției trebuie să fie suficient de flexibile pentru a calcula sensibilitatea acestora la orice șoc standard prevăzut.
302. În cadrul evaluării lor cantitative, autoritățile competente trebuie să țină cont și de rezultatele metodologiilor interne ale instituției pentru cuantificarea riscului de rată a dobânzii, acolo unde este cazul. Prin analiza acestor metodologii, autoritățile competente trebuie să înțeleagă mai bine principalii factori de risc care stau la baza profilului de risc de rată a dobânzii specific instituției.
303. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă acele instituții care își desfășoară activitatea în diferite monede efectuează o analiză a riscului de rată a dobânzii pentru fiecare monedă în care acestea au o poziție semnificativă, ținând cont de corelațiile istorice dintre monede.
304. Atunci când analizează atât rezultatele obținute în urma impactului șocului standard, cât și cele obținute prin metodologiile interne ale instituției, autoritățile competente trebuie să ia

în considerare cifre „cu indicativ temporal” și tendințe istorice. Aceste rate trebuie să fie comparate cu cele ale entităților comparabile și cu situația globală de pe piață.

Analiza pe bază de scenariu și simulările de criză

305. Autoritățile competente trebuie să evalueze și să țină cont de rezultatele analizei pe bază de scenariu și ale simulărilor de criză (altele decât cele pentru șocul standard) realizate de către instituție în cadrul procesului său administrativ intern permanent. În acest context, autoritățile competente trebuie să cunoască principalele surse de risc IRRBB pentru instituție.

306. Dacă, la analiza rezultatelor simulărilor de criză ale instituției, se identifică sau se suspectează anumite acumulări de reevaluări/scadențe în diferite puncte pe curbă, autoritățile competente pot solicita o analiză suplimentară.

6.5.3 Evaluarea procedurilor de administrare și control al riscului IRRBB

307. Pentru a realiza o înțelegere cuprinzătoare a profilului de rată a dobânzii specific instituției din portofoliul bancar, autoritățile competente trebuie să analizeze guvernanta și cadrul care stau la baza expunerilor sale la rata dobânzii.

308. Autoritățile competente trebuie să evalueze următoarele elemente:

- a. strategia privind riscul de rată a dobânzii și apetitul la acest risc (ca elemente distincte sau în cadrul strategiei mai ample privind riscul de piață și apetitul la acest risc);
- b. cadrul organizațional;
- c. politici și proceduri;
- d. identificarea, cuantificarea, monitorizarea și raportarea riscurilor; și
- e. cadrul de control intern.

Strategia privind riscul de rată a dobânzii și apetitul la acest risc

309. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are o strategie privind riscul IRRBB solidă, formulată și documentată clar, care să fie aprobată de organul de conducere. În cadrul acestei evaluări, autoritățile competente trebuie să țină cont de următoarele:

- a. dacă organul de conducere exprimă în mod clar strategia privind riscul IRRBB și apetitul la acest risc, precum și procesul de revizuire a acesteia (de exemplu, în cazul unei revizuii generale a strategiei privind riscurile sau al unor îngrijorări privind profitabilitatea sau adecvarea capitalului), precum și dacă conducerea superioară implementează în mod corect strategia privind riscul IRRBB aprobată

- de organul de conducere, asigurându-se că activitățile instituției sunt în concordanță cu strategia instituită, că s-au elaborat și implementat proceduri scrise și că responsabilitățile sunt alocate în mod clar și corespunzător;
- b. dacă strategia instituției privind riscul IRRBB reflectă în mod corect apetitul instituției la riscul de rată a dobânzii și dacă aceasta este în concordanță cu apetitul general la risc;
 - c. dacă strategia instituției privind riscul IRRBB și apetitul la acest risc sunt adecvate pentru instituție dat fiind:
 - modelul său de afaceri;
 - strategia generală privind riscul și apetitul general la risc;
 - mediul pieței sale și rolul acesteia în sistemul financiar; și
 - adecvarea capitalului acesteia;
 - d. dacă strategia instituției privind riscul IRRBB acoperă în general toate activitățile instituției în cazul în care riscul IRRBB este semnificativ;
 - e. dacă strategia instituției privind riscul IRRBB ține cont de aspectele ciclice ale economiei și de decalajele rezultate din componența activităților privind riscul IRRBB; și
 - f. dacă instituția a instituit un cadru adecvat pentru a se asigura că strategia privind riscul IRRBB este comunicată în mod eficace angajaților relevanți.

Cadrul organizațional

310. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are un cadru organizațional adecvat pentru funcțiile de administrare, cuantificare, monitorizare și control eficient al riscului IRRBB cu resurse umane și tehnice (atât calitative, cât și cantitative) suficiente. Acestea trebuie să ia în considerare dacă:

- a. există linii clare de responsabilitate pentru asumarea, monitorizarea, controlul și raportarea riscului IRRBB;
- b. activitatea de administrare și control al riscului IRRBB este supusă unei revizuri independente și este identificată în mod clar în cadrul organizației și este independentă din punct de vedere funcțional și ierarhic de liniile de activitate; și
- c. angajații care se confruntă cu riscul de rată a dobânzii (în activități economice și în activități de administrare și de control al acestuia) au competențe și experiență corespunzătoare.

Politici și proceduri

311. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția a stabilit în mod clar politici și proceduri pentru administrarea riscului IRRBB care sunt în concordanță cu strategia privind riscul IRRBB și cu apetitul la acest risc. Acestea trebuie să ia în considerare dacă:

- a. organul de conducere aprobă politicile de administrare, cuantificare și control al riscului IRRBB și dacă le discută și le revizuieste în mod regulat în concordanță cu strategiile de risc;
- b. conducerea superioară este responsabilă de dezvoltarea acestora și asigurarea unei implementări adecvate a deciziilor organului de conducere;
- c. politicile privind riscul IRRBB sunt conforme cu regulamentele relevante și corespunzătoare naturii și complexității activităților instituției, permițând o înțelegere clară a riscului inerent IRRBB;
- d. astfel de politici sunt formalizate în mod clar, comunicate și aplicate în mod coerent în cadrul instituției; și
- e. aceste politici sunt aplicate în mod coerent în rândul grupurilor bancare, precum și dacă acestea permit o administrare corespunzătoare a riscului;
- f. politicile privind riscul IRRBB stabilesc procedurile pentru dezvoltarea de produse noi, inițiative majore de acoperire sau administrare a riscurilor și dacă astfel de politici au fost aprobate de către organul de conducere sau comitetul său delegat corespunzător. În mod specific, autoritățile competente trebuie să se asigure că:
 - produsele noi, inițiativele majore noi de acoperire și cele de administrare a riscurilor sunt supuse unor proceduri și controale adecvate înainte de a fi plasate sau preluate; și
 - instituția a realizat o analiză a posibilului impact al acestora asupra profilului său de risc general.

Identificarea, cuantificarea, monitorizarea și raportarea riscurilor

312. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are un cadru adecvat pentru identificarea, înțelegerea și cuantificarea riscului IRRBB corespunzător dimensiunii și complexității instituției. Acestea trebuie să aibă în vedere:

- a. dacă sistemele informaționale și tehnicile de cuantificare permit conducerii să cuantifice riscul de dobândă inerent în toate cazurile de expunere semnificativă din elementele bilanțiere și extrabilanțiere (dacă este cazul, la nivel de grup), inclusiv cazurile de acoperire internă, din portofoliul bancar;

- b. dacă instituția are personal și metodologii adecvate pentru cuantificarea riscului IRRBB [conform cerințelor din documentul ABE *Guidelines on technical aspects of the management of interest rate risk arising from non-trading activities - EBA guidelines on IRRBB* (Ghidul privind aspecte tehnice legate de administrarea riscului de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare)], ținând cont de dimensiunea, forma și complexitatea expunerii acestora la riscul de rată a dobânzii;
- c. dacă ipotezele care stau la baza metodologiilor interne iau în considerare recomandările prevăzute în *EBA Guidelines on IRRBB* (Ghidul ABE privind riscul IRRBB). În mod specific, autoritățile competente trebuie să evalueze dacă ipotezele instituției privind pozițiile fără scadență prin contract și opțiunile integrate pentru client sunt prudente. Autoritățile competente trebuie să evalueze de asemenea dacă instituțiile includ titluri de capital în calcularea valorii economice și, în acest caz, dacă acestea analizează impactul eliminării titlurilor de capital din calculul respectiv;
- d. dacă sistemele de cuantificare a riscurilor ale instituției iau în considerare toate formele materiale de risc de rată a dobânzii la care se expune instituția (de exemplu, riscul de reevaluare, riscul curbei randamentului, riscul de bază și riscul de opțiune). Dacă unele instrumente și/sau factori sunt excluși din sistemele de cuantificare a riscurilor, instituțiile trebuie să poată justifica acest lucru în fața supraveghetorilor și să cuantifice importanța excluderilor;
- e. calitatea, nivelul de detaliu și promptitudinea informațiilor oferite de sistemele informaționale, precum și dacă sistemele pot agrega valorile aferente riscului pentru toate portofoliile, activitățile și entitățile incluse în perimetrul de consolidare. Sistemele informaționale trebuie să respecte recomandările prevăzute în *EBA Guidelines on IRRBB* (Ghidul ABE privind riscul IRRBB);
- f. integritatea și promptitudinea datelor care sunt introduse în procesul de cuantificare a riscurilor, care trebuie să respecte totodată recomandările prevăzute în *EBA Guidelines on IRRBB* (Ghidul ABE privind riscul IRRBB);
- g. dacă sistemele de cuantificare a riscurilor ale instituției pot identifica posibile concentrări IRRBB;
- h. dacă responsabilii cu administrarea riscurilor și conducerea superioară a instituției înțeleg ipotezele care stau la baza sistemelor de cuantificare, mai ales în ceea ce privește pozițiile cu scadență nesigură prin contract și pozițiile cu opțiuni implicite sau explicite, precum și ipotezele instituției privind capitalurile proprii; și
- i. dacă responsabilii cu administrarea riscurilor și conducerea superioară a instituției cunosc gradul de risc de model care predomină în tehnicile instituției de cuantificare a riscurilor.

313. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția a implementat scenarii de simulare de criză adecvate care să completeze sistemul acesteia de cuantificare a riscurilor. În cadrul evaluării lor, aceștia trebuie să evalueze conformitatea cu recomandările relevante prevăzute în ghidul ABE publicat în conformitate cu articolul 98 alineatul (5) din Directiva 2013/36/UE.
314. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția a stabilit un cadru de monitorizare și de raportare intern pentru riscul IRRBB, care să asigure luarea unor măsuri prompte la nivelul corespunzător al conducerii superioare sau al organului de conducere a instituției, după caz. Sistemul de monitorizare trebuie să includă indicatori specifici și factori declanșatori relevanți pentru a asigura emiterea de alerte timpurii eficiente. Autoritățile competente trebuie să ia în considerare dacă structurile de administrare și de control raportează în mod regulat (frecvența va depinde de amploarea, complexitatea și nivelul de risc al expunerilor la riscul IRRBB) organului de conducere și conducerii superioare cel puțin următoarele informații:
- a. o prezentare generală a expunerilor actuale la riscul IRRBB, rezultatele din contul de profit și pierderi și calcularea riscurilor;
 - b. încălcări semnificative ale limitelor de risc IRRBB; și
 - c. schimbări produse în ipotezele majore sau în parametrii pe care se bazează procedurile de evaluare a riscului IRRBB.

Cadru de control intern

315. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are un cadru de control solid și cuprinzător, precum și măsuri de protecție sigure pentru a diminua expunerile acesteia la riscul IRRBB în concordanță cu strategia sa privind administrarea riscurilor și apetitul la acest risc. Acestea trebuie să ia în considerare:
- a. dacă sfera de aplicare acoperită de funcția de control a instituției include toate entitățile consolidate, toate locațiile geografice și toate activitățile financiare;
 - b. dacă există proceduri interne de control, limite de funcționare și alte practici care vizează menținerea expunerilor la riscul IRRBB la sau sub nivelurile de limite acceptabile pentru instituție, în concordanță cu parametrii stabiliți de către organul de conducere și conducerea superioară a instituției, precum și cu apetitul la risc al instituției; și
 - c. dacă instituția are proceduri și practici interne de control adecvate pentru a asigura raportarea promptă a încălcărilor și a derogărilor de la politici, proceduri și limite la nivelul corespunzător de conducere pentru luarea de măsuri.

316. Autoritățile competente trebuie să evalueze sistemul de limite, inclusiv dacă:

- a. acesta este conform cu strategia instituției privind administrarea riscurilor și apetitul la risc al acesteia;
- b. acesta este adecvat pentru complexitatea organizării instituției și expunerilor acesteia la riscul IRRBB, precum și pentru capacitatea acesteia de a cuantifica și a administra acest risc;
- c. acesta abordează eventualul impact al variațiilor ratelor dobânzii asupra câștigurilor și valorii economice a instituției; din perspectiva câștigurilor, limitele trebuie să indice nivelurile acceptabile de volatilitate pentru câștiguri în cadrul unor scenarii prevăzute pentru rata dobânzii; forma limitelor pentru abordarea efectului ratelor asupra valorii economice a instituției trebuie să fie adecvată pentru dimensiunea și complexitatea activităților instituției și a pozițiilor subiacente; în cazul băncilor implicate în activități bancare destinate clienților individuali, care dețin puține instrumente și opțiuni pe termen lung, instrumente cu opțiuni integrate sau alte instrumente a căror valoare se poate schimba ca urmare a variațiilor ratelor dobânzii, ar putea fi suficiente limitele relativ simple; însă, în cazul instituțiilor mai complexe, este posibil să fie necesară impunerea unor limite mai detaliate pentru variațiile acceptabile ale valorii economice estimate;
- d. limitele stabilite sunt absolute sau dacă este posibilă încălcarea limitelor; în acest din urmă caz, politicile instituției trebuie să prevadă în mod clar perioada de timp și împrejurările specifice în care este posibilă o astfel de încălcare a limitelor; autoritățile competente trebuie să solicite informații despre măsurile prin care se asigură respectarea limitelor; și
- e. instituția are proceduri adecvate pentru actualizarea regulată a limitelor sale.

317. Autoritățile competente trebuie să evalueze funcționalitatea funcției de audit intern. În acest sens, acestea trebuie să evalueze dacă:

- a. instituția desfășoară acțiuni regulate de audit intern asupra cadrului de administrare a riscului IRRBB;
- b. auditul intern acoperă elementele principale ale procedurilor de administrare, cuantificare și control al riscului IRRBB în cadrul instituției; și
- c. funcția de audit intern este eficace în stabilirea conformității cu politicile interne și cu regulamentele externe relevante, precum și în abordarea oricăror abateri de la acestea.

6.5.4 Sinteza constatărilor și atribuirea scorului

318. În urma evaluării de mai sus, autoritățile competente trebuie să își formeze o opinie cu privire la riscul IRRBB al instituției. Această opinie trebuie să se reflecte într-o sinteză a constatărilor, însoțită de un scor bazat pe considerațiile menționate în tabelul 7. În cazul în care, în funcție de importanța anumitor subcategorii de risc, autoritatea competentă decide să le evalueze și să le atribuie un scor individual, trebuie să se aplice pe cât posibil orientarea oferită în acest tabel, prin analogie.

Tabelul 7. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru riscul IRRBB

Scor de risc	Opinia supraveghetorilor	Considerații privind riscul inerent	Considerații privind procedurile adecvate de administrare și control
1	Există un risc imperceptibil de impact prudенțial semnificativ asupra instituției având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Sensibilitatea valorii economice la variațiile ratelor dobânzii nu este semnificativă. • Sensibilitatea câștigurilor la variațiile ratelor dobânzii nu este semnificativă. • Sensibilitatea valorii economice și a câștigurilor la schimbările produse în ipotezele subiacente (de exemplu, produse cu posibilitate de opțiuni integrate pentru client) nu este semnificativă. 	<ul style="list-style-type: none"> • Există o coerență între politica și strategia instituției privind riscul de rată a dobânzii și strategia generală a acesteia privind riscurile și apetitul la risc al acesteia. • Cadrul organizațional pentru riscul de rată a dobânzii este riguros și conține responsabilități clare și o separare clară a sarcinilor între persoanele care își asumă riscuri și funcțiile de conducere și control.
2	Există un risc scăzut de impact prudенțial semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Sensibilitatea valorii economice la variațiile ratelor dobânzii este redusă. • Sensibilitatea câștigurilor la variațiile ratelor dobânzii este redusă. • Sensibilitatea valorii economice și a câștigurilor la schimbările produse în ipotezele subiacente (de exemplu, produse cu posibilitate de opțiuni integrate pentru client) este redusă. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sunt adecvate sistemele de cuantificare, monitorizare și raportare a riscului de rată a dobânzii. • Limitele interne și cadrul de control pentru riscul de rată a dobânzii sunt solide și în concordanță cu strategia instituției privind riscurile și apetitul la risc al acesteia.
3	Există un risc mediu de impact prudенțial semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Sensibilitatea valorii economice la variațiile ratelor dobânzii este medie. • Sensibilitatea câștigurilor la variațiile ratelor dobânzii este medie. • Sensibilitatea valorii economice și a câștigurilor la schimbările produse în ipotezele subiacente (de exemplu, produse cu 	

		posibilitate de opțiuni integrate pentru client) este medie.	
4	Există un risc ridicat de impact prudential semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none">• Sensibilitatea valorii economice la variațiile ratelor dobânzii este ridicată.• Sensibilitatea câștigurilor la variațiile ratelor dobânzii este ridicată.• Sensibilitatea valorii economice și a câștigurilor la schimbările produse în ipotezele subiacente (de exemplu, produse cu posibilitate de opțiuni integrate pentru client) este ridicată.	

Titlul 7. Evaluarea SREP a capitalului

7.1 Considerații generale

319. Autoritățile competente trebuie să stabilească prin evaluarea SREP a capitalului dacă fondurile proprii deținute de instituție asigură o acoperire solidă a riscurilor pentru capital la care este expusă sau este susceptibilă de a fi expusă instituția, dacă astfel de riscuri sunt evaluate ca fiind semnificative pentru instituție.

320. Autoritățile competente trebuie să facă acest lucru prin stabilirea și fixarea cantității (valorii) și a componenței (calității) fondurilor proprii suplimentare pe care trebuie să le dețină instituția pentru a acoperi elemente de risc și riscuri care nu intră sub incidența articolului 1 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 („cerințe suplimentare de fonduri proprii”), inclusiv, dacă este cazul, cerințe de fonduri proprii pentru a acoperi riscul prezentat de model, control, guvernanta sau alte deficiențe.

321. Autoritățile competente trebuie să evalueze adecvarea fondurilor proprii ale instituției, precum și impactul crizei economice asupra acestora, ca un factor determinant cheie al viabilității instituției. Aceste evaluări trebuie să ia în considerare și riscurile prezentate de efectul de levier excesiv.

322. Această determinare trebuie să fie sintetizată și reflectată într-un scor pe baza criteriilor menționate la sfârșitul prezentului titlu.

Procesul de evaluare SREP a capitalului

323. După ce se iau în considerare rezultatele evaluării riscurilor pentru capital, astfel cum se menționează la titlul 6, autoritățile competente trebuie să întreprindă următoarele etape în cadrul procesului de evaluare SREP a capitalului:

- a. stabilirea cerințelor suplimentare de fonduri proprii;
- b. reconcilierea cerințelor suplimentare de fonduri proprii cu amortizoarele prevăzute în Directiva privind cerințele de capital și orice cerințe macroprudențiale;
- c. stabilirea și exprimarea cerințelor TSCR și OCR;
- d. evaluarea riscului de efect de levier excesiv;
- e. evaluarea posibilității ca cerințele OCR și TSCR să poată fi respectate pe parcursul ciclului economic; și
- f. stabilirea scorului de capital.

7.2 Stabilirea cerințelor suplimentare de fonduri proprii

324. Autoritățile competente trebuie să stabilească cerințe suplimentare de fonduri proprii care să acopere:

- a. riscul de pierderi neașteptate și de orice pierderi așteptate care nu sunt suficient acoperite de provizioane, pe o perioadă de 12 luni [(cu excepția cazului în care se prevede altfel în Regulamentul (UE) nr. 575/2013] („pierderi neașteptate”);
- b. riscul de subestimare a riscului asociat deficiențelor de model, astfel cum este evaluat în sensul articolului 101 din Directiva 2013/36/UE; și
- c. riscul asociat deficiențelor din guvernanta internă, inclusiv din controlul intern, deficiențelor legate de măsuri și altor deficiențe.

7.2.1 Stabilirea fondurilor proprii suplimentare pentru acoperirea pierderilor neașteptate

325. Autoritățile competente trebuie să stabilească cerințe suplimentare de fonduri proprii pentru a acoperi riscul de pierderi neașteptate, iar acestea trebuie să fie în permanență respectate de către instituție. Autoritățile competente trebuie să stabilească cerințe suplimentare de fonduri proprii pentru fiecare risc, făcând apel la raționamentul de supraveghere susținut de următoarele surse de informații:

- a. calculele ICAAP;
- b. rezultatul calculelor de referință de supraveghere; și
- c. alte date relevante, inclusiv cele care decurg din interacțiunea și dialogul cu instituția.

326. Calculele ICAAP, în cazul în care se consideră sigure sau parțial sigure, trebuie să reprezinte punctul de pornire pentru stabilirea cerințelor și să fie suplimentate cu rezultatul calculării valorilor de referință de supraveghere și alte date relevante, după caz. În cazul în care un calcul ICAAP nu se consideră sigur, rezultatul calculării valorilor de referință de supraveghere trebuie să reprezinte punctul de pornire pentru stabilirea cerințelor și să fie suplimentat cu alte date relevante, după caz.

327. Autoritățile competente nu trebuie să permită ca fondurile proprii deținute conform articolului 92 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 să fie utilizate pentru a respecta sau a compensa cerințele suplimentare de fonduri proprii la nivel colectiv și la nivel de fiecare risc.

328. În sensul articolului 98 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2013/36/UE și pentru stabilirea cerințelor suplimentare de fonduri proprii, autoritățile competente trebuie să evalueze și să ia în considerare efectele de diversificare produse de factori geografici, sectoriali sau alți factori relevanți în cadrul fiecărei categorii de risc semnificativ (diversificare în cadrul fiecărui

risc). Pentru fiecare dintre riscurile pentru capital care intră sub incidența Regulamentului (UE) nr. 575/2013, astfel de efecte de diversificare nu trebuie să reducă cerințele minime de fonduri proprii calculate conform articolului 92 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

329. Însă, diversificarea riscurilor din categorii diferite, inclusiv a celor care intră sub incidența Regulamentului (UE) nr. 575/2013 (diversificare între riscuri), nu trebuie să fie luată în considerare în cadrul procesului de stabilire a cerințelor suplimentare de fonduri proprii.

330. Autoritățile competente trebuie să se asigure că cerințele suplimentare de fonduri proprii stabilite pentru fiecare risc asigură o acoperire sigură a riscului. În acest sens, autoritățile competente trebuie:

- a. să justifice în mod clar orice cerințe suplimentare de fonduri proprii care diferă semnificativ de rezultatele calculelor ICAAP sau ale calculării valorilor de referință; și
- b. să aplice cerințele suplimentare de fonduri proprii în mod consecvent, în cazul în care acestea nu sunt bazate pe considerații specifice instituției, pentru a asigura coerența mai amplă a rezultatelor prudentiale în cadrul instituției.

331. La stabilirea fondurilor proprii suplimentare, autoritățile competente trebuie să ia în considerare rezultatele dialogului și interacțiunii cu instituția.

Calculul ICAAP

332. Autoritățile competente trebuie să evalueze siguranța calculelor ICAAP, stabilind dacă acestea sunt:

- a. granulare: Calculele/metodologiile trebuie să permită mai degrabă clasificarea calculelor pe tipuri de risc, nu să se prezinte un singur calcul (capital economic) care acoperă toate riscurile. Această clasificare trebuie să fie posibilă chiar prin metodologia ICAAP. În cazul în care autoritatea competentă consideră că acest lucru este necesar, se pot oferi estimări rezultate din calcule ale contribuției marginale, de exemplu, pentru riscuri care nu pot fi cuantificate individual (de exemplu, riscul de concentrare a creditului);
- b. credibile: Calculele/metodologiile utilizate trebuie să acopere în mod argumentat riscul vizat a fi abordat (de exemplu, calcularea riscului de concentrare a creditelor trebuie să utilizeze clasificări sectoriale corespunzătoare care reflectă corelări și elemente componente reale ale portofoliului) și trebuie să se bazeze pe modele recunoscute sau adecvate și pe ipoteze prudente;
- c. inteligibile: Factorii determinanți care stau la baza calculelor/metodologiilor trebuie să fie indicați în mod clar. Nu trebuie să se accepte un calcul de tip „black box” (incert). Autoritățile competente trebuie să se asigure că instituția oferă

explicații pentru cele mai failibile puncte ale modelelor utilizate și pentru modul în care acestea se justifică și se corectează în cadrul calculului final ICAAP; și

- d. comparabile: Autoritățile competente trebuie să ia în considerare perioada de menținere/orizontul de risc și nivelurile de încredere (sau o măsură echivalentă) ale calculelor ICAAP, ajustând sau solicitând instituției să ajusteze aceste variabile pentru a facilita posibilitatea de comparare cu entitățile comparabile și estimările sistemelor de referință de supraveghere.

333. Autoritățile competente trebuie să evalueze în continuare siguranța calculelor ICAAP, comparându-le cu rezultatul sistemelor de referință de supraveghere pentru aceleași riscuri, precum și cu alte date relevante.

334. Un calcul ICAAP trebuie să fie considerat parțial sigur în cazul în care, în ciuda faptului că nu respectă toate criteriile de mai sus, calculul pare totuși foarte credibil, însă acest lucru trebuie să reprezinte o excepție și să fie urmat de măsuri pentru remedierea deficiențelor identificate în calculul ICAAP.

Sistemele de referință de supraveghere

335. Autoritățile competente trebuie să elaboreze și să aplice sisteme de referință de supraveghere pe riscuri drept mijloace de confruntare cu calculele ICAAP în cazul riscurilor sau elementelor de risc semnificativ care nu intră sub incidența Regulamentului (UE) nr. 575/2013, sau pentru a susține în continuare stabilirea cerinței suplimentare de fonduri proprii pentru fiecare risc în cazul în care calculele ICAAP pentru astfel de riscuri sau elemente de risc semnificativ se consideră nesigure sau nu sunt disponibile.

336. Sistemele de referință de supraveghere trebuie să fie elaborate pentru a oferi o măsură prudentă, consecventă [(calibrată pe perioade de menținere/orizonturi de risc și niveluri de încredere echivalente, astfel cum este prevăzut în Regulamentul (UE) nr. 575/2013)], transparentă și comparabilă cu care să se calculeze și să se compare eventualele cerințe de fonduri proprii ale instituției pe tipuri de risc [excluzând riscurile care intră sub incidența Regulamentului (UE) nr. 575/2013].

337. Dată fiind varietatea diferitelor modele de afaceri aplicate de către instituții, este posibil ca rezultatul sistemelor de referință de supraveghere să nu fie adecvat în fiecare caz și pentru fiecare instituție. Autoritățile competente trebuie să rezolve această problemă prin folosirea celui mai adecvat sistem de referință, în cazul în care există alternative, precum și prin aplicarea raționamentului la rezultatul sistemului de referință pentru a servi drept considerații specifice fiecărui model de afaceri.

338. Atunci când autoritățile competente iau în considerare, în cadrul dialogului, sisteme de referință de supraveghere pentru stabilirea de cerințe suplimentare de fonduri proprii, acestea trebuie să explice instituției raționamentul și principiile generale care stau la baza sistemelor de referință.

Ate date relevante

339. Autoritățile competente trebuie să utilizeze alte date relevante pentru a susține stabilirea de cerințe suplimentare de fonduri proprii pentru fiecare risc. Printre datele relevante se pot include rezultatele evaluărilor riscurilor (conform criteriilor menționate la titlul 6), comparații cu grupuri comparabile, inclusiv raport/rapoarte publicat(e) de ABE conform cerințelor articolului 78 din Directiva 2013/36/UE, sisteme de referință publicate de ABE conform articolului 101 din Directiva 2013/36/UE, simulări de criză pe riscuri, date din partea autorităților macroprudențiale (desemnate) etc.
340. Alte date relevante trebuie să determine autoritatea competentă să reevalueze caracterul adecvat/siguranța unui calcul ICAAP/de referință pentru un anumit risc, și/sau să ajusteze rezultatul în cazul în care acestea oferă indicații de îndoială a acurateții acestuia (de exemplu, în cazul în care scorul de risc implică un nivel de risc foarte diferit față de calcul sau în care evaluările *inter pares* relevă faptul că instituția prezintă diferențe semnificative față de entitățile comparabile sub aspectul cerinței de fonduri proprii pentru acoperirea unei expuneri la riscul comparabil).
341. Pentru a asigura coerența în stabilirea cerințelor suplimentare de fonduri proprii pentru fiecare risc, autoritățile competente trebuie să utilizeze aceleași grupuri comparabile stabilite pentru a analiza riscurile pentru capital, astfel cum este menționat la titlul 6.
342. Atunci când autoritățile competente iau în considerare, în cadrul dialogului, alte date relevante pentru stabilirea de cerințe suplimentare de fonduri proprii, acestea trebuie să explice instituției raționamentul și principiile generale care stau la baza datelor utilizate.

7.2.2 Stabilirea fondurilor proprii sau a altor măsuri pentru acoperirea deficiențelor de model

343. Dacă, în cursul analizei continue a abordărilor interne conform cerințelor de la articolul 101 din Directiva 2013/36/UE, sau prin analiza cu entitățile comparabile, desfășurată conform articolului 78 din Directiva 2013/36/UE, autoritățile competente identifică deficiențe de model care pot conduce la o subestimare a cerințelor minime de fonduri proprii prevăzute prin Regulamentul (UE) nr. 575/2013, acestea trebuie să stabilească cerințe suplimentare de fonduri proprii pentru a acoperi riscul prezentat de deficiențele de model care pot conduce la o subestimare a riscului, în cazul în care acest lucru se stabilește a fi mai adecvat decât luarea altor măsuri de supraveghere. Autoritățile competente trebuie să stabilească cerințe suplimentare de fonduri proprii numai pentru a acoperi acest risc ca măsură provizorie până la remediarea deficiențelor.

7.2.3 Stabilirea fondurilor proprii sau a altor măsuri pentru acoperirea altor deficiențe

344. Autoritățile competente trebuie să stabilească fonduri proprii suplimentare pentru a acoperi riscurile pe care le prezintă deficiențele de control, de guvernanză sau alte deficiențe, astfel cum se identifică în urma evaluării riscurilor prezentate la titlurile 4-6, în cazul în care acest

lucru se consideră a fi mai adecvat decât luarea altor măsuri de supraveghere. Autoritățile competente trebuie să stabilească cerințe suplimentare de fonduri proprii numai pentru a acoperi aceste riscuri ca măsură provizorie până la remediarea deficiențelor.

7.2.4 Stabilirea fondurilor proprii sau a altor măsuri pentru acoperirea riscului de finanțare

345. Autoritățile competente trebuie să stabilească cerințe suplimentare de fonduri proprii pentru a acoperi riscul de finanțare, astfel cum se identifică în urma evaluării riscurilor prezentate la titlul 8, în cazul în care acest lucru se consideră a fi mai adecvat decât luarea altor măsuri de supraveghere.

7.3 Reconcilierea cu cerințele privind amortizoarele de capital și cerințele macroprudențiale

346. La stabilirea cerințelor suplimentare de fonduri proprii (sau a altor măsuri privind capitalul - a se vedea secțiunea 10.3), autoritățile competente trebuie să reconcilieze cerințele suplimentare de fonduri proprii cu orice cerințe existente privind amortizoarele de capital și/sau cu cerințe macroprudențiale care abordează aceleași riscuri sau elemente ale acestor riscuri. Autoritățile competente nu trebuie să stabilească cerințe suplimentare de fonduri proprii (sau alte măsuri privind capitalul) în cazul în care riscul este deja acoperit de cerințele privind amortizoare de capital și/sau cerințe macroprudențiale suplimentare.

7.4 Stabilirea cerinței TSCR

347. Autoritățile competente trebuie să stabilească cerința TSCR ca suma dintre:

- a. cerința de fonduri proprii conform articolului 92 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013; și
- b. suma dintre cerințele suplimentare de fonduri proprii (stabilite conform criteriilor prevăzute mai sus) și orice fonduri proprii suplimentare stabilite a fi necesare pentru acoperirea concentrărilor de riscuri diferite semnificative.

348. Autoritățile competente trebuie să stabilească o cerință de componență pentru cerințele suplimentare de fonduri proprii pentru a acoperi următoarele tipuri de risc cu cel puțin 56% fonduri proprii de nivel 1 de bază (CET1) și cel puțin 75% fonduri proprii de nivel 1:

- a. elemente de risc de credit, de piață și operațional [care nu intră sub incidența Regulamentului (UE) nr. 575/2013];
- b. riscul de concentrare a creditelor și riscul IRRBB;

- c. riscul prezentat de deficiențele de model care pot duce la o subestimare a nivelului corespunzător de fonduri proprii, în cazul în care se utilizează cerințe suplimentare de fonduri proprii pentru acoperirea acestui risc.

349. Autoritățile competente trebuie să stabilească componența fondurilor proprii suplimentare pentru acoperirea altor tipuri de risc la alegerea lor, însă trebuie să vizeze o acoperire sigură a riscului prezentat.

350. Autoritățile competente nu trebuie să ia în considerare alte elemente și instrumente decât cele eligibile pentru stabilirea fondurilor proprii [astfel cum este prevăzut în partea a doua din Regulamentul (UE) nr. 575/2013] la evaluarea/calcularea cerinței TSCR.

7.5 Exprimarea cerințelor de fonduri proprii

351. Autoritățile competente trebuie să se asigure că există o coerență între stabilirea cerințelor suplimentare de fonduri proprii și comunicarea acestora instituției și/sau, după caz, altor autorități competente. Aceasta trebuie să presupună cel puțin comunicarea cerinței TSCR a instituției ca procent (rată) din cerința TREA, defalcată pe componente ale cerinței.

352. Pentru a comunica cerința TSCR ca rată, autoritățile competente trebuie să o exprime prin următoarea formulă [mai exact, ca multiplu al cerinței TREA de 8% prevăzută în Regulamentul (UE) nr. 575/2013]:

$$TSCR \text{ ratio} = 8\% \times \frac{TSCR \times 12.5}{TREA}$$

353. Autoritățile competente trebuie să facă ajustările necesare la calculul de mai sus, acolo unde este cazul, pentru a integra cerințele suplimentare de fonduri proprii stabilite pentru acoperirea expunerilor la risc neasociate cu bilanțul total, și/sau să se asigure că cerințele suplimentare de fonduri proprii nu scad sub un prag nominal (de exemplu, ca urmare a eliminării efectului de levier), acestea putând fi exprimate separat.

354. Autoritățile competente pot exprima apoi cerința TSCR defalcând cerințele suplimentare de fonduri proprii pentru fiecare risc, în plus față de cerința generală.

Exemplu de TSCR

Începând cu această DATĂ și până la emiterea unor dispoziții contrare, INSTITUȚIA trebuie să dețină o cerință TSCR de X% din cerința TREA:

- 8% (care cuprinde cel puțin x% din CET1 și x% din T1) reprezintă cerințele de fonduri proprii specificate în articolul 92 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013;

- X% reprezintă fonduri proprii suplimentare în plus față de cerințele specificate în articolul 92 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, din care X% (care cuprinde cel puțin x% din CET1 și x% din T1) este pentru a acoperi pierderile neașteptate identificate în urma SREP, iar X% (care cuprinde cel puțin x% din CET1 și x% din T1) este pentru a acoperi ALTELE (de exemplu, îngrijorări privind guvernanta) identificate în urma evaluării SREP.

355. Pentru a asigura coerența mai departe, autoritățile competente pot să comunice în plus instituțiilor și/sau, după caz, altor autorități competente, cerința OCR și părțile sale componente, adică cerința TSCR, cerințele privind amortizoarele prevăzute în Directiva privind cerințele de capital și cerințele suplimentare de fonduri proprii pentru acoperirea riscurilor macroprudențiale, ca procent (rată) din TREA, defalcate pe componente ale cerinței.

Exemplu de calcul pentru OCR

Începând cu această DATĂ și până la emiterea unor dispoziții contrare, INSTITUȚIA trebuie să dețină o cerință globală de capital (OCR) de X% din TREA, din care cel puțin X% trebuie să fie CET1 și cel puțin X% trebuie să fie T1.

Din acest OCR X%:

- **X% reprezintă cerința totală de capital SREP (TSCR) care trebuie să fie îndeplinită în permanență, din care:**

- **8% (care cuprinde cel puțin x% din CET1 și x% din T1) reprezintă cerințele de fonduri proprii specificate în articolul 92 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013;**

- **X% reprezintă fonduri proprii suplimentare în plus față de cerințele specificate în articolul 92 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, din care X% (care cuprinde cel puțin x% din CET1 și x% din T1) este pentru a acoperi pierderile neașteptate identificate în urma SREP, iar X% (care cuprinde cel puțin x% din CET1 și x% din T1) este pentru a acoperi ALTELE (de exemplu, îngrijorări privind guvernanta) identificate în urma evaluării SREP.**

- **X% reprezintă cerința amortizorului de capital combinat prevăzută în Directiva 2013/36/UE (100% din CET1) aplicabilă pentru INSTITUȚIE, din care:**

- **2,5% reprezintă cerința privind amortizorul de conservare a capitalului;**

- **X% reprezintă CEALALTĂ [e.g. amortizorul anticiclic de capital (CyCB) și O-SII] cerință.**

7.6 Evaluarea riscului de efect de levier excesiv

356. Autoritățile competente trebuie să evalueze riscul pe care îl prezintă efectul de levier excesiv asupra fondurilor proprii ale instituției.

357. În cadrul evaluării, autoritățile competente trebuie să ia în considerare următoarele aspecte:

- a. nivelul actual al ratei efectului de levier comparativ cu cel al entităților comparabile și, după caz, distanța dintre rată și limita minimă reglementată;
- b. variația ratei efectului de levier al instituției, inclusiv impactul predictibil al pierderilor actuale și al celor viitoare așteptate asupra ratei efectului de levier. Autoritățile competente trebuie să ia în considerare și eventualul impact asupra ratei efectului de levier al creșterii actuale și a celei predictibile a expunerilor luate în calcul în cadrul ratei;
- c. măsura în care există un risc de efect de levier excesiv asociat unor evenimente de criză diferite (cuprinse și la secțiunea 7.7); și
- d. dacă ar putea exista un risc de efect de levier excesiv pentru anumite instituții care nu sunt luate în calcul în mod corespunzător în indicatorul efectului de levier.

7.7 Îndeplinirea cerințelor pe parcursul ciclului economic

358. Autoritățile competente trebuie să stabilească adecvarea fondurilor proprii ale instituției (cantitate și componență) pentru a acoperi volatilitatea pe parcursul ciclului economic, precum și dacă se impun măsuri pentru abordarea potențialelor insuficiențe.

359. În acest sens, autoritățile competente trebuie să recurgă la simulări de criză (simulările proprii și/sau de supraveghere ale instituției) **pentru a stabili** impactul unui reper și al unor scenarii adverse asupra fondurilor proprii disponibile, precum și dacă acestea sunt suficiente pentru a acoperi cerințele de capital (OCR și TSCR) sau orice alt obiectiv de rată relevant stabilit de către autoritățile competente pentru simulările de criză la nivel de sistem. Autoritățile competente trebuie să ia în considerare și impactul simulărilor de criză asupra ratei efectului de levier al instituției.

360. Autoritățile competente trebuie să realizeze acest lucru prin analiza simulărilor de criză efectuate de către instituție în cadrul procesului său ICAAP și al simulărilor de criză de supraveghere, mai exact:

- a. rezultatul simulărilor de criză efectuate de către instituție în cadrul procesului său ICAAP pe baza unei simulări de criză plauzibile dar grave, care să fie relevantă pentru modelul de afaceri și profilul său de risc conform ghidului ABE privind

simulările de criză și care să fie combătută în mod corespunzător de către autoritățile competente; și/sau

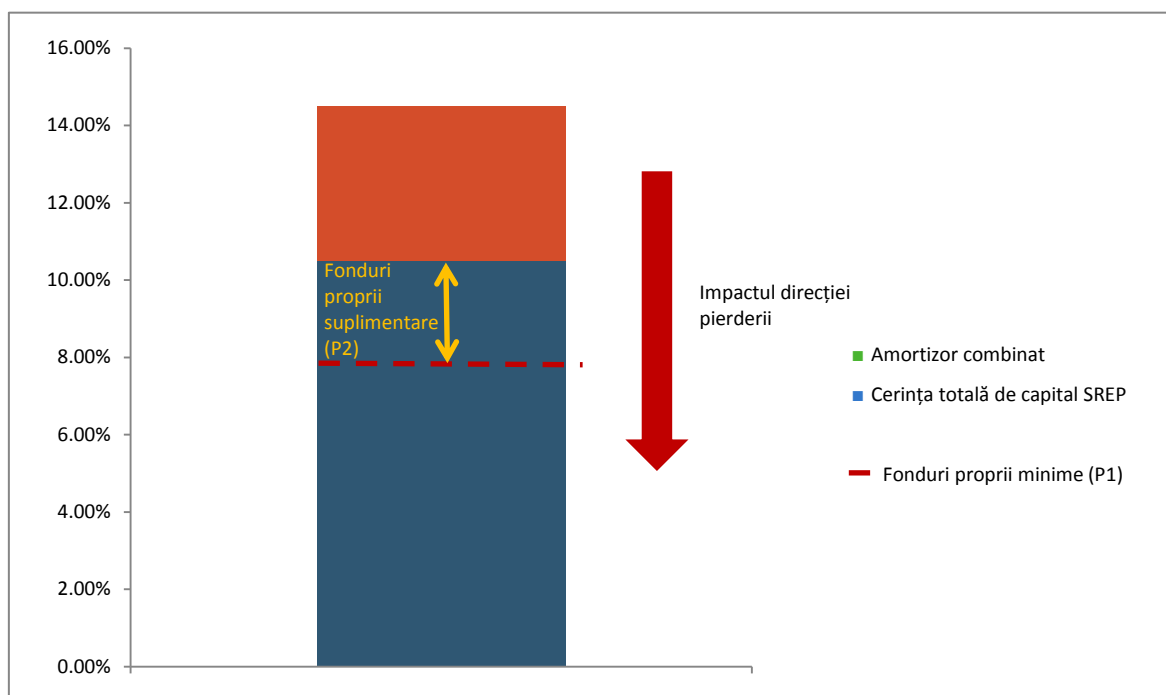
- b. rezultatele simulărilor de criză de supraveghere realizate de către autoritățile competente în temeiul articolului 100 din Directiva 2013/36/UE, ținând cont de ghidul ABE publicat în conformitate cu articolul respectiv, și care să varieze, de exemplu:
 - i. de la prescrierea de scenarii/ipoteze specifice de ancorare care să fie puse în aplicare de către instituții; până la
 - ii. realizarea de simulări de criză la nivel de sistem cu aplicarea de metodologii și scenarii coerente de către instituții sau supraveghetori.

361. Pe baza stabilirii unei abordări proporționale, autoritățile competente pot să aibă în vedere aplicarea unei game restrânse de simulări de criză pentru instituții din afara categoriei 1.

362. Autoritățile competente trebuie să analizeze rezultatele unor simulări de criză care acoperă o perioadă viitoare, astfel cum este prevăzut în ghidul ABE privind simulările de criză. Punctul de pornire pentru resurse trebuie să fie fondurile proprii disponibile ale instituției la începutul crizei.

363. Pentru a identifica o încălcare a cerinței OCR, trebuie să se convină împreună cu autoritatea macroprudențială (desemnată) asupra oricăror ipoteze privind cerințe macroprudențiale (de exemplu, schimbări la nivelul cerințelor sau selecția amortizoarelor care se pot utiliza) pe orizontul de timp al scenariului, cerințele fiind ordonate conform celor indicate în diagrama de mai jos.

Figura 3. Ordonarea cerințelor de fonduri proprii

364. Ținând cont de rezultatele simulărilor de criză, autoritățile competente trebuie să ia în considerare dacă sunt necesare măsuri și care sunt acestea, conform criteriilor prevăzute la paragrafele 365 - 366, în funcție de scenariu și tipuri de simulări de criză (procesul ICAAP sau simulări de criză de supraveghere pentru instituții) pentru a aborda orice încălcări ale cerințelor sau orice alte obiective de rate relevante stabilite de autoritățile competente pentru simulările de criză la nivel de sistem. În orice caz, autoritățile competente trebuie să solicite instituției să prezinte un plan de capital credibil, asigurându-se că aceasta poate îndeplini cerința TSCR sau orice alt obiectiv de rată relevant stabilit de către autoritățile competente pentru simulări de criză la nivel de sistem pe orizontul de timp presupus.

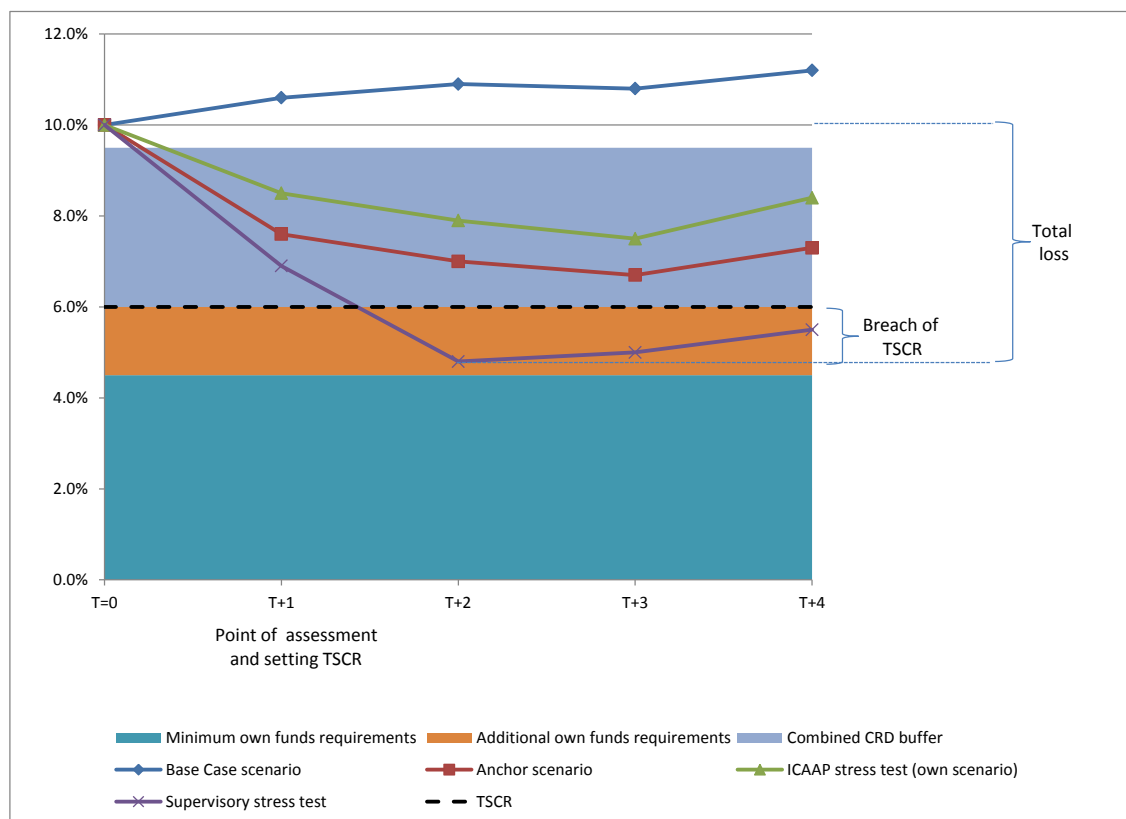
365. În cadrul analizei planului de capital, autoritățile competente trebuie să evalueze și să ia în considerare caracterul adecvat al măsurilor credibile de administrare a diminuării pe care o instituție afirmă că le va lua. Autoritățile competente trebuie să evalueze aceste aspecte în contextul constrângerilor legale și reputaționale ale instituției, constatând măsura în care acestea sunt deja declarate în documente publice (de exemplu, politici privind dividende), precum și în planul de afaceri și declarațiile de apetit la risc ale instituțiilor. Autoritățile competente trebuie să evalueze totodată credibilitatea măsurilor de diminuare în contextul mai amplu al considerațiilor macroeconomice.

366. În plus, autoritățile competente trebuie să ia în considerare, după caz, măsurile suplimentare menționate la secțiunea 10.3. Atunci când stabilesc aceste măsuri, autoritățile competente trebuie să țină cont de:

- a. orizontul de timp atunci când încălcarea se produce față de punctul de pornire al simulărilor de criză;
- b. amploarea încălcării față de punctul de pornire al simulărilor de criză;
- c. amploarea scăderii absolute și relative a resurselor față de punctul de pornire al simulărilor de criză;
- d. strategia și planurile de afaceri ale instituției, precum și rezultatele evaluării efectuate în cadrul AMA, astfel cum este prevăzut la titlul 4;
- e. poziția autorității macroprudențiale (desemnate) asupra unei cerințe de a deține fonduri proprii pentru a îndeplini alte cerințe privind amortizoare de capital, dintre cele prevăzute în Directiva privind cerințele de capital, decât amortizorul de conservare a capitalului (de exemplu, amortizorul anticiclic de capital, amortizorul O-SII) în condițiile presupuse de criză; și
- f. schimbarea produsă în condițiile macroeconomice, nivelul real al fondurilor proprii și cerința TREA de la punctul de pornire al simulărilor de criză până la punctul în care se realizează evaluarea.

367. În cazul în care, conform rezultatelor simulărilor de criză și ținând cont de mediul macroeconomic actual, există un risc iminent ca instituția să nu poată îndeplini cerința TSCR, autoritățile competente trebuie să aibă în vedere stabilirea de cerințe suplimentare de fonduri proprii, ceea ce duce la revizuirea cerinței TSCR stabilită conform celor prevăzute la secțiunea 7.4 (consultați figura 4).

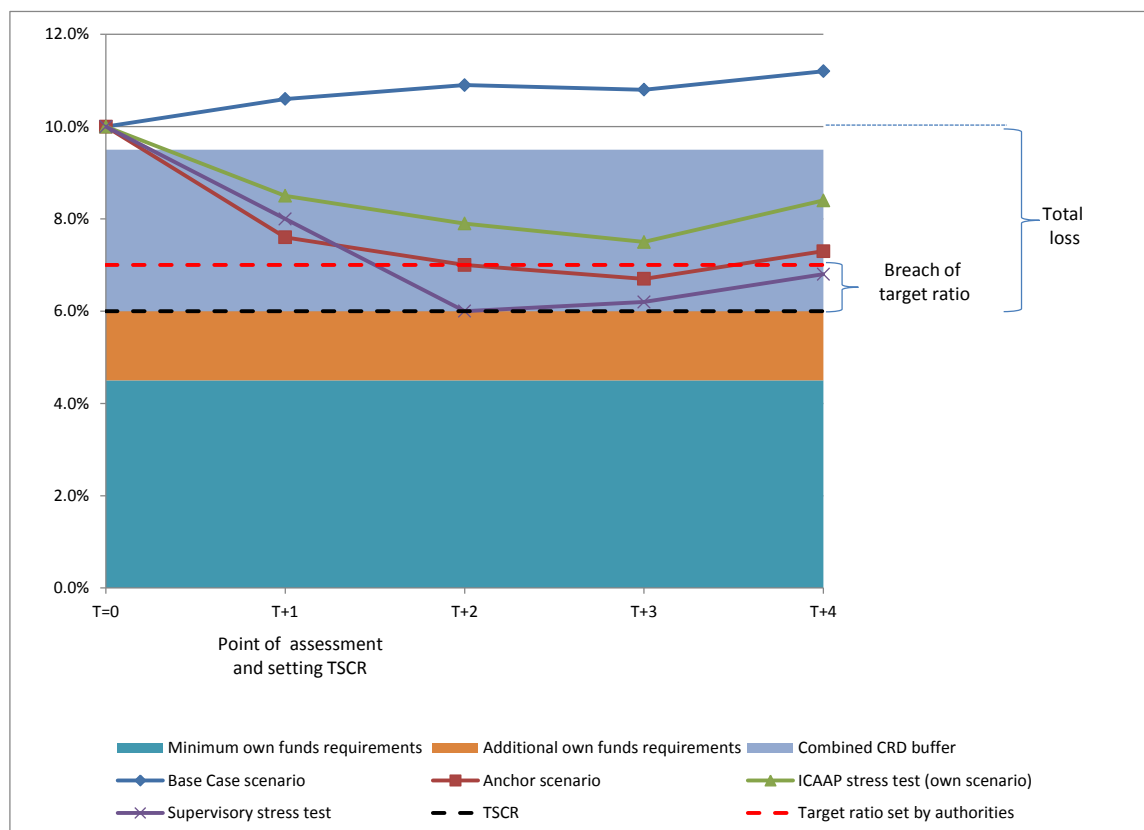
Figura 4. Exemplu care ilustrează variațiile resurselor de capital (CET1) pe parcursul ciclului economic și încălcarea cerinței TSCR

EN	Limba țintă
Total loss	Pierdere totală
Breach of TSCR	Încălcarea TSCR
Point of assessment and setting TSCR	Punct de evaluare și stabilire TSCR
Minimum own funds requirements	Cerințe minime de fonduri proprii
Base Case scenario	Scenariu de bază
Supervisory stress test	Simulare de criză de supraveghere
Additional own funds requirements	Cerințe suplimentare de fonduri proprii
Anchor scenario	Scenariu de ancorare
TSCR	TSCR
Combined CRD buffer	Amortizor combinat conform Directivei privind cerințele de capital
ICAAP stress test (own scenario)	Simulare de criză în cadrul ICAAP (scenariu propriu)

368. În cazul în care, conform rezultatelor simulărilor de criză și ținând cont de mediul macroeconomic actual, există un risc iminent ca instituția să depășească obiectivul de rată stabilit de autoritatea competentă în cadrul simulării de criză la nivel de sistem, ridicându-l peste cerința TSCR a instituției, autoritățile competente trebuie să aibă în vedere stabilirea de cerințe suplimentare de fonduri proprii în scopul abordării riscului sistemic (consultați figura 5).

Figura 5. Exemplu care ilustrează variațiile resurselor de capital (CET1) pe parcursul ciclului economic și depășirea obiectivului de rată

EN	Limba țintă
Total loss	Pierdere totală
Breach of target ratio	Depășirea obiectivului de rată
Point of assessment and setting TSCR	Punct de evaluare și stabilire TSCR
Minimum own funds requirements	Cerințe minime de fonduri proprii
Base Case scenario	Scenariu de bază
Supervisory stress test	Simulare de criză de supraveghere
Additional own funds requirements	Cerințe suplimentare de fonduri proprii
Anchor scenario	Scenariu de ancorare
TSCR	TSCR
Combined CRD buffer	Amortizor combinat conform Directivei privind cerințele de capital
ICAAP stress test (own scenario)	Simulare de criză în cadrul ICAAP (scenariu propriu)
Target ratio set by authorities	Obiectiv de rată stabilit de autorități

7.8 Sinteza constatărilor și atribuirea scorului

369. În urma evaluării de mai sus, autoritățile competente trebuie să își formeze o opinie cu privire la posibilitatea acoperirii sigure a riscurilor la care este expusă sau este susceptibilă de a fi expusă instituția prin resursele existente de fonduri proprii. Această opinie trebuie să se reflecte într-o sinteză a constatărilor, însoțită de un scor bazat pe considerațiile menționate în tabelul 8.

Tabelul 8. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru adecvarea capitalului

Punctaj	Opinia supraveghetorilor	Considerații
1	Cantitatea și componența fondurilor proprii deținute prezintă un risc imperceptibil pentru viabilitatea instituției.	<ul style="list-style-type: none"> • Instituția deține un nivel de fonduri proprii lejer peste cerința OCR, acest lucru fiind prevăzut și pentru viitor. • Simulările de criză nu relevă niciun risc perceptibil privind impactul unui declin economic sever dar plauzibil asupra fondurilor proprii. • Nu se împiedică fluxul liber de capital dintre entități din cadrul grupului, acolo unde este cazul, sau toate entitățile sunt bine capitalizate peste nivelul cerințelor de supraveghere. • Instituția are un plan de capital plauzibil și credibil, cu potențialul de a fi eficace la nevoie. • Indicatorul efectului de levier a instituției este lejer peste orice nivel minim reglementat și nu există un risc perceptibil de efect de levier excesiv.
2	Cantitatea și componența fondurilor proprii deținute prezintă un risc scăzut pentru viabilitatea instituției.	<ul style="list-style-type: none"> • Instituția este la limita de a-și încălca unele cerințe privind amortizoarele de capital, însă este totuși detașat peste cerința sa TSCR. • Simulările de criză relevă un risc scăzut privind impactul unui declin economic sever dar plauzibil asupra fondurilor proprii, însă măsurile de administrare a abordării acestuia par credibile. • Este împiedicat sau poate fi ușor împiedicat fluxul liber de capital dintre entități din cadrul grupului, acolo unde este cazul. • Instituția are un plan de capital plauzibil și credibil care, deși prezintă riscuri, are potențialul de a fi eficace, dacă este necesar. • Indicatorul efectului de levier a instituției este peste orice nivel minim reglementat. Există un risc scăzut de efect de levier excesiv.

3	Cantitatea și componența fondurilor proprii deținute prezintă un risc mediu pentru viabilitatea instituției.	<ul style="list-style-type: none"> • Instituția utilizează o parte din amortizoarele sale de capital. Există eventualitatea ca instituția să își încalce cerința TSCR dacă situația se deteriorează. • Simulările de criză relevă un risc mediu privind impactul unui declin economic sever dar plauzibil asupra fondurilor proprii. Este posibil ca măsurile de administrare să nu abordeze acest risc în mod credibil. • Este împiedicat fluxul liber de capital dintre entități din cadrul grupului, acolo unde este cazul. • Instituția are un plan de capital puțin probabil de a fi eficace. • Indicatorul efectului de levier a instituției este peste orice nivel minim reglementat, însă simulările de criză identifică îngrijorări privind impactul unui declin economic sever dar plauzibil asupra ratei. Există un risc mediu de efect de levier excesiv.
4	Cantitatea și componența fondurilor proprii deținute prezintă un risc ridicat pentru viabilitatea instituției.	<ul style="list-style-type: none"> • Instituția este la limita de a încălca cerința TSCR. • Simulările de criză relevă faptul că cerința TSCR ar fi încălcată aproape la începutul unui declin economic sever dar plauzibil. Măsurile de administrare nu vor aborda acest risc în mod credibil. • Este împiedicat fluxul liber de capital dintre entități din cadrul grupului, acolo unde este cazul. • Instituția nu are un plan de capital sau are un astfel de plan care este în mod evident neadecvat. • Indicatorul efectului de levier a instituției este la limita de a încălca orice nivel minim reglementat. Există un risc ridicat de efect de levier excesiv.

Titlul 8. Evaluarea riscurilor pentru lichiditate și finanțare

8.1 Considerații generale

370. Autoritățile competente trebuie să evalueze riscurile pentru lichiditate și finanțare identificate ca fiind semnificative pentru instituție. Scopul prezentului titlu este de a asigura metodologii comune care să fie luate în considerare la evaluarea riscurilor individuale și a procedurilor de administrare și control al riscurilor. Acesta nu este prevăzut a fi exhaustiv și lasă o marjă de manevră autorităților competente pentru a ține cont și de alte criterii suplimentare care pot fi considerate relevante pe baza experienței acestora și a caracteristicilor instituției.

371. Prezentul titlu oferă autorităților competente o serie de elemente comune pentru evaluarea riscurilor pentru lichiditate și finanțare.

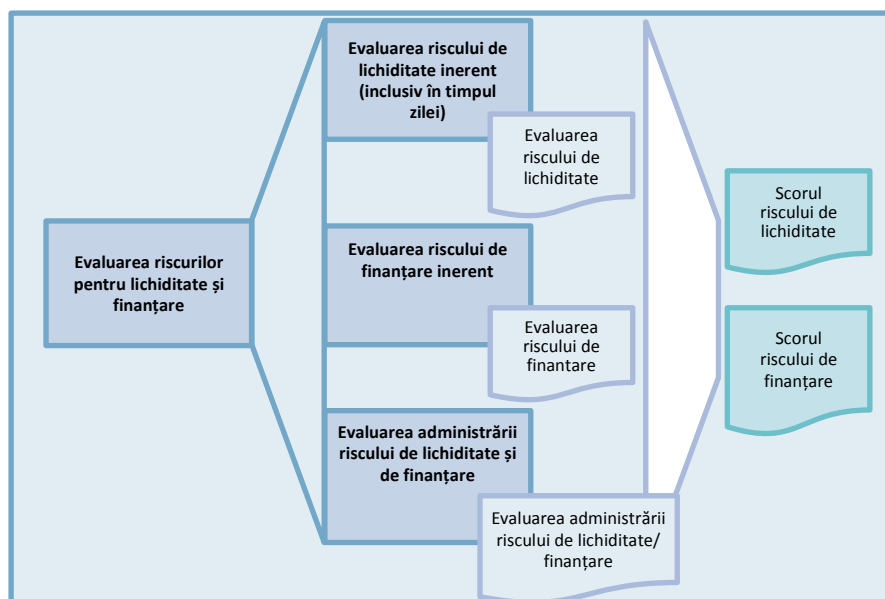
372. Metodologia cuprinde trei componente principale:

- a. evaluarea riscului de lichiditate inerent;
- b. evaluarea riscului de finanțare inerent; și
- c. evaluarea administrării riscului de lichiditate și de finanțare.

373. La evaluarea riscurilor pentru lichiditate și finanțare, autoritățile competente trebuie să verifice conformitatea instituției cu cerințele minime prevăzute în legislația relevantă de punere în aplicare la nivel UE și național. Cu toate acestea, prezentul ghid extinde domeniul de aplicare al evaluării dincolo de aceste cerințe minime, vizând să permită autorităților competente să își formeze o opinie cuprinzătoare despre riscuri.

374. Acest flux de evaluare este reprezentat grafic în figura 6.

Figura 6. Elemente ale evaluării riscurilor pentru lichiditate și finanțare

375. Cu respectarea criteriilor prevăzute la prezentul titlu, autoritățile competente trebuie să evalueze toate cele trei componente pentru a-și forma o opinie asupra nivelului de risc de lichiditate și finanțare inerent cu care se confruntă instituția, precum și asupra calității procedurilor de administrare și control al riscului de lichiditate și de finanțare al instituției. Dat fiind faptul că riscul de lichiditate, riscul de finanțare și administrarea acestora sunt interconectate și interdependente, secția de evaluare a procedurilor de administrare și control al riscului de lichiditate și al riscului de finanțare este aceeași pentru ambele riscuri.

376. La efectuarea evaluării riscurilor pentru lichiditate și pentru finanțare în cadrul procesului SREP, autoritățile competente pot utiliza o combinație de surse informaționale, inclusiv:

- a. rezultatele analizei modelului de afaceri al instituției, mai ales cele care pot ajuta la înțelegerea surselor-cheie ale riscurilor de lichiditate și finanțare;
- b. informații obținute din monitorizarea indicatorilor-cheie;
- c. raportare de supraveghere și mai ales informațiile oferite de către instituție în raportul său privind riscul de lichiditate conform articolului 415 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013;
- d. rezultatele diferitelor activități de supraveghere;
- e. informații oferite de către instituție, inclusiv informații din procesul ILAAP;
- f. constatări și observații din rapoarte de audit interne și externe;
- g. recomandări și ghiduri publicate de ABE, precum și avertismente și recomandări emise de autorități macroprudențiale sau CERS; și

- h. riscurile identificate în alte instituții care aplică un model de afaceri similar (grupul comparabil).

377. Cu ocazia implementării metodologiilor și elementelor comune menționate la prezentul titlu, autoritățile competente trebuie să identifice indicatorii cantitativi relevanți și alți indicatori care pot fi de asemenea utilizați pentru monitorizarea indicatorilor-cheie, astfel cum este menționat la titlul 3.

378. Rezultatul evaluării fiecărui risc individual trebuie să se reflecte într-o sinteză a constatărilor care să prezinte o explicație a principalilor factori determinanți de risc și să atribuie un scor.

379. La stabilirea scorului pentru fiecare risc, autoritățile competente trebuie să ia în considerare atât evaluarea riscului inerent, cât și calitatea și eficacitatea procedurilor administrative și control ale instituției, ținând cont de faptul că evaluarea procedurilor de administrare și control al riscurilor este una și aceeași pentru riscul de lichiditate și riscul de finanțare.

380. Conform normelor de aplicare a prezentului ghid la nivel național, autoritățile competente pot utiliza diferite metode pentru a decide scorurile individuale de risc. În unele cazuri, pentru nivelurile de risc inerent și calitatea procedurilor de administrare și control al riscurilor se poate atribui un scor separat, rezultând un scor intermediar și unul final, în timp ce în alte cazuri, este posibil să nu se utilizeze scoruri intermediare în procesul de evaluare.

8.2 Evaluarea riscului de lichiditate

381. Autoritățile competente trebuie să evalueze riscul de lichiditate pe termen scurt și mediu pe o serie de orizonturi de timp adecvate, inclusiv perioade din cursul zilei, pentru a asigura menținerea de către instituție a unor niveluri adecvate ale amortizoarelor de lichiditate în condiții normale și de criză. Această evaluare include următoarele elemente:

- a. evaluarea necesarului de lichiditate pe termen scurt și mediu;
- b. evaluarea riscului de lichiditate din cursul unei zile;
- c. evaluarea amortizorului de lichiditate și a capacității de contrabalansare; și
- d. simulări de criză de supraveghere pentru lichiditate.

382. Pentru evaluarea necesarului de lichiditate, a amortizoarelor și a capacității de contrabalansare în condiții normale, autoritățile competente trebuie să fundamenteze analiza prin dovezi din modelele de raportare pentru indicatori de monitorizare suplimentari, astfel cum se specifică în Regulamentul delegat al Comisiei emis în temeiul articolului 415 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

Evaluarea necesarului de lichiditate pe termen scurt și mediu

383. Autoritățile competente trebuie să evalueze necesarul de lichiditate al instituției pe termen scurt și mediu în condiții normale și de criză (șocuri). Acestea trebuie să ia în considerare:

- a. necesarul de lichiditate al instituției în situații de criză în perioade diferite, în mod specific în perioade de până la 30 de zile, în perioade de la 30 de zile la 3 luni și de la 3 luni la 12 luni, precum și în mod concret efectul situațiilor de criză severe dar plauzibile asupra necesarului de lichiditate al instituției (ieșiri de numerar nete) pentru a acoperi șocuri de tip idiosincratic, șocuri de la nivelul pieței și șocuri combinate; și
- b. dimensiunea, locația și moneda necesarului de lichiditate și, în cazul în care o instituție își desfășoară activitatea în diferite monede semnificative, impacturile distincte ale șocurilor asupra diferitelor monede, pentru a reflecta riscul de convertibilitate a monedei.

384. Autoritățile competente trebuie să susțină evaluarea riscului de lichiditate pe termen scurt cel puțin prin analiza indicatorului LCR, astfel cum este prevăzut în Regulamentul delegat al Comisiei emis în temeiul articolului 460 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 și în special:

- a. dacă instituția raportează în mod corect poziția LCR specifică acesteia; și
- b. dacă LCR identifică în mod adecvat necesarul de lichiditate al instituției.

385. La evaluarea impactului șocurilor asupra necesarului de lichiditate al instituției, autoritățile competente trebuie să țină cont de toate sursele semnificative de risc de lichiditate pentru instituție. În mod specific, acestea trebuie să ia în considerare:

- a. posibilitatea ca cerințele aplicabile care decurg din legislația de punere în aplicare relevantă la nivel UE și național să nu identifice în mod adecvat necesarul de lichiditate al instituției în eventualitatea unui tip de scenariu de criză utilizat pentru cerința respectivă, inclusiv în cazul în care scadențele sunt mai mici de 30 de zile. În faza de introducere graduală a LCR, autoritățile competente pot să acorde o atenție deosebită posibilității ca instituțiile să își crească cerința LCR prin angajarea în luare și acordare de împrumuturi pe termen foarte scurt, o activitate care, atâta timp cât cerința este sub 100%, poate crește cerința LCR fără a reduce riscul de lichiditate;
- b. riscurile asociate contrapărților de tip corporativ în legătură cu elemente bilanțiere și concentrări de fonduri, precum și măsuri pe care le poate lua instituția pentru a-și păstra reputația/franciza;
- c. riscurile asociate fluxurilor de numerar/elementelor extrabilanțiere contingente (de exemplu, linii de credit, apeluri în marjă) și activități (de exemplu, suport de

lichiditate pentru vehicule investiționale speciale în afara obligațiilor contractuale), ținând cont de măsuri pe care le poate lua instituția pentru a-și păstra reputația/franciza;

- d. intrări și ieșiri brute și nete: în cazul în care există niveluri foarte ridicate de intrări și ieșiri, autoritățile competente trebuie să acorde o atenție deosebită riscului la care este expusă instituția atunci când nu se primesc intrări conform așteptărilor, chiar și atunci când riscul de ieșiri nete este redus;
- e. riscurile asociate contrapărților clienți individuali, ținând cont de măsuri pe care le poate lua instituția pentru a-și păstra reputația/franciza. În acest sens, în vederea raportării lichidității, autoritățile competente trebuie să recurgă la metodologia privind clasificarea depozitelor pentru clienți individuali în diferite tranșe de risc, conform articolului 421(3) din Regulamentul 575/2013; și
- f. riscul ca riscurile excesive din profilul de finanțare pe termen mediu și lung să afecteze negativ comportamentul contrapărților relevante pentru poziția de lichiditate pe termen scurt.

Evaluarea riscului de lichiditate din cursul unei zile

386. Autoritățile competente trebuie să evalueze expunerea instituției la riscul de lichiditate din cursul unei zile pentru un orizont de timp selectat, inclusiv disponibilitatea activelor lichide din cursul unei zile, dat fiind caracterul imprevizibil al ieșirilor din cursul unei zile sau lipsa intrărilor. Această evaluare trebuie să includă cel puțin o evaluare a lichidității disponibile sau accesibile în cursul unei zile în condiții normale, precum și în condiții de criză financiară sau operațională (de exemplu, defecțiuni informatice, constrângeri legale privind transferul de fonduri).

387. În cazul jurisdicțiilor în care nu este încă disponibilă raportarea riscului aferent unei zile, autoritățile competente trebuie să se bazeze pe analiza proprie a instituției privind riscul de lichiditate din cursul unei zile.

Evaluarea amortizorului de lichiditate și a capacității de contrabalansare

388. Autoritățile competente trebuie să evalueze adecvarea amortizorului de lichiditate și capacitatea de contrabalansare a instituției pentru a satisface necesarul de lichiditate în decurs de o lună și pe diferite orizonturi de timp, eventual în decurs de cel mult un an, inclusiv peste noapte. Această evaluare trebuie să țină cont de:

- a. amortizoarele de lichiditate direct disponibile sau perioadele de supraviețuire a instituției în condițiile unor scenarii de criză diferite;
- b. capacitatea generală de contrabalansare disponibilă pentru instituție pe întreaga perioadă a scenariului de criză relevant;

- c. caracteristicile diferitelor scenarii și perioade de criză luate în considerare la evaluarea necesarului de lichiditate al instituției, cum ar fi severitatea și durata;
- d. valoarea activelor care ar trebui să fie lichidate pe orizonturile de timp relevante;
- e. dacă amortizorul de lichiditate și capacitatea de contrabalansare reală, inclusiv calitatea activelor lichide, sunt în concordanță cu toleranța instituției la riscul de lichiditate; și
- f. clasificarea și calitatea activelor lichide, astfel cum se indică în LCR ca punct de referință, în conformitate cu Regulamentul delegat al Comisiei publicat în temeiul articolului 460 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

389. Autoritățile competente trebuie să evalueze capacitatea instituției de a-și transfera cu promptitudine activele lichide în bani în vederea satisfacerii necesarului de lichiditate într-o perioadă de criză. Acestea trebuie să ia în considerare:

- a. dacă instituția își testează accesul pe piață prin acțiuni periodice de vânzare sau tranzacții repo;
- b. dacă există concentrări mari care pot prezenta un risc de supraestimare a amortizorului de lichiditate și a capacității de contrabalansare;
- c. dacă activele din amortizor sunt negrevate cu sarcini (astfel cum se specifică în Ghidul ABE pentru publicarea activelor grevate și negrevate cu sarcini⁸) sub controlul personalului specific și disponibile unei funcții de administrare a lichidității;
- d. dacă denominarea activelor lichide corespunde cu distribuirea necesarului de lichiditate pe monede;
- e. în cazul în care instituția ia cu împrumut active lichide, dacă trebuie să le returneze într-o perioadă de criză de lichiditate pe termen scurt, ceea ce ar însemna că instituția nu le-ar mai avea la dispoziție pentru a-și satisface ieșirile în situații de criză, dat fiind efectul net al tranzacției; și
- f. valoarea probabilă a facilităților de lichiditate ferme, în cazul în care autoritățile competente stabilesc că astfel de facilități pot să fie incluse, într-o anumită măsură, în capacitatea de contrabalansare.

⁸ EBA/GL/2014/03 din 27.6.2014.

Simulări de criză de supraveghere pentru lichiditate

390. Autoritățile competente trebuie să recurgă la simulări de criză de lichiditate, care să fie stabilite și desfășurate de autoritățile competente, ca instrument independent de evaluare a riscurilor de lichiditate pe termen scurt și mediu, pentru:

- a. a identifica riscurile de lichiditate pe diferite orizonturi de timp și în condițiile unor scenarii de criză variate. Scenariile de criză trebuie să fie susținute de ipotezele de criză pentru LCR pe 30 de zile, însă autoritățile competente își pot extinde domeniul de aplicare al evaluării lor, explorând riscuri pe o perioadă de 30 de zile și peste această perioadă și, modificând ipotezele pentru LCR, pentru a reflecta riscuri care nu sunt cuprinse corespunzător în LCR;
- b. a transmite propria opinie privind riscurile de lichiditate, pe lângă informațiile obținute în urma simulărilor de criză interne ale instituției;
- c. a identifica și a cuantifica domenii specifice de risc de lichiditate; și
- d. a transmite propria opinie privind riscul de lichiditate general la care este expusă instituția, ceea ce le va permite să compare riscul relativ al instituțiilor. Aceasta trebuie să cuprindă cel puțin o simulare de criză de supraveghere care combină crize specifice instituției și crize apărute la nivelul pieței.

391. Autoritățile competente pot evalua posibila variație și sensibilitatea indicatorului de acoperire a necesarului de lichiditate cu respectarea articolului 412 alineatul (3) și a articolului 414 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 în condițiile unor scenarii de criză moderată, prin simulări de criză de supraveghere sau de lichiditate specifice instituției. Scenariile aplicate pentru această evaluare trebuie să fie, de regulă, mai puțin severe (de exemplu, numai crize la nivel de piață) decât scenariile utilizate pentru a testa capacitatea de supraviețuire a instituției (crize la nivel de piață și sistemice) și să reflecte, în consecință, situații în care nu se așteaptă din partea instituțiilor să își utilizeze amortizorul minim de lichiditate.

8.3 Evaluarea riscului de finanțare inerent

392. Autoritățile competente trebuie să evalueze riscul de finanțare al instituției, precum și dacă sunt respectate în mod corespunzător obligațiile pe termen mediu și lung cu o serie de instrumente de finanțare stabile în condiții normale și de criză. Această evaluare include următoarele elemente:

- a. evaluarea profilului de finanțare al instituției;
- b. evaluarea riscurilor pentru stabilitatea profilului de finanțare;
- c. evaluarea accesului efectiv la piață; și

- d. evaluarea schimbării prevăzute a se produce în riscurile de finanțare în funcție de planul de finanțare al instituției.

Evaluarea profilului de finanțare al instituției

393. Autoritățile competente trebuie să evalueze caracterul adecvat al profilului de finanțare al instituției, inclusiv neconcordanțele de comportament și contractare pe termen mediu și lung, în legătură cu modelul de afaceri, strategia și toleranța la risc a acesteia. Mai exact, acestea trebuie să ia în considerare:

- a. dacă se respectă în mod corespunzător obligațiile pe termen mediu și lung ale instituției cu o serie de instrumente de finanțare stabile în conformitate cu articolul 413 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, precum și dacă neconcordanțele efective ale acesteia pe orizonturile de timp relevante sunt în limitele acceptabile în raport cu modelul de afaceri specific al instituției;
- b. dacă, prin prisma opiniei autorității competente privind profilul de finanțare dorit al instituției, profilul de finanțare efectiv al instituției nu reușește să fie la nivelul profilului său dorit;
- c. factori de reglementare și contractuali (locali) care afectează caracteristicile comportamentale ale furnizorilor de fonduri (de exemplu, regulamente privind compensarea, recapitalizarea internă, scheme de garantare a depozitelor etc., deoarece acestea pot influența comportamentul furnizorilor de fonduri), mai ales când există schimbări sau diferențe semnificative între jurisdicțiile în care instituția își desfășoară activitatea; și
- d. faptul că transformarea scadenței va determina un anumit nivel de neconcordanță, dar că aceasta trebuie să rămână în limite gestionabile și controlabile pentru a preveni prăbușirea modelului de afaceri în perioade de criză sau apariția de schimbări în condițiile de piață.

394. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă eventuale deficiențe care apar în profilul de finanțare al instituției, cum ar fi neconcordanțe de scadență cu depășirea limitelor acceptabile, concentrări excesive ale surselor de finanțare, niveluri excesive de grevare cu sarcini a activelor sau finanțare necorespunzătoare sau instabilă a activelor pe termen lung, pot duce la o creștere inacceptabilă a costului de finanțare pentru instituție. Acestea trebuie să ia în considerare:

- a. faptul că, riscul de finanțare fiind extins la rate ale dobânzii mai mari, în cazul în care există o dependență excesivă de surse de finanțare specifice, necesarul de finanțare al instituției crește rapid sau sursele de finanțare percep instituția ca având un profil mai riscant, mai ales când nu există probabilitatea ca acele costuri mai ridicate să fie transferate automat clienților; și

- b. dacă o grevare cu sarcini a activelor în creștere peste limitele acceptabile reduce accesul și determină creșterea prețului de finanțare negarantată.

Evaluarea riscurilor pentru stabilitatea profilului de finanțare

395. Autoritățile competente trebuie să ia în considerare factori care ar putea reduce stabilitatea profilului de finanțare în raport cu tipul și caracteristicile activelor și datoriilor. Acestea trebuie să ia în considerare:

- a. faptul că unele clase de active specifice vor fi mai semnificative decât altele pentru instituție și/sau sistem;
- b. neconcordanța structurală de scadență dintre active și datorii în diferite monede semnificative, după caz, precum și la nivel agregat, precum și modul în care neconcordanțele de monede care se suprapun cu neconcordanțele structurale de scadență afectează riscul general pentru stabilitatea profilului de finanțare; și
- c. indicatori adecvați de finanțare structurală (corespunzător modelului de afaceri al instituției). Printre exemplele de indicatori de finanțare structurală se află raportul credite/depozite, deficitul de finanțare a clientului și scara scadențelor cu comportament ajustat (dintre care indicatorul de finanțare stabilă netă este un exemplu specific).

396. Autoritățile competente trebuie să evalueze riscurile pentru sustenabilitatea profilului de finanțare asociate concentrărilor din sursele de finanțare. Acestea trebuie să ia în considerare următorii factori:

- a. concentrările în diferite sensuri, mai ales și dacă este cazul: tipul instrumentelor de finanțare utilizate, piețele de finanțare specifice, contrapărțile unice sau conectate și alte riscuri de concentrare care pot afecta accesul la finanțare în viitor (concentrarea pe piețe și instrumente relevante pentru profilul de finanțare pe termen lung și remarcarea faptului că opinia acestora asupra riscului de concentrare din profilul de lichiditate pe termen scurt poate fi relevantă); și
- b. riscul ca grevarea cu sarcini a activelor să aibă un efect negativ asupra apetitului pieței pentru creanțele negarantate ale instituției (în contextul caracteristicilor specifice ale pieței/piețelor pe care își desfășoară activitatea instituția și al modelului de afaceri). Printre factorii acestei evaluări se includ:
 - valoarea totală a activelor grevate cu sarcini și/sau luate cu împrumut comparativ cu bilanțul;
 - disponibilitatea activelor libere (active care nu sunt grevate cu sarcini, dar care pot fi grevate), mai ales când se ia în considerare în raport cu finanțarea totală de tip corporativ negarantată;

- nivelul de supragarantare reală în raport cu baza de capital; supragarantarea reală se referă la măsura în care valoarea activelor utilizate pentru a obține finanțare garantată depășește valoarea noțională a finanțării obținute (de exemplu, dacă se utilizează active în valoare de 120 de euro pentru o finanțare garantată de 100 de euro, supragarantarea reală este de 20); și
- implicațiile nivelului de supragarantare reală pentru schema de asigurare a depozitelor dacă instituția are un eșec.

Evaluarea accesului efectiv la piață

397. Autoritățile competente trebuie să cunoască accesul efectiv la piață al instituției, precum și amenințările actuale și viitoare la adresa accesului la această piață. Trebuie să se țină cont de mai mulți factori:

- a. orice informație pe care o cunosc, inclusiv informații din partea instituției, și care indică faptul că instituția generează cereri mari pe anumite piețe sau la anumite contrapărți (inclusiv bănci centrale) care sunt importante pentru aceasta, în raport cu capacitatea piețelor/contrapărților respective;
- b. orice schimbări semnificative sau neprevăzute în emiterea unei creanțe, pe care le cunosc autoritățile competente pe fiecare piață semnificativă (inclusiv în monede semnificative); rețineți că autoritățile competente se așteaptă ca instituțiile să le informeze cu privire la orice astfel de schimbări. De asemenea, acestea trebuie să evalueze dacă astfel de schimbări se datorează alegerilor strategice ale instituției sau dacă acestea sunt semne ale unui acces redus la piață;
- c. riscul ca noutățile despre instituție să afecteze negativ piața (percepție/încredere) și, prin urmare, accesul la piață. Este posibilă ca astfel de noutăți să fie cunoscute sau nu pe piață; și
- d. semne privind faptul că riscurile de lichiditate pe termen scurt (de exemplu, atunci când riscul de lichiditate pe termen scurt este evaluat ca fiind ridicat) pot reduce accesul instituției la piețele sale principale de finanțare.

Evaluarea schimbării prevăzute a se produce în riscurile de finanțare pe baza planului de finanțare al instituției

398. Autoritățile competente trebuie să evalueze schimbarea prevăzută a se produce în riscurile de finanțare pe baza planului de finanțare al instituției. Această evaluare trebuie să țină cont de următoarele aspecte:

- a. modul în care planul de finanțare al instituției, atunci când este pus în aplicare integral, va afecta riscurile de finanțare ale instituției, ținând cont de faptul că

punerea în aplicare a planului de finanțare poate determina creșterea sau diminuarea riscurilor din profilul de finanțare; și

- b. opinia de supraveghere privind fezabilitatea planului.

8.4 Evaluarea administrării riscului de lichiditate și de finanțare

399. Pentru a înțelege în mod cuprinzător profilul de risc de lichiditate și de finanțare al instituției, autoritățile competente trebuie să examineze de asemenea cadrul de guvernare și administrare a riscurilor care stă la baza riscului de lichiditate și de finanțare. În acest sens, autoritățile competente trebuie să evalueze:

- a. strategia privind riscul de lichiditate și toleranța la riscul de lichiditate;
- b. cadrul, politicile și procedurile organizaționale;
- c. identificarea, cuantificarea, administrarea, monitorizarea și raportarea riscurilor;
- d. simulările de criză pentru lichiditate ale instituției;
- e. cadrul de control intern pentru administrarea riscului de lichiditate;
- f. planurile de urgență pentru lichiditate ale instituției; și
- g. planurile de finanțare ale instituției.

Strategia privind riscul de lichiditate și toleranța la riscul de lichiditate

400. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă stabilește și comunică în mod corespunzător strategia privind riscul de lichiditate și toleranța la riscul de lichiditate. Acestea trebuie să ia în considerare:

- a. dacă strategia privind riscul de lichiditate și toleranța la riscul de lichiditate sunt stabilite, aprobate și actualizate de către organul de conducere;
- b. dacă instituția a instituit un cadru adecvat pentru a se asigura că strategia privind riscul de lichiditate este comunicată eficient angajaților relevanți;
- c. dacă strategia privind riscul de lichiditate și toleranța la acest risc sunt clar definite, documentate corect, implementate și comunicate eficient tuturor angajaților relevanți;
- d. dacă toleranța la riscul de lichiditate este adecvat pentru instituție, având în vedere modelul său de afaceri, toleranța generală la risc, rolul său în sistemul financiar, situația financiară și capacitatea de finanțare; și

- e. dacă strategia privind riscul de lichiditate al instituției și cadrul de toleranță la acesta este integrat corect în cadrul său general de apetit la risc.

Cadrul, politicile și procedurile organizaționale

401. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are mecanisme adecvate pentru governanța și administrarea riscului de lichiditate și de finanțare. În cadrul acestei evaluări, autoritățile competente trebuie să țină cont de următoarele:

- a. dacă organul de conducere aprobă governanța și politicile de administrare a riscului de lichiditate și de finanțare, precum și dacă le discută și le revizuieste în mod regulat;
- b. dacă conducerea superioară este responsabilă cu dezvoltarea și implementarea politicilor și procedurilor de administrare a riscului de lichiditate și de finanțare;
- c. dacă conducerea superioară se asigură de monitorizarea deciziilor organului de conducere;
- d. dacă cadrul de administrare a riscului de lichiditate și de finanțare este coerent la nivel național și asigură un proces ILAAP cuprinzător, și dacă este bine integrat în procesul mai amplu al instituției de administrare a riscurilor;
- e. dacă politicile și procedurile sunt adecvate pentru instituție, ținând cont de toleranța la riscul de lichiditate a acesteia; și
- f. dacă politicile și procedurile sunt definite și oficializate în mod corect și comunicate în mod eficace în cadrul instituției.

402. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are un cadru organizațional adecvat pentru administrarea, cuantificarea și controlul riscului de lichiditate și de finanțare, cu resurse umane și tehnice suficiente pentru a dezvolta și a pune în aplicare aceste funcții, precum și pentru a realiza sarcinile de monitorizare impuse. Acestea trebuie să ia în considerare:

- a. dacă sistemele și procesele de control și monitorizare a riscului de lichiditate sunt controlate de către funcții independente de control;
- b. dacă funcțiile de administrare, cuantificare și control al riscurilor acoperă riscul de lichiditate în cadrul întregii instituții (inclusiv sucursale) și, în special, toate domeniile în care riscul de lichiditate poate fi asumat, atenuat sau monitorizat;
- c. dacă instituția are o serie de documente privind politica de lichiditate și finanțare care par să fie adecvate pentru a promova un comportament prudent din partea angajaților instituției și a permite o funcționare eficientă a funcțiilor de control; și

- d. dacă instituția are politici și proceduri interne scrise adecvate pentru administrarea riscului de lichiditate și finanțare, precum și gradul de adecvare a cadrului de administrare a riscului de lichiditate și de finanțare al instituției.

403. Autoritățile competente trebuie să evalueze gradul de adecvare a abordării instituției privind menținerea accesului la piață pe piețele de finanțare semnificative. Acestea trebuie să ia în considerare:

- a. abordarea instituției privind menținerea unei prezente permanente pe piețe (testarea accesului la piață); pentru anumite instituții mici sau modele de afaceri specializate, este posibil ca testarea accesului la piețe să nu fie relevantă;
- b. abordarea instituției privind dezvoltarea unor relații puternice cu furnizori de finanțare pentru a atenua riscul de reducere a accesului acestora; și
- c. orice elemente de probă conform cărora instituția ar continua să aibă acces permanent la piață în momente de criză (chiar dacă acest lucru ar putea fi mai costisitor pentru instituție în astfel de momente).

Identificarea, cuantificarea, administrarea, monitorizarea și raportarea riscurilor

404. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are un cadru și sisteme informaționale adecvate pentru identificarea și cuantificarea riscului de lichiditate și de finanțare, corespunzător cu dimensiunea, complexitatea, toleranța la risc și capacitatea de asumare a riscurilor a instituției. Acestea trebuie să ia în considerare următorii factori:

- a. dacă instituția a implementat metode adecvate pentru previzionarea fluxurilor sale de numerar pe orizonturi de timp adecvate, în condiții de activitate normală și de criză, precum și în mod cuprinzător pe factori determinanți de risc semnificativi;
- b. dacă instituția recurge la ipoteze și metodologii-cheie adecvate care sunt revizuite în mod regulat, cu recunoașterea interacțiunii dintre diferite riscuri (de credit, de piață etc.) asociate elementelor bilanțiere și extrabilanțiere;
- c. dacă este cazul, dacă sunt incluse toate entitățile juridice, filialele și sucursalele importante din jurisdicția în care instituția își desfășoară activitatea; și
- d. dacă instituția își înțelege capacitatea de a accesa instrumente financiare, indiferent de locul în care acestea sunt deținute, ținând cont de orice restricții legale, reglementate și de funcționare privind utilizarea acestora, inclusiv, de exemplu, inaccesibilitatea activelor datorită grevării cu sarcini pe orizonturi de timp diferite.

405. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituțiile au un cadru de raportare adecvat pentru riscul de lichiditate și de finanțare. Acestea trebuie să ia în considerare:

- a. dacă există o serie de criterii de raportare convenite de către organele cu funcție de conducere, care să indice domeniul de aplicare, modul și frecvența raportării riscului de lichiditate și de finanțare, precum și persoanele responsabile de întocmirea rapoartelor;
- b. calitatea și caracterul adecvat al sistemelor informaționale, a fluxurilor de informații administrative și de informații interne care susțin administrarea riscului de lichiditate și a celui de finanțare, precum și dacă datele și informațiile utilizate de către instituție sunt inteligibile pentru publicul țintă, precise și utilizabile (de exemplu, nu excesiv de complexe, în limita domeniului de aplicare corect etc.); și
- c. dacă rapoartele și documentația specifică ce conțin informații cuprinzătoare și ușor accesibile privind riscul de lichiditate sunt prezentate în mod regulat destinatarilor corespunzători (cum ar fi organul de conducere, conducerea superioară sau un comitet pentru active și datorii).

406. Autoritățile competente trebuie să evalueze gradul de adecvare a procesului de cuantificare a riscului de lichiditate din cursul unei zile, mai ales în cazul acelor instituții care sunt implicate în sisteme de plată, decontare și compensare. Acestea trebuie să ia în considerare:

- a. dacă instituția monitorizează și controlează în mod adecvat fluxurile de numerar și resursele lichide disponibile pentru a îndeplini cerințele și previziunile din cursul unei zile atunci când există fluxuri de numerare în cursul zilei; și
- b. dacă instituția realizează simulări de criză specifice adecvate pentru operațiuni din cursul unei zile (în cadrul cărora instituția trebuie să ia în considerare scenarii similare celor indicate mai sus).

407. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are un set adecvat de indicatori privind poziția lichidității și a finanțării, corespunzător modelului de afaceri și naturii, dimensiunii și complexității instituției. Acestea trebuie să ia în considerare:

- a. dacă indicatorii acoperă în mod adecvat vulnerabilitățile-cheie de finanțare structurală ale instituției, cu includerea următoarelor aspecte, dacă este cazul:
 - gradul de dependență de o piață unică sau de un număr excesiv de mic de piețe/contrapărți;
 - stabilitatea surselor de finanțare și a factorilor care determină comportamentul;
 - concentrarea anumitor instrumente;

- concentrarea activităților în diferite monede;
 - concentrările majore ale scadențelor și decalajul scadențelor pe termen mai lung; și
- b. dacă indicatorii sunt înregistrați în mod adecvat, revizuiți periodic, utilizați ca date pentru determinarea toleranței la risc a instituției, integrați în raportarea administrativă și utilizați pentru stabilirea limitelor de funcționare.

Simulările de criză pentru lichiditate ale instituției

408. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția a implementat simulări adecvate de criză pentru lichiditate în cadrul programului general de simulare de criză conform documentului CEBS *Guidelines on stress testing* (Ghidul privind simulările de criză) pentru a înțelege impactul evenimentelor adverse asupra expunerii sale la risc și asupra adecvării cantitative și calitative a activelor sale lichide, precum și pentru a stabili dacă lichiditățile disponibile ale instituției sunt suficiente pentru a acoperi riscurile care se pot cristaliza în cursul unor diferite scenarii de criză și/sau pentru a aborda riscurile pe care le prezintă deficiențele de control, de governanță sau alte deficiențe. În acest sens, autoritățile competente trebuie să ia în considerare dacă cadrul instituției pentru simulările de criză este adecvat pentru:

- a. stabilirea orizontului de supraviețuire a instituției, dat fiind amortizorul său de lichiditate și sursele stabile de finanțare, precum și ținând cont de toleranța la risc a instituției, într-o perioadă severă dar plauzibilă de criză de lichiditate;
- b. analiza impactului scenariilor de criză asupra poziției sale consolidate a lichidității la nivel de grup și asupra poziției lichidității la nivelul entităților individuale și al liniilor de activitate; și
- c. înțelegerea locului în care pot să apară riscuri, indiferent de structura organizațională a acestora și de gradul de administrare centralizată a riscului de lichiditate.

409. Autoritățile competente trebuie să evalueze de asemenea dacă sunt necesare teste suplimentare pentru entități individuale și/sau subgrupuri de lichiditate care sunt expuse unor riscuri semnificative de lichiditate. Aceste teste trebuie să ia în considerare consecințele scenariilor pe diferite orizonturi de timp, inclusiv orizontul de o zi.

410. Autoritățile competente trebuie să se asigure că instituția oferă modele de impact al unor tipuri diferite de scenarii de criză, precum și o serie de teste de sensibilitate (pe baza proporționalității). Trebuie să se acorde o atenție deosebită evaluării proiectului de scenarii de criză și a diferitelor șocuri simulate în cadrul acestora, luând în considerare dacă instituția, în cadrul acest proiect, nu doar analizează evenimentele trecute, ci recurge și la ipoteze bazate pe opinii profesionale. Autoritățile competente trebuie să analizeze dacă cel puțin următoarele scenarii sunt luate în considerare:

- a. pe termen scurt și extins;
- b. la nivel de instituție și la nivel de piață (cu apariție simultană pe piețe diverse); și
- c. punctele (i) și (ii) combinate.

411. Un aspect important pe care autoritățile competente trebuie să îl ia în considerare atunci când evaluează cadrul de simulări de criză al instituției îl reprezintă modelarea impactului scenariului (scenariilor) ipotetice de criză asupra fluxurilor de numerar ale instituției și asupra capacității de contrabalansare și a orizontului de supraviețuire al acesteia, precum și dacă modelarea reflectă impacturile diferite pe care le poate avea criza economică asupra activelor instituției și asupra intrărilor și ieșirilor acesteia.

412. Autoritățile competente trebuie să analizeze de asemenea dacă instituția are o abordare conservatoare privind stabilirea de ipoteze de simulări de criză. În funcție de tipul și severitatea scenariului, autoritățile competente trebuie să ia în considerare caracterul adecvat al unor ipoteze, în special:

- a. lichidarea finanțării clienților individuali;
- b. reducerea finanțării garantate și negarantate de tip corporativ;
- c. corelarea dintre piețele de finanțare și diversificarea de pe diferite piețe;
- d. expuneri suplimentare la elemente extrabilanțiere contingente;
- e. termenele de plată ale finanțării (de exemplu, în cazul în care furnizorul de finanțare are opțiuni de cumpărare);
- f. impactul unei deteriorări a ratingului de credit al instituției;
- g. convertibilitatea în monedă străină și accesul la piețe de schimb valutar;
- h. capacitatea de a transfera lichidități entităților, în sectoare și țări;
- i. estimări ale creșterii bilanțiere viitoare; și
- j. datorită riscului reputațional, o cerință implicită pentru instituție de a transfera activele și a extinde sau a menține alte forme de suport de lichiditate.

413. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă cadrul de administrare a simulărilor de criză pentru lichiditate al instituției este adecvat și dacă acesta este integrat în mod corespunzător în strategia generală de administrare a riscurilor. Acestea trebuie să ia în considerare:

- a. dacă amploarea și frecvența simulărilor de criză sunt adecvate pentru natura și complexitatea instituției, expunerile sale la riscul de lichiditate și importanța relativă a acestora în sistemul financiar;
- b. dacă rezultatele simulărilor de criză sunt integrate în procesul de planificare strategică al instituției pentru lichiditate și finanțare, și dacă sunt utilizate pentru a eficientiza administrarea lichidității în eventualitatea unei crize, inclusiv în planul instituției de recuperare a lichidității;
- c. dacă instituția are un proces adecvat de identificare a factorilor de risc corespunzători în vederea realizării simulărilor de criză, având în vedere toate vulnerabilitățile semnificative care pot submina poziția lichidității instituției respective;
- d. dacă ipotezele și scenariile sunt revizuite și actualizate suficient de frecvent; și
- e. în cazul în care se evaluează administrarea lichidității unui grup, dacă instituția acordă o atenție deosebită oricăror eventuale obstacole din calea transferului de lichiditate în cadrul grupului.

Cadrul de control intern pentru riscul de lichiditate

414. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are un cadru intern de limitare și control solid și cuprinzător, precum și măsuri de protecție sigure pentru a atenua sau a limita riscul de lichiditate al acesteia în concordanță cu toleranța sa la risc. Acestea trebuie să ia în considerare dacă:

- a. cadrul de limitare și de control este adecvat pentru complexitatea, dimensiunea și modelul de afaceri al instituției, și dacă reflectă factorii determinanți semnificativi diferiți ai riscului de lichiditate, cum ar fi neconcordanța de scadențe, neconcordanța de monede, tranzacții cu instrumente derivate, elemente extrabilanțiere și riscul de lichiditate din cursul unei zile;
- b. instituția a implementat sisteme adecvate de limitare și monitorizare care să fie conforme cu toleranța acesteia la riscul de lichiditate și care să utilizeze rezultatele simulărilor de criză de lichiditate;
- c. limitele de risc sunt revizuite în mod regulat de către organismele competente ale instituției și sunt comunicate clar tuturor liniilor de activitate relevante;
- d. există proceduri clare și transparente cu privire la modul în care sunt aprobate și revizuite limitele individuale ale riscului de lichiditate;
- e. există proceduri clare și transparente cu privire la modul în care se monitorizează respectarea limitelor individuale ale riscului de lichiditate și la modul în care sunt

abordate încălcările limitelor (inclusiv proceduri clare de comunicare și raportare); și

- f. cadrul de limitare și de control ajută instituția să asigure disponibilitatea unei structuri de finanțare diversificate și active lichide suficiente și accesibile.

415. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția a implementat un sistem adecvat de stabilire a prețurilor de transfer în cadrul de control al riscului de lichiditate. Acestea trebuie să ia în considerare:

- a. dacă sistemul de stabilire a prețurilor de transfer acoperă toate activitățile economice semnificative;
- b. dacă sistemul instituției de stabilire a prețurilor de transfer al fondurilor integrează toate costurile de lichiditate, beneficiile și riscurile relevante;
- c. dacă mecanismul rezultat permite conducerii să asigure stimulente adecvate pentru gestionarea riscului de lichiditate;
- d. dacă metodologia de stabilire a prețurilor de transfer și calibrarea acesteia sunt revizuite și actualizate în mod corespunzător dată fiind dimensiunea și complexitatea instituției;
- e. dacă sistemul de stabilire a prețurilor de transfer și metodologia aferentă sunt comunicate angajaților relevanți; și
- f. ca factor suplimentar, dacă politica instituției privind integrarea metodologiei de stabilire a prețurilor de transfer al fondurilor (PTF) în cadrul intern de stabilire a prețurilor se folosește pentru evaluarea și deciderea asupra tranzacțiilor cu clienții (aici se includ ambele părți ale bilanțului, de exemplu acordarea de împrumuturi și preluarea de depozite).

416. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituția are proceduri de control adecvate privind amortizorul activelor lichide. Acestea trebuie să ia în considerare dacă:

- a. cadrul de control acoperă monitorizarea promptă a amortizorului activelor lichide, inclusiv calitatea activelor, concentrarea acestora, disponibilitatea imediată pentru entitatea grupului folosind activele pentru a acoperi riscurile de lichiditate și orice impedimente din calea conversiei prompte a acestora în numerar; și
- b. instituția are o politică adecvată privind monitorizarea condițiilor pieței care îi pot afecta capacitatea de a vinde sau efectua tranzacții repo cu rapiditate pe piață.

Planurile de urgență pentru lichiditate

417. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă planul de urgență pentru lichiditate al instituției (PUL) menționează în mod adecvat politicile, procedurile și planurile de acțiune pentru a răspunde la eventuale cazuri de incapacitate a instituției de a se autofinanța. Acestea trebuie să ia în considerare cuprinsul și domeniul de aplicare al măsurilor de finanțare de urgență incluse în PUL, mai ales factori precum:

- a. dacă PUL explică în mod adecvat mecanisme de guvernanță pentru activarea și întreținerea acestuia;
- b. dacă PUL reflectă în mod adecvat profilul de risc de lichiditate și de risc general al instituției;
- c. dacă instituția are un cadru de indicatori de alertă timpurie pentru lichiditate, care se pot dovedi eficienți în a asigura identificarea cu promptitudine de către instituție a împrejurărilor degradante ale pieței și stabilirea cu rapiditate a acțiunilor care se impun a fi luate;
- d. dacă PUL indică în mod clar toate sursele de finanțare semnificative (potențiale), inclusiv valorile disponibile estimate pentru diferitele surse de lichiditate și timpul estimat a fi necesar pentru a obține fonduri din acestea;
- e. dacă măsurile sunt conforme cu strategia generală privind riscul și toleranța la riscul de lichiditate ale instituției; și
- f. caracterul adecvat al ipotezelor privind rolul finanțării din partea băncii centrale în PUL al instituției. Exemple de factori pe care autoritățile competente îi pot considera că ar putea să includă opiniile instituției privind:
 - disponibilitatea actuală și viitoare a eventualelor surse alternative de finanțare legate de programele de acordare a împrumuturilor ale băncii centrale;
 - tipurile de facilități de acordare a împrumuturilor, procedurile acceptabile de garantare reală și cele operaționale pentru accesarea fondurilor băncii centrale; și
 - împrejurările în care ar fi necesară finanțarea din partea băncii centrale, valoarea necesară și perioada pentru care s-ar impune probabil recurgerea la o finanțare din partea băncii centrale.

418. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă măsurile descrise în PUL sunt fezabile în contextul scenariilor de criză în care sunt prevăzute a fi luate. Acestea trebuie să ia în considerare factori precum:

- a. nivelul de coerență și interacțiune dintre simulările de criză ale instituției pentru lichiditate, planul PUL al acesteia și indicatorii săi de avertizare timpurie pentru lichiditate;
- b. dacă măsurile stabilite în PUL prezintă posibilitatea de a permite instituției să reacționeze în mod corespunzător la o serie de posibile scenarii de criză severă de lichiditate, inclusiv criză la nivelul instituției și al pieței, precum și o eventuală interacțiune între acestea; și
- c. dacă măsurile stabilite în PUL sunt cuantificate în mod prudent sub aspectul capacității de generare a lichidității în condiții de criză și al timpului necesar pentru punerea acestora în practică, ținând cont de cerințele operaționale cum ar fi depunerea de garanții reale la o bancă centrală.

419. Autoritățile competente trebuie să evalueze caracterul adecvat al cadrului de governanță al instituției în privința PUL. Acestea trebuie să ia în considerare factori precum:

- a. caracterul adecvat al procedurilor de comunicare și prioritizare, cu detalierea timpului și a modului în care poate și trebuie activată fiecare măsură;
- b. dacă instituția are politici și proceduri adecvate în ceea ce privește comunicarea în cadrul instituției și cu părțile externe; și
- c. gradul de coerență dintre PUL și planurile instituției de continuitate a activității.

Planurile de finanțare

420. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă planul de finanțare este fezabil și adecvat în ceea ce privește natura, amploarea și complexitatea instituției, activitățile sale actuale și cele previzionate, precum și profilul său de lichiditate și de finanțare. Acestea trebuie să ia în considerare factori precum:

- a. dacă planul de finanțare este solid sub aspectul capacității acestuia de a susține activitățile economice previzionate în condițiile unor scenarii adverse;
- b. schimbarea preconizată a profilului de finanțare a instituției, determinată de punerea în practică a planului de finanțare, precum și dacă aceasta este adecvată date fiind activitățile și modelul de afaceri al instituției;
- c. dacă planul de finanțare susține orice progrese necesare și dorite în profilul de finanțare al instituției;
- d. propria opinie asupra activității comerciale și a schimbărilor aferente planificate de către instituții în cadrul jurisdicției acestora la nivel agregat, și ce înseamnă aceasta pentru fezabilitatea planurilor de finanțare individuale;

e. dacă planul de finanțare este:

- integrat în planul strategic general al instituției;
- conform cu modelul de afaceri; și
- conform cu toleranța acesteia la riscul de lichiditate;

421. În plus, autoritățile competente pot lua în considerare:

- a. dacă instituția analizează în mod adecvat și cunoaște caracterul adecvat și gradul de adecvare a planului de finanțare date fiind pozițiile de lichiditate și de finanțare actuale ale instituției, precum și dezvoltarea previzionată a acestora. În cadrul acesteia, autoritățile competente pot lua în considerare dacă conducerea superioară a instituției poate explica de ce este fezabil planul de finanțare și care sunt punctele slabe ale acestuia;
- b. politica instituției pentru stabilirea dimensiunilor de finanțare și a piețelor relevante pentru instituție (și dacă aceasta este adecvată);
- c. orizontul de timp avut în vedere de către instituție pentru migrarea la un profil de finanțare diferit, dacă este necesar sau dorit, având în vedere că pot exista riscuri dacă migrarea spre starea finală este prea rapidă sau prea lentă; și
- d. dacă planul de finanțare conține diferite strategii și proceduri administrative clare pentru implementarea promptă a schimbărilor strategice.

422. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă planul de finanțare al instituției este implementat în mod corespunzător. Acestea trebuie să ia în considerare cel puțin:

- a. dacă planul de finanțare este documentat și comunicat în mod adecvat tuturor angajaților relevanți;
- b. dacă planul de finanțare este integrat în operațiunile curente ale instituției, mai ales în procesul decizional de finanțare; și

423. În plus, autoritățile competente pot lua în considerare dacă instituția poate reconcilia planul de finanțare cu datele furnizate autorităților competente din modelul planului de finanțare.

424. Autoritățile competente trebuie să ia în considerare calitatea proceselor de monitorizare a punerii în aplicare a planului de finanțare ale instituției și capacitatea acesteia de a reacționa cu promptitudine la abateri. În cadrul acestei evaluări, autoritățile competente trebuie să țină cont de factori precum:

- a. calitatea actualizărilor aduse la cunoștința conducerii/conducerii superioare cu privire la starea actuală a punerii în aplicare a planului de finanțare;

- b. dacă planul de finanțare are în vedere implementarea de măsuri alternative de rezervă dacă există schimbări în condițiile pieței; și
- c. politica și practica instituției privind revizuirea și actualizarea regulată a planului de finanțare atunci când acumularea efectivă a fondurilor diferă semnificativ de planul de finanțare.

1.1 8.5 Sinteza constatărilor și atribuirea scorului

425. În urma evaluării de mai sus, autoritățile competente trebuie să își formeze o opinie cu privire la riscul de finanțare și de lichiditate al instituției. Această opinie trebuie să se reflecte într-o sinteză a constatărilor, însoțită de un scor bazat pe considerațiile menționate în tabelul 9 și 10.

Tabelul 9. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru riscul de lichiditate

Scor de risc	Opinia supraveghetorilor	Considerații privind riscul inerent	Considerații privind procedurile adecvate de administrare și control
1	Există un risc imperceptibil de impact prudențial semnificativ asupra instituției având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Există un risc imperceptibil asociat neconcordanțelor (de exemplu, între scadențe, monede etc.). • Dimensiunea și componența amortizorului de lichiditate este suficientă și adecvată. • Alți factori determinanți de risc de lichiditate (de exemplu, riscul reputațional, incapacitatea de a transfera lichiditatea în interiorul grupului etc.) nu sunt semnificativi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Există o coerență între politica și strategia instituției privind riscul de lichiditate și strategia generală și apetitul la risc al acesteia. • Cadrul organizațional pentru riscul de lichiditate este robust și conține responsabilități clare și o separare clară a sarcinilor între persoanele care își asumă riscuri și funcțiile de conducere și control.
2	Există un risc scăzut de impact prudențial semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Neconcordanțele (de exemplu, dintre scadențe, monede etc.) implică un risc scăzut. • Riscul asociat dimensiunii și componenței amortizorului de lichiditate este scăzut. • Alți factori determinanți de risc de lichiditate (de exemplu, riscul reputațional, incapacitatea de a transfera lichiditatea în interiorul grupului etc.) prezintă o importanță redusă. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sunt adecvate sistemele de cuantificare, monitorizare și raportare a riscului de lichiditate. • Limitele interne și cadrul de control pentru riscul de lichiditate sunt solide și corespund cu strategia instituției privind administrarea riscurilor și apetitul/toleranța la risc a acesteia.
3	Există un risc mediu de impact prudențial semnificativ asupra	<ul style="list-style-type: none"> • Neconcordanțele (de exemplu, dintre scadențe, monede etc.) implică un risc mediu. 	

	instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Riscul asociat dimensiunii și componenței amortizorului de lichiditate este mediu. • Alți factori determinanți de risc de lichiditate (de exemplu, riscul reputațional, incapacitatea de a transfera lichiditatea în interiorul grupului etc.) prezintă o importanță medie. 	
4	Există un risc ridicat de impact prudенțial semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Neconcordanțele (de exemplu, dintre scadențe, monede etc.) implică un risc ridicat. • Riscul asociat dimensiunii și componenței amortizorului de lichiditate este ridicat. • Alți factori determinanți de risc de lichiditate (de exemplu, riscul reputațional, incapacitatea de a transfera lichiditatea în interiorul grupului etc.) prezintă o importanță mare. 	

Tabelul 10. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru riscul de finanțare

Scor de risc	Opinia supraveghetorilor	Considerații privind riscul inerent	Considerații privind procedurile adecvate de administrare și control
1	Există un risc imperceptibil de impact prudенțial semnificativ asupra instituției având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Există un risc imperceptibil asociat profilului de finanțare al instituției sau durabilității acestuia. • Riscul asociat stabilității finanțării nu este semnificativ. • Alți factori determinanți de risc de finanțare (de exemplu, riscul reputațional, accesul la piețele de finanțare etc.) nu sunt semnificativi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Există o coerență între politica și strategia instituției privind riscul de finanțare și strategia generală și apetitul la risc al acesteia. • Cadrul organizațional pentru riscul de finanțare este robust și conține responsabilități clare și o separare clară a sarcinilor între persoanele care își asumă riscuri și funcțiile de conducere și control.
2	Există un risc scăzut de impact prudенțial semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Riscul asociat profilului de finanțare al instituției și durabilității acestuia este scăzut. • Riscul asociat stabilității finanțării este scăzut. • Alți factori determinanți de risc de finanțare (de exemplu, riscul reputațional, accesul la piețele de finanțare etc.) prezintă o importanță redusă. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sunt adecvate sistemele de cuantificare, monitorizare și raportare a riscului de finanțare. • Limitele interne și cadrul de control pentru riscul de finanțare sunt solide și

3	Există un risc mediu de impact prudential semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Riscul asociat profilului de finanțare al instituției și durabilității acestuia este mediu. • Riscul asociat stabilității finanțării este mediu. • Alți factori determinanți de risc de finanțare (de exemplu, riscul reputațional, accesul la piețele de finanțare etc.) prezintă o importanță medie. 	corespund cu strategia instituției privind administrarea riscurilor și apetitul/toleranța la risc a acesteia.
4	Există un risc ridicat de impact prudential semnificativ asupra instituției, având în vedere nivelul de risc inerent și procedurile de administrare și control.	<ul style="list-style-type: none"> • Riscul asociat profilului de finanțare al instituției și durabilității acestuia este mare. • Riscul asociat stabilității finanțării este mare. • Alți factori determinanți de risc de finanțare (de exemplu, riscul reputațional, accesul la piețele de finanțare etc.) prezintă o importanță mare. 	

Titlul 9. Evaluarea SREP a lichidității

9.1 Considerații generale

426. Prin evaluarea SREP a lichidității, autoritățile competente trebuie să stabilească dacă lichiditatea deținută de către instituție asigură o acoperire adecvată a riscurilor de lichiditate și de finanțare evaluate în conformitate cu titlul 8. Prin evaluarea SREP a lichidității, autoritățile competente trebuie să stabilească de asemenea dacă este necesară stabilirea unor cerințe specifice de lichiditate pentru a acoperi riscuri de lichiditate și finanțare la care este expusă sau este susceptibilă de a fi expusă instituția.

427. Autoritățile competente trebuie să aibă în vedere amortizoarele de lichiditate, capacitatea de contrabalansare și profilul de finanțare al instituției, precum și procesul ILAAP și măsurile acesteia, politicile, procesele și mecanismele de măsurare și administrare a riscului de lichiditate și finanțare, ca factor determinant cheie al viabilității instituției. Această determinare trebuie să fie sintetizată și reflectată într-un scor pe baza criteriilor menționate la sfârșitul prezentului titlu.

428. Rezultatele procesului ILAAP, dacă este cazul și sunt relevante, trebuie să constituie o sursă informativă pentru concluzia autorității competente privind adecvarea lichidității.

429. Autoritățile competente trebuie să desfășoare procesul de evaluare a lichidității SREP prin următoarele etape:

- a. evaluarea generală a lichidității;
- b. stabilirea necesității unor măsuri specifice de lichiditate;
- c. cuantificarea eventualelor cerințe specifice de lichiditate - calcule de referință;
- d. exprimarea cerințelor specifice de lichiditate; și
- e. stabilirea scorului de lichiditate.

9.2 Evaluarea generală a lichidității

430. Pentru a evalua dacă lichiditatea deținută de către o instituție asigură acoperirea adecvată a riscurilor de lichiditate și finanțare, autoritățile competente trebuie să utilizeze următoarele surse de informații:

- a. procesul ILAAP al instituției;
- b. rezultatele evaluării riscului de lichiditate;

- c. rezultatele evaluării riscului de finanțare;
- d. rezultatul calculului de referință de supraveghere; și
- e. alte date relevante (din verificări la fața locului, analiza grupurilor comparabile, simulările de criză etc.).

431. Autoritățile competente trebuie să aibă în vedere fiabilitatea procesului ILAAP al instituției, inclusiv indicatorii pentru riscul de lichiditate și de finanțare utilizați de către instituție.

432. Atunci când se evaluează cadrul procesului ILAAP al instituției, inclusiv, după caz, metodologii interne pentru calcularea cerințelor interne de lichiditate, autoritățile competente trebuie să evalueze dacă calculele ILAAP sunt:

- a. credibile: dacă calculele/metodologiile utilizate acoperă în mod corespunzător riscurile vizate a fi abordate; și
- b. inteligibile: dacă există o clasificare și o sintetizare clară a componentelor care stau la baza calculelor ILAAP.

433. Pentru evaluarea adecvării lichidității instituției, autoritățile competente trebuie să combine totodată evaluările lor privind riscul de lichiditate și riscul de finanțare. În mod specific, acestea trebuie să ia în considerare constatări privind:

- a. riscurile neacoperite de cerințele de lichiditate prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 575/2013, inclusiv riscul de lichiditate din cursul unei zile și riscul de lichiditate pentru o perioadă de peste 30 de zile;
- b. alte riscuri care nu sunt acoperite și cuantificate în mod corespunzător de către instituție, ca urmare a subestimării ieșirilor, a supraestimării intrărilor, a supraestimării valorii de lichiditate a activelor de amortizare sau a capacității de contrabalansare, sau a indisponibilității operaționale a activelor lichide (active indisponibile pentru vânzare, active grevate cu sarcini etc.);
- c. concentrări specifice ale capacității de contrabalansare și/sau ale finanțării pe contraparte și/sau produs/tip;
- d. deficitul de finanțare din tranșele de scadență pe termen scurt, mediu și lung;
- e. acoperirea adecvată a deficitelor de finanțare în diferite monede;
- f. efectele în cascadă disproporționate; și
- g. alte rezultate relevante ale simulărilor de criză de supraveghere pentru lichiditate.

434. Autoritățile competente trebuie să transpună această evaluare generală într-un scor de lichiditate care să reflecte opinia autorităților competente privind amenințările la adresa viabilității instituției, care pot să apară în legătură cu riscurile de lichiditate și finanțare.

9.3 Stabilirea necesității de cerințe specifice de lichiditate

435. Autoritățile competente trebuie să decidă asupra necesității unor cerințe specifice de lichiditate de supraveghere pentru instituție pe baza raționamentului de supraveghere al acestora și în urma dialogului cu instituția, ținând cont de următoarele:

- a. modelul de afaceri și strategia instituției, precum și evaluarea de supraveghere a acestora;
- b. informații din procesul ILAAP al instituției;
- c. evaluarea de supraveghere a riscurilor de lichiditate și finanțare, inclusiv evaluarea riscului de lichiditate inerent, a riscului de finanțare inerent, precum și a procedurilor de administrare și control al riscului de lichiditate și de finanțare, ținând cont de posibilitatea ca riscurile și vulnerabilitățile identificate să se amplifice unele pe altele; și
- d. eventualul risc de lichiditate sistemic.

436. Atunci când autoritățile competente ajung la concluzia că sunt necesare cerințe de lichiditate specifice pentru a aborda probleme de lichiditate și de finanțare, acestea trebuie să decidă asupra aplicării de cerințe cantitative, care sunt cuprinse în acest titlu, și/sau asupra aplicării de cerințe calitative, care sunt cuprinse în titlul 10.

437. Atunci când se stabilesc cerințe de supraveghere structurale pe termen lung, autoritățile competente trebuie să ia în considerare necesitatea unor cerințe suplimentare pe termen scurt/mediu ca soluție provizorie pentru diminuarea riscurilor persistente până când cerințele structurale produc efectele dorite.

438. În cazul în care autoritățile competente ajung la concluzia că există un risc ridicat de creștere inacceptabilă a costului de finanțare din partea instituției, acestea trebuie să aibă în vedere măsuri, inclusiv stabilirea de cerințe suplimentare de fonduri proprii (cuprinse în titlul 7) pentru a compensa impactul crescut al profitului și al pierderii dacă instituția nu poate transfera costurile de finanțare crescute asupra clienților acesteia, sau solicitarea de schimbări în structura de finanțare pentru diminuarea riscului asociat costului de finanțare.

9.4 Stabilirea cerințelor de lichiditate cantitative specifice

439. Autoritățile competente trebuie să dezvolte și să aplice sisteme de referință de lichiditate de supraveghere ca instrumente cantitative pentru a-și susține evaluarea posibilității ca lichiditatea deținută de către instituție să asigure o acoperire sigură a riscurilor de lichiditate

și de finanțare. Acestea trebuie să fie utilizate pentru a asigura un punct de referință prudent, coerent, transparent și comparabil cu care să se calculeze și să se compare cerințe de lichiditate cantitative specifice pentru instituții.

440. Atunci când elaborează sisteme de referință de lichiditate de supraveghere, autoritățile competente trebuie să ia în considerare următoarele criterii:

- a. sistemele de referință trebuie să fie prudente, coerente și transparente;
- b. sistemele de referință trebuie să fie elaborate cu ajutorul evaluării de supraveghere a riscurilor de lichiditate și de finanțare, precum și al simulărilor de criză de lichiditate de supraveghere; simulările de criză de lichiditate de supraveghere trebuie să reprezinte o parte esențială din sistemele de referință;
- c. sistemele de referință trebuie să asigure rezultate și calcule comparabile, astfel încât să fie posibilă compararea cuantificărilor cerințelor de lichiditate pentru instituții cu modele de afaceri și profiluri de risc similare; și
- d. sistemele de referință trebuie să ajute supraveghetorii să definească nivelul corespunzător de lichiditate pentru o instituție.

441. Dată fiind varietatea diferitelor modele de afaceri aplicate de către instituții, este posibil ca rezultatul sistemelor de referință de supraveghere să nu fie adecvat în fiecare caz și pentru fiecare instituție. Autoritățile competente trebuie să rezolve această problemă prin folosirea celui mai adecvat sistem de referință, în cazul în care există alternative, precum și/sau prin aplicarea raționamentului la rezultatul sistemului de referință, reprezentând considerații specifice fiecărui model de afaceri.

442. Autoritățile competente trebuie să evalueze caracterul adecvat al oricăror sisteme de referință aplicate instituțiilor și să le revizuiască și să le actualizeze în permanență prin prisma experienței de aplicare a acestora.

443. Atunci când autoritățile competente iau în considerare, în cadrul dialogului, sisteme de referință de supraveghere pentru stabilirea de cerințe specifice de lichiditate, acestea trebuie să explice instituției raționamentul și principiile generale care stau la baza sistemelor de referință.

444. Indicatorul NSFR, care este în curs de implementare, se poate utiliza ca punct de ancorare pentru stabilirea de cerințe cantitative specifice de lichiditate privind finanțarea stabilă, dacă este necesar.

445. În cazul în care autoritățile competente nu și-au elaborat propriul sistem de referință pentru cuantificarea cerințelor cantitative specifice de lichiditate, acestea pot aplica un sistem de referință prin etapele următoare:

- a. analiza comparativă, în condiții de criză, a ieșirilor nete de numerar și a activelor lichide eligibile pe o serie de orizonturi de timp: maxim o lună (inclusiv peste noapte), de la o lună la trei luni și de la trei luni la un an. În acest sens, autoritățile competente trebuie să previzioneze ieșirile nete (ieșiri și intrări brute) și capacitatea de contrabalansare pe diferite tranșe de scadență în condiții de criză (de exemplu, evaluarea prudentă în condițiile unor ipoteze de criză pentru active lichide comparativ cu evaluarea actuală în condiții normale și după o ajustare a valorii), elaborând o scară a scadențelor în condiții de criză pentru anul următor;
- b. pe baza evaluării scării scadențelor în condiții de criză, estimarea perioadei de supraviețuire a instituției;
- c. stabilirea perioadei de supraviețuire minime dorite/de supraveghere, ținând cont de profilul de risc al instituției și de condițiile comerciale și macroeconomice; și
- d. dacă perioada de supraviețuire minimă dorită/de supraveghere depășește perioada de supraviețuire actuală a instituției, autoritățile competente pot estima cantități suplimentare de active lichide (amortizoare de lichiditate suplimentare) care să fie deținute de către instituție pentru a-și extinde perioada de supraviețuire la limita minimă impusă.

446. Unele dintre datele-cheie introduse în sistemele de referință ale autorității competente pentru cuantificarea cerințelor cantitative specifice de lichiditate vor fi datele colectate în urma raportării de supraveghere conform articolului 415 din Regulamentul (UE) nr. 55/2013 privind lichiditatea și finanțarea stabilă individuală și consolidată și indicatorii suplimentari de monitorizare a lichidității. Structura sistemelor de referință va fi influențată de cuprinsul acestei raportări, iar implementarea sistemelor de referință va depinde de momentul în care vor fi disponibile rapoartele.

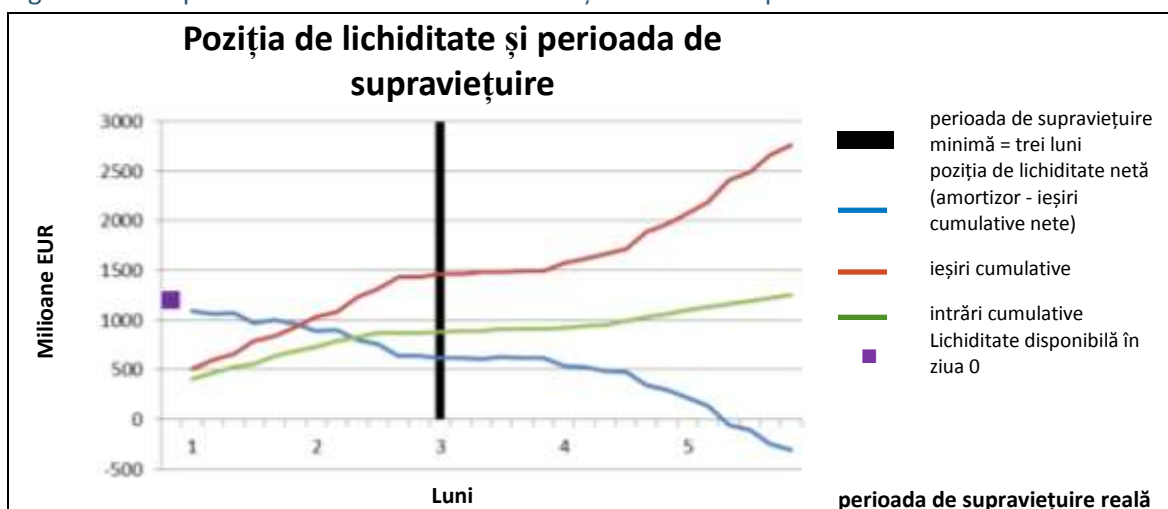
447. Mai jos sunt date unele exemple de posibile abordări:

- a. Exemplul 1: instituția cu un amortizor de lichiditate inițial de 1 200 milioane EUR. Intrările și ieșirile cumulative estimate în condiții de criză sunt previzionate pentru un orizont de timp de cinci luni. Pe acest orizont de timp, instituția recurge la amortizorul de lichiditate de fiecare dată când intrările scad sub nivelul ieșirilor. Rezultatul este că, în condițiile de criză prevăzute, instituția ar putea supraviețui timp de 4,5 luni, ceea ce înseamnă o perioadă mai mare decât perioada de supraviețuire minimă stabilită de supraveghetori (în acest exemplu, trei luni):

Tabelul 11. Exemplu care ilustrează sistemul de referință pentru cuantificarea lichidității

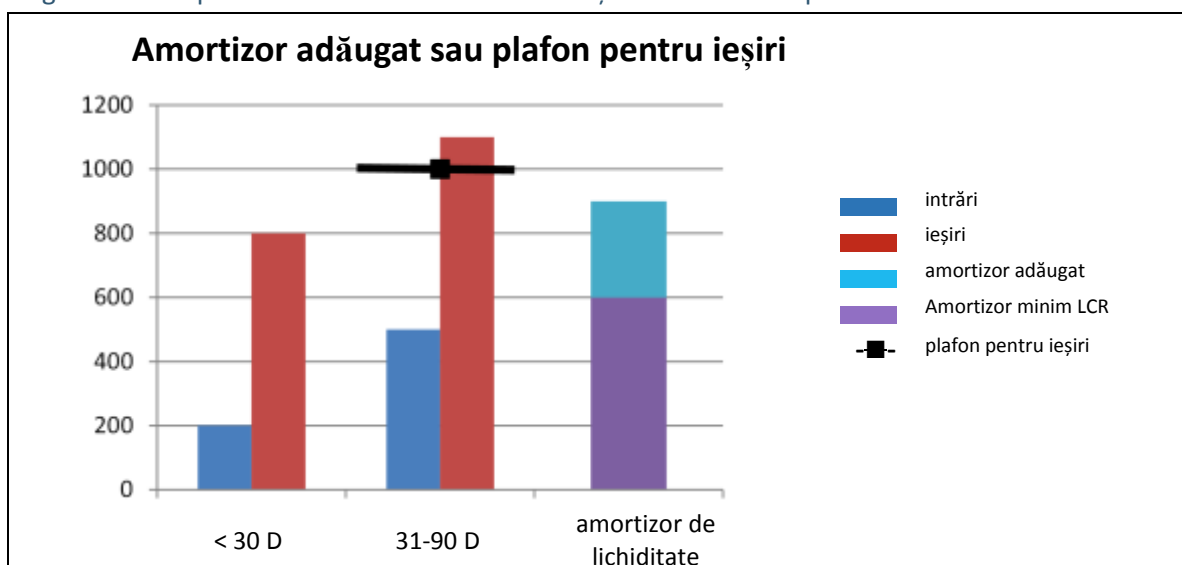
Orizont de timp în luni	Ieșiri cumulative	Intrări cumulative	Ieșiri cumulative nete	Poziția de lichiditate netă (amortizor - ieșiri cumulative nete)	Lichiditate disponibilă în ziua 0
					1 200
1	511	405	106	1 094	
	598	465	133	1 067	
	659	531	128	1 072	
	787	563	224	976	
	841	642	199	1 001	
	933	693	240	960	
2	1 037	731	306	894	
	1 084	788	295	905	
	1 230	833	397	803	
	1 311	875	435	765	
	1 433	875	558	642	
	1 440	876	564	636	
3	1 465	882	583	617	
	1 471	889	582	618	
	1 485	891	594	606	
	1 485	911	574	626	
	1 492	916	576	624	
	1 493	916	577	623	
4	1 581	918	663	537	
	1 618	945	673	527	
	1 666	956	710	490	
	1 719	993	726	474	
	1 885	1 030	856	344	
	1 965	1 065	900	300	
5	2 078	1 099	980	220	
	2 192	1 131	1 061	139	Perioada de supraviețuire
	2 415	1 163	1 252	-52	
	2 496	1 194	1 302	-102	
	2 669	1 224	1 445	-245	
	2 764	1 253	1 511	-311	

Figura 7. Exemplu care ilustrează stabilirea cerinței cantitative specifice de lichiditate

- b. Exemplul 2: perioada de supraviețuire minimă de supraveghere este stabilită la trei luni. Ca măsură alternativă pentru stabilirea unei perioade de supraviețuire minime, care poate să abordeze și problema de supraveghere privind diferența inacceptabil de mare dintre intrări și ieșiri, se stabilește un plafon pentru ieșiri. În figura de mai jos, mecanismul de stabilire a unui plafon pentru ieșiri este ilustrat prin bara orizontală de culoare neagră. Se impune reducerea de către instituție a ieșirilor acesteia la un nivel inferior plafonului. Plafonul poate fi stabilit pentru una sau mai multe perioade de timp și pentru ieșiri nete (în urma corectării intrărilor) sau ieșiri brute. În a treia coloană se prezintă alternativa adăugării unei cerințe de amortizare:

Figura 8. Exemplu care ilustrează stabilirea cerințelor cantitative specifice de lichiditate

9.5 Exprimarea cerințelor de lichiditate cantitative specifice

448. Pentru a exprima în mod corespunzător cerințele cantitative specifice de lichiditate, autoritățile competente trebuie să recurgă la următoarele abordări:

1. Abordarea 1 - presupune un indicator LCR mai mare decât nivelul minim reglementat (când un astfel de indicator este introdus prin regulamentele naționale și ale UE), care să fie suficient de mare încât să se reducă suficient de mult deficiențele identificate;
2. Abordarea 2 - presupune o perioadă de supraviețuire minimă, care să fie suficient de lungă încât să se reducă suficient de mult deficiențele identificate; perioada de supraviețuire poate fi stabilită direct, ca cerință, sau indirect, prin stabilirea unui plafon pentru volumul ieșirilor pe perioadele de timp relevante luate în calcul; autoritățile competente pot solicita diferite tipuri de active lichide (de exemplu, active eligibile pentru bănci centrale) pentru a acoperi riscurile neacoperite (în mod corespunzător) de către LCR;
3. Abordarea 3 - presupune o valoare totală minimă de active lichide sau capacitate de contrabalansare, fie ca valoare totală minimă, fie ca valoare minimă în plus față de nivelul minim reglementat aplicabil, care să fie suficient de mare încât să se reducă suficient de mult deficiențele identificate; autoritățile competente pot stabili cerințe pentru componența activelor lichide, inclusiv cerințe operaționale (de exemplu, convertibilitatea directă în numerar sau depozite de active lichide la banca centrală).

449. Autoritățile competente pot structura cerințele cantitative specifice pentru finanțare stabilă, impunând un nivel minim de finanțare stabilă sub aspectul NSFR.

450. Pentru a asigura o coerență, autoritățile competente trebuie să structureze cerințele cantitative specifice de lichiditate astfel încât să se obțină rezultate prudențiale coerente la nivel general în rândul instituțiilor, ținând cont de faptul că tipurile de cerințe prevăzute pot fi diferite de la o instituție la alta datorită împrejurărilor individuale ale acestora. Pe lângă cantitate, structura trebuie să indice componența și natura prevăzută a cerinței. În toate cazurile, aceasta trebuie să indice cerința de supraveghere și orice cerințe aplicabile din Directiva 2013/36/UE. Amortizoarele de lichiditate și capacitatea de contrabalansare deținută de instituție pentru respectarea cerințelor de supraveghere trebuie să fie la dispoziția instituției pentru a fi utilizate în perioade de criză.

451. Când se stabilesc și se comunică instituției cerințele cantitative specifice de lichiditate, autoritățile competente trebuie să se asigure că sunt imediat anunțate de către instituție dacă aceasta nu respectă cerințele sau dacă prevede că nu va respecta cerințele pe termen scurt. Autoritățile competente trebuie să se asigure că această notificare este transmisă de către instituție fără întârziere nejustificată, că aceasta este însoțită de un plan elaborat de

către instituție pentru restabilirea promptă a conformității cu cerințele. Autoritățile competente trebuie să evalueze fezabilitatea planului instituției de restabilire a conformității și să ia măsuri de supraveghere adecvate dacă planul nu este considerat fezabil. În cazul în care planul este considerat fezabil, autoritățile competente trebuie: să stabilească orice măsuri de supraveghere provizorii necesare în funcție de împrejurările instituției; să monitorizeze implementarea planului de restabilire a conformității; și să monitorizeze cu atenție poziția de lichiditate a instituției, solicitând instituției să crească frecvența de raportare, dacă este necesar.

452. Fără a aduce atingere celor de mai sus, autoritățile competente pot stabili și cerințe calitative sub forma restricțiilor/plafoanelor/limitelor pentru neconcordanțe, concentrări, apetitul la risc, restricții cantitative pentru emiterea de credite garantate etc. în conformitate cu criteriile prevăzute la titlul 10 din ghid.

453. Mai jos sunt date unele exemple de diferite abordări pentru structura cerințelor cantitative specifice de lichiditate:

Exemplu de exprimare a cerințelor specifice

Începând cu 1 ianuarie 2015 și până la alte dispoziții contrare, Banca X trebuie:

- a. Abordarea 1 - să se asigure că deține în permanență o capacitate de contrabalansare de cel puțin 125%, de exemplu, din ieșirile sale nete de lichiditate măsurate prin LCR.**
- b. Abordarea 2 - să se asigure că din capacitatea sa de contrabalansare rezultă în permanență o perioadă de supraviețuire de cel puțin trei luni, măsurată prin simulările de criză interne de lichiditate/scara scadențelor/indicatori specifici dezvoltați de către supraveghetor.**
- c. Abordarea 3:**
 - să se asigure că capacitatea sa de contrabalansare este în permanență de cel puțin X de miliarde de euro; sau
 - să se asigure că capacitatea sa de contrabalansare este în permanență cu cel puțin X de miliarde de euro în plus față de cerința minimă conform LCR.
- d. Abordarea 4 - să se asigure că deține o finanțare stabilă permanentă cu cel puțin X de miliarde de euro în plus față de cerința minimă conform NSFR.**

9.6 Sinteza constatărilor și atribuirea scorului

454. În urma evaluării de mai sus, autoritățile competente trebuie să își formeze o opinie cu privire la posibilitatea de acoperire sigură a riscurilor la care este expusă sau este susceptibilă de a fi expusă instituția prin resursele existente de lichiditate. Această opinie trebuie să se reflecte într-o sinteză a constatărilor, însoțită de un scor bazat pe considerațiile menționate în tabelul 12.

455. În vederea luării unei decizii comune (după caz), autoritățile competente trebuie să recurgă la evaluarea și scorul lichidității pentru a stabili dacă resursele de lichiditate sunt adecvate.

Tabelul 12. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor pentru adecvarea lichidității

Punctaj	Opinia supraveghetorilor	Considerații
1	Poziția lichidității și profilul de finanțare al instituției prezintă un risc imperceptibil pentru viabilitatea instituției.	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de contrabalansare și amortizoarele de lichiditate ale instituției sunt lejer peste cerințele cantitative specifice de supraveghere și sunt prevăzute să rămână astfel în viitor. • Componenta și stabilitatea finanțării pe termen mai lung (> 1 an) prezintă un risc imperceptibil în ceea ce privește activitățile și modelul de afaceri al instituției. • Nu se împiedică fluxul liber de lichiditate dintre entități din cadrul grupului, după caz, sau toate entitățile au o capacitate de contrabalansare și amortizoare de lichiditate peste nivelul cerințelor de supraveghere. • Instituția are un plan de urgență plauzibil și credibil pentru lichiditate, cu potențial de eficacitate, dacă este necesar.
2	Poziția lichidității și/sau profilul de finanțare al instituției prezintă un risc scăzut pentru viabilitatea instituției.	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de contrabalansare și amortizoarele de lichiditate ale instituției sunt peste cerințele cantitative specifice de supraveghere, însă există riscul ca acestea să nu rămână astfel. • Componenta și stabilitatea finanțării pe

		<p>termen mai lung (>1 an) prezintă un risc scăzut în ceea ce privește activitățile și modelul de afaceri al instituției.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Este împiedicat sau poate fi ușor împiedicat fluxul liber de lichiditate dintre entități din cadrul grupului, după caz. • Instituția are un plan de urgență plauzibil și credibil pentru lichiditate, care, deși prezintă riscuri, are potențial de eficacitate, dacă este necesar.
3	Poziția lichidității și/sau profilul de finanțare al instituției prezintă un risc mediu pentru viabilitatea instituției.	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de contrabalansare și amortizoarele de lichiditate ale instituției se deteriorează și/sau sunt sub cerințele cantitative specifice de supraveghere, și există preocupări cu privire la capacitatea instituției de a restabili cu promptitudine conformitatea cu aceste cerințe. • Componenta și stabilitatea finanțării pe termen mai lung (>1 an) prezintă un risc mediu în ceea ce privește activitățile și modelul de afaceri al instituției. • Este împiedicat fluxul liber de lichiditate dintre entități din cadrul grupului, după caz. • Instituția are un plan de urgență pentru lichiditate puțin probabil de a fi eficace.
4	Poziția lichidității și/sau profilul de finanțare al instituției prezintă un risc ridicat pentru viabilitatea instituției.	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de contrabalansare și amortizoarele de lichiditate ale instituției se deteriorează rapid și/sau sunt sub cerințele cantitative specifice de supraveghere, și există preocupări serioase cu privire la capacitatea instituției de a restabili cu promptitudine conformitatea cu aceste cerințe. • Componenta și stabilitatea finanțării pe termen mai lung (>1 an) prezintă un risc

		<p>ridicat în ceea ce privește activitățile și modelul de afaceri al instituției.</p> <ul style="list-style-type: none">• Este împiedicat serios fluxul liber de lichiditate dintre entități din cadrul grupului, după caz.• Instituția nu are un plan de urgență pentru lichiditate sau are un astfel de plan care este în mod evident neadecvat.
--	--	---

Titlul 10. Evaluarea generală SREP și aplicarea de măsuri de supraveghere

10.1 Considerații generale

456. Titlul se referă la combinarea constatărilor emise pe baza evaluărilor elementelor SREP într-o evaluare generală SREP. Acesta se referă totodată la aplicarea de măsuri de supraveghere de către autoritățile competente pentru abordarea deficiențelor identificate în urma evaluării elementelor SREP. Autoritățile competente pot aplica măsuri de supraveghere conform Directivei 2013/36/UE (articolele 104 și 105) și legii naționale și, după caz, măsuri de intervenție timpurie, astfel cum este prevăzut la articolul 27 din Directiva 2014/59/UE, sau o combinație a celor de mai sus.

457. Autoritățile competente trebuie să își exercite competențele de supraveghere în funcție de deficiențele identificate în cursul evaluărilor elementelor SREP individuale și, ținând cont de evaluarea generală SREP, inclusiv de scor, să ia în considerare următoarele:

- a. importanța deficiențelor/vulnerabilităților și eventualul impact prudential al lipsei abordării problemei (de exemplu, dacă este necesar să se abordeze problema cu o măsură specifică);
- b. dacă măsurile sunt în concordanță/proporționale cu evaluarea generală a unui anumit element SREP de către acestea (și evaluarea generală SREP);
- c. dacă deficiențele/vulnerabilitățile au fost deja abordate/prevăzute de alte măsuri;
- d. dacă alte măsuri ar realiza același obiectiv cu mai puțin impact administrativ și financiar asupra instituției;
- e. nivelul și durata optimă de aplicare a măsurii pentru realizarea obiectivului de supraveghere; și
- f. posibilitatea ca riscurile și vulnerabilitățile identificate să poată fi corelate și/sau să se autoconsolideze, să se merite o creștere a rigurozității măsurilor de supraveghere.

458. Când se aplică măsurile de supraveghere pentru abordarea deficiențelor specifice identificate în cadrul evaluării elementelor SREP, autoritățile competente trebuie să ia în considerare cerințele cantitative generale de fonduri proprii și lichiditate care se vor aplica pe baza criteriilor menționate la titlurile 7 și 9.

459. Autoritățile competente trebuie să ia măsuri de supraveghere care să fie legate direct de rezultatele oricăror activități de supraveghere (de exemplu, examinări la fața locului, evaluarea caracterului adecvat al membrilor organului de conducere și al funcțiilor-cheie etc.), în cazul în care rezultatele unor astfel de activități necesită aplicarea imediată a măsurilor de supraveghere pentru abordarea deficiențelor semnificative.

10.2 Evaluarea generală SREP

460. La stabilirea evaluării generale SREP, autoritățile competente trebuie să ia în considerare constatările evaluărilor elementelor SREP, mai ales:

- a. riscurile la care este expusă sau poate fi expusă instituția;
- b. probabilitatea ca deficiențele de guvernare, de control și/sau modelul de afaceri sau strategia să amplifice sau să atenueze aceste riscuri, ori să expună instituția la surse noi de risc;
- c. dacă fondurile proprii și resursele de lichiditate ale instituției asigură o acoperire sigură a acestor riscuri;
- d. o eventuală interacțiune pozitivă și negativă între elemente (de exemplu, autoritățile competente pot lua în considerare o poziție solidă de capital ca fiind un posibil factor de diminuare a anumitor probleme identificate în privința lichidității și a finanțării sau, prin contrast, faptul că o poziție de capital precară poate amplifica problemele în privința respectivă).

461. Pe baza acestor considerații, autoritățile competente trebuie să stabilească viabilitatea instituției, care este definită ca fiind apropierea acesteia de un punct de neviabilitate în funcție de gradul de adecvare a fondurilor proprii și a resurselor de lichiditate, guvernare, procedurile de control și/sau modelul de afaceri sau strategia pentru a acoperi riscurile la care este sau este susceptibilă de a fi expusă aceasta.

462. Pe baza celor stabilite, autoritățile competente trebuie:

- a. să ia măsurile de supraveghere necesare pentru a aborda probleme (în plus față de măsurile specifice luate pentru abordarea constatărilor specifice emise pe baza evaluărilor SREP);
- b. să stabilească asigurarea de resurse și de planificare de supraveghere viitoare pentru instituție, inclusiv dacă instituția trebuie să fie inclusă în Programul de examinare de supraveghere;
- c. să stabilească necesitatea unor măsuri de intervenție timpurie, astfel cum se menționează la articolul 27 din Directiva 2014/59/UE; și

- d. să stabilească dacă instituția poate fi considerată a fi „în curs de a intra în dificultate sau este susceptibilă de a intra în dificultate” în sensul articolului 32 din Directiva 2014/59/UE.

463. Evaluarea generală SREP trebuie să se reflecte într-un scor bazat pe considerațiile specificate în tabelul 13 și documentate în mod clar într-o sinteză anuală a evaluării generale SREP. Această sinteză anuală trebuie să includă de asemenea scorul general SREP și scorurile pentru elementele SREP, precum și orice constatări de supraveghere emise în cursul ultimelor 12 luni.

Tabelul 13. Considerații de supraveghere privind atribuirea unui scor general SREP

Punctaj	Opinia supraveghetorilor	Considerații
1	Riscurile identificate prezintă un risc imperceptibil pentru viabilitatea instituției.	<ul style="list-style-type: none"> • Modelul de afaceri și strategia instituției nu fac obiectul unor preocupări. • Mecanismele interne de guvernare și control la nivelul instituției nu fac obiectul unor preocupări. • Riscurile de capital și de lichiditate din partea instituției prezintă un risc imperceptibil de impact prudential semnificativ. • Componenta și nivelul fondurilor proprii deținute nu fac obiectul unor preocupări. • Poziția lichidității și profilul de finanțare al instituției nu fac obiectul unor preocupări.
2	Riscurile identificate prezintă un risc scăzut pentru viabilitatea instituției.	<ul style="list-style-type: none"> • Există un grad redus de preocupare în legătură cu modelul de afaceri și strategia instituției. • Există un grad redus de preocupare în legătură cu mecanismele instituției pentru guvernare sau control la nivelul instituției. • Există un risc scăzut de impact prudential semnificativ determinat de riscuri de capital și de lichiditate. • Există un grad redus de preocupare în legătură cu componenta și nivelul fondurilor proprii deținute. • Există un grad redus de preocupare în legătură cu poziția lichidității și/sau profilul de finanțare al instituției.
3	Riscurile identificate prezintă un risc mediu pentru viabilitatea instituției.	<ul style="list-style-type: none"> • Există un grad mediu de preocupare în legătură cu modelul de afaceri și strategia instituției. • Există un grad mediu de preocupare în

		<p>legătură cu mecanismele instituției pentru guvernare sau control la nivelul instituției.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Există un risc mediu de impact prudential semnificativ determinat de riscuri de capital și de lichiditate. • Există un grad mediu de preocupare în legătură cu componența și nivelul fondurilor proprii deținute de către instituție. • Există un grad mediu de preocupare în legătură cu poziția lichidității și/sau profilul de finanțare al instituției. • Este posibil ca instituția să fi început să apeleze la meniul de opțiuni din planul său de redresare.
4	Riscurile identificate prezintă un risc ridicat pentru viabilitatea instituției.	<ul style="list-style-type: none"> • Există un grad ridicat de preocupare în legătură cu modelul de afaceri și strategia instituției. • Există un grad ridicat de preocupare în legătură cu mecanismele instituției pentru guvernare sau control la nivelul instituției. • Există un risc ridicat de impact prudential semnificativ determinat de riscuri de capital și de lichiditate. • Există un grad ridicat de preocupare în legătură cu componența și nivelul fondurilor proprii deținute de către instituție. • Există un grad ridicat de preocupare în legătură cu poziția lichidității și/sau profilul de finanțare al instituției. • Este posibil ca instituția să fi început să apeleze la un număr considerabil de opțiuni din planul său de redresare.
5	Instituția este considerată a fi „în curs de a intra în dificultate sau este susceptibilă de a intra în dificultate”.	<ul style="list-style-type: none"> • Există un risc imediat pentru viabilitatea instituției. • Instituția respectă condițiile pentru a fi „în curs de a intra în dificultate sau este susceptibilă de a intra în dificultate”, astfel cum este prevăzut la articolul 32 alineatul (4) din Directiva 2014/59/UE⁹.

⁹ În special, opinia autorității competente este că (1) instituția încalcă cerințele deținerii în continuare a autorizației sau, potrivit unor elemente obiective, se poate conchide că instituția le va încălca în viitorul apropiat, într-o măsură suficientă pentru a justifica retragerea autorizației de către autoritatea competentă, inclusiv cazul în care instituția a

464. Atunci când se stabilește dacă instituția este „în curs de a intra în dificultate sau este susceptibilă de a intra în dificultate”, astfel cum se reflectă în scorul general SREP „F”, autoritățile competente trebuie să intre în legătură cu autoritățile de rezoluție pentru a se consulta cu privire la constatările emise în urma procedurii prevăzute la articolul 32 din Directiva 2014/59/UE.

10.3 Aplicarea de măsuri privind capitalul

465. Autoritățile competente trebuie să impună cerințe suplimentare de fonduri proprii prin stabilirea indicatorului TSCR în conformitate cu procesul și criteriile prevăzute la titlul 7.

466. Fără a aduce atingere cerințelor menționate la paragraful anterior, autoritățile competente pot impune măsuri suplimentare privind capitalul, pe baza vulnerabilităților și a deficiențelor identificate la evaluarea elementelor SREP, inclusiv:

- a. solicitarea ca instituția să utilizeze profiturile nete pentru a-și consolida fondurile proprii în conformitate cu articolul 104 alineatul (1) litera (h) din Directiva 2013/36/UE;
- b. restricționarea sau interzicerea distribuirilor sau plăților sub formă de dobânzi de către instituție acționarilor, asociaților sau deținătorilor de instrumente suplimentare de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar cu condiția ca interdicția să nu constituie o situație de nerespectare din partea instituției a obligațiilor de plată în conformitate cu articolul 104 alineatul (1) litera (i) din Directiva 2013/36/UE; și/sau
- c. solicitarea ca instituția să aplice un tratament specific al activelor în ceea ce privește cerințele de fonduri proprii în conformitate cu articolul 104 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2013/36/UE.

suportat sau este susceptibilă de a suporta pierderi care îi vor epuiza toate sau o parte semnificativă din fondurile proprii, dar fără a se limita la acesta; (2) activul instituției este inferior pasivului sau, potrivit unor elemente obiective, se poate conchide că acest lucru se va petrece în viitorul apropiat; sau (3) instituția se află în imposibilitatea de a-și achita datoriile sau alte datorii la scadență sau, potrivit unor elemente obiective, se poate conchide că acest lucru se va petrece în viitorul apropiat.

Articolul 32 alineatul (4) din Directiva 2014/59/UE stabilește de asemenea criterii privind un sprijin public extraordinar pentru a stabili dacă instituția este „în curs de a intra în dificultate sau este susceptibilă de a intra în dificultate”, însă aceste criterii nu sunt luate în considerare în evaluarea SREP și în precizările autorităților competente.

10.4 Aplicarea de măsuri privind lichiditatea

467. Autoritățile competente trebuie să impună cerințe suplimentare de lichiditate în conformitate cu procesul și criteriile prevăzute la titlul 9.
468. Fără a aduce atingere cerințelor cantitative specifice menționate la paragraful anterior, autoritățile competente pot impune măsuri suplimentare privind lichiditatea, pe baza vulnerabilităților și a deficiențelor identificate la evaluarea riscurilor de lichiditate și de finanțare, inclusiv:
- a. impunerea de cerințe de lichiditate specifice, inclusiv restricții cu privire la neconcordanța de scadențe dintre active și datorii în conformitate cu articolul 104 alineatul (1) litera (k) din Directiva 2013/36/UE; și/sau,
 - b. impunerea altor măsuri administrative, inclusiv a cerințelor prudențiale, în conformitate cu articolul 105 din Directiva 2013/36/CE.

10.5 Aplicarea altor măsuri de supraveghere

469. Pentru a aborda anumite deficiențe identificate la evaluarea elementelor SREP, autoritățile competente pot lua în considerare aplicarea de măsuri care nu sunt legate direct de cerințele cantitative de capital sau lichiditate. Această secțiune prezintă o listă de măsuri posibile de supraveghere care nu este exhaustivă și care se poate aplica în temeiul articolelor 104 și 105 din Directiva 2013/36/UE.

Analiza modelului de afaceri

470. Măsurile de supraveghere pentru abordarea deficiențelor identificate în AMA ar putea presupune solicitarea instituției de a ajusta mecanismele de guvernare și de control pentru a ajuta la implementarea modelului de afaceri și a strategiei, sau limitarea anumitor activități economice.
471. Autoritățile competente ar putea solicita instituției, în temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2013/36/UE, să ajusteze măsurile de administrare și control al riscurilor sau măsurile de guvernare pentru a fi în acord cu modelul de afaceri sau strategia dorită, inclusiv prin:
- a. ajustarea planului financiar presupus în strategie, dacă acesta nu este susținut de planificarea internă a capitalului sau de ipoteze credibile;
 - b. impunerea de schimbări la nivelul structurilor organizaționale, consolidarea funcțiilor de administrare și control al riscurilor și luarea de măsuri pentru a susține implementarea modelului de afaceri sau a strategiei; și/sau

- c. impunerea de schimbări la nivelul sistemelor informatice și consolidarea acestora pentru a susține implementarea modelului de afaceri sau a strategiei.

472. Autoritățile competente pot solicita instituției, în temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2013/36/UE, să modifice modelul de afaceri sau strategia în cazul în care:

- a. acestea nu sunt susținute de măsuri organizaționale, de guvernanță sau control și administrare a riscurilor adecvate;
- b. acestea nu sunt susținute de planurile de capital sau planurile operaționale, inclusiv alocarea de resurse financiare, umane și tehnologice (informaționale) adecvate; și/sau
- c. strategia determină o creștere a riscului sistemic sau prezintă o amenințare la adresa stabilității financiare.

473. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2013/36/CE, autoritățile competente pot:

- a. să ceară instituțiilor diminuarea riscului inerent produselor pe care le dezvoltă/distribuie, inclusiv prin:
 - solicitarea de schimbări la nivelul riscurilor inerente anumitor oferte de produse; și/sau
 - solicitarea de îmbunătățiri la nivelul mecanismelor de guvernanță și control pentru dezvoltarea și întreținerea de produse;
- b. să ceară instituției diminuarea riscului inerent sistemelor acesteia, de exemplu prin:
 - solicitarea de îmbunătățiri la nivelul sistemelor sau creșterea nivelului de investiții sau accelerarea implementării de sisteme noi; și/sau
 - solicitarea de îmbunătățiri la nivelul mecanismelor de guvernanță și control pentru dezvoltarea și întreținerea de sisteme.

Guvernanța internă și procedurile de control la nivelul instituției

474. Măsurile de supraveghere pentru abordarea deficiențelor identificate în cadrul evaluării procedurilor de guvernanță internă și de control la nivelul instituției se pot axa pe solicitarea la adresa instituției de a-și consolida mecanismele de guvernanță și control, sau pe diminuarea riscului inerent produselor, sistemelor și operațiunilor sale.

475. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2013/36/CE, autoritățile competente pot:

- a. să ceară instituției să aducă schimbări la mecanismele sale generale de guvernanță și organizare, inclusiv prin solicitări privind:
 - realizarea de schimbări la nivelul structurii organizaționale sau funcționale, inclusiv al liniilor de raportare;
 - realizarea de modificări la nivelul politicilor de risc sau al modului de elaborare și implementare a acestora în cadrul organizației; și/sau
 - creșterea transparenței cadrului de guvernanță;
- b. să ceară instituției să aducă schimbări la măsurile privind organizarea, componența sau activitatea organului de conducere;
- c. să ceară instituției să își consolideze măsurile generale de administrare a riscurilor, inclusiv prin solicitări privind:
 - schimbarea/reducerea apetitului la risc sau la nivelul cadrului de guvernanță pentru stabilirea apetitului la risc, precum și elaborarea strategiei generale privind riscurile;
 - îmbunătățirea procedurilor și modelelor ICAAP și ILAAP, în cazurile în care acestea nu sunt considerate corespunzătoare;
 - îmbunătățirea capacităților pentru simulări de criză și a programului general privind simulările de criză; și/sau
 - îmbunătățirea sistemului de planificare de urgență;
- d. să ceară instituției să își consolideze măsurile și funcțiile interne de control, inclusiv prin solicitări privind:
 - independența și adecvarea personalului din cadrul funcției de audit intern; și/sau
 - îmbunătățirea procesului de raportare internă pentru a asigura caracterul adecvat al raportării către organul de conducere;
- e. să ceară instituției să consolideze sistemele informaționale sau aranjamentele de continuitate a activității, de exemplu prin solicitări privind:
 - îmbunătățirea fiabilității sistemelor; și/sau
 - elaborarea și testarea de planuri de continuitate a activității.

476. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2013/36/CE, autoritățile competente pot solicita instituției:

- a. să modifice politicile de remunerare; și/sau
- b. să limiteze remunerația variabilă ca procent din veniturile nete.

Riscul de credit și riscul de credit al contrapărții

477. Măsurile de supraveghere pentru abordarea deficiențelor identificate în cadrul evaluării riscului de credit și riscul de credit al contrapărții, precum și mecanismelor administrative și de control aferente, ar putea viza solicitarea la adresa instituției de a reduce nivelul de risc inerent sau consolidarea mecanismelor administrative și de control.

478. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2013/36/CE, autoritățile competente pot solicita instituției:

- a. să implice mai activ organul de conducere sau comitetele acesteia în decizii relevante privind creditele;
- b. să îmbunătățească sistemele de cuantificare a riscului de credit;
- c. să îmbunătățească procedurile de control privind procesele de creditare; și/sau
- d. să îmbunătățească sistemul de administrare, evaluare și monitorizare a garanțiilor reale.

479. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2013/36/CE, autoritățile competente pot solicita instituției:

- a. să aplice o politică specifică privind provizioanele și, în cazurile admise de regulile și regulamentele contabile, să i se solicite instituției să crească nivelul provizioanelor;
- b. să aplice limite minime (sau maxime) la parametrii de risc și/sau valori ponderate de risc utilizate pentru calcularea valorilor de expunere la risc pentru anumite produse, sectoare sau tipuri de debitori;
- c. să aplice marje de ajustare mai mari la valoarea garanției reale; și/sau
- d. să dețină fonduri proprii suplimentare pentru a compensa diferența dintre valoarea contabilă a provizioanelor și evaluarea prudențială a activelor (rezultatul analizei de calitate a activelor), indicând pierderile preconizate care nu sunt prevăzute de provizioanele contabile.

480. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (e) și (f) din Directiva 2013/36/CE, autoritățile competente pot solicita instituției:

- a. să reducă expunerile mari sau alte surse de concentrare a riscului de credit;
- b. să înăsprească criteriile de acordare a creditelor pentru toate sau o parte dintre categoriile de produse sau debitori; și/sau
- c. să reducă expunerea acesteia la unele facilități specifice și să asigure protecție pentru aceste facilități (de exemplu, ipoteci, finanțarea exporturilor, proprietăți imobiliare comerciale, securitizări etc.), categorii de debitori, sectoare, țări etc.

481. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (j) din Directiva 2013/36/UE, autoritățile competente pot solicita instituției să sporească calitatea și frecvența raportării privind riscul de credit către organul de conducere și conducerea superioară.

Riscul de piață

482. Măsurile de supraveghere pentru abordarea deficiențelor identificate în cadrul evaluării riscului de piață, precum și mecanismele administrative și de control aferente, ar putea viza solicitarea la adresa instituției de a reduce nivelul de risc inerent sau de a consolida mecanismele administrative și de control.

483. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2013/36/UE, autoritățile competente pot solicita instituției să abordeze deficiențele identificate în ceea ce privește capacitatea instituției de a identifica, a cuantifica, a monitoriza și a controla riscul de piață, inclusiv prin:

- a. sporirea performanței abordărilor interne ale instituției sau a testării ex-post, ori a capacității de simulare de criză;
- b. creșterea calității și a frecvenței de raportare a riscului de piață către conducerea superioară a instituției; și/sau
- c. solicitarea unor acțiuni mai frecvente și mai detaliate de audit intern privind activitatea comercială.

484. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2013/36/CE, autoritățile competente pot:

- a. să restricționeze investițiile în anumite produse atunci când politicile și procedurile instituției nu asigură acoperirea și controlarea corespunzătoare a riscului asociat acestor produse;
- b. să ceară instituției să prezinte un plan pentru reducerea treptată a expunerilor sale la activele și/sau pozițiile nelichide aflate în dificultate; și/sau

- c. să ceară cesionarea produselor financiare atunci când, în urma proceselor de evaluare ale instituției, nu se obțin evaluări conservatoare conforme cu standardele Regulamentului (UE) nr. 575/2013.

485. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2013/36/CE, autoritățile competente pot:

- a. să ceară instituției să diminueze riscul de piață inerent (prin acoperire sau vânzare de active) atunci când se constată existența unor deficiențe semnificative în sistemele de cuantificare ale instituției; și/sau
- b. să ceară instituției să crească valoarea instrumentelor derivate decontată prin contrapărți centrale (CPC).

Riscul operațional

486. Măsurile de supraveghere pentru abordarea deficiențelor identificate în cadrul evaluării riscului operațional, precum și mecanismele administrative și de control aferente, ar putea viza solicitarea la adresa instituției de a reduce nivelul de risc inerent sau consolidarea mecanismelor administrative și de control.

487. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2013/36/CE, autoritățile competente pot:

- a. să ceară instituției să implice mai activ organul de conducere sau comitetele acesteia în decizii privind administrarea riscului operațional;
- b. să ceară instituției să ia în considerare riscul operațional inerent atunci când aprobă produse și sisteme noi; și/sau
- c. să ceară instituției să îmbunătățească sistemele de identificare și cuantificare a riscului operațional.

488. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2013/36/CE, autoritățile competente pot:

- a. să ceară instituției să reducă volumul de externalizare; și/sau
- b. să ceară instituției să atenueze expunerile la riscul operațional (de exemplu, cu asigurare, introducerea mai multor puncte de control etc.).

Riscul de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare

489. Indiferent de cerința de a deține fonduri proprii suplimentare în temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (a), autoritățile competente trebuie să ia în considerare aplicarea de măsuri de supraveghere în următoarele cazuri:

- a. dacă riscul ratei dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare există și este semnificativ (consultați titlul 8);
- b. atunci când rezultatele SREP relevă o deficiență în cadrul evaluării de către instituție a nivelului inerent IRRBB și a mecanismelor administrative și de control aferente; sau
- c. dacă instituția raportează faptul că valoarea sa economică poate să scadă cu peste 20% din fondurile proprii („șoc standard”) ca urmare a unei variații bruște și neașteptate a ratelor dobânzii conform articolului 98 alineatul (5) din Directiva 2013/36/UE.

490. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2013/36/UE, autoritățile competente pot solicita instituției să ia măsuri pentru a aborda deficiențele identificate în ceea ce privește capacitatea instituției de a identifica, a cuantifica, a monitoriza și a controla riscul de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare, de exemplu pentru:

- a. a îmbunătăți capacitatea acesteia de simulare de criză; și/sau
- b. a spori raportarea către organul de conducere a instituției a informațiilor privind administrarea lichidității.

491. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2013/36/UE, autoritățile competente pot solicita instituției să aplice variații la limitele interne pentru a diminua riscul inerent activităților, produselor și sistemelor.

492. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (j) din Directiva 2013/36/CE, autoritățile competente pot solicita instituției raportări suplimentare sau mai frecvente ale pozițiilor IRRBB ale instituției.

493. Măsura (măsurile) utilizată/utilizate ca răspuns la aplicarea șocului standard trebuie să depindă de complexitatea metodei de calcul utilizate și caracterul adecvat al șocului standard, precum și de nivelul valorii economice. Dacă reducerea valorii economice este stabilită printr-o metodă de calcul relativ directă sau standard, autoritățile competente pot solicita inițial informații suplimentare, eventual interne. Însă, dacă reducerea are la bază rezultatul unui model mai complex despre care autoritățile competente au mai multe informații, acestea pot realiza mai rapid o evaluare a măsurii (măsurilor) adecvate. În acest din urmă caz, alegerea măsurii trebuie să țină cont de rezultatele evaluării IRRBB realizate conform articolului 6 din prezentul ghid.

Riscul de lichiditate

494. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (k) din Directiva 2013/36/CE, autoritățile competente pot:

- a. să impună cerințe privind concentrarea activelor lichide deținute, inclusiv:
 - cerințe privind componența profilului de active lichide al instituției față de contrapărți, monedă etc.; și/sau
 - limite maxime, limite sau restricții privind concentrări de finanțare;
- b. să impună restricții privind neconcordanța contractuală sau comportamentală de scadențe pe termen scurt dintre active și datorii, inclusiv:
 - limite privind neconcordanța de scadențe (pe anumite perioade de timp) dintre active și datorii;
 - limite privind perioadele minime de supraviețuire; și/saulimite privind dependența de anumite surse de finanțare pe termen scurt, cum ar fi finanțarea de pe piața monetară.

495. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (j) din Directiva 2013/36/UE, autoritățile competente pot impune instituției cerința de a asigura o raportare mai frecventă privind pozițiile de lichiditate, inclusiv:

- a. frecvența de acoperire a lichidității și/sau raportarea finanțării nete stabile; și/sau
- b. frecvența și granularitatea rapoartelor de lichiditate, cum ar fi „indicatorii suplimentari de monitorizare”.

496. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2013/36/UE, autoritățile competente pot solicita instituției să ia măsuri pentru a aborda deficiențele identificate în ceea ce privește capacitatea instituției de a identifica, a cuantifica, a monitoriza și a controla riscul de lichiditate, inclusiv prin:

- a. creșterea capacității de simulare de criză pentru îmbunătățirea capacității acesteia de a identifica și de a cuantifica sursele materiale ale riscului de lichiditate pentru instituție;
- b. creșterea capacității acesteia de a-și monetiza activele lichide;
- c. consolidarea planului de urgență de lichiditate și a cadrului de indicatori de avertizare timpurie pentru lichiditate; și/sau
- d. sporirea raportării către organul de conducere a instituției a informațiilor privind administrarea lichidității.

Riscul de finanțare

497. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (k) din Directiva 2013/36/CE, autoritățile competente pot solicita luarea de măsuri pentru modificarea profilului de finanțare al instituției, inclusiv:

- a. reducerea dependenței acesteia de anumite piețe de finanțare (posibil volatile), cum ar fi finanțarea de tip corporativ;
- b. reducerea concentrării profilului său de finanțare în privința contrapărților, a vârfurilor din profilul de scadențe pe termen lung, (a neconcordanțelor) de monede etc.; și/sau
- c. reducerea valorii activelor grevate cu sarcini, cu o posibilă diferențiere între grevarea totală și supragarantarea reală (de exemplu, pentru obligațiuni acoperite, apeluri în marjă etc.).

498. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (j) din Directiva 2013/36/CE, autoritățile competente pot solicita raportări suplimentare sau mai frecvente ale pozițiilor de finanțare ale instituției, inclusiv:

- a. frecvența crescută de raportare reglementată relevantă pentru monitorizarea profilului de finanțare (cum ar fi raportul NSFR și „indicatorii de monitorizare suplimentari”); și/sau
- b. frecvența crescută a raportării asupra planului de finanțare al instituției către supraveghetor.

499. În temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2013/36/CE, autoritățile competente pot:

- a. să solicite luarea de măsuri pentru abordarea deficiențelor identificate în privința controlului riscului de finanțare exercitat de către instituție, inclusiv:
 - sporirea raportării de informații administrative privind riscul de finanțare către organul de conducere a instituției;
 - restabilirea sau consolidarea planului de finanțare; și/sau
 - stabilirea de limite pentru apetitul/toleranța acesteia la risc;
- b. să sporească capacitățile de simulare de criză ale instituției, printre altele, prin solicitarea la adresa instituției de a acoperi o perioadă de criză mai mare.

10.6 Interacțiunea dintre măsurile de supraveghere și cele de intervenție timpurie

500. Pe lângă măsurile de supraveghere menționate la prezentul titlu, autoritățile competente pot aplica măsuri de intervenție timpurie, astfel cum este prevăzut la articolul 27 din Directiva 2014/59/UE, care sunt menite să suplimenteze setul de măsuri de supraveghere menționate la articolele 104 și 105 din Directiva 2013/36/UE.

501. Autoritățile competente trebuie să aplice măsuri de intervenție timpurie fără a aduce atingere vreunei măsuri de supraveghere, iar atunci când aplică măsuri de intervenție timpurie, trebuie să aleagă cea (cele) mai adecvată (adecvate) măsură (măsuri) pentru a asigura un răspuns proporțional cu împrejurările specifice.

10.7 Interacțiunea dintre măsurile de supraveghere și cele macroprudențiale

502. În cazul în care o instituție este supusă unor măsuri macroprudențiale, autoritățile competente trebuie să evalueze:

- a. dacă, în virtutea faptului că instituția utilizează modele de supraveghere aprobate pentru calcularea cerințelor de fonduri proprii, vulnerabilitatea/deficiența specifică vizată de măsura macroprudențială este eliminată dintre efectele măsurii datorită caracteristicilor sale de structură (de exemplu, dacă măsura macroprudențială crește valoarea ponderii de risc la anumite clase de expunere, adică măsura ar viza numai instituții care aplică abordarea standardizată în calcularea cerințelor minime de fonduri proprii pentru riscul de credit și, prin urmare, instituțiile care aplică abordări IRB nu ar fi afectate direct); și
- b. dacă măsura macroprudențială abordează în mod corespunzător riscurile/vulnerabilitățile/deficiențele aferente unei anumite instituții, după caz.

503. În cazul în care măsura macroprudențială, datorită structurii sale specifice, nu vizează o anumită instituție (astfel cum s-a dezbătut mai sus), autoritățile competente pot avea în vedere extinderea efectelor măsurii direct la instituția respectivă (de exemplu, prin aplicarea ponderilor de risc pentru anumite clase de expuneri vizate de măsura macroprudențială).

504. În cazul în care, în urma evaluării SREP se stabilește că măsura macroprudențială nu abordează în mod corespunzător riscul sau deficiențele aferente existente în cadrul instituției (mai exact, instituția este expusă la sau prezintă un risc mai mare decât nivelul vizat prin măsura macroprudențială, sau deficiențele identificate sunt mai semnificative decât cele vizate de către măsură), autoritățile competente trebuie să aibă în vedere suplimentarea măsurii macroprudențiale cu măsuri suplimentare specifice instituției.

Titlul 11. Aplicarea SREP la grupuri transfrontaliere

505. Prezentul titlu abordează aplicarea procedurilor și metodologiilor comune SREP, care sunt menționate în prezentul ghid, în legătură cu grupuri transfrontaliere și entitățile acestora. Acesta asigură și legături cu procesul de evaluare și adoptare a deciziilor comune care va fi desfășurat în temeiul articolului 113 din Directiva 2013/36/UE și al Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 710/2014 al Comisiei de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește condițiile de aplicare a procesului de adoptare a deciziei comune privind cerințele prudențiale specifice unei instituții¹⁰.

11.1 Aplicarea SREP la grupuri transfrontaliere

506. Atunci când se aplică SREP și prezentul ghid la grupuri transfrontaliere, autoritățile competente trebuie să evalueze viabilitatea grupului în general, precum și a entităților individuale ale acestuia. Acest lucru se poate realiza prin împărțirea procesului în două etape: (1) autoritățile competente realizează o evaluare inițială a entităților aflate sub supravegherea directă a acestora și (2) autoritățile competente discută la nivel comun și finalizează evaluarea în cadrul colegiilor de supraveghetori conform cerințelor articolelor 113 și 116 din Directiva 2013/36/UE.

507. În conformitate cu domeniul de aplicare al ghidului, astfel cum s-a discutat la titlul 1:

- a. autoritățile responsabile cu supravegherea consolidată trebuie să realizeze evaluarea inițială a întreprinderii-mamă și a grupului de instituții la nivel consolidat; și
- b. autoritățile competente trebuie să realizeze evaluarea inițială a entităților aflate sub supravegherea acestora (la nivel individual sau subconsolidat, dacă este cazul).

508. În cazul în care prezentul ghid se aplică sucursalelor din cadrul unui grup transfrontalier, astfel cum s-a menționat la paragraful anterior, în cazul sucursalelor, autoritățile competente trebuie să ia în considerare instituțiile în primul rând la nivel individual atunci când realizează evaluarea inițială a acestora, mai exact să evalueze modelul de afaceri, strategia, procedurile de guvernare internă și de control la nivelul instituției, riscurile pentru capital și lichiditate, adecvarea capitalului și a lichidității unei entități, ca și în cazul unei instituții individuale. Constatările emise în urma unor astfel de evaluări inițiale, după caz, trebuie să includă și identificarea vulnerabilităților-cheie în context transfrontalier sau la nivelul grupului, care pot

¹⁰Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 710/2014 al Comisiei din 23 iunie 2014, JO L 188, 27.6.2014, p. 19.

fi legate de dependența unei instituții de întreprinderea-mamă/grupul acesteia pentru finanțare, capital, suport tehnologic etc. În cadrul evaluărilor inițiale ale acestora la nivel individual, autoritățile competente trebuie să reflecte de asemenea punctele forte și factorii de atenuare asociați entității din cadrul grupului, care pot avea legătură cu suportul tehnic al grupului, măsuri de sprijin financiar etc.

509. Rezultatele unei astfel de evaluări inițiale a elementelor SREP, inclusiv, dacă se identifică, opinii privind dependențele-cheie de întreprinderea-mamă/grup, trebuie să servească drept date pentru procesul de evaluare și adoptare a deciziilor comune conform cerințelor articolului 113 din Directiva 2013/36/UE și, prin urmare, trebuie să fie discutate de către autoritățile competente în cadrul colegiilor de supraveghetori înființate conform articolului 116 din Directiva 2013/36/UE.
510. În urma discuțiilor din cadrul colegiilor de supraveghetori și a rezultatelor procesului de evaluare comună, autoritățile competente trebuie să își finalizeze evaluările SREP respective, făcând ajustările necesare pe baza rezultatelor discuțiilor din cadrul colegiilor.
511. În cazul în care evaluarea inițială a autorității competente a relevat deficiențe specifice privind poziții din interiorul grupului (de exemplu, o concentrare mare a expunerilor la întreprinderile-mamă, dependența de finanțare din interiorul grupului, preocupări privind sustenabilitatea strategiei unei entități etc.), care afectează negativ viabilitatea generală a entității la nivel individual, autoritățile competente trebuie să discute în cadrul colegiilor de supraveghetori dacă evaluarea finală a unei entități trebuie să fie schimbată având în vedere dimensiunea generală a grupului, inclusiv modelul de afaceri și strategia consolidată la nivel de grup, precum și existența unor caracteristici ale măsurilor de sprijin financiar în interiorul grupului.
512. În cadrul colegiilor de supraveghetori, autoritățile competente trebuie să discute și să coordoneze următoarele:
- a. planificarea, inclusiv frecvența, și promptitudinea evaluării diferitelor elemente SREP pentru grupul consolidat și entitățile sale pentru a facilita elaborarea de rapoarte de risc de lichiditate și de risc la nivel de grup, care sunt necesare pentru deciziile comune menționate la articolul 113 din Directiva 2013/36/UE;
 - b. detalii privind aplicarea sistemelor de referință utilizate pentru evaluarea elementelor SREP;
 - c. abordarea privind evaluarea și atribuirea unui scor pentru subcategoriile individuale de risc, în cazul în care s-au identificat astfel de subcategorii ca fiind semnificative;
 - d. datele cerute instituției la nivel consolidat și la nivel de entitate pentru evaluarea elementelor SREP, inclusiv cele din cadrul ICAAP și ILAAP;

- e. rezultatele evaluării, inclusiv scorurile SREP atribuite pentru diferite elemente, precum și evaluarea generală SREP și scorul general SREP la nivel consolidat și de entitate. Atunci când se discută evaluarea riscurilor individuale pentru capital și lichiditate, autoritățile competente trebuie să vizeze riscurile identificate ca fiind semnificative pentru entitățile respective; și
- f. măsuri de supraveghere și de intervenție timpurie planificate, după caz.

513. Atunci când pregătesc sinteza evaluării generale SREP pentru grupul transfrontalier și entitățile acestuia, autoritățile competente trebuie să o structureze astfel încât să faciliteze completarea modelelor pentru raportul SREP, raportul privind riscul la nivel de grup, modelele de raport privind evaluarea riscului de lichiditate și evaluarea riscului de lichiditate la nivel de grup prevăzute pentru decizia comună conform articolului 113 din Directiva 2013/36/UE, astfel cum este prevăzut în Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 710/2014 al Comisiei de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește condițiile de aplicare a procesului de adoptare a deciziei comune privind cerințele prudențiale specifice unei instituții.

11.2 Evaluarea SREP a capitalului și cerințele prudențiale specifice unei instituții

514. Stabilirea ratei de acoperire a capitalului și a cerințelor în conformitate cu procesul descris la titlul 7 pentru grupuri transfrontaliere face parte din procesul autorităților competente de adoptare a deciziei comune conform articolului 113 din Directiva 2013/36/UE.
515. Exercițarea competențelor de supraveghere și luarea de măsuri de supraveghere, inclusiv privind impunerea de fonduri proprii suplimentare conform articolului 104 alineatul (1) la nivel consolidat și la nivelul entităților individuale, astfel cum este prevăzut la titlul 7, trebuie să facă obiectul adoptării unei decizii comune a autorităților competente conform articolului 113 din Directiva 2013/36/UE.
516. În cazul întreprinderilor-mamă sau al instituțiilor-filială din cadrul unui grup transfrontalier, aplicarea cerințelor suplimentare de fonduri proprii, în temeiul articolului 104 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2013/36/UE, în contextul articolului 103 din directiva respectivă trebuie să fie executată în conformitate cu procesul de adoptare a deciziei comune prevăzut prin articolul 113 din directiva respectivă.
517. În contextul discuțiilor privind acoperirea nivelului de fonduri proprii și stabilirea de cerințe suplimentare de fonduri proprii, autoritățile competente trebuie să ia în considerare:
- a. evaluarea caracterului semnificativ al riscurilor și al deficiențelor identificate la nivel consolidat și la nivelul instituțiilor individuale (mai exact, care sunt riscurile semnificative pentru întregul grup și care sunt cele pentru o singură entitate) și a nivelului de fonduri proprii necesare pentru a acoperi astfel de riscuri;

- b. în cazul în care deficiențele identificate sunt comune tuturor entităților (de exemplu, există aceleași deficiențe de guvernanță la toate entitățile sau deficiențe la modelele utilizate în cadrul mai multor entități), coordonarea evaluării și a răspunsului de supraveghere și, în special, adoptarea deciziei privind necesitatea impunerii unor măsuri la nivel consolidat sau proporțional la nivelul entității, în cazul entităților în care există deficiențe comune;
- c. rezultatele evaluărilor și opiniilor ICAAP privind fiabilitatea calculelor ICAAP și utilizarea acestora ca date pentru stabilirea de cerințe suplimentare de fonduri proprii;
- d. rezultatele calculelor de referință de supraveghere utilizate pentru stabilirea cerințelor suplimentare de fonduri proprii în cazul tuturor entităților din cadrul grupului și la nivel consolidat; și
- e. cerințe suplimentare de fonduri proprii care să fie impuse entităților și la nivel consolidat pentru a asigura o coerență a cerințelor finale de fonduri proprii, precum și dacă există necesitatea de a transfera fonduri proprii de la nivel consolidat la nivel de entitate.

518. Pentru a stabili cerința TSCR prevăzută la titlul 7, autoritățile competente trebuie să ia în considerare același nivel de aplicare ca și în cazul cerințelor privind deciziile comune conform articolului 113 din Directiva 2013/36/UE. În mod specific, cerința TSCR și alte măsuri privind capitalul, dacă există, trebuie să fie stabilite la nivel consolidat și individual pentru entitățile care își desfășoară activitatea în alte state membre. În cazul nivelului subconsolidat, cerința TSCR și alte măsuri privind capitalul trebuie să vizeze numai întreprinderea-mamă a grupului subconsolidat pentru a evita calculul dublu al cerințelor suplimentare de fonduri proprii luate în considerare de către autoritățile competente pentru filialele din alte state membre.

11.3 Evaluarea SREP a lichidității și cerințele prudențiale specifice unei instituții

519. Referitor la articolul 113 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2013/36/UE, autoritățile competente trebuie să considere „problemele” ca fiind importante și/sau „constatările” ca fiind semnificative cel puțin în cazul în care:

- a. autoritățile competente propun cerințe cantitative specifice privind lichiditatea; și/sau
- b. autoritățile competente propun alte măsuri decât cerințele cantitative specifice privind lichiditatea, iar scorul atribuit pentru riscul de lichiditate și/sau riscul de finanțare este „3” sau „4”.

11.4 Aplicarea altor măsuri de supraveghere

520. Autoritățile competente responsabile cu supravegherea grupurilor transfrontaliere și a entităților acestora trebuie să discute și să coordoneze, dacă este posibil, aplicarea tuturor măsurilor de supraveghere și de intervenție timpurie la nivel de grup și/sau la nivelul entităților sale semnificative pentru a asigura aplicarea coerentă a celor mai adecvate măsuri pentru vulnerabilitățile identificate, ținând cont de dimensiunea grupului, inclusiv interdependențele și măsurile din cadrul grupului, astfel cum s-a discutat anterior.

Titlul 12. Dispoziții finale și implementare

521. Începând cu data de 1 ianuarie 2016, următoarele ghiduri vor fi abrogate:

- a. Ghidul CEBS *Guidelines on the Application of the Supervisory Review Process under Pillar 2* (Ghid privind procesul de evaluare efectuat de autoritatea de supraveghere în cadrul pilonului 2) (GL03) din 25 ianuarie 2006;
- b. Secțiunea „Guidance for supervisors” (Recomandări pentru supraveghetori) din ghidul CEBS *Guidelines on technical aspects of the management of interest rate risk arising from non-trading activities under the supervisory review process* (Ghidul privind aspecte tehnice legate de administrarea riscului de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare în procesul de evaluare efectuat de autoritatea de supraveghere) din 3 octombrie 2006;
- c. Ghidul CEBS *Guidelines on the management of concentration risk under the supervisory review process* (Ghid privind administrarea riscului de concentrare în procesul de supraveghere) (GL31) din 2 septembrie 2010;
- d. Ghidul CEBS *Guidelines for the joint assessment of the elements covered by the supervisory review and evaluation process and joint decision regarding the capital adequacy of cross-border groups* (Ghid privind evaluarea comună a elementelor cuprinse în procesul de supraveghere și evaluare, precum și adoptarea deciziei comune privind adecvarea capitalului grupurilor transfrontaliere) (GL39) din 7 aprilie 2010; și
- e. *Ghidul ABE privind măsurile de capital pentru împrumuturile în valută acordate debitorilor neacoperiți la riscuri în conformitate cu procesul de supraveghere și evaluare (SREP)* (EBA/GL/2013/02) din 20 decembrie 2013.

522. Autoritățile competente trebuie să implementeze prezentul ghid prin includerea acestuia în procesele și procedurile proprii de supraveghere până la 1 ianuarie 2016.

523. Anumite dispoziții din prezentul ghid sunt supuse următoarelor măsuri tranzitorii, deși autoritățile competente pot accelera această tranziție:

- a. implementarea abordării privind diversificarea riscurilor și componența fondurilor proprii pentru acoperirea cerinței TSCR, astfel cum se menționează la titlul 7, nu este obligatorie până la 1 ianuarie 2019; și

- b. structura cerințelor cantitative asociate cerinței NSFR menționate la titlurile 9 și 10 nu este necesară până la data la care sunt prevăzute și se pun în aplicare cerințele relevante din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

524. La implementarea prezentului ghid, și în special a titlurilor 7, 10 și 11, autoritățile competente trebuie să se asigure că evaluarea SREP a ratei de acoperire a capitalului și cea generală, stabilirea cerințelor suplimentare de fonduri proprii și impunerea de alte măsuri privind capitalul nu aduc atingere și nu compromit conformitatea instituției cu pragul Basel I, astfel cum este prevăzut la articolul 500 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

Anexe

Anexa 1. Risc operațional, exemple de legătură între pierderi și factori determinanți de risc

Pentru a ilustra modul în care se manifestă riscul operațional, trebuie să se înțeleagă relația dintre factorii determinanți ai unui eveniment de risc specific și impactul (mai exact, rezultatul) evenimentului de risc. Unele exemple sunt prezentate în tabelul de mai jos¹¹.

	Factor determinant	Eveniment de risc	Tipuri de impact (rezultate)
Persoane	Incendiere - un act intenționat comis de o persoană	Incendiu - evenimentul	<ul style="list-style-type: none"> • Deces/rănire • Pierdere financiară/costuri • Daune materiale • Întreruperea relației cu clienții
Proces	Eroare manuală	Conturi inexacte	<ul style="list-style-type: none"> • Pierdere financiară • Refacerea conturilor
Sisteme	Eroare de program informatic	Închiderea/indisponibilitatea bancomatelor	<ul style="list-style-type: none"> • Reclamațiile clienților • Despăgubiri • Daune asupra reputației • Cenzură reglementată
Extern	Furtună de zăpadă foarte mare	Clădiri inaccesibile/invocarea măsurilor de urgență	<ul style="list-style-type: none"> • Întreruperea relației cu clienții • Pierdere financiară • Costuri cu reparații

¹¹ Cauza principală determină un eveniment de risc care rezultă într-un impact sau mai multe rezultate, unele dintre acestea fiind cuantificabile.

Anexa 2. Referințe selectate și cerințe reglementate privind procedurile de governanță internă și de control la nivelul instituției

1. Articolele 73-74, 88, 91-96 și 98 din Directiva 2013/36/UE
2. *Ghidul ABE privind governanța internă.*
3. *Ghidul ABE privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie (EBA/GL/2012/06).*
4. Ghidul CEBS *Guidelines on stress testing* (Ghidul privind simulările de criză).
5. *Ghidul ABE privind politicile și practicile de remunerare.*
6. Documentul ABE *Regulatory Technical Standards on the assessment of recovery plans under Article 6(8) of Directive 2014/59/UE* (Standardele tehnice de reglementare privind evaluarea planurilor de redresare în temeiul articolului 6 alineatul (8) din Directiva 2014/59/UE).
7. Documentul ABE *Regulatory Technical Standards on the content of recovery plans under Article 5(10) of Directive 2014/59/UE* (Standardele tehnice de reglementare privind cuprinsul planurilor de redresare în temeiul articolului 5 alineatul (10) din Directiva 2014/59/UE).
8. *Ghidul ABE privind rata noțională de actualizare aplicabilă pentru remunerația variabilă (EBA/GL/2014/01)*
9. Regulamentul delegat (UE) nr. 527/2014 al Comisiei de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la specificarea claselor de instrumente care reflectă în mod corespunzător calitatea creditului instituției în condiții de asigurare a continuității activității și care sunt adecvate pentru a fi utilizate în scopul remunerației variabile (JO L 148, 20.5.2014, p. 21)
10. Comitetul de la Basel pentru supraveghere bancară, *Principles for effective risk data aggregation and risk reporting* (Principii pentru agregarea eficace a datelor privind riscurile și raportarea riscurilor), ianuarie 2013
11. Consiliul pentru Stabilitate Financiară, *Principles for An Effective Risk Appetite Framework* (Principii pentru un cadru eficace de apetit la risc), noiembrie 2013
12. Consiliul pentru Stabilitate Financiară, *Guidance on Supervisory Interaction with Financial Institutions on Risk Culture* (Recomandări privind interacțiunea supraveghetorilor cu instituțiile financiare referitor la cultura privind riscurile), 2014

Anexa 3. Referințe selectate și cerințe de reglementare privind riscurile de capital

Riscul de credit și riscul de credit al contrapărții

1. Cerințele de capital pentru riscul de credit - Principii generale [articolele 107-110 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
2. Calcularea fondurilor proprii în cadrul pilonului 1 - Abordare standardizată [articolele 111-141 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
3. Abordarea internă pentru calcularea cerințelor de fonduri proprii - Abordare bazată pe modele interne de rating [articolele 142-191 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
4. Diminuarea riscurilor de credit [articolele 192-241 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
5. Securitizare [articolele 242-270 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
6. Riscul de credit al contrapărții [articolele 271-311 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
7. Cerințele de fonduri proprii pentru riscul de decontare [articolele 378-380 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
8. Expunerile la riscul de credit transferat [articolele 404-410 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
9. Regimul expunerilor mari [articolele 395-401 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
10. Documentul *ABE Implementing Technical Standards on Supervisory Reporting (Forbearance and non-performing exposures)* [Standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la raportarea în scopuri de supraveghere (Toleranță datorată dificultăților financiare și expuneri neperformante)]

Riscul de piață

1. Cerințele generale pentru portofoliul de tranzacționare [articolele 102-106 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
2. Calcularea fondurilor proprii în cadrul pilonului 1 [articolele 325-377 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
3. Cerințele de fonduri proprii pentru riscul de ajustare a evaluării creditului [articolele 381-386 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
4. Abordări interne pentru calcularea cerințelor de fonduri proprii privind riscul specific al titlurilor de creanță din portofoliul de tranzacționare [articolul 77 alineatul (3) din Directiva 2013/36/UE]

5. Riscul de lipsă de lichidități [articolul 83 alineatul (2) din Directiva 2013/36/UE]
6. Riscul aferent bazei [articolul 83 alineatul (3) din Directiva 2013/36/UE]
7. Pozițiile aferente angajamentelor de preluare fermă [articolul 83 alineatul (3) din Directiva 2013/36/UE]
8. Simulările de criză desfășurate de către instituții cu ajutorul modelelor interne [articolul 98 alineatul (1) litera (g) din Directiva 2013/36/UE]
9. Reevaluările efectuate pentru pozițiile din portofoliul de tranzacționare [articolul 98 alineatul (4) din Directiva 2013/36/UE]

Riscul operațional

1. Cerințe generale pentru administrarea riscului operațional (articolele 76-78 și 85 din Directiva 2013/36/UE)
2. Principii generale privind utilizarea diverselor abordări pentru calcularea cerințelor de fonduri proprii [articolele 312-314 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
3. Abordarea de bază [articolele 315-316 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
4. Abordarea standardizată [articolele 317-320 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
5. Abordări avansate de evaluare [articolele 321-324 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
6. Comitetul de la Basel pentru supraveghere bancară, *Principles for the Sound Management of Operational Risk* (Principii pentru administrarea solidă a riscului operațional), iunie 2011

Riscul de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare

1. Cerințe generale pentru riscul de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare (articolul 84 din Directiva 2013/36/UE)
2. Impactul asupra valorii economice a unei modificări a ratelor dobânzii cu 200 de puncte de bază [articolul 98 alineatul (5) din Directiva 2013/36/UE]

Anexa 4. Referințe selectate și cerințe de reglementare privind riscurile de lichiditate și de finanțare

1. Lichiditate [articolele 411-428 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
2. Introducerea graduală a cerințelor de lichiditate [articolele 460-461 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
3. Regulamentul delegat al Comisiei publicat în conformitate cu articolul 460 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013
4. Rapoarte și analize - Cerințe de lichiditate [articolul 509 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013]
5. SREP - Riscul de lichiditate (articolul 83 din Directiva 2013/36/UE)
6. Ghidul CEBS *Guidelines on Liquidity Buffers and Survival Periods* (Ghidul privind amortizoarele de lichiditate și perioadele de supraviețuire), decembrie 2009
7. *Ghidul ABE referitor la depozitele pentru clienți individuali care fac obiectul unor ieșiri diferite în scopul raportării lichidității* (EBA/GL/2013/01)
8. Comitetul de la Basel pentru supraveghere bancară, *Monitoring tools for intraday liquidity management* (Instrumente de monitorizare pentru administrarea lichidității din cursul zilei), aprilie 2013